

HIREK.

NAPTÁR	
1919. október	A nap kel 5 óra 58 perc kur. nyugszik 5 óra 40 perc kor.
1	A hold köl. d. u. 12 óra 51 perckor, nyugszik d. e. 0 óra 55 perckor
Szarde	

A ZALÁT

Október 15-től kezdve a kora reggeli órákban házakhoz láz kihordástjuk. E célra lapunkra előfizetést nyitunk a kérjűk olvasóinkat, hogy október 15-ig személyesen, vagy levelező-lapon (név, utca, házszám pontos feltüntetésével) jelentsek be kiadóhivatallunknál (58-as ut 4 szám) előfizetési szándékukat.

Előfizetési díjak helyben házhoz hordva, vagy vidéken postán küldve:

Egy hóra K 15.—
Negyed évre " 45.—
Fél évre " 90.—
Egy évre " 180.—

Egyes szám ára, tekintet nélkül a lap terjedelmére, 60 fillér.

Tisztelettel

A „ZALA” KIADÓHIVATALA.

Hadak útja.

(A Nagykanizsán állomásozó székely zászlóalj egyik derék altiszteje küldte be hozzenik ezt az izzó hazafasságu verset, amely élénken tükrözi vissza a székely ősi gyűlöletet a román iránt.)

J.

Hadak útjáról le mért nem jöttök hunok?
Veszélyben testvéreik, a székely-magyarok!
Rá tört az ellenség retentő hadával
Elnyomja a székelyt sáros bocsakorával
Menned bizunk újra, dicő Hadak Útja,
Jőjj Csaba serege, védj meg minket újra!

II.

Ne törd, hogy a székelyt lábával tiporja,
A drága székely vért fegyverrel kiontsa,
Jőjj Csaba serege, bosszuid meg azt a vért,
Amely kiontott Erdélyben a honért.
Csak vezess bennünket! Mi megyünk utánad
Homáht kiirtani a karunk nom faradt.

B. M. szakaszvezető.

— Az ügyészség új vezetője. Az igazságügyminiszter a nagykanizsai államügyészség új vezetőjévé dr. Szabó Lajost nevezte ki, akinek előző működési helyéről, Orsováról azért kellett eljőnie, mert nem akarta a húscsészt a románok kezébe letenni.

— Az Irgalmas nővérek gyászja. A nagykanizsai irgalmasrendi apácákat egy szerre keletés gyász sujította. Tegnapelőtt a 80 éves Gödötz Ágnes nővér hunyt el szívizélhűdében, tegnap pedig Podobnikov Mária nővér hunyt el 38 éves korában, tüdővégezen. A két irgalmas nővér éveken át ritka önfelelőzéssel ápolta a kanizsai kórház betegét, akik rajongó szeretettel vették őket mindenkor körül.

— Bécs—Berlin. Bécsből táviratozzák, hogy Berlin és Bécs közt Prágán keresztül november 6-ától kezdve megindul a gyorsvonali forgalom. A gyorsvonatok egyelőre

hétfőn, csütörtökön és szombaton közlekednek. A vonat Berlinből reggel 8-kor indul, 3 óra 50 perckor ér Prágába és este 11 óra 10 perckor Bécsbe!

— Hadifoglyaink sorsa Szó esett nemrégiben arról, hogyan lehetne hadifoglyainkat hazaszállítani. Olaszországból — úgy tudjuk — már az első fogollyszállítványok rövidesen elindulnak. Előttünk fekszik a hadifoglyaink létszámát feltüntető kimutatás. — Hozzávetőleges, bár nem pontos kép a kimutatás szerint 1919. május hó 1-én Olaszországban 81.372 volt hadifoglyaink száma! Ezek utrakészen várják az antantnak elszállítatásra vonatkozó rendelkezéseit. Az európai Oroszországból foglyainknak mintegy 10 százaléka hazakeresztet a brsztiltovi szki békekötés után. Ázsiai Oroszországban való hadifoglyaink sorsa kissé elszomorító. Sokáig nem jött hír róluk, kivéve azokról, akik japán, angol vagy amerikai igazgatás alatt álló táborban tartózkodnak. Ezekről legutóbb igen kedvező hírek érkeztek. Szibériában 150-180000 magyar hadifogoly van, a szovjetországi s turgosztáni foglyaink száma meghaladja a huszezeret. A ko mány mindent elkövet, hogy ezek a rég ta sanylódbó véreink mielőbb hazatérjenek, hogy kiveshessék rászüket az új Magyarország felépítésében.

— Kun Béláné klucsesládja. Kun Béláné szobalányának vallomása alapján rendkívül érdekes fogást csinált a rendőrség. A szobalány ugyanis bevallotta a detektíveknek, hogy Kun Béla szökése napján a kincsesládát hat terrorista lecipelte a Hungária-szálloda pincéjébe, több más csomaggal együtt. A detektívek tegnap kutatták át a pincét. Ott volt a „deszkaládá is”, amelyet nyomban felnyitottak. A legnagyobb meglepetésükre 700 ezer korona kékpénzi és mintegy másfél métermáza sulyu ezüst évszékűt találtak benne. Az ezüstnomok között régi antik cukorszelencék, merőkañalak, tálcák, likörös poharak is voltak. Majdnem minden egyes tárgyra más-más családi címer és kezdőbetű volt gravírozva, amiből világos, hogy ezeket vidéken rabolták össze Kun Béla részére. Igen sok ezüsteneműn megalatták a Hungária-szálló monogramját is, amiből világos, hogy a magát önzetlennek kiadó népevezér — még ezüstkanalakat is lopott. A többi holmik között tizeneggy pár Parisban készült női félcipő, két nagyrétkü női prémes kabát és még 32 darab ezüstkanalat találtak meg a detektívek. Kétségtelen megállapítást nyert az is, hogy a női cipők oly kicsinyek voltak, hogy azok semmiesetre se képezhetik Kun Béláné tulajdonát. Az értékes leletet átszállították a büntető törvényszék bünyügi letéthivatalába.

— Az állami tulajdon védelme. A tulajdon fogalma az utolsó hónapok eseményei folytán igen megingott. A parancsokat „ne lopj” feledésbe ment. Csak nehéz munkával lehet majd a magántulajdon tiszteletét visszaállítani. A törvényszéken dolgoznak a magántulajdon védelmének visszaállításán. A lakosság széles rétegei még a magántulajdonnal is kevésbé védik az állam tulajdonát. „L'État c'est moi” „én vagyok az állam” mondotta egy francia király. Nem csoda tehát, hogy a kommunizmus alatt igen sokan azt gondolván magukról, hogy „én vagyok az állam” jogot formáltak, — a közérdekre való tekintet nélkül — az állam tulajdonában levő dolgok elsajátítására. Hogy ezen helytelen felfogás követ-

kezében hány millió értékű anyag veszett el, hogy mennyi adót pocskéltak, pusztítottak el, azt számokban ki nem lehet fejezni. Ezt a hibát jóvátenni már nem lehet. De az állam tulajdonáról alkotott felfogásnak alaposan meg kell változnia. Aki valamilyen tárgyat eltulajdonít, mely az állam tulajdona, az tolvaj; ép olyan tolvaj, mintha ezüst kanalat lopott volna. Joggal van hány ruhát, zubbonyt, nadrágot tulajdonítottak el, monnyi ágyneműt, takarót, pedót loptak el az államtól! De hála az istennek, az államhatalom óráról-órára izmosodik. Ez biztosítja majd a magántulajdon, mindenki szabadabban lélegzik föl, még a legszegényebb is, mert nehéz munkával szerzett tulajdona éppoly veszélynek volt kitéve, mint a gazdagok palotája. Az államtulajdonnak ugyanezt a biztonságot kell biztosítani. Álljon össze az egész hazességes lakosság és adja vissza a hatóságoknak önként a magán megrzésben lévő államtulajdont képező tárgyakat s tudassák a hatóságokkal, hogy hol kereshet állami dolgokat. Szakítani kell a nyilvánosság laza erkölcsre valló nézetével, mely az államtulajdon elsajátításánál igen elnéző, mert ezt másképp, mint közönséges lopásnak nevezni és minősíteni nem lehet.

— Zenészek, kik bármely hurok fa és vez fuvó hangszeren játszanak az ill' újonnan szervezendő, illetőleg felállításban levő katonai zenekarba felvétlenek. Bemutatkozni lehet Kuhnert J. katonai karnesternél délelőtt 8-11 óra közt a honvéd laktanyában. Előnyben részesülnek, akik már zenekarban játszottak. Feltételek bemutatkozásnál meg tudhatók.

— Új katonai rangjelzések. A hadügyminiszter — amint ismeretes — elrendelte, hogy a nemzeti hadsereg egyenruhájára és rangjelzésére nézve a szegedi kormány hadseregében behozott újítások az irányadóak. A nagy anyaghiányra való tekintettel az átalakítást nem lehet márol holnapra végrehajtani, de lassankint mind többen lesznek azok, akik a rangjelzéseket viselik. Nem lesz érdektelen tehát, ha a már megindult átalakulástól egyenmiást elmondunk. — A sokféle gallérsávok, parolák eltűnnek, egységes lesz az egyes fegyvernemeknél. A gyalogságé sötétzöld, a lovaságé világoskék, a tüzérségé piros, a repülőké fehér, a szekerészeké (train) sárga. Az alakjuk is megváltozik, nem negyszögű lesz, hanem hatrfele háromszög alakú csucsban végződik és az egészet vékony zsinórzat veszi körül. A zsinórzat a közkatónánál a ruha színének megfelelő egyszerű körülfutó zsinór, a háromszögű csucsonnál kis körökkel. Az összekapcsolás oldalán nincs zsinór. Az altiszteknél, — ővezető, tizedes, szakaszvezető — ugyanilyen a zsinórzat a megmarad a csont, vagy kacsuk csillag. A magasabb altiszti fokozatnál még nagyobb a változás. A körülfutó zsinór alakja olyan, mint az altiszti, de ezüstös színű. A sárga és ezüst sáv eltűnik, helyette az őrmesternek egy, a tőrsőrmesternek kettő, tisztihelyettesnek három ezüst csillagja van. — Az alhadnagy jelzés aranyzsinórzatu, mint a többi tisztjelvény, egy ezüst csillaggal. A tiszti rendfokozat jelzésére megmarad az új parolán, de arany lesz a csillag mindenütt. A körülfutó zsinór is arany, a háromszög alak alapjánál egyszerű kis körrel, közlük egy hátrafelé nyuló nagyobb elipazis alakkal. A tisztjelzések ugyanilyen. A parolát arany sáv takarja el a csak a háromszögű végződés marad szabadon. — A csillag mindenütt ezüst.

Gazdasági cselédek terményjárándósága. A magyar kormány most megjelent 4715. sz. rendelete megállapítja a gazdasági cselédek részére kiadható terményjárándóságot. A rendelet szerint a közlelemzés biztosításához fűződő érdekekre való tekintettel elkerülhetetlenül szükségessé vált, hogy a jelenleg érvényben levő szerződésekből a gazdasági cselédek részére túlmagasán megállapított gabonajárándóságok természetben kiadható mennyisége leszállítottassék. Ez okból a kormány 4278/1919. M. E. számú (Budapesti Közlönynek 1919. évi szeptember hó 7-én megjelent 10. számában kihirdetett) rendelete azzal egészített ki, hogy a gazdasági cselédnek a szerződés még hátralévő időtartamára csak az a gabonamennyiség adható ki, amely az illető gazdasági cseléd és annak családja ellátására elegendő és amely mennyiség nem lehet nagyobb, mint a minő a gazdasági cselédnek a járandósága azon a vidéken az 1918. évi október hó 31-ikét megelőző időben volt. Azt, hogy mennyit tehet ki ez a gabonajárándóság, amely egy-egy gazdasági cselédnek a szerződés még hátralévő idejére természetben kiadható — szükség esetén — a törvényhatóság egész területére vagy annak egy részére kiterjedő hatállyal 3 munkaadó és 3 gazdasági cseléd meghallgatása után... törvényhatóság... első tisztivelője állapítja meg. Ennek a gabonamennyiségnek az értéket, amely a folyó szerződési évben a gazdasági cselédnek természetben ki nem adható, a munkaadó az illető gabonamennyiség hatóságilag megállapított legmagasabb árában számítva készpénzben tartozik kiizetni. A feleket visszatartott gabonamennyiséget a munkaadó közlelemzési díjra beszolgáltatni tartozik.

Halálozás Ledovszky Ernő magánzó, a város köztisztviselőiben álló polgára hosszas szenvedés után 47 éves korában elhunyt. Kiterjedt rokonság gyászolja.

Bécsi követéségünk 70 milliója. Emlekeztet meg, hogy május elején, amikor a magyar kommunizmus látszólag közel állt a bukáshoz, bécsi magyar ellenforradalmárok a bécsi magyar követéségről elvitték az ott levő 135 millió koronát. Ez összeg egy részét eljuttatták a szegedi kormányhoz, 70 milliót azonban a bécsi rendőrség elfoglalt. Erre az összegre az Osztrák-Magyar-Bank idejleglen zárlatot kért. Főlebezés folytán az osztrák semmitörzsek elutasította a bank kérését, mert a nemzetközi jog szerint a magyar államot nem lehet idegen bíróság elé megidézni és mert a bíróság rendelkezése sértené a magyar állam szuverenitását. A hetven millió koronát tehát visszaadják a magyar államnak.

Az antant és Károly excsászár. Gánfból jelentik: Az antant Habsburg Károly azon kérését, hogy magánvagyonát kérdéseinek rendezése és eldöntése az antant közvetítésével történjék, elutasította. Az excsászár kérésének elfintézése céljából a rendes osztrák polgári bírósághoz utasították.

A Világ nagymozgásban szerdán és csütörtökön kerül bemutatásra A fellegymű című amerikai színmű négy felvonásban, a főszerepeket Amerika legjobb apacs-színészei játsszák.

A Hadirokkantak. Hadijözvegyek és Hadiárvalok Szövetsége értesíti tagjait, hogy hivatalos helyiségét Kölcsey-utcából Kazinczy-utca 1. szám alá (Városház épületében) helyezte át.

Magyarországi szociálisták felvételei a Kasziná vendéglőjében.

Lovászy a kormánnyal folytatott tárgyalásairól.

Budapest, szept. 30. Az országban függetlenségi és 48-es párt választmánya ma délután **Ábrahám** Dezso elnökletével ülést tartott, amelyen az adminisztratív ügyeket érintették el. Az ülés folyamán Lovászy bejelentette, hogy a kormány részéről felkeresték őt tárgyalások végett. **Lovászy** kijelentette, hogy közzé tárgyalásokba bocsátkozni, ennek azonban csak tárgyi alapja lehet, vagyis csak akkor tárgyalhat, ha a kormány programot ad. Noha erre névze ígéretet kapott, a programot mindeztideig nem kapta meg, úgy hogy ezek a tárgyalások tovább nem haladtak. A M. T. I. értesülése szerint a polgári pártokkal megindított tárgyalások már annyira előre haladtak, hogy megállapították a közös platformot, melyen a pártok kooperációja megtörténhetik. A blokk ma elvileg megalakult, a formai megalkulás szerdán lesz. Antant körökben szívesen fogadják, ha ennek a blokknak Lovászy kerülne az élére, mert ezzel biztosítva látnák annak eredményes működését.

Tisza István gyilkosai.

Budapest, szept. 30. Gróf **Tisza** István volt miniszterelnök meggyilkolásával az ügyészség **Szrenyovszky** Tivó joghallgatót, **Dobó** István vállalkozót, **Helai** Viktor kereskedőt, **Kéri** Pál és **Magyar** Lajos hírlapírókat vádolja **Kovács** Lajos vizsgálóbíró kihirdette előlük végzését, mely szerint mindegyik ellen gyilkosság bűntettében való tettség, illetve bűnrészség címén elrendeli a vizsgálatot, egyváltal vizsgálati fogságba helyezi őket. Magyar Lajos felfogadott a végzés ellen, a többiek jogorvoslattal éltek s így az ügy a vádatanács elé került.

Művészházasság

Bécs, szept. 30. **Piccaverry** Alfréd kamara énekes jegyet váltott **Karicz** Lillyvel, **Karicz** Vilmos színgazgató leányával.

Gróf Berchtold a háború okairól.

Berlin, szeptember 30. Gróf **Berchtold**, aki jelenleg Bernben tartózkodik, a genfi „Feuille” főszerkesztőjével beszélgetést folytatott, amelynek során bécsi letelezések kapcsán kijelentette, hogy a tulajdonképeni lökést nem ő, hanem a nemzetország adta meg a háborúra. **Arra a kérdésre**, vajjon amellől marad-e minden, hogy nemzetország kényszerítette Ausztriát energikus fellépésre, kijelentette, hogy **Tschirsky** annak idején célzást tett arra, hogy szövetségünk fennmaradása energiáinktól függ. **Németország** nem akar tudni oly szövetségről, amely saját magát itéli halálra. Gróf **Berchtold** elismeri, hogy **Grey** hozzáérkezett közvetítő indítványával szemben súlyos hibát követett el. Egyébként azonban az akkori döntő ülés hatásának tulajdonítja az eseményeket, amelyen a katonai körök telhetetlen étvágya határozta meg a követendő utat: végül kijelentette, hogy a volt Monarchia népei a pillanatnyi szétválás ellenére a jövőben legalább is gazdasági szövetségekben fognak egyesülni.

Koholmányok Németansztriaról.

Bécs, szept. 30. Itteni lapok berlini jelentést közölnek egy párisi távirat alapján, mely azt mondja, hogy egy bécsi hír szerint a német-osztrák kormány az ország élclmezési és szénügyi helyzetének vizsgálatlansága következtében azt tervezi, hogy bejelenti a csodót s a kormányhatalmat a szövetséges hatalmak kezébe teszi le. A bécsi távirati iroda felhatalmazást kapott annak kijelentésére, hogy ilyen szándéka a német-osztrák kormányoknak sohasem volt, hogy a hír rosszakaratu és felelőtlen koholmány.

Színház.

Heti műsori:

Szerdán Csodagyerek
Csütörtök Pillangó főhadnagy, operett
Péntek Piros bugyellárs, népszínmű
Szombat Csodagyerek
Vasárnap d. u. Vagyáros
Vasárnap este Mágna Miska.

* **Cigánybárd.** Jókai regényes alakjai elevenedtek meg tegnap este a nézők előtt a fűtbemászó muzsikájú Strauss operette előadásával. **A Cigánybárd** mult heti előadásakor oly általános tetszést keltett, hogy közkivánatra e héten ismét másorra kellett tűzni. A tegnapi előadás művésziességében talán még a mult heti premiert is felülmúlta. **Vida** Ilonka és **Majoros** Juliska brilliáns énekszámait, **Galgóczy** gyönyörű tenorja és **Szigethy** Ferenc Halász táncdudó méltó fénypontjai voltak az estének. **Falussy**, **Körmény** Erzsé és **Szigethy** Bandi ismét egy-egy nagyszerű alakítással gazdagították sikoreiket.

* **Csodagyermek.** Ma este ismét kedvére kimulathatja magát a színházbárád közönség. A francia bohózatirodalom egyik nagyszerű alkotása, a **Csodagyermek** kerül bemutatásra a legalkalmasabban megválogatott szereplőkkel. Hogy egyebet ne említsünk: **Szigethy** Bandi egy jóképű magzatlélfelgyázót fog alakítani, de úgy, hogy a közönség sírni fog a sok nevetéstől.

* **Az eszelges téli színi szezonról.** Tegnap számunkban megírtuk, hogy **Helai** Hugó volt a téli színgazgató Nagykanizsa városától a téli hónapokra színi jászai engedélyt kért. A társulat tagnévességéből készséggel állapítjuk meg, hogy nem egy olyan művészi névvel találkoztunk benne, amelyek birtokosait mindenkor szívesen üdvözölnénk **Kanizsán**, meg léven győződve, hogy ennek a néhány jónévű művészembernek szereplése kulturának fejlődésére minden bizonnyal jó hatással lenne. **Küthy** Bóskét, a budapesti Téli kert volt primadonnáját, **Körmény** Árpádot, a Király és Magyar színházak volt tagját, **Medgyaszai** Klárát, a debreceni színház koloratur énekesnőjét, **Dezso** Vilmost, a Patak-féle társulat volt operett rendezőjét stb. — mind nagyon szívesen látnók **Kanizsán** Nincs — és nem is lehet kifogásunk a jónévű művészemberek ellen, de nem nézhetjük jó szemmel, hogy e társulat vezetése **Helai** Hugó kezébe van letéve, akinek a multbani szereplése és egyénisége egyáltalában nem garantálják annak a szintisza művészetnek a színrehozatalát, melyet pedig városunk igényei joggal megkövetelnek. Egyébként tekintettel a társulat jó összeállítására, mi nem ellenozzuk **Helai** kanizsai szereplését, ha ebbe a város is beleegyez.

Mint a késő délutáni órákban értesülünk, a városi művelődésügyi bizottság tegnap ülésén **Helai** Hugó jászai engedély megadását kérő beadványát elutasítólag terjesztette a városi tanács elé.

— **Az utolsó sarj** című 3. felvonásos drámában remekel ma és holnap az Uránában **Tilly Kutschera**, a bécsi Burgtheater tagja, melyet még az **Első az útlel** című falcsengő vigjáték egészít ki, **A Dieck**-kel a főszerepben.

APRO HIRDETÉSEK

Két kovácszegéd kerestetik
azonnali belépésre Magyar-u. 102. sz. 2032

Jóforgalmu borhályoslel azonal eladó. Cim a kiadoban. 2019

Használt boroshordók eladók
Zrinyi Miklós-u. 10. sz. alatt. 2021

Uriembereknek ebéd- és vacsorakosztol ad, esetleg iskolásfut teljes ellátásra elvállal izr: család. — Cim a kiadoban.

Megfelelő cizmadia munkásokat állandó munkára felveszek legmagasabb munkabér mellett. Bedekovics József Eötvös-tér 2. szám. 2018

Házeladás. A városnak minden részében több nagyobb és kisebb ház, továbbá vidéken kitünő forgalmu üzletházak és szőlőbirtokok eladó. — Bővebbet Dukász Miksa, Rákóczy-u. 29. sz. 1990

Magános intelligens urinó házvezetőnői állást keres, vidékre is elmegy vagy esetleg ápolásra beteg mellé. — Cim a kiadóhivatalban. 2025

Felhivás.

Felhivnak mindazok, akik a városi tisztviselők és alkalmazottak, valamint a városi képviselő testület egyes tagjai ellen a kommunizmus ideje alatt tanúsított magaviseletük miatt konkrét vádat felhozni tudnak, hogy azt hazafias kötelességül a rendelkezésükre álló bizonyítékokkal együtt, lakásuk pontos kitüntése mellett 1919 évi október hó 8-ig, Dr. Kaufmann Lajos városi aljegyzőnél zárt borítékban adják le, de ugyanott szóval is előadhathatják.

Ujváry Géza

a városi képviselőtestület által kiküldött ígért bizottság elnöke.

A gőzfürdő

szénhiány miatt
csak szombat, vasárnap és
hétfőn van nyitva.

KANIZSAI SZINPAD

vidám színházi hetilap

Megjelenik minden vasárnap.

Ára 2 korona. Ára 2 korona.

Raktáramra érkezett: Riz-Abadi, Jakobi, Sempronla, Aninikotin béke-gyártmányu váltás

cigaretta hüvelyek

Továbbá Club-special, Riz-Abadi, Club, Samum stb. szivarok papirok, korlátlan mennyiségben kaphatók

Grünhut Pál dohányárudájában

Deák-tér 10. szám.

VILÁG

nagyszínház
Széves szálloda. Telefon 74. sz.

Szerda, októbertök. Október 1. és 2.

A félkegyelmű

Filmjáték 4 felvonásban.

Előadások kezdete fél 7 és 9 órakor!

Jegyek d. u. 3 órától előre válthatók.

Ünnepi nagy választékban
Imakönyvek Fischel Fülöp Fiai
könyvkereskedésben!

Levélpapírok
mappákban és dobozokban
óriási választékban!

Papirsalvéták
kisebb és nagyobb mennyiségben.

KÉPESLAPOK
mindenféle kivételben!

Vázlatkönyvek,
Olaj- és vízfestékek
FESTŐMINTÁK

Kaphatók

Fischel Fülöp Fiai
könyv- és papíruházában
Városház-palota.

URANIA mozgóképalota

Branyai-u. 4. Telefon 396

Szerdán, októbertök. Október 1. és 2.

Az utolsó sarj

drámai filmmű 3 felvonásban

Első az üzlet

vígjáték 3 felvonásban.

Előadások kőnapokon 8/1 és 9 órakor
Vasár- és ünnepnapokon 8, 5, 7 és 9 órakor

Babot veszek

minden mennyiségben

Kaster Miksa, Király-u. 6.

Lapkihordókat

felvesz a Zala kiadóhivatala.

Megérkeztek

a legjobb minőségű cigaretta-
hüvelyek és cigaretta-papírok!

Legjutányosabb áron kaphatók
Garamvölgyi és Szemere
dohány-nagyárudájában. —

Hirdetéseket

csak a kiadóhivatal vesz fel
naponta délután fél 5 óráig.

Ösv. Ledofsky Ernőné szül. Alt Edith a maga és fia, Pista nevében mély fájdalomtól legujtvá jelenti, hogy a legjobb férj, szerető gondos apa és kiváló rokon

LEDOFSKY ERNŐ

fáradhatatlan munkában eltöltött áldásos életének 48-ik évében, boldog házasságának 19-ik évében, folyó hó 30-án reggel 4 órakor hosszú fájdalmas szenvedés után jobblétre szenderült. Drága halottunkat október hó 1-én, szerdán délután 5 órakor kísérik a gyászútzból a helybeli izr. temetőbe örök nyugalomra.

Nagykanizsa, 1919. szeptember 30.

ÁLDOTT LEGYEN EMLÉKE!

Ösv. dr. Korláthozar Lipót
anyja

Ösv. Fülöp Fülöp
nagy-anya

Alt Jakab és neje
apósa anyósa

Forbáth Artúr szül. Ledofsky Emília nővére

Dr. Stein Lajos, Dr. Simon Aladár sógorai.

Forbáth Arthur, Dr. Stein Lajos, Dr. Simon Aladár sógorai.

Forbáth Harry, Stein Alfréd, Stein Tamás unokaöccsei.

(Mindenképpen értesítde helyett.)

Redakció és kiadóhivatal:
NAGYKANIZSA,
Sugár-ut. 4.

ala Nyomdával
Fő-ut. 5. sz.

Megjelenik hétfő kivételével
mindennap korareggel

ZALA

POLITIKAI NAPILAP.

szórakoztató és közérdeklődést kelteső

Nyomdai letétel 97.

Főszerkesztő:

TÓTH ZOLTÁN

Főmunkatárs és lapfőigazgató:

CSILLAG JENŐ

Hirdetéseket, nyilatkozatokat és magán közleményeket díjazás szerint veszi fel a kiadóhivatal.

Előfizetési árak

vidékre postai szét-
küldéssel:
Egy hóra . . . 15 K.
Negyed évre . . . 45
Fél évre . . . 80
Egy évre . . . 150

Egyes szám ára:
60 fillér.

Az árvizsgáló bizottság az ármaximalizálás ellen.

Budapest, okt. 1. Az országos központi árvizsgáló bizottság Degré Miklós táblabíró elnökségével tanácskozást folytatott a kereskedelmi, népjáradéki és belügyminiszteriumok kiküldöttjeivel, mely szerint kéri fogja a kormányt, hogy a mai nehéz beszerzési és szállítási viszonyok miatt az összes cikkek maximális árát szüntessék meg. Az árvizsgáló bizottság ezentel nem maximalis, hanem csupán tájékoztató árakat fog közölni, amely árakat túl lehet lépni, de minden esetben azt indokolni kell.

A magyar papírok áremelkedése Bécsben.

Bécs, okt. 1. A viharos áremelkedés a tőzsdén ismét további előhaladást tett. Különböző különösen a cseh és magyar papírok jelentékeny emelkedést értek el.

Légi közlekedés Berlin-Prága-Bécs-Belgrád közt

Bécs, okt. 1. A bécsi reggeli lapoknak jelentik Prágából: A Prager Tagblatt közli, hogy egy angol részvénytársaság légi személyszállító- és postaforgalmat rendez be Hamburg-Berlin-Prága-Bécs és Belgrád között. Mellékvonalakat rendeznek be Bukarest-Konstantinápoly és Szaloniki között is.

Csehszlovákia szemet szállít Ausztriának.

Bécs, október 1. A Pressenek jelentik Mährisch-Osterauból: A szénbizottság egyik tagjának közlése szerint a cseh-szlovák állam mostantól kezdve teljes mértékben teljesíti azon szerződését, melyet Ausztriával a közszén szállításra vonatkozólag kötött.

Koetigalicia Lengyelországra.

Mährisch Ostrau, okt. 1. A cseh-szlovák sajtóiroda jelenti: Az utolsó pillanatban jól értesült helyről azon jelentés érkezik, hogy Párisban Koetigalicira vonatkozóan Lengyelország javára döntöttek.

Parlamenti válság Olaszországban.

Róma, okt. 1. (Szikralávirat.) A minisztertanács javaslatot terjesztett el a király elé, hogy a parlamentet oszlassák fel és új választásokat írjanak ki.

A németek kiűntik a balti tartományokat.

Berlin, okt. 1. Nandani tábornok jegyzékét intézett a német kormányhoz a balti tartományok kiűntése ügyében.

A közlekedési alkalmazottak sztrájkja Angliában.

Bécs, okt. 1. A Pressenek jelentik Berlinből: Londonból táviratoznak Rotterdamon keresztül: Az omnibusok, a közúti és földalatti vasutak is, teljesen beszüntették közlekedésüket. Ostende és Dover közt a gőzhajók forgalma szintén szünetel.

Amsterdam, okt. 1. A rádió sajtóiroda jelenti Londonból: A mozdonyvezetők egy

része a délkeleti- és a Csatam-vasútnál kérésnek nyilatkozott a munka újból való felvételére. A kormány sürgős leveleknek és üzeneteknek vidékre küldéséhez repülőgépeket vezet igénybe. Mint a lapok jelentik, a kormánynak az a véleménye, hogy a parlament összehívása ősz előtt nem szükséges — A vasutatársaságok közül, hogy a vasúti munkások jelentékeny része, amely a sztrájkot nem helyesli — munkára jelentkezett.

A kereskedelmi és iparkamarát Szombathelyre helyezik.

Zalamegyét meg sem kérdették.

(Saját tudósítónktól) A napokban megírjuk, hogy Spiegel Sigmund, a soproni kereskedelmi és iparkamara elnöke Szombathelyre értekezletet hívott össze a kamarai székhely kérdésének megbeszélésére a hogy erre az értekezletre a zalamegyei érdekelteket nem tartotta érdemesnek meghívni. A gyűlés Szombathelyen zavartalanul le is folyt s arról a Vasvári egye következőkben számol be:

A soproni kereskedelmi és iparkamara elnöke Spiegel Sigmund folyó hó 28-ára egybe hívta Szombathelyen a kamara vasmegegyő választmányi és levelező tagjait, valamint az összes közgazdasági érdekeltségek képviselőit, hogy velük a kamara esetleges áthelyezésének kérdésében tárgyaljon. A gyűlésen megjelent Herbst Géza alispán és Kiskos István polgármester is. Az értekezlet Spiegel Sigmund indítványára egyhangúlag elhatározta, hogy hazafias érzésének minden erejével tiltakozik Nyugatmagyarország elszakítása ellen és biztosan hiszi, hogy a kereskedelmi és iparkamara továbbra is a magyar Sopronban maradhat. Mégis ha a szerencsétlen kényszerítő körülmények miatt Sopronból a kamarát el kellene helyezni, az értekezlet annak Szombathelyre leendő áttételét határozta el. Ha Szombathely végleges székhely lenne, úgy a kamara területén új alkerületek, lesznek létesítendők. Az új kamara összetételében öt kamarából állana, ugymint kisiparosok, nagyiparosok és penzintézetek kamarája, amelyek mindgyökének meg lesz a maga szervezete. Az értekezlet az elnök indítványára sürgönyt küldött a kereskedelmi és külügy miniszterhez, melyben kéri a kormányt, hogy minden erejével igyekezzék a saingermaini békekötés határozmányait megváltoztatni, hogy Nyugatmagyarország területi épsége megmaradjon.

Igy folyt le az értekezlet, amelyet Spiegel Sigmund kezdeményezett s amelyen ő maga törtélményes érdekeltségében. Igazán nem tudjuk, miként tartja azt Spiegel ur összegegyeztetésnek az elnökj listiségével, amely pártatlanságot parancsol rá. — De még csak lidomosság sincs az elnöknek Zalamegyét neglígáló eljárásában, amely ellen az egész vármegyének föl kell emelnie tító szavát.

Zenések, kik bármely híros fá és réz fuvó hangszoron játszanak az itt ujonnan szervezendő, illetőleg felállításban levő katonai zenekarba felvételnek. Bemutatkozni lehet Kuhnert J. katonai karmesternél délelőt 8—11 óra közt a honvéd laktanyában. Előnyben részesülnek, akik már zenekarban játszottak. Feltételek bemutatkozásnál megtudhatók.

Népszavazás döni el Nyugatmagyarország sorsát.

Bleyer Jakab dr., a nemzetiügyi kisebbségek minisztere a Nyugatmagyarországra vonatkozó tárgyalások eredményéről a következőket mondotta:

— A kormány még nem foglalkozhatott részletes objektívítással Nyugatmagyarország elszakításának kérdésével, mert a békekonzferenciának az osztrák békeszerződésben foglalt erre vonatkozó határozatáról hivatalosan eddig nem értesült. Tudatában annak, hogy inig Nyugatmagyarország azon kezesy és természetlen sávjának odacsatolása Magyarországnak mérhetetlen nagy kárát van, Német-ausztriára pedig nem bir jelentékeny értékkel, biztosan hiszem, hogy a békekonzferenciát sikerül ezen határozatának módosítására bírni. Erről a kérdésről nem szivesen nyilatkozom. Igaz, hogy folytatunk tárgyalásokat, azonban azok jelenlegi fázisában semmi pozitívumot sem mondhatok. Annyit mégis elárulhatok, hogy a nyugatmagyarországi kérdés okvetlenül népszavazás útján lesz eldöntve.

Nyugatmagyarországon vannak egyes elemek, akik Nyugatmagyarországot elszakadása mellett agítálnak és vannak egyes falvak, amelyek magyarellenes állásponton vannak, de csak a kisebbséget képviselik s megvan a remény, hogy a népszavazáson mégis csak az elszakadás ellen fognak szavazni, mert az felöl meg érdekeiknek.

HIREK.

Tévedésből fölfüggesztett rendőrkapitányok. A fölfüggesztett Daák Péter rendőrőkapitány helyet tudvalevőleg Sigray kormánybiztos ideiglenesen dr. Beusterion Erich határrendőrségi tanácsossal töltötte be. Az új vezetőt Bíró főtanácsos iktatta be hivatalába, aki ezen alkalommal általános elköpedesre kijelentette, hogy a rendőrség két derék, kiváló tisztviselője: Kiss Lajos és Szőnyi Sándor rendőrkapitányok föl vannak függesztve állásuktól. A fölfüggesztés híre hamar szétfutott a városban, de annak okát nem tudta senki s hamarosan kialakult a vélemény, hogy csakis tévedés lehet a dologban, mert a két fiatal, lelkes rendőrtiszt egész rendőri pályája alatt oly buzgó működést fejtett ki, a köznek oly megbecsülhetetlen szolgálatakat tett a legnehezebb időkben, hogy nem üdözésére, hanem a legteljesebb elismerésre, hála érdemese. Dr. Prack polgármester-helyettes, akik szintén kellemtelenül érintett a fölfüggesztés híre, rögön közbenjart Kolbenschlag Béla alispánnál. De az alispán is csak annyit mondhatott, hogy a fölfüggesztést nem ő rendelte el, arra semminemü okot nem is tud a tovább fog érdeklődni a kormánybiztosságánál. Mára aztán világosság derült a rejtjelmes ügyre. Az alispán ugyanis Nagykanizsára érkezett s rögön közölte Kiss és Szőnyi kapitányokkal, hogy érintkezésbe lépott a szombathelyi kormánybiztossággal s hamarosan kiderült, hogy a város közönsögeken föltövege volt a helyes, vagyis tévedés történt. A szombathelyi kormánybiztosság egyik tisztviselője ugyanis hibásan vette föl az alispán egy régebbi telefonjelentését s ebből származott a kalambitás. A két rendőrkapitány erre még a tegnapi napon elfoglalta hivatait

s az önkénytelen szabadság véget ért, aminek a város közönsége bizonyára szívből örül.

— **A zúgkereskedelm ellenőrzése** Az ipartestület tegnap beadvánnyal fordult a városi tanácshoz, melyben jogainak megvédését illetőleg sérelmeinek orvoslását kéri az egyre érezhetőbbé váló házaló iparral és kereskedelemmel szemben. Kgyre érezhetőbbá válik — a zúg kereskedők, házalók és csempészek térfigyelése, akik iparigazolvány nélkül mind jobban és jobban kiszorítják pozíciójukból az iparigazolvánnyal bíró iparosokat és kereskedőket. Súlyosabban továbbá az ipartestület, hogy míg a cipésziparosok piaci leködöhelyeül a Deákter van kijelölve, addig az igazolvány nélküli cipő árúsló csempészek a piac terein árúslják cikkeiket. A városi tanács az ügyet megfelelő ellenőrzés végett átadta a rendőrkapitányi hivatalhoz, mely már a legközelebbi hetivásár alkalmával a legszigorúbb megfigyelés alá veszi az egyes elárúsló helyeket s az iparigazolvány nélküli árúslókat azonnal előidézi s árúslat elköszöve ellenük a kihágási eljárást megindítja.

— **Sneffet a kórházba szállították** Snoff Józsefet tegnap délután az ügyészségi fogházból a városi köznevelési kórházba szállították. Orvosi vélemény szerint tüdőbaja annyira elhaltasodott, hogy gondosabb ápolásra van szüksége.

— **A hadikórházról** — Internálási tábor. Az alispán rendelkezéseére a nagykanizsai hadikórház azon részét, amelyet kórházi célokra nem használnak, — internálási tábor céljára veszik igénybe. A táborban azokat helyezik el, akiket a kommunizmus idején tanúsított szorongásukért internálással sújtottak. A rendőrség tegnap délután jelölte ki a hadikórház azon helyiségeit, amelyekben az internáltak helyezik el.

— **A rendőrség hivatalos órája** máttól kezdve délelőtti 8-tól 12-ig és délután 2-től 5-ig lesz.

— **A táviró- és távbeszélő vezetékének védelme.** Zala vármegye alispánja tegnap Sigray gróf kormánybiztosnak egy leiratot küldött meg Nagykanizsa városának, amelyben a kormánybiztos a telefon és táviró vezetékének különös biztosítását kéri, az egyes hatóságok felkéri a mai rendkívüli időben — mondja a kormánybiztos — amikor a postaforgalom ugyszólván teljesen szüntel s így a hivatalos érintkezésben majdnem kizárólag csak a táviró és távbeszélőre vagyunk szorúlva, különös gondot kell fordítani a táviró és távbeszélő vonalak védelmére, sőt ha szükségesnek látezik, külön őrséget kell mellőjük állítani. A vezetékben pajkosaságból vagy más okból kárt tevők ellen pedig a legszigorúbb eljárást kell haladéktalanul folyamatba tenni.

— **Egy 20-as tiszttal tragikus halála.** Varga Antal, a 20. honvéderred fiatal tartalékos hadnagya, a nagy- és kiscsúsz és a bronz vitézségi érmék, valamint a Károly kereszt tulajdonosa, a magyar sportélet egyik jónévi alakja, többszörös rekordler tegnapelőtti Lenti-ben tragikus körülmények között elhunyt. Varga Antal ma délután 5 órakor temetik a róm. katolikus temető halottsházájából.

— **Márcliusban nyílik meg az erdőszeli és bányászati akadémia.** Sopronból jelentik: Az erdőszeli és bányászati akadémia prorektora: Kövesi Antal tegnap Budapestről — ahol az akadémia megnyitása ügyében eljár — visszatért Sopronba s a miniszterium azon határozatát hozta hírdő, hogy az erdőszeli és bányászati főiskola előadásai valószínűleg a jövő év március elején kezdődnek meg, eddig még ismeretlen helyen. Igész eddig az időpontig a főiskola zárva marad, vizsgázni azonban ezidő alatt is lehet — egyenlőre Sopronban.

— **Győről is kintesítik az idegeneket.** A román megszállás alatt álló Győrben is sok az alkalmatlan idegen, miből kifolyólag ott is elviselhetlen nagy a lakásínség. Ezért a város polgármestere táviratilag kérte a kormányt, hogy az idegenek kiutasítására vonatkozó rendelkezést Győr városra is terjessze ki.

A ZALÁT

Oktober 15-től kezdve a kora reggeli órákban házakhoz is kihordatjuk. E célra lapunkra előfizetést nyitunk a körjük olvasóinkat, hogy oktober 15-ig személyesen, vagy levelező-lapon (név, utca, házszám pontos fel-üntetésével) jelentsek be kiadóhivatalunknál (Sugar-ut 4 szám) előfizetési szándékukat.

Előfizetési díjak helyben házhoz hordva, vagy vidéken postán küldve:

Egy óra	K 15.—
Negyed évre	45 —
Fél évre	90 —
Egy évre	180 —

Egyes szám ára, tekintet nélkül a lap terjedelmére, 60 fillér.

Tisztelettel

A „ZALA” KIADÓHIVATALA

Színház.

Heti műsor

Csütörtök Pillangó Jöhdnagya, operett
Péntek Piros bugyellárás, népszimű
Szombat Csodagyerek
Vasárnap d. u. Vasgyáros
Vasárnap este Mágns Miksa.

* **Csodagyermek** Kacagás, jókedvű törtéte meg tegnap este az aréna nézterén. Egy francia bohózat a **Csodagyermek** került bemutatásra, mely ugyan szellemesség, ötlet sőt a helyzetkomikumok beállításának tekintetében is feltétlenül mögötte marad a francia bohózat-irodalom legjobb alkotásainak, de a szereplők gondoskodtak róla, hogy alakításuk a jókedvet állandóan felszínen tartsa. **Földessy Sándor**, **Pódr Miklós**, **Falussy István**, a kifogyhatatlan humorú **Szigethy Bandy** és **Borovszky Oszkár** sokkal többet hoztak ki szerepeikből, mint amennyi azokból kihozhatóan látszott. **Tompas Irma**, **Szigethy Teresi**, **Körmöves Erzs** és **Nagy Ilonka** a női szerepekben jól illeszkedtek bele darab hangulatába. Az előadást zsufolt ház nézte végig.

Elsőcserélő Kinizsi-utcai 18. számú házban levő 3 szobás utcai lakásomat a város belterületén, vagy a hadikórházhoz közelebb fekvő házban levő akár utcai, akár udvari 4 szobás lakással. Esetleg hajlandó leszek a másik cserélő fél költözködési költségeit is viselni. Olyan lakást, melyhez 1—2 fő részére istállót, kocsiszint és szőnapadást is kaphatnék előnyben részesítenék. Közvetítőt díjazok. **Toth Miksa**, Kinizsi-utca 18. — 2000

Kanizsa környékén levő vadász-területet kiennénk, vagy korrek vadászok közé mint tagok belépének. Ajánlatok két vadász jellegre s kiadóba kértnek.

Két lovacszegő kerestelek azonnali belépésre Magyar-ut 102. sz. 2032

Uriembernek ebéd- és vacsora-kezeset ad, esetleg iskolásit teljes ellátásra elvállal izr. család. — Cim a kiadóban.

Pivári-u. 27-es számú ház eladó. Azonnali elfoglalható. — Bővebbet ugyanott.

Megfelelő cizmadia munkásokat állandó munkára felvezek legmagasabb munkabér mellett. **Bedekovics József** Eötvös-tér 2. szám. 2018

— **Cigaretta-püvely, ciparetta-papír, cigaretta- és szivar-szopóka, pipa, szivar, cigaretta- és dohány tárcák** Fiacsi Fülöp Fiai papírúráházában kaphatók nagy választékban.

AJÁNLAT!

Dupla széles fekete Taffet ruhaszíj

Sötétkék

140 cm. széles fekete Kosztüm-kelme

140 cm. széles sötétkék

150 cm. széles fekete férfidöltőnyszövet

150 cm. széles sötétkék

— Fekete női harisnyák. —

Kész lenvászon ágyfelhuzatok
Női bárszony modelikalapok

Női velúrkalap minden színben

— színes filzkalapok I —

Fenti cikkek jutányos árban kaphatók:

Klein József és Testvére cégnél

Kazinczi-utca 3. szám.

Átalakításokat modellek után készítenk.

A Szombatbelyi Kereskedelmi és Mezőgazdasági r. t.
SZOMBATHELY, Barzeonyi D. u. 1. sz.
(Szombatbelyi Töhrékpánsár épületében.)

Áruosztály (Horváth Boldizsár-tár D.)
Ajánl kékfestő árut, vásznakat, batiz-
tokat, olasz filcnokat, selyem és flór-
harisnyákat, szöveteket; gép- és var-
rószyjakat, erős borjúbőr cipőket (munk-
kashakancs) jobb minőségű férfi-, női-
és gyermekcipőket stb. stb.

Borosztály (pincézet Szily János-u.,
Seminárium épület.) Ajánlja tisztán kezelt
urensági borait.

Telefon 22.

Telefon 22.

URANIA mozgóképpalota
Kazinczi u. 4. Telefon 218

Szerdán, oszlörtökön, Október 1. és 2.

Az utolsó sarj

dramái Állmú. 3 felvonásban.

Első az üzlet

vígjáték 3 felvonásban.

Előadások kőnapokon 8 1/2 és 9 órákor
Vasár- és ünnepnapokon 3, 5, 7 és 9 órákor.

VILÁG nagymozgásosinnák
Szász színház. Telefon 74. sz.

Szerda, oszlörtök, Október 1. és 2.

A félkegyelmű

Filmjáték 4 felvonásban.

Előadások kezdete fél 7 és 9 órákor!

Jegyek d. u. 3 órától előre váltthatók.

Terjesztés: a kiadóhivatal:

NAGYKANIZSA,
Sugár-ut. 4.

Posta Nyomdával
Pó-ut. 5. sz.

Megjelenik hétfő kivételével
mindennap korareggel

ZALA

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:

vidékre postai szél-
küldéssel:
Egy hónap . . . 18 K.
Hegyed évre . . . 45 .
Félévre . . . 80 .
Egész évre . . . 150 .

Egyes szám ára:
60 fillér.

Reklamációs feladványok a kiadóhivatali telefonon.

Nyomdai telefon 117.

Főszerkesztő:

TÓTH ZOLTÁN

Főmunkatárs és lapfőigazgató:

CSILLAG JENŐ

Hirdetéseket, nyilatkozatokat és magyarközlönyeket díjazásba szerinti feladványok a kiadóhivatal.

Magyarország jövőbeni viszonya Csehországhoz.

Benes cseh miniszter beszéde.

Prága, okt. 2. Benes külügyminiszter, a nemzetgyűlésen mondott beszéde további folyamán az Ausztriával és Magyarországgal követendő politikáról a következőket mondta: Ma még érzelmi momentumok uralkodnak nálunk és alig veszik figyelembe, hogy bennünket évszázadokon át legkülönbözőbb kapcsolatok fűzték a két néphez és hogy summa, sem a jövőben nem téphajúk szét ezen kötelékeket. Rövid idő múlva meg kell állapítani Budapest és Bécshez való viszonyunk irányvonalát. A magyarok teljesen szomszédaitól fognak függni, szövetségeket keresnek, hogy legalább nemzeti létüket megvédjék. Ha velünk szemben loyális politikát fognak követni, nekünk is érdekünk lesz, hogy ne csupán loyálisak legyünk velük szemben, hanem közeledjünk is hozzájuk. Magyarországgal igen élénk gazdasági viszonyban leszünk és nekünk is érdekünk, hogy ne kövessünk a magyarokkal szemben olyan politikát, mely feszültté tenné köztünk a viszonyt. Külpolitikánk egyik legfőbb célja lesz, hogy megmutassuk az ellenségnek, hogy nem akarjuk nemzeti lététől megfosztani.

A rendőrségek államosítása.

Budapest, okt. 2. A minisztertanács szeptember 22-én elfogadta a Wekerle-kormányának az államrendőrség felállításáról szóló törvényjavaslatát azon változtatással, hogy a határrendőrségnek összesen, a IV-XI. fizetési osztályokba sorozott alkalmazottait október elsejétől rendelkezési állományba helyeztetnek.

(A Wekerle-féle törvényjavaslat a határrendőrségnek az államrendőrségbe való beosztását célozza a Igy Nagykanizsa rendőrsége is csakhamar államrendőrség lesz. Szerk.)

Egységes vádírat az összes népbiztosok ellen.

Budapest, okt. 2. A letartóztatásban lévő népbiztosok ellen az ügyészség erőlyesen folytatja a vizsgálatot. — Valamennyi ellen azon feltévéből indul ki a vádhatóság, hogy okvetlenül tudniok kellett az elkövetett rablásokról, gyilkosságokról, magánlaksértésekről és más büncselekményekről. Az ügyészség egyelőre Nyisztor György, Somló Dezső, Haubrich József, Czöbel Ernő, Szabados Sándor, Dovesák Antal és Bokányi Dezső népbiztosok, továbbá a velük dol-

gozó főtisztviselők és terroristák ellen emeli vádjait. A vizsgálat már közel áll a befejezéshez és ha Ausztria eleget tesz a kiadási eljárásnak s az ott internált népbiztosokat kiszolgáltatja, valamennyiük ellen, egységes vádíratot fognak beadni.

Dohányjegyek Budapestén.

Budapest, okt. 2. Október hatodikától Budapestén dohányjegyek lépnek életbe. Budapest minden 18 éven felülji férflakosa havonként száz cigarettát, vagy harminc szivart, vagy száz gramm szivarkadohányt, esetleg 150 gramm pipadohányt vásárolhat.

Vagyonleadás lesz Német-Ausztriában.

Bécs, okt. 2. Schumpeter dr. tegnapi exozéja a minisztertanácsban nem járt eredmennyel, amiért is a vitát el kellett napolni. Két nézet kltz egymással a minisztertanácsban, az egyiket Schumpeter dr., a másikat Bauer dr. képviseli. A tulajdonképpeni ellentét abban rejlik, hogy Schumpeter dr., noha ő is egy nagy vagyonleadás álláspontjára helyezkedett, ezt a leadást több évre akarja leosztani, úgy hogy annak teljes eredménye nem lenne azonnal észlelhető, de az évek folyamán befolyó, állandó magas adó kárpótást nyujtana ezért a veszteséért.

Bauer dr. evvel ellentétben egy azonnali, radikális vagyonadót javasol, amit azonban azonnal el kell rendelni és végrehajtani, mert jórészt a vagyonosságának már kivitték Németausztriából, vagy beruházásokra fordították, esetleg fordítani fogják, úgy hogy ezeket nem lehet már a vagyonadó alá vetni.

Denikin Moszkva előtt.

Stockholm, okt. 2. A Kursktól 40 mérföldre keletre fekvő Lgow elfoglalása által Denikov csapatai nagyot haladtak előre Moszkva felé. Denikin sokkal közelebb van jelenleg Moszkvához, mint Kolcsak valaha is volt. Hadserege 500 ezer emberből áll és egyenruhakkal, municióval és tankokkal — melyeket az angolok szállítottak neki — bőven el van látva.

Kongóban is sztrájkolnak.

Hága, okt. 2. A brüsseli Soir jelentése szerint Kongóban, Elisabethville körületben a gyarmati tisztviselők sztrájkba léptek, mert a kormány béremelésre vonatkozó követeléseiket elutasította.

Jugoszláv önkéntesek d'Annunzió ellen.

Zágráb, okt. 2. A lapok jelentése szerint Jugoszlávia összes részeiből, különösen Boszniából és Dalmáciából ezrével jelentkeznek az önkéntesek, kik fegyvert követelnek a kormánytól, hogy Fiume ellen vonulhassanak és d'Annunziót, szabadcsapataival együtt kiűzhessék. A mozgalom napról-napra terjed. A kormány megtagadta a fegyverek kiadását, megtartása nagy elégtelenséget idézett elő. — A lapok kijelentik, hogy a kormány megkerülésével fognak felfegyverkezni a jugoszláv szabadcsapatok. Azok a külföldön terjesztett hírek, mintha György herceg akarna az önkéntesek élén d'Annunzió ellen vonulni, hamisak. Vannak azonban, kik önkényesen kikiáltották magukat vezérnek. A mozgalom jellege igen komoly.

Megoldták a szerb kormányválságot

Belgrád, okt. 2. Sándor régens herceg megbizta Protics volt miniszterelnököt a kormány újjaalakításával.

A montenegrói felkelés.

Zürich, okt. 2. Egy Skutariból kelezett kimerítő jelentés a következőkben számol be ama lázongásokról, melyek Montenegroban a szerb uralom ellen napirenden vannak. Montenegroban már hetek óta dúl a harc a montenegróiak s a szerb csapatok között. A lázadók száma 8000-re rug. legnagyobb részük jól felfegyverzett kiképzett katona, kik — állítólag olasz eredetű — hegyi tűzérséggel és gépfegyverrel is el vannak látva. — Olaszország folytonosan támogatja löszerszállítmányai-val a felkelőket.

Az antant fenyegeti Németországot.

Berlin, okt. 2. Most nyújtották át Düsseldorfban a német fegyverszüneti bizottságnak az antant ama jegyzékét, amelyben megintólással fenyegetődnek arra az esetre, ha ki nem ürítenek a még némeiek által megszállva tartott egykori orosz területeket. A belga hatóságok cupen tulkapással miatti ányultott német jegyzékre az antant válaszejegyzéke kijelenti, hogy a belga kormány hallandó a német kormánnyal az államhatalom jövőbell átadása tárgyában tárgyalásokba bocsátkozni.

Követelések a központi hatalmak ellen.

Berlin, okt. 2. A Secolo közlése szerint Olaszország 115 milliárd lira összköveteléssel lép fel a központi hatalmaknál. Montenegro 13 milliárdot, Szerbia 105 milliárdot követel.

Az első kommunista-per.

Tibola — a pósta basája.

A nagykanizsai törvényszéken ma folyt le az első kommunista-tárgyalás Tibola József négykanizsai posta- és távirtdohivatal politikai megbízottja volt az első pör fővádlottja, aki különösen az emlékezetes postás-sztrájk letörésében tűndökölt. A vádlottak padján Németh Ferenc postatiszt volt a társa, aki a diktatura alatt igazgatásával tünt ki. A tárgyalás lefolyásáról a következő részletes tudósításunk számol be:

Egy negyed tíz órakor nyitotta meg dr. Kenedy elnök a tárgyalást. Bevezetik a vádlottakat. Tibola, a kanizsai postahivatal egykori felhatalmú politikai biztosa, alacsony zömök ember, postatiszti egyenruhát visel, kihajtott színes inggallérral. Gyorsan, hadarva felel a hozzáintézett kérdésekre. Látszik rajta a nagy izgalom, amit mindenáron palástolni akar. A másik vádlott, Németh Ferenc postaszolgálatot teljesítő nyugodt ember bonyomását kelti. Egykedvűen áll a korláthoz s nyugodt hangon válaszol az elnöknek. Ő nem visel postás uniformist, jászabású sötétkék sacco van rajta a elegáns sevré gombos cipő. Szuszter-mesterséget tanult.

Az ügyben szereplő, mintegy 23 tanu az elnök felhívására a mellékterembe vonul s megkezdődik a vád ismeretése. Először Tibola kerül sorra. Négyrendbeli büntett elkövetésével vádolják. Az első vádpont igaztalan büntetést, amit azáltal követelt el, hogy a postatiszviselőket szakszervezeti gyűléseken és egyebütt, állandóan gyalázza, az altiszteket és szolgákat ellenük ingerelte. Állandóan megragadta az alkalmat, hogy a leghamisabb képet fesse azoknak az állapotról, amikor még a „zsarnok” Harsai parancsolt. — A második vádpont: hivatalos hatalommal való visszaélés. A postások derék tisztviselői és altiszteikera ugyanis soha egy pillanatra sem éreztet egyet a diktatura zsarnok és rabló önkényével s bizony a szakszervezeti gyűléseket is nagyon gyűlölték. Tibola, aki egyszersmint a postászsakszervezet elnöke is, feltalálta, attól félt, hogy ha a fősarnokok tudomást szereznek a postásoknak a diktatura minden intézményével szemben elfoglalt ellenforradalmi érdeklődéséről, — erélytelenné nyilvánítják és skartba teszik. Ettől pedig nagyon félt ez a félig-meddig hatalmi tébolyban szenvedő ember s görcsös ragaszkodással a hatalomhoz, mindent elkövetett, hogy pozíciójában szilárdan álljon. Ukázt adott ki, amelyben kijelentette, hogy aki a szakszervezeti gyűlésről elmarad, attól először a dohány- és cukorjegyeket másodsor az élelmezési jegyeket is megvonja, harmadszor ismétlődés esetén pedig a renitenseket állásukból egyszerűen elcsapja. Ilyen módon tuborozott a politikai megbízott ur tagokat a szakszervezeti gyűlésekre. — A vád harmadik pontját, a személyes szabadság ismételt megsértése képezte. Hogy őrisáti hatalmát fityogtassa, egy ízben például elrendelte, hogy a tisztviselőknak nem szabad egymással szót váltaniuk a hivatalos órák alatt a tilos nekik magán ügyben a hivatalozóbát elhagyniuk. — Főbűne Tibolának az emlékezetes postás-sztrájk alkalmával, annak letörése körül kifejtett tevékenysége. Ő rendelte a

posta épületébe a terrorcsapatokat, ő adta a parancsnok kezébe a tisztviselők névsorát s ő adta ki az utasítást elfogatásukra, sőt mi több, ő maga is együtt nyargalt a szuronyos, kézigránátos gazfickókkal egykori feljebbvalói és kollégái lakására s még rejtekhelyeik felkutatásában is segélyére volt a terroristáknak.

Ez főbb konturjaiban a vád ellene. Tibola — idegesen babrál a sapkájával — megértette a vádat, nem érzi magát bűnösnek. Igen alázatosan beszél: Nagyságos úr, kérem szépen — ez minden második szava. Hosszu lére eresztve meséli, hogyan ment be a sztrájk napján a hivatalába, mivel fenyegette meg Szabados és Lukács, hogy milyen fenyegető terror hatása alatt cselekedte — amit egyáltalában nem is cselekedett. Elhadarja sürű *nagyságos uramozds* közben, hogy ő mennyi jót tett a diktatura alatt kartársáival és a tisztviselővel, hogy az ő közbenjárására eresztették annak idején ideiglenesen szabadiábra Ferenczy Gyula főfelügyelőt.

— Tessék megkérdezni nagyságos úr, hogy milyen vallásos ember vagyok én, az Úrnapi procession is ott voltam.

Németh Ferenc következik. Ellene az a vád, hogy a szakszervezeti gyűléseken igazgatott a tisztviselő ellen, a sztrájk napján pedig a piacot az elmondta többek jelenlétében *András* Lajcsinak, a kanizsai rendőrség egykori jákarkorjának, hogy „kár volt azt a májusfát mar ledönteni, milyen alkalmas lenne most az összes postásokat felhuzni rá. De nem baj, van még lámpavas és zöld fa elég a piacon, majd felhuzzuk oda őket.” *András* Lajcsi természetesen nagyban helyeselt a neki tetsző ügynök.

Németh Ferenc persze szintén tagad: ő nem mozdult semmit, ő nem tett semmit, ő egy egyszerű rokkant munkás, aki csak dolgozott s egyebet nem csinált.

A tanuvalomásokra kerül ezután a sor. Egymásután vonulnak fel a postahivatal érdemes tisztviselői és altiszteit, élükön *Harsai* pósta főnökkel s bizony nem a legkellemesebb dolgokat mondják a vádlottak szemébe: Németh nyugodtan, egykedvűen hallgat továbbra is, nem úgy Tibola. Minden tanu után felugrik.

— Szabad kérnem egy szót, nagyságos úr? S azzal elkezd mondani, hogy ez — vagy az a jelentéktelen epizód, nem úgy volt, ahogy a tanu meséli, hanem... s most újra elmeséli az egészet egy pár hajszál finom nüanszbeli változtatással, aminek a lényege ugyanaz.

Hangos derűtlenséget keltett *Simonics* Péter főszolgabíró. Hivatalozója vallomása, aki a sztrájk reggelén éppen a főposta előtt tartózkodott, amikor Szabados diktátor gépkocsijával megérkezett. Ezeket mondta az elébesiető Tibolának:

— Ha egy óra múlva nem veszi fel a személyzet a munkát, minden postást felkötöttek.

Simonics, aki mellett állott, nem bírta megállni, hogy oda ne szöjjön: No, no, talán még sem megy az olyan könnyen. Az elnöknek arra kérdéscere, hogy mit felelt Tibola Szabadosnak, így válaszolt a jóképű magyar:

— Nem tudom, kérem, mert én mindig csak azt figyeltem, hogyan lehetne azt a Szabadosot jól pofon csepni.

A bizonyítást véget ért, a vádbeszédek kerül a sor. Dr. Szabó, az államügyészség új vezetője szólal fel a vádhatóság képviselőjében. Hatalmas, gyönyörűen felépített beszédben ostromozza a 4 hónapos rablóuralom minden bűnét és aljasságát. A vád pontjait teljes egészében fentartja.

Most a védők emelkednek szóárára. Előbb dr. Bród, majd dr. *Schleiffer* jelenti ki a leg-határozottabban, hogy nagyon nehéz kötelesség olyan rendszer exponenseit védeni, amelyet mindig is a legerősebben ellítették, s amely éppen az ügyvédi kar teljes eltörlését tüzte ki egyik céljával.

A vádbeszédek elhangzása után ismét a vádlottaknak adja meg a szót az elnök.

— A szentírás első lapján — mondja Tibola — azt olvashatjuk: Szeresd felebarátodat, mint te magadat. Ő is felebarátunk, érzem magát, szeresse tehát a törvényszék őt is, bocsásson meg neki — többet nem fejszi — s mentse fel.

Németh Ferenc az ő egyszerű eszevel nem tudja megérteni, hogyan tarthatják őt bűnösnek. Ha mértis annak tartják — ám büntessék meg.

Ezek után a bíróság ítélethozatalra vonul vissza, a tárgyalást felfüggesztik. Élénk nyüzsgés támad a teremben. Mindenki kinyúl mindenki találgat. A legkülönbözőbb tippek hallatszanak: egy év, tíz év, kötélt, lemmelés, stb.

Egy jó negyedóra múlva siri csendben olvassa fel az elnök:

— A magyar köztársaság nevében... Tibola József három és fél évi börtön s öt évi hivatalfosztás; Németh Ferenc pedig egy évi börtön. Az ítéletek jogerősek, a vádlottakat átadom a vádhatóság képviselőjének.

(P. J.)

A megváltozott Európa.

Új államok.

A béketárgyaláson, helyesebben békediktálásán teljesen kialakult már az új Európa képe. Tudniillik a Magyarország részére megszabott békeszerződés is teljesen készen van. De él bennünk a remény, hogy nem marad így. Az antant terve szerint Európa negyven önálló államestire darabolódik.

Új államok.

A negyven államból a következők keletkeztek ujonan:

Ukránia 510.000 □ km. területtel, 20 millió lakossal.

Lengyelország 262.000 □ km. területtel, 25 millió lakással.

Csehország 141.000 □ km. területtel, 13 millió lakással. (Ebből a Magyarországól elvett terület 63000 □ km. s 3 millió 700.000 lakással.)

Finnország 377.000 □ km. területtel, 3.200.000 lakással.

Ruhénország 35000 □ km. területtel, 3 millió lakással.

Litvánia 50.000 □ km. területtel, 2.200 ezer lakással.

Lettország 50.000 □ km. területtel, 2 millió lakással.

Konstantinápoly szabad államot képező város a népszövetség fölügyelete alatt 10.000 □ km. területtel, 1.400.000 lakással.

Danzig szabad államot képező város a népszövetség fölügyelete alatt, 3.000 lakossal.

Fiume szabad államot képező város a népszövetség fölügyelete alatt, 85.000 lakossal.

Zdra szabad államot képező város a népszövetség fölügyelete alatt, 50.000 lakossal.

Esztorszdg 44.000 □ km. területtel, 1 millió lakossal.

Memelorszdg a népszövetség fölügyelete alatt 2600 □ km. területtel, 120.000 lakossal.

Trázia alakul a mai európai Törökország helyén a népszövetség fölügyelete alatt. Területe 15000 □ km. lakossága 350 ezer.

Saarvidék szintén új állam francia fölügyelete alatt, de tizenöt év múlva önként határozhat sorsa fölött. Területe 1000 □ km, lakossága 650.000 lelek.

Megváltozott Államok.

Magyarorszdg 87.000 □ km. területtel, hét és fél millió lakossal. A háború alatti területe volt 325.000 □ km. 22 és fél millió lakossal. Vesz. esége a terület háromnegyed része és a lakosság kétharmad része **Vagyis Európában Magyarország vesztül el területének és lakosságának legnagyobb százaléka.**

Oroszorszdg. Jövendő területe 4-2 millió □ km. 78 millió lakossal. Volt területe 22 millió □ km. 144 millió lakossal.

Németorszdg. Jövendő területe 477.000 (volt 540.840) □ km. Lakosainak mostani száma 60 millió (volt 68 millió)

Franciaorszdg. Jövendő területe 551.000 □ km. 39 millió lakossal. Nyeresége Elzász-Lutharingia 14.500 □ km. területtel és 1.750.000 lakossal. **Ezen növekedés dacára Franciaorszdg népessége valamivel kevesebb, mint a háború előtt volt.**

Olaszorszdg. Jövendő területe: 312.000 □ km. 38 millió lakossal. Nyeresége 25.000 □ km. másfél millió lakossal.

Jugoszlávia (Szerbia.) Jövendő területe 232.000 □ km. 12 és félmillió lakossal. (A háború előtt volt 37.000 □ km. 4 millió lakossal (Magyarorszdgtól elvett 67.000 □ km. 4 millió lakossal).

Belgium. Jövendő területe 28.500 □ km. 76 millió lakossal.

Románia. Tervezett területe 293.000 □ km. 155 millió lakossal. (A háború előtt volt 198.000 □ km. 75 millió lakossal.) Magyarorszdgtól hozzá akar csatolni az antant 104.000 □ km. 45 millió lakossal.

Németausztria. Jövendő területe 81.000 □ km. 675 millió lakossal. (A Magyarorszdgtól hozzá csatolandó terület volna 4500 □ km. 300.000 lakossal.

Örögorszdg. Jövendő területe 145.000 □ km. 56 millió lakossal.

Bulgária. Jövendő területe 80.000 □ km. 3 és fél millió lakossal. Vesztesége 37.000 □ km. 1.200.000 lakossal.

Anglia az egyetlen a háborús felek közül, aki nem hódított európai területet. Változatlanok maradnak még: Spanyolország, Németalföld, Portugália, Svédország, Svájc, Dánia, Norvégia, Albánia, Luxemburg, Monaco, San-Marinó, Andora, Lichtenstein.

Lettek és németek összekötődése.

Berlin, okt. 2. Egy miutal jelentés szerint Kurlandban, Olat közelében a lettek megátámadták a német csapatokat, mely alkalommal mindkét részen sokan estek el. A lett csapatok noha Miutából segítséget kértek, kénytelenek voltak visszavonulni.

HIREK.

1913.
október
3
Péntek

NAPTÁR

A nap két 5 óra 20 perc kor. nyugszik 5 óra 37 perc kor.

A hold két d. u. 2 óra 13 perckor. nyugszik d. e. 11 óra 10 perckor.

Budapestről,

tejesen beavatott helyről kaptuk az értesítést, hogy a belpolitikai helyzet rohamosan tisztázódik s napok kérdése csak, hogy a végleges megoldás bekövetkezhessek. A megoldás olyan lesz, amely ugy az antantot, mint a magyar nemzet egyetemet kifogja elégíteni s a békeszerződés megkötése, a nemzetgyűlés választások kiírása, a határok fölszabadítása, s megszállott részek kiűrtése fogja nyomon követni. Örül a lelünk, hogy immár belátható az az idő, amikor élvezni fogjuk a béke áldását, az ujonan meginduló munka gyümölcsseit. Mert nem féljük mi a magyar nemzetet, bármennyire megrabolta is szomszédai lelketlen kapzsisága. Lesznek még nehezebb idők, de talpra állunk lassankint s behégesztünk minden sebet, amely a nemzet testét égeti.

— Nagykanizsa a cseh nemzetgyűlésen. Nem tudjuk, megtszűntetésnek vegyük-e, hogy Nagykanizsa neve a cseh nemzetgyűlésen e hangzott s hosszabb időre kötötte le a cseh honatyák figyelmét. A pragai nemzetgyűlés tegnapi ülésén **Kramarz** is beszélt s többek közt ezeket mondta:

...A vasúti összeköttetések dolgában is sikerült igen kedvező eredményeket elérni. Minthogy korridort nem kaptunk, **legalább fogunk van hozzá, hogy a Pozsonyból-Nagykanizsára vivő másodrangú vonalat klépsítsük és ezzel a délszláv államhoz és esetleg Triesthez is közvetlen vonati összeköttést kapjunk.**

Szóval Nagykanizsán keresztül fog vezetni a csehek útja Jugoszláviahoz s esetleg az adriai tengerhez. Vajjon lesz-e belőle hasznunk.

— **Két jó fogás.** Viola katonai nyomozó, aki a napokban Szabadost és díszes kompániáját fogta el és kísérte Kanizsára, — újabb tanujelét adta detektívli képességének. Legújabb budapesti utján a kanizsai kommun-világ két veszedelmes tagját: **Krausz** vöröszászáljparancsnokot és **Holler** politikai nyomozót csapta el Krausz mint zászlós szolgált a nagykanizsai 20-es ezredben s mikor a proletárdiktatúra kitört, egyszerre zászlójparancsnok lett Durva, kiméletlen ember volt s mérhetetlen üldözésben részesítette az aktív tisztieket. Egy huron pendült kebelbarátjával, **Andás** Lajossal s ő is mindenáron vért akar inni. Részbe volt abban az akcióban is, mely a kanizsai rendőrség leszerelésére irányult. Holler szintén méltó tagja volt a Vantus-Szabados-féle rémuralomnak s különösen az egyéni rakviralások közt tüntette ki magát. Az ügyes Viola Krauszt budapesti lakásán tartóztatta le, Hallert pedig a sétéja közben, az Üllői-úton. Persze, most mindkettő az ártatlanságukat hangoztatják. Viola ezalkalommal házkutatást tartott Szabados-frontparancsnok budapesti lakásán is, ahol a lazsnaki kastélyból származó tárgyakat talált. Remélhető, hogy ezek után nem mondja Szabados, hogy ő csak **elméletli** kommunista volt.

— **Mindent vittek el a románok Magyarorszdgból.** A budapesti antant-bizottságnak a párisi haditanács elé terjesztett jelentése szerint az oláhok Magyarorszdgból a következő értékeket szállították el: a használható mozdonyok 50 százalékát, a személykocsik 90 százalékát, 5000 teherkocsit, 50 vagonon kötygapotot, 110 darab versenylovat, rengeteg mennyiségű írógépet, műszert igazslova, telefonkészüléket és táviró berendezést. Az oláhok tudvalevőleg azzal tetszelegtek a külföld előtt, hogy Magyarorszdgon a bolzevizmust akarják levetni. De ugyan mi köztük van az elszállított holmiknak a bolzevizmushoz.

— **Közellátási közlemények.** A dohányjegyek felülbélyegzésének határideje folyó hó 4-én lejár. Mindazok tehát, akik dohányjegyeket felülbélyegzés végett még be nem mutatnak, kötelesek dohányjegyüket az élelmezési hivatal által felülbélyegzetni, mert az októberi dohányneműek kiosztása már folyó hó 7-én kezdetét veszi, amikor is csupán felülbélyegzett dohányjegyekre lesz dohány kiszolgáltatható. Később jelentkezők októberi jegyei már nem fognak felülbélyegzetni. Az október hira megállapított fejkvóta marad a szeptemberi mennyiség. A dohányárusok felhívatnak, hogy a begyűlt dohányjegyek beszoállítására mellett az elszámlátás a közellátási üzemeknél azonnal teljesítsék és a megmaradt dohánykiszóletet ugyanakkor mutassák ki, mert ellen esetben dohányneműekben nem fognak részesedni. — **Csak a hátlaapon felülbélyegzett dohányjegyekre szabad dohányt leneket kiszóllítani.** — **Közellátási üzemek.**

— **Jótekonyság** A moztillabos tanulóknak adakoztak: Bentzik László II. o. 5 K-ai, Weisz Jolán, Havas Boriska I. o. 10—10 K-ai Köln Livia egy kötött kabátkát és egy leányruhát, Flacher Bandi I. o. 20 K-át és egy kalapot, Bence György IV. o. tanuló egy pár viaszt cipőt.

— **Zenészek,** kik bármely hurosa fa és rez fuvó hangszerezen játszanak az itt ujonnan szervezendő, illetőleg felállítáiban levő katonai zenekarba felvételnek. Bemutatkozni lehet Kuhnert J. katonai karnestornél délelőtt 8—11 óra közt a honvéd lakányában. Előnyben részesülnek, akik már zenekarban játszottak. Feltételek bemutatkozásnál meg tudhatók.

Színház.

Heti műsori

Péntek Piros bugyelláris, népszínmű
Szombat Csodagyerek
Vasárnap d. u. Vasgyáros
Vasárnap este Mágns Miska.

* **Piros bugyelláris.** Ma október 3-án a Piros bugyelláris van műsoron. Igen nagy érdeklődés mutatkozik Csapregi Ferenc igazán elsőrangú népszínműve iránt, oly annyira, hogy már a tegnapi nap folyamán a jobb jegyek elővételeiben kelttek el. A főbb szerepek Vida Ilus, Lőrinczi Erzi, Guthy Sári, Falussi István, Szigethy Bandi, Földessy Sándor, Galgóczy Lajos és Róna kezeibe vannak letve. Holnap, szombaton a Csodagyermek kerül másodsor szinre. Vasárnap délután a Vasgyáros, színmű, míg este a nagyszerű Mágns Miska operette reprize lesz.

Egy, esetleg két hutorozott szobát konyhaszállalattal keres Baroszy államügyész. Erdéklődd: a kiadóban.

APRO HIRDETÉSEK

Kanizsa környékén levő vadászterületet kívennének, vagy korrekt vadászok közé mint tagok belépének. Ajánlatok két vadász jellegre a kladóba kértnek.

Egy jókarban levő

varrógép eladó.

Kinizsi-u. 21. szám, Baksáéknál.

Kátrányos fedőlemez

kapható kicsinyben és nagyban

Fodor Ignác és Tsa cégnél Sopronban

KANIZSAI SZINPAD

vidám színházi hetilap

Megjelenik minden vasárnap.

Ára 2 korona. Ára 2 korona.

Babot veszek

minden mennyiségben

Kaster Miksa, Király-u. 6.

URANIA mozgóképalota

Kozmányi-u. 4. Telefon 829

Pénteken, október 3-án

ünnep miatt

zárva

Babot vesz

legmagasabb napiáron

Heltay József cég Nagykanizsa

Fő-ut 3. szám.

ismét kapható nagyban és kicsinyben

Cigaretta-büvely
Cigaretta-papír

legjobb minőségben

FISCHEL FÜLÖP FIAI

könyv- és papíráruházban — NAGYKANIZSÁN.

Hirdetéseket felvesz a ZALA kiadóhivatala

VILÁG nagymozgószínház

Szarvas szálloda, Telefon 74. sz.

Pénteken, október 3-án

ünnep miatt

zárva

Előadások kezdete fél 7 és 9 órakor!

Jegyek d. u. 3 órától előre válthatók.

Lapkihordókat

felvesz a Zala kiadóhivatala.

Megérkeztek

a legjobb minőségű cigaretta-hüvelyek és cigaretta-papírok!

Legjutányosabb áron kaphatók

Garamvölgyi és Szemere
dohány-nagyárudájában. —

ZALA nyomdavállalat

NAGYKANIZSA

TELEFON 78.

Üzleti könyvgyár, könyvkötészet

papírárukészítés.

Mindenmő nyomtatványt a legizlésebb kivitelben készít és legpontosabban szállít.

Leírás/Írás és kiadóhivatal:
NAGYKANIZSA,
 Sugár-ut 4.

Ala Nyomdával
 Fő-ut 5. sz.

Megjelenik hétfő kivételével
 mindennap korareggel

ZALA

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:

vidékre postai szét-
 küldéssel:
 Egy hóra . . . 15 K.
 Negyed évre . . . 40 .
 Félévre . . . 80 .
 Egész évre . . . 160 .

Egyes szám ára:
 60 fillér.

Arcképek: Német és kiadóhivatali telefon 78.
 Nyomdai telefon 99.

Főszerkesztő:
TÓTH ZOLTÁN

Főmunkatárs és lapfőigazgató:
CSILLAG JENŐ

Írdetéseket, nyitólirat és meg-
 közleményeket díjazásba szertve
 küldje le a kiadóhivatal.

Felhívás.

Öngyméltósága dr. **Friedrich** István miniszterelnök ur' több miniszter kíséretében folyó hó 3-én; vasárnap délelőtt 8 órakor városunkba érkeznek.

Felkérem ennél fogva:

1. a városi képviselőtestület tagjait, hogy a pályaudvari fogadtatás céljából reggel 7 órakor a városházán gyűlkezzenek,
2. a magánfogad tulajdonosokat, hogy a fogadtatáshoz rendelkezésre bocsájtható fogataikat folyó hó 4-én déli 12 óráig a városházán (I. em. 20. ajtó) jelentésk be,
3. az egész város, de főképen a Kazinczy-, Szemere-, Csengery-ut., Fő-utca, Erzsébet- és Deák-tér lakóit, hogy házaikat lobogózzák és díszítsék fel.

Az állomástól a városházához való bevonulás után Öngyméltósága negyed 9 órai kezdettel küldöttségeket fog fogadni, 9 órakor beszédet mond a városháza erkélyéről, majd d. e. 10. órakor tovább fog utazni.

Amennyiben a hatóságok, egyesültek, testülettel és a munkásság küldöttségeileg tisztelni óhajtanak, felkérem, hogy ebbeli szándékukat folyó hó 4-én délután 3—6 óráig jelentésk be.

Nagykanizsa, 1919. okt. 3.

Dr. Prack-s. k.
 h. polgármester.

Eljárás Károlyi Mihály ellen.

Budapest, okt. 3. A Károlyi Mihály gróf elleni politikai és társadalmi akció a legnagyobb energiával halad előre. Az összes politikai pártok követelik a vizsgálat megindítását és bünyádi eljárás megkezdését Károlyi Mihály ellen, azon események és állapotok miatt, melyeknek következtében ő a hatalmat átadta a bolsevistáknak. A hatóságok erőlyesen nyomoznak annak kiderítésére, hogy Károlyi szándéka alkalmas-e, hogyan vehette fel a bankoknál vagyonának jó részét és mily módon vitte azt külföldre. Megbizták a budapesti rendőrséget annak kiderítésére is, mekkora összegeket vitt fel Károlyi a bankoknál és mennyit vitt magával.

Fiume teljesen izolálva van.

Bery, okt. 3. Mint a „Secolo” értesül, Fiume innár teljesen izolálva van. A fumei lapok két nap óta nem érkeznek meg. Minden összeköttetés megszakadt. Horvátország felől a határ le van zárva.

Éjszakai minisztertanács Bécsben.

Bécs, okt. 3. Tegnap este fél 8 órakor a kormányelnökségen a kabinet tagjai tanácskozára ültek össze, mely a késő éjjeli órákig tartott. A minisztertanács nem a pénzügyi tervezettel foglalkozott. Jobbára szociálpolitikai

Az oroszok szabad eltávoztát követelnek Lenin számára.

Páris, okt. 3. A Havas-ügynökség tudatja Washingtonból: hivatalos hírek szerint a bolsevikok hajlandók békét kötni, avval a feltétellel, hogy 12 kommunistavezér, köztük Lenin is, szabad kiutazást kapnak Délamerikába, arra az esetre, ha a bolsevik uralom Oroszországban megbukik. Azt hiszik, hogy Wilson csak az új orosz alkotmányozó gyűlés összehívása után fogja az új kormányt elismerni.

Fegyveres védekezés Amerikában a sztrájkolók ellen.

Páris, okt. 3. A „Chicago Tribune” jelenti: Az Indian Steel Company bejelenti, hogy a munkába állottak védelmére 3000 fegyveresből álló csapat áll rendelkezésére. A társulatokkal való megegyezés alapján megszervezték a „Loyal American League” t, melynek az a feladata, hogy a szakszervezetek helyébe lépjen. A jelentés megemlíti, hogy ha a sztrájk rövid időn belül meg nem szűnik, a nagy gyárak 9 hónapra meg lesznek bénítva. A sztrájkolók között nagy elégtelenség uralkodik, mert nem kapták meg a megígért napi két dollárt.

Kereskedelmi főiskola a prágai meuegyetemen.

Prága, okt. 2. A prágai csehi meuegyetemen a téli szemeszterrel egyidejűleg kereskedelmi főiskolát állítottak fel.

Vizsgálat Németország bűnrészessége ügyében.

Berlin, okt. 3. A parlamentáris vizsgáló bizottság, melyet a német nemzetgyűlés a célból küldött ki, hogy Németország bűnrészességét a háború előidőzésében vizsgálat tárgyává tegye, tegnapi ülésén elhatározta, hogy albizottságokat küld ki, melyek egyes részleírásokra nézve fogják a vizsgálatot folytatni.

Az angol sztrájk.

Amsterdam, okt. 3. A Reuter ügynökség jelenti: A kontinensre és a kontinensről való forgalom megakadása miatt a Mandloy Pag társulat megkötöttette szolgáltatát és héttől kezdve — egy a postai igazgatósággal kötött megegyezés alapján — az angol postát repülőgépeken szállítja Havrebá.

Wilson kudarcra.

Berlin, okt. 3. Amerikából Párisba érkező hírek szerint ki van zárva, hogy az amerikai szenátus a békeszerződést ratifikálni fogja. Párisi amerikai körökben úgy vélik, hogy Wilson a szerződést le fogja venni a napirendről és csak az új elnökválasztás után — ha ugyan többséget fog kapni — fogja ismét a szenátus elé terjeszteni.

Az olasz parlament feloszlott.

Páris, okt. 3. A „Liberté” jelenti, hogy az olasz kamara feloszlott. Az új kinnariát december elsejére hívják össze.

Wilson állapota.

Hága, okt. 3. Az elnök egészségi állapotában az utolsó napok folyamán nem állott be változás. Házorvosna megállította hogy a békeszerződés kérdésével és egyáltalában harminő állami ügygel is foglalkozzon.

Négerüldözés Északamerikában.

Páris, okt. 3. A „Chicago Tribune” jelenti Ohamából: Egy néger férfiu megölt egy fehér asszonyt, ami a fehér lakosságot annyira felingerelte, hogy a négert meglynicselték és a börtönt felgyújtotta. A polgármestert, aki a bűnös négert nem akarta kiadni, súlyosan megsebesítettek. Mint annak idején Chicagóban és St. Luisban, ugy itt is a tomeges néger bevándorlásban kereszthök a négergyűlölet mélyebb indokai.

HIREK.

— **Zalamegye kormánybizlosa** A kormány **Ellner** Zsigmondot, a sümeget kerületi országgyűllési képviselőjét kinevezte **Zalavárn egye** kormánybiztosává.

— **Vizsgálatot tart a vármegye** Zalavármegye törvényhatósági bizottsága a legutóbbi közgyűllésen a következő határozatot hozta: Mindazoknál, akik rondus állásukkal (közalkalmazottak) vagy rendös foglalkozással járó rondus teendőik ellátása érdekében voltak könytelenek a kömnün bizalmi- és más emberével együttműködni, ezt a kényszerhelyzetet mentőkörülménynek kell tekinteni. Ebben mindazoknál, akik tulmentek ezen a határon, vagy akik nem voltak kényszerhelyzetben és mégis együttműködtek a kommunistákkal, vagy általában oly tevékenységet és magatartást tanusítottak, amely a polgári társadalom tekintélyét, tisztességét, vagy érdekeit sérti, ezen cselekményüket menthetőnek nem tartja s azért szükségét látja annak, hogy ezekkel szemben illetékes hatóságok és testületeik érdemük szerint járjanak el. Ennél fogva a törvényhatósági bizottság egy külön bizottságot küld ki annak megállapítására, hogy kik a vármegyének azon alkalmazottai és bizottsági tagjai, akikkel szemben el kell járn. Ezen bizottságba a következő tagokat választották be: **Arvay** Lajos elnök, **Thassy** Gábor helyetteselnök, **Ellner** Sándor, **Dervallcs** Ákos, **Háry** Dezső, **Mesterházy** Jónó és **Szigethy** Elemér dr. tagok. Felhívja a közgyűllés a vármegye közönségét, hogy a megyei alkalmazottakra és megyebizottsági tagokra vonatkozólag minden tudomásukra jutott adatot a bizottságnak jelentsenek be. Ugyanerre hívja fel a közgyűllés a községet is.

— **VAC. Sopronban.** Folyó hó 5-én méri össze erejét a Kanizsai Vasutas Club a Soproni Fobal Atlétikai Clubbal. A FAC a Dunántul il-ik csapata, tehát erős mérkőzésre tesz kiltatás. Csapat felállítás: **Modrovics,** **Klein,** **Juhász,** **Brigolovics,** **Ritter,** **Volcsok,** **Göllesz,** **Szaucsek,** **Vindis,** **Molnár,** **Nagy.** — Tartalék: **Nolt,** **Büki.**

— Áltir Sneff Józsefről. Nagykánizsa hajdani teljhatalmu kormánybiztosáról és direktoriumi elnökéről fogadjuk az a hír terjedt el a városban, hogy elhalálozott. A hír nem felel meg a valóságnak. Tüdőbaja elég súlyos ugyan, de tudvalevőleg most kórházban ápolják s bizonyára hamarosan úgy összeházaszi magát, hogy számot adhat dolgaiáról a bíróságnak.

— A román hadnagy gyilkosai. A napokban magirtuk, hogy Győr közelében meggyilkolták Negoita Neculai román vadász-hadnagyot, aki a Győrt megszálló román csapatoknál szolgált. Előtte arra gondoltak, hogy politikai gyilkosság történt, de most kiderült, hogy közönséges rablógyilkosságokról van szó. A gyilkosságok két ravottmultu ember, Sárközi József pécsi lakos és a bukovinai származású Csernyik követtek el. Csernyik a rablott pénzzel megszökött, de Sárközi kézrekerült s mindent bevallott.

— Sport. Vasárnap f. hó 5-én ismét érdekes és izgalmas sportesemény színhelye lesz a NTE. katonáit pályája, amennyiben végre sikerült a NTE. agilia vezetőjének Szombathely második legjobb csapatát, a „Kerékpár-Egyület” egy barátságos mérkőzésre megnyerni. — A „Kerékpár-Egyület” játékaire vonatkozólag megemlíthetjük, hogy a multkor tiltárt „vidéki bajnokcsapatot”, a „SzAK”-tól csupán egy goal differenciával szenvedett vereséget, míg a MÁV-val, mely a NTE-t 4:2 arányban győzte le, otthon eldöntetlenül végzett. — A mérkőzés kimenetele elé igen nagy érdeklődéssel tekint egész Kánizsa sportársadalma, mert a NTE is igen sokat fejlődött a MÁV-mérkőzés óta, mit volt alkalmunk látni a SZAK. ellen való játéknál. Ha a tornaegyüt teljes csapatával és háltintal megerősítve tud kiállni, ugy nem leszünk meglepve, ha a NTE. győz minimális goal differenciával. Meg kell azonban még megjegyezni, hogy az eredménybe nagy beleszólása van a football-szerencsének is és szerintünk az eldöntetlen eredmény feléne meg legjobban a két csapat erőviszonyának.

— Sopron osztrák kormánybiztosa. Azaz Oedenburg, nem Sopron, mert Sopron nevét törölték az osztrákok a geografie fogalmak köréből. Hogy a jövő farsangi hangulatból előzárólag adjon lajtántuli szomszédunk, — amint teljesen megbízható forrásból értesülünk, — Sopron (szaz megintcsak Oedenburg) részére kinevezte az osztrák kormánybiztos. Ez pedig Rostenstein miniszteri tanácsos lett, aki addig az egyik bécsi reszort-miniszteriumban intézetti adminisztrációs ügyeket. Egy másik hír arról számol be, — hivatalos komolysággal ugyan, de nem minden humor nélkül, — hogy az osztrák kormány felhívta Sopron város összes hivatalainak főnökeit, — hogy vegyék ki alantóalktót az ésküt — az új „haza” alkotmányára.

— A Világ mozgóban ma szombaton bemutatásra kerül *A fattyu* című 4 felvonásos dráma. A főszerepben *Rabo Mario*. Mindvégig érdekes cselekmény és mesteri rendezés, káprázatos kiállítás hatalmas tömegjelenetekkel. Az Ambrosio-filmgyár mesterműve.

— Zenészek, kik bármely hurok fa és réz fuvó hangszerezen játszanak az itt ujonnan szervezendő, illetőleg felállításban levő katonai zenekarba felvételt. Bemutatkozni lehet Kuhnert J. katonai karmesternél délelőtt 8-11 óra közt a honvéd laknyában. Előnyben részesülnek, akik már zenekarban játszottak. Felteleték bemutatkozásnál megtudhatók.

— Közös táncgyakorlatot tart a Polgári-Egyület emeleti nagyteremben szombaton es vasárnap este 8-tól 11-ig... cigányzenével, *Krenusz Károly* oki táncmester.

— Robert Helmann régénye lesz ma bemutatva az „Urania” mozgóképpalotában *Tévelygők* címmel 4 felvonásban, főszereplő *Erich Kaiser-Tilla*, azonkívül „Fogadjunk” címen egy 3 felvonásos vígjáték, melynek öt-fő szerepét *Vilgo Larsen* játssa.

— Cigaretta-hüvely, ciparetta-papír, cigaretta- és szivar-szopóka, pipa, szivar, cigaretta- és dohány tárcák Fischel Fülöp Piai papírruházában kaphatók nagy választékban.

Színház.

Heti műsora

Szombat Csodagyerek
Vasárnap d. u. Vasgyáros
Vasárnap este Mágnaš Miska.

* A piros bugyelláris. A hűvös idő Jacára — mely ugyan a nézőtérben egyáltalában nem volt érezhető — elég szép számú közönség gyűlt össze tegnap este, hogy végignézzék a magyar népszínműrodalom remekműve, Csepreghy: *A piros bugyelláris*-nak előadását. A jó szereposztás, *Vida, Falussy, Földessy, Gelgöczy* és *Szigethy* művészi kvalitásai a népszínműben éppen ugy érvényesültek, mint az operetben, illetve drámában.

* Uolsó hét. Somogyi Kálmán színgazgató társulata már csak igen rövid ideig játszik városunkban e hó 12-én a kltünő társulat befejezi szezonját. Somogyi igazgató az utolsó hét műsorát két bemutató előadással avatja díszessé. Az egyik a „Gróf Rinaldo” operett: a második az „Ötven éves férfi” című dráma. Mindkettő szenzációs sikert aratott Budapeston, a „Gróf Rinaldo” hátfői bemutatására és a keddi második előadására már számtalan előjegyzés történt.

A bemutatói szombaton a „Csodagyermek” sikerült előadását ismóttik meg, vasárnap délután a „Vasgyáros” este Mágnaš Miskát” adják.

Szombathelyi katonai körletparancsnokság.

Behívottak!

50 év óta vonulnak be a 21 évesek október 1-én a katonasághoz.

50 év óta a katonai szolgálatra kötelezett idősebb évfolyambeliek fegyvergyakorlatra hívtak be.

Ti most a háboru után nem azért lesztek behíva, hogy ismét újabb háborut viseljétek, vagy hogy ismét véres ütközetekben harcoljatok: hanem azért, mert szükségünk van a katonaságra, hogy ismét csend és rend legyen az országban.

Csak ott, ahol a katonaság fegyelmezett, csak ott, ahol minden férfi törvényes védőkötelezettségének eleget is tesz, csak ott uralkodhatik csend, biztonság és jólét.

Igy volt ez a háboru előtt. Igy kell ennek a háboru után is lennie. A behívottaknak nagy része pontosan kellő időben bevonult és teljesít is már szolgálatát.

Ezek a törvény által előírt időpontban ismét otthonukba fognak visszatérni.

Azok, kik késedelmeskedtek, akik még nem vonultak be, büntetlenül maradnak, de csak akkor, ha most azonnal bevonulnak.

Később logsulyosabb büntetéseknek teszik ki magukat, mert a régi jó rendet okvetlenül ismét helyre kell állítani.

Ti védőeletetek, kik behívó parancsot kaptatok, legyenek bizalommal a hivatalos személyekhez.

Megszűnt véglegesen az az idő, amelyben a népet hamis és csalfa rendeletekkel ol lehetett bolondítani.

Ne hallgassatok igaztókra, kik nektek és hazátoknak csak áltani akarnak, akik titkot rá akarnak beszélni, hogy ne vonuljatok be, kiknek vétkes rábeszélés következtében logsulyosabb büntetéseknek teszik ki magukat és a kik hazánkban ujonnan zavarokat és fel-fordulást akarnak előidézni és a mellett a ti költéséitoken könnyű szerrel gazdagodni akarnak, ugy amint ezt a vörös uralom alatt tetek.

A behívás a törvény alapján történik! A törvény minden magyar ember előtt szent és sérthetetlen.

Szombathely, 1919. évi szept. hó 20-án.

Lehár ezredes s. k.
szombathelyi körlet parancsnoka.

APRO HIRDETÉSEK

Tanár részére **butorozott szoba kerestetik.** Ajánlatok Francisca Zsigmond iskolaszolgálóhoz kéretnek, koreskedelmi iskola

Egy, esetleg két **butorozott szobát** könyvhasználatra keres Bereozky Államügyész. Érdeklődni a kiadóban.

Kátrányos fedőlemez

kapható kicsinyben és nagyban
Fodor Ignác és Tsa cégnél Sopronban

AJÁNLAT!

Dupla széles fekete Taffat ruhaselyem
Dupla széles sötétkék Taffat ruhaselyem
140 cm. széles fekete kosztüm-kelme
140 cm. széles sötétkék kosztüm-kelme
150 cm. széles fekete férfiöltönyzövet
150 cm. széles sötétkék férfiöltönyzövet
Szürke férfiöltönyzövetek
Fekete női harisnyák

Kész lenvászon ágyfelhuzatok
Női bársony modellkalapok
Női velőrkalap minden színben
Színes filzkalapok!

Fenti cikkek Jntányos árban kaphatók!

Klein József és Testvére cégnél
Kazinczi-utca 3. szám.
Átalakításokat modellek után készítenk.

URANIA mozgóképpalota
Közepi-utca 4. Tel. 24

Szombaton, október 4-én
Tévelygők

Dráma 4 felv. — Előadásra kerül még:

Fogadjunk

vígjáték 3 felvonásban.

Előadások kőnapokon 8 1/2 és 9 órákor

Vasár- és szombatnapokon 3, 5, 7 és 9 órákor.

VILÁG nagy mozgószínház
Szerviz színház. Tel. 74. sz.

Szombaton, október hó 4-én

A fattyu

dráma 4 felvonásban.

Pali biciklizni tanai

Bűhözát 2 felvonásban.

Előadások kezdete fél 7 és 9 órákor!

Jegyek d. u. 3 órától előre váltthatók.

Magyarországi és kiadói hivatal:
NAGYKANIZSA,
Sugár-ut. 4.

Postai Nyomdavezetőség
Fő-ut. 5. sz.

Megjelenik hétfő kivételével
mindennap korreggel

ZALA

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak

vidékre postai szét-
költséggel:
Havonta . . . 18 K.
Negyed évre . . . 45
Félévre . . . 80
Égess évre . . . 150

Egyenlő szám ára:
60 fillér.

Postaengedély száma: 1919. október 8. sz.
Nyomdai telefon: 117.

Főszerkesztő:
TÓTH ZOLTÁN

Főmunkatársa és lapfőtudósnok:
CSILLAG JENŐ

Hirdetéseket, nyilatkozatokat és magán-
közleményeket díjazás nélkül fogadjunk
fel a kiadóhivatalban.

Friedrich a nemzeti pártokkal való együttműködésről.

Budapest, okt. 4. A „Nemzeti Újság” munkatársa beszélgetést folytatott Friedrich István miniszterelnökkel. — Friedrich kijelentette, hogy ő nem Budapest, hanem csak az egész Magyarország után indulhat. Még most is — úgy mond — százával kapom Dunántúlról a sürgönyöket, melyek kitalálásra buzdítanak és keresztény nemzeti politikát követelnek. Bizonyos, hogy nagy ellentétet várnak még elsimításra. Nem győzöm eléggé hangsúlyozni, hogy tárt karokkal fogadom minden nemzeti alapon álló pártot és csoportot támogatásért. Ha ezekkel karöltve tudnék haladni, az még nem jelentené kizárólagos programom feladatát.

Antantbizottság Siófokon.

Szombathely, okt. 4. Nap-nap után a leghihetlenebb hírek jelennek meg a megfizetett sajtótermékekben az új nemzeti hadsereg terrorjáról és a zsidóüldözésről. A tényállás megállapítása céljából megjelent a fővezérség állomáshelyén egy vegyes antantbizottság. A bizottságban Amerika részéről Horovitz Náthán ezredes veit réaszt. Ez a bizottság megvizsgálta a siófoki fogdát, hol megállapította, hogy a foglyok megfelelő bánásmódban részesülnek s ezek mind kommunisták. Nyugatmagyarország más vidékeit is felkereste a bizottság és megállapította, hogy az összes terrorhírek rosszindulatú koholmányok.

A fehérpénz devalvációja és a betétek.

Budapest, okt. 4. Az augusztus hó 14-én megjelent kormányrendelet alapján a pénzintézetek mindazon betéteknek és átutalásoknak, melyeket március 21-ike után helyeztek el, csak egyötöd részét ismerték el.

Nem lesz zavar Budapesten.

Bécs, okt. 4. A „Der Neue Tag” budapesti tudósítója jelenti, hogy a budapesti zsidókörökben terjesztett riasztó hírek, melyek szerint a bevonuló fehér csapatok Budapestet pogromot fognak rendezni, teljesen alaptalanok. Beniczky belügyminiszter kérdésre a hadsereg-őparancsnokság határozottan kijelentette, hogy sem a bevonulás alatt, sem azután semmiféle pogrom nem lesz és ilyet a hadsereg-őparancsnok nem is fog történni. A miniszter még hozzáfűzte, hogy semmi ok sincs a félelemre, mert

a fehér hadseregben olyan fegyelem uralkodik, hogy a népszerű őparancsnok parancsának úgy minden tisztje, mint az egész legénység vakon engedelmeskedik.

Új bécsi követ.

Bécs, okt. 4. A „Korrespondent Express” budapesti értesülése szerint a Marsuhowszky ügyvivő, követségi tanácsos halálával megüresedett bécsi magyar követségi állásra a kormány Drasche Lázár Alfréd, külügyminiszter által kitűzött személyt jelölte ki.

Olaszország súlyos helyzete.

Páris, okt. 4. Az olasz kamara feloszlata alkalmával a következőket írja az „Echo de Paris”: Azok a verekedési jelenetek, melyek az olasz kamara feloszlását megelőzték, sajnos, túl hű képét nyújtják az országban uralkodó állapotoknak. D'Annunzio katonai forradalmára a társadalmi forradalom akar felülbírni. Érthető tehát, hogy miért fordult Nitti a parlamenttel szemben a néphez — A mostani helyzet nemcsak Olaszország, hanem szövetségesei számára is sok veszélyt rejteget. Franciaország számára az a tanulság, mind-ebből, hogy Wilsonnal azonnal követelnie kell a fűmei kérdés gyökeres megoldását. Franciaország a kontinensen izolálva van s így nem óhajthat egy tönkrement Olaszországot. A fűmei ügy túl sokba kerül Franciaországnak.

Helgoland Angliához csatlakozik?

Berlin, okt. 4. Mint a lapok Cuxhavenből jelentik. Helgolandban nagy agitáció folyik a Németországtól való elszakadás és az Angliához való csatlakozás mellett. Erre vonatkozólag népszavazást akarnak kieszközölni.

Az angliai vasutas sztrájk.

Páris, okt. 4. A New-York Heraldnek jelenik Havreből: Londonból repülőgépen ideérkezett amerikaiak azt mondják, hogy Angolországban 1917. telére emlékezett a helyzet. London ma egy fegyveres lábor. Az intézkedések, melyek a sztrájk leküzdését célozzák, csodálatra méltók. Minden irányban számítatlan repülőgépek körül a levegőben Havreből 200 utas és 800 tonna szállomány vár a csatornán való átszállására.

Páris, okt. 4. A Daily Mail jelenti, hogy a vasutasok 2 napj óta adiak a kormánynak, hogy a négy és fél mérföld hosszú s a London-Délwales vonalon fekvő Severn mellett a megszálló katonai csapatokat visszavonja. Ha köve elélüket nem respektálják, úgy az alapulat vízzel fogják elárasztani.

patokat visszavonja. Ha köve elélüket nem respektálják, úgy az alapulat vízzel fogják elárasztani.

Statistika az amerikai sztrájkokról

Páris, okt. 4. A „New-York Herald” statisztikát közöl azokról a sztrájkokról, amelyek az utolsó hónapokban az Egyesült Államok területén lefolytak. E szerint a statisztika szerint januárban 105 volt a sztrájkok száma, augusztusban pedig már 808, általában kétszerannyi sztrájk volt, mint az előző évben. A munkásvezérek jelentése alapján jelenleg 2000 sztrájk van folyamatban, illetőleg előkészítés alatt. Ezen, terjedelmükben és mélységükben állandóan erősödő mozgalmak következményeként a társadalom összes rétegeit nagy aggodalom tölti el a bizonytalan jövővel szemben. Mindenesetre vannak optimisták is, ilyen például Sohwb vállalkozó, aki kijelentette, hogy nemrég még ő is pesszimista volt, ma ellenben biztosan hiszi, hogy Amerika a legnagyobb jólét küszöbén áll.

A pogromok ellen.

A napokban közzétűt a belügyminiszternek a zsidóüldözések tárgyában kelt rendeletét. Ma a rendeletre való utalással a dunántúli fő kormánybiztos a következő rendeletet intézte Zala vármegye kormánybiztosához:

A törvényhatósági Kormánybiztos Úrnak!

A belügyminiszter ur 77091/919. számú rendeletét a közigazgatási hatóságoknak pogrom jellegű mozgalmak esetében követendő eljárása tárgyában Méltóságod is vette. Nagy súlyt helyezek rá, hogy az abban foglaltak mint a belügyminiszter ur e tárgyban határozott álláspontja az elantas közigazgatási hatóságoknak ne csak tudomására jussanak, de kint a periferiakon főleg ily szellemben és felfogásban dolgozzanak is a tisztviselők, hogy így a sajnálatos esetek többé már ne forduljanak a rend, nyugalom, személy- és vagyonbiztonság végleges helyreállítására.

Kérem Nagyméltóságodat, hogy akik e felfogást a tisztj karokból nem honorálják, azokkal szemben a legerélyesebben járjon el, en a magam részéről az ily tisztviselőkkel szemben elindozást gyakorolni nem fogok.

Siófok, 1919. szeptember hó 20.

Pallavicini,

dunántúli fő kormánybiztos.

A láncos és a csempész.

A magyar kereskedelem az utolsó évtizedben — a háború előtt — hihetetlen módon fejlődött s ez a kereseti ág, amely azelőtt — hogy úgy mondjam — nem tartozott az élite foglalkozások közé, általánosan becsültté lett s nálunk Magyarországon is kezdtek követni az angol, holland és német példákat a folyton szaporodott azoknak az előkelőbb genry és arisztokrata családoknak a száma, amelyeknek egyes tagjai kifejezetten kereskedők lettek. Ez alatt az évtized alatt a magyar kereskedők megfeszítőt munkával igyekeztek az ország gazdasági helyzetét előmozdítani s nemcsak a maguk anyagi érdekeit tartották szem előtt, de különös figyelmet fordítottak arra is, hogy a magyar kereskedelem hírneve a külföldön, tengerentúl is jóhangsáwu legyen.

A háború bekövetkezett; megszakadt a külfölddel minden érintkezésünk. El voltunk szigetelve s a kereskedelem kizárólag a központi hatalmak országaiban vezethető gazdaságilag oly fontos önkormányzatát. Természetesen ez a körülmény bántólag hatott az erős német kereskedelemre is, képzelted, micsoda visszahatást szült ez a zsong és fejlődőben lévő magyar kereskedelemre. Az export és import a hihetetlen akadályok dacára azonban meg nem szakadt; csupán gyengült s sok zökkenéssel bár, mégis az egész háború alatt permanensen működött s a lehetőség szerint ellátta az ország szükségleteit.

A háború szülte, az átkos kommunizmus pedig valósággal intézményesen tenyesztette a kereskedelmi élet két fattyuhajtását. Ezek: a láncokereskedő és a csempész.

Nincs sem féljós, sem vállfához kötve látam már s jól ismerem uniórius láncokereskedőt is, aminthogy látam zsidó csempészt is. A főkéllék mindegyiknél megvan: amikor hozzáfog a csempészethez vagy a láncokereskedéshez, *semmit nem veszít*. — Minden kockázat nélkül nekivág, mert a dolog semmiképen sem üthet ki balul. S ha sikerül az első, nekibuzdul, fél tovább és tovább, erőre kap s már zihál a melő, de még mindig hajszása a hasznót, időközben vérbe menti, nem tudja, nincsen szívé abbagyni. Ekkor azonban ő már nem csempész, nem láncos: ő már „kereskedő.”

Álljunk meg egy szóra! A tisztességes kereskedő az ilyen alakot sohasem ismeri el kártyának s ha a szükség kívánja, szóba is áll vele, de élénken tiltakozik az ellen, hogy az ilyen vele egy kategóriába sorozzák. Távos hit az, hogy a tisztességes kereskedő bizonyos szolidaritást érez a láncossal, vagy a csempészzel. Ő az, aki azt legjobban elítéli, mert tudja, hogy a közvélemény általánosít s nem tesz kivételeket, nem distinguál. Újajgyüllöl, mert hisz a bűnök, a visszaélések, amiket amaz elkövet, reá is árnyat vetnek s elhomályosítják azt a glóriát, amit hosszú és becsültetes törekvéssel és kitartással a magyar kereskedő magának kivívott: a kereskedői tisztasággal.

Hason, nyereség nélkül nem lehet megélni, ez bizonyos. A magyar kereskedő az árut beszerzi, beraktározza s azt a nagyközönséghez juttatja. Ez munka; a munkájának bére volt az a *polgári* haszon, amit a vevő szívesen megfizetett. Megfizette még ezen felül azt is, amit a kereskedő rizikónak nevezett. Ez a népek fele óta így van s amíg

emberek lesznek, lesz közvetlő kereskedelemleni is.

A láncos azonban nem eshetik ugyanilyen elbírálás alá. A láncos a helyzetet használja ki, az csak alkalmi kereskedő, annak csak konjunktúra kell; vessz, halmoz, tovább ad. Mikroszkóppal figyeli a helyzetet s előre meg tudja állapítani a fordulatot, miben lesz hiány. Minél jobban fog valamely cikk a közforgalomból, annál szorosabban tartja ő a cikket s annál nagyobb vehemenciával — halmoz. Alkalmas időben aztán lassacskán — kiadogatja.

Nem kevésbé utálatos a láncosnak az ikerestvére. Hangosan és tele szájjal ordítja, hogy ő a köznek tesz szolgálatot; úgy beszél, mintha az ország egyedül neki köszönhetné, hogy éhen nem hal. Pedig hát nem tett egyebet, mint hogy a portekáját hazacsempészte. Vette 10 koronáért, lthon eladja negyven koronáért. — Nem annyira a közjó érdekében teszi, mint inkább a maga zsebére.

Ez a láncos és ez a csempész. Egyik sem érdemel kiméleteit.

A mi városunk épen azon a geográfiai ponton van, hogy itt virulhat a csempészet s tenyeszhet a lánc.

A kommunizmus intézményesen támogatja, védelmezte; a polgári társadalom, a polgári hatóságok azonban nem nyitíthatnak aegédkezet ahhoz, hogy egyes kétes alakok a közérdek leple alatt, csempészetet, láncokereskedést üzzenek. Sem a citrom, sem a csokoládé s az a szardínia nem képez olyan közszükséglet cikkeit, a mit a közönség nem nélkülözhet. Kizsai, makarónit majd eszünk akkor, amikor azt a legalis kereskedelem be tudja szerezni.

Üldözni kell a rőtökereskedőt, aki sót vesz, de üldözni kell kiméletlenül azt a szatócsot is, aki zsefírral tréfal.

Azokat a bevándorítottakat pedig, akik az ismeretlenség homályából, vagy a háború és kommunizmus forgatagából kerültek elő, egyenesen el kell tiltani attól, hogy bűnös és illegitim módon üzött kereskedelmet, csereberát folytassanak. Könyvemlően kiadott iparengedélyeket egyszerűen hatálytalannítani, vagy visszavonni kell. Mert ez csak arra alkalmas, hogy a magyar kereskedelem jóhíréit tönkretelgye s gyűlöletet keltsen a sok megpróbáltatással küzdő magyar kereskedői karral szemben.

Alkalmomadtán mi is kutatni fogjuk az ilyen eseteket s nem fogunk lefkismeret fordulást érezni, amikor azokat feltárjuk s átadjuk a szereplőket az illetékes hatóságnak és a — közmegevelésnek.

— **Má délutáni focibálmecce** A ma délutáni Szombathelyi Kerekpár Sportegylet — NTE. közli mekközés a legérdekesebb lesz az őszi szezon meccsei közül, mert egyenlő érték küzdenek egymással. Az NTE a mai őszi meccsre védelmét újrá Wenzellyvel a — PAC-ból átigazolt kitűnő kapussal, a támadást pedig Bálintnak a csatársorba való beállításával erősítette meg. A csapat így fog állani: Wenzely kapus, Horváth, Horváth háttvédek, Halvax, Tóth, Simonyi fedezetek, Hirschler, Dezső, Sállér, Bálint és Aczél csatárok. — Tartalékok: Bihac és Krámer II. A mekközés pontosan d. u. 4 órakor kezdődik. Biró lesz: Juhász főhadnagy.

HIREK.

1919.
október
5
Vasárnap

N A P T Á R
A nap két d. u. 03 per-
kor nyugszik 6 óra 32 per-
kor.
A hold két d. u. 3 óra 13
perckor, nyugszik d. u. 1 óra
10 perckor.

A ZALÁT

Október 15-től kezdve a kore reggei órákban házakhoz is, kihordatjuk. E órára lapunkra előfizetést nyitunk a kérjük olvasóinkat, hogy **október 15-ig személyesen, vagy levelező-lapon (név, utca, házszám pontos fel-üntetésével) juttassanak be kiadóhivatalunknál (Sugár ut. 4. szám) előfizelési szándékukat.**

Előfizetést díjak helyben házhoz hordva, vagy vidéken postán küldve:

Egy óra K 15.—
Negyed évre „ 45.—
Fél évre „ 90.—
Egy évre „ 180.—
Egyes szám ára, tekintet nélkül a lap terjedelmére, 60 fillér.

Tisztelettel

A „ZALA” KIADÓHIVATALA.

— **A miniszterelnök Nagykanizsán.** A miniszterelnök, aki történelmet csinál, emberfeletti munkája közepette koronként időt szakít arra is, hogy a vidék hangulatáról meggyőződjék s a saját programjával megismeresse a vidéket. Ma hozánk látogat el, rövid időre. Nagykanizsa népe, nemcsak nagy lelkesedéssel, de nagy várakozással is fogadja, mert valószínű, hogy a legutóbbi napok gyakori és beható tanácskozásai után, melyeket bel-
politikusokkal és aptantmagbizottakkal folytatott — kanizsai beszédében olyan kérdéseket is fog érinteni, amelyek eddig homályban voltak a közönség előtt. Az a lelkes fogadtatás, amelyben a miniszterelnöknek része lesz városunkban, meggyőzőhét őt arról, hogy az ország talpraállításában s az alkotó munka megindításában a nemzet minden rétege ve-aengve fogja őt támogatni.

— **Hír a postáról.** A budapest-nagykanizsai vonalon a rendes postaforgalom ismét megnyílt, de *Budapest* kivételével. Földhatéki „caomagok” utalványok és mindenféle leveipostai küldemények

— **Büntetés engedély nélkül fegyvertartásért.** Tudvalevő, hogy mindenemű fegyvertartásához hatósági engedély szükséges. Ennek dacára is még mindig sokan vannak, akik maguknál fegyvereket rejtgetnek. Szolgálaton ezeknek tanulságul ez a büntetés, amelyet a nagykánizsai kihágás-bíróság Handelman Lászlóra rótt. Handelman ugyanis engedély nélkül fegyvertartásért tegnap nyolc napi elzárással és 100-korona pénzbírsággal sújtották. Akiknél tehát még fegyver van, saját érdekükben cselekszék, ha ezt haladéktalanul beszoalják, mert az engedély nélkül fegyverek fölmutatására legközelebb ház- és egyéni moztasásokat fognak tartani. Ugyanly be kell szolgáltatni más katonai fölszerelési tárgyat is

— **Hangverseny és felolvasás.** A Szocialis Missio 1919. évi október hó 12-én d. u. fél 8 órakor a Polgári Egylet nagyteremében a közreműködésre felkért Urhölgyök és

Utrak's az általuk alakított zene és ének kar szíves részvétele mellett patrónage ünnepélyt tart, melyre a nemes eszmék iránt érdeklődő közönséget tisztelettel meghívja. Az **ünnepély műsora**:

1. a) Ouverture „Mártha” című dalműhez Fr. von. Flotow-tól.

b) Don Cesar induló R. Dollinger-től. Előadja a zenekar.

2. Dr. Mutschenbacher Edvin a fiatalok urak birájának az ifjúsághoz intézendő jellemképző előadása.

3. a) Ima „Nabuco” operából, Verdi-től.

b) Szerenád — Stojanovics Jenőtől. Előadja az énekkar.

4. Losonci özevgye (melodráma) Tóth Kálmán balladáját zenésítette: dr. Angyal Armand.

Szavalja Petrics Lulu.

Kiséri zongorán: Saucmann Antal.

Hegedűn: Sauerman Ferenc.

Csellón: Sauermann Béla.

5. Hedly P. Jeromos szent ferencrandi szerzetes fejtegetései. Alapszöve: Krisztusi labnyomok az élet nagy nagy országúján.

6. a) Isten dicsősége, Bethoventől.

b) Hymnus Erkel Ferencről.

Előadja a zene és énekkar.

Helyárak: Páholy 6 személyre 90 korona, 4 személyre 60 korona, oldal ülésenként 10 korona, I—III. sor 10 korona, IV—VIII. sor 6 korona, többi sor 4 korona. Állóhely 2 K. Az ünnepély tisztá jövedelmét a Szociális Missio szegénysorsu vallásos munkás családok közt fogja felosztani, miért is szíves felülfizeléseket örömmel és köszönettel fogad el. Jegyek f. hó 8 tól kezdve Mair József könyvkereskedésében válthatók.

— **Uj menetrend Nagykanizsa-Sopron** közt. Október 3-án a Délivásut Nagykanizsa-Soproni vonalán és az alábbi személyszállító vonatok naponta közlekednek:

Sopron-Nagykanizsa közt közlekednek a 315. és 410. számú vonatok. Előbbi Sopronból délután 5 óra 30 perckor, — Szombathelyről esti 7 óra 20 perckor és Nagykanizsára érkezik éjjel 10 óra 1 perckor. A 310-es vonat indul Nagykanizsáról reggel 6 óra 25 perckor, — Szombathelyről 9 óra 38 perckor és Sopronba érkezik délelőtt 11 óra 30 perckor.

Szombathely-Nagykanizsa közt közlekedik a 351. és 382. számú vonat. Előbbi indul Szombathelyről reggel 4 óra 30 perckor a Nagykanizsára ér délelőtt 10 órakor. Az utóbbi indul Nagykanizsáról délután 5 óra 5 perckor és Szombathelyre ér esti 9 óra 33 perckor.

Az összes vonatoknak Zalaesztényvánnál csatlakozásuk van Zalaegerszeg felől és Zalaegerszeg felé.

— **A kormányzó** című négy felvonásos dráma kerül ma és holnap bemutatásra a Világ nagymozgóban, melynek főszerepet **Marc Allan** játssza. E World-film az amerikai filmgyártás bravuroz alkotása.

— **Tessék vigyázn!** A legutóbbi időben 1002-es jelzésű hamis ezerkoronások kerültek forgalomba, amelyeket könyvnyomtatás után állítottak elő. A kivétel meglehetősen ügyetlen, a bankjegy képei elmosdottak, a fej körvonalai nem tiszták, a homlok, az arc és az áll világosabb helyein hiányoznak a hajszálvonalak. A haj és az arnyékos részek foltozottak. A valódi bankjegyeknél az alapnyomás földesbarna, a hamisítványoknál kék. A szám és sorozatszámok piros színben vannak nyomva.

Hoffmann Mórlic.

Irta: Halls István.

Ugy eltűnnek az emberek, mintha sohasem léteket volna.

Szinte önkénytelenül néha fölvetődik előttem a kérdés, vajjon fenmarad-e valamelyik kanizsai kortárs emléke a halála után?

És ime némi feleletet hozott a napokban Grünhuth Alfréd, ki a városi múzeum részére ajándékba hozta Hoffmann Mórlicnak a bécsi Angerer & Göschl-féle híres cég művészi kliséje után nyomott arcképét, azt mondván: „Megérdemli Hoffmann, hogy képe a múzeumban nyerjen elhelyezést, mert egész életét a közös előmozdítására fordította.”

Közbevetőleg meg kell jegyeznem, hogy Grünhuth Alfréd majdnem minden nap hoz valami ajándékot a városi múzeumnak. Az egykori kanizsai vár területéről temérdek anyag és üveg-edény darab, puska- és égyu-golyó, sarkanyu, csakány, vörösrézből való csésze, a török ura'om alatti időkből való pipadarak, a kanizsai óchekre vonatkozó iratok, a Kanizsa környékén talált ezüst és réz-pénczek, köztük — egy darab török arany is — mind Grünhuth ajándékából került a múzeumba. Aztán Kanizsa várát ábrázoló annyi régi metszetet adott, hogy ezek száma, a még Bábocsay György polgármester idejében beszerzett ilyen képeknek, és az Elek Géza által ajánlkozott öt darab metszetnek hozzáadásával eléri a budapesti nemzeti múzeumban levő kanizsai metszetek számát (Bibics Zsigmond puspök könyve szerint tizenhét van a nemzeti múzeumban.) Sőt azt mi tud is haladjuk, amennyiben nekünk van egy oljfestésű kétszáz éves képünk is Kanizsa egykori váráról.

Bizony már annyi régiség gyűlt össze, hogy be lehetne mutatni a közönségnek is, ha volna három-négy termünk, meg legalább nyolc-tíz üvegszekrényünk. (Vlirin.) Sajnos, hogy a mostani időben ezek beszerzése lehetetlen. Még képrámákat sem vagyunk képesek csináltatni. Sőt az okvetlenül szükséges ragasztó-mázgát, kalapácsot, szegest s több ilyenféle apróságot is neveléses fáradsággal nagy áron biruk csupán beszerezni. Termézetes, hogy e miatt a meglévő anyagnak csupán a megőrzésére lehet szorítkoznunk.

Ez alkalommal még azt is meg kell jegyeznünk, hogy köcsön-könyvtára még nincs a városnak, mert csak mintegy kétszáz kötet olyan könyve van, mely a közönségnek olvasmányul szolgálhat.

Nyilvános könyvtárt azonban bármikor föl lehet állítani, ha könyvek vásárlására pénz át a város.

No de térjünk vissza tárgyunkhoz.

Most egy német könyvet kaptam postán Budapestről: Címe: Das Geistige Ungarn. Ista Krücken Oszkár, kida Braumüller Vilmos. (Wien und Leipzig)

Jellemző, hogy teljes két-hónap mulva érkezett meg a postán, pedig a feladó is többször megalárgatta, meg én is megkértem Kanizsán egyik postás ismerősömet, Vincze Kálmánt, hogy szíveskedjék a raktdában utána nézni, mert hátha kézbesítetlenül hever valahol.

Érdekes és már is ritka ez a könyv, mely a németeknek a nagy háborút alatt keletkezett magyar szimpátiája folytan állítottat egybe, s ügyszólván egyedül könyv, mely az 1919. évben megjelent, legyőzve a rendkívül drága munkabért és az el nem képzelhető papírhiányt. Száz koronáért hoeszajtottak forgalomba

a két vastag kötetet, de ma már jóval magasabb az ára.

Magyar emberek rövid életreját tartalmazza a könyv, melyben nagy meglepetésemre, Hoffmann Mórlicnak is rá akadtam a nevére, aki egész férfi korát váosunkban töltötte.

A könyv adata szerint 1902-ben ment Budapestre, mint polgári iskolai nyugdíjas igazgató. Ugy hiszem a kanizsaiak egy része még emlékezni fog az örök tevékenységű kls emberre, ki sok munkája mellett a „Zala” szerkesztője is volt vagy husz esztendőig, s közben temérdek könyvet is írt.

Nagyon nehezeze eseti erről a sokat ócsárolt Kanizsáról elköltözni, mert az öreg ember ragaszkodik ahhoz a helyhez, hol legszebb éveit leélte. Bizodalmasan elmondta, hogy családjának valami okot szeretne felhozni, mely az ittlmaradást lehetővé tenné, mert családja minden tagja óhajlja a Budapestre költözést. Tudnillik volt négy szép gyermeke: három leány meg egy fiu. A fiu, Heyses Sándor, már akkor, mint országos hírű ember, a nemzeti színháznál kiváló állást töltött be, s az apa szeme ragyogott, ha beszélt „Sándor”-ról. Szintugy a fővárosban volt alkalmazva mint tanító legidősebb leánya Józsa is. Így tehát nem csoda, ha másként két leánya magatelesége is kívánták, hogy Budapestre költözzenek, annál is inkább, mert az apa az egész fizetését kapta nyugdíj gyanánt.

Kanizsán bucsuestélyt rendeztek a távozonak, melyen költőtársa, Hajgató Sándor, (tudnillik Hoffmann verseket is írt) humoros hosszú tószttban elmondta, hogy valahol Lengyelországban, amikor együtt segédtanítóskodtak, mindakettan egy hölgynek kegyért versenyeztek, és a pálmát Hoffmannnak sikerült elnyerni.

Hoffmann Mórlic meg nem ingatható hitvesi hűségű példás házias életet élt, természetes tehát, hogy a tósztt alatt feltétlenül pirult, és szegyankeze sugta fülanbo: „Nem igaz!”

Denkve eltávozott közülünk.

És négy év előtt meghalt.

Azaz, hogy a könyv révén emléke visszateért a másvilágról. Tehát van már egy kortárs, kiről el lehet mondani:

— Nem halt meg egészen!

Színház.

Heti műsori

Vasárnap d. u. Vaagyáros
Vasárnap este Mánás Miska.
Hétfőn Gróf Rinaldó, operett
Kedden Gróf Rinaldó
Szerdán Gróf Rinaldó
Csütörtökön Faun.

— Frappánsan tükrözi vissza a turfkalendorvilág minden fázisát a **Tokio II.** című 5 felvonásos filmmű, mely ma és holnap kerül bemutatásra az Urániban. A főszerepet a hírneves **Viggo Larsen** játssza.

Babot vesz

legmagasabb naptáron
Heltay József cég Nagykanizsa
Fő-ut 3. szám.

3052 - 1919.

2037

Hirdetmény.

Nagykanizsa r. t. város képviselői-stítlele folyó évi szeptember hó 27-én 13206/1919, szám alatt kelt jogerős véghatározatával a „Magyar Nemzeti hadsereg” ideiglenes ellátására a mult, valamint a folyó 1919 évi összes állami adók mellett az 1920. évi állami adók, ezenkívül a vagyonosabb polgárság részére még külön is megállapított

rendkívüli adók

azonnali behajtását rendelte el.

Ennélfogva a városi adóhivatal szigorúan felhívja az é dekelte adózó polgárokat, hogy a külön kiadott adófelzetés iránti intések alapján a befizetéseket minden további halogatás nélkül a onnal eszközözék, mert a késedeleimes fizetők, vagy hirtetni nem akarók ellen a katonai karhataiom fog igénybe vétetni.

Városi adóhivatal.

Nagykanizsa, 1919. évi október hó 3-án.

Horváth
adóügyi szakembér

Felhívás.

Felhívatalnak mindazok, akik a városi tisztviselők és alkalmazottak, valamint a városi képviselő testület egyes tagjai ellen a kommunizmus ideje alatt tanúsított magaviseletük miatt konkrét vádat felhozni tudnak, hogy azt hazafias kötelességül a rendelkezésre álló bizonyítékokkal együtt, lakásuk pontos kitüntetése mellett 1919 évi október hó 8-ig Dr. Kaufmann Lajos városi aljegyzőnel zárt borítékban adják le, de ugyanott szóval is előadhatalják.

Ujváry Géza

a városi képviselőtestület által kiküldött igazoló bizottság elnöke.

APRO HIRDETÉSEK

Fogorvosai műterem céljaira keresek a város belterületén-lehetőleg azon-nalra legalább 3 szobát és mellékhelyiségből álló lakast. Részletes ajánlatot „Orvos” cím alatt a kiadóhivatal továbbít. 2009

Garzó József

kötélglyártó mesternél mindennemű kötélláru jutányos áron kapható. — Bármilyen hálómunkát elvállal. Üzlet Eötvös-tér 29. Mátyás Eötvös-tér 20.

Kátrányos fedőlemez

kapható kicsinyben és nagyban

Fodor Ignác és Tsa cégnél Sopronban

Raktáramra érkezett: Riz-abadi, Jakobi, Sempronía, Antinikotin béke-gyártmányu vattás

cigaretta hűvelyek

Továbbá Club-special, Riz-Abadi, Club, Samum sib. szivaroka papirok, korlátlan mennyiségben kaphatók

Grünhut Pál dohányárudájában

Deák-tér 10. szám.

Hirdetéseket felvesz a ZALA kiadóhivatala

VILÁG nagyszínház

Szaryas színház. Telefon 74. sz.

Vasárnap, hétfő. Október 5. és 6. án

A kormányzó

Társadalmi dráma 4 felvonásban.

Főszerepben: Marc Allan.

Előadások kezdete fél 7 és 9 órakor!

Jegyek d. u. 3 órától előre válthatók.

URANIA mozgóképpalota

Központ-e. A. Palota 229

Vasárnap és hétfő. Október 5. és 6. án

TOKIÓ

Történetek a turkalandorok világából 5 felv.

Filmre írták: Karl Singer és Rudolf Strausz

Főszerepben: Viggo Larsen.

Előadások kőnapokon 8 1/2 és 9 órakor
Vasár- és ünnepnapokon 3, 5, 7 és 9 órakor.

Olvassa el a

„Kanizsai Színpad” legújabb számát!

ZALA nyomdavállalat**NAGYKANIZSA**

TELEFON 78.

Üzleti könyvgyár, könyvkötészet

papírárukészítés.

Mindennemű nyomtatványt a legizlésebb kivitelben készít és legpontosabban szállit.

Előfizetés és kiadástól:
NAOYKANIZSA,
 Sugár-ut. 4.

Ala Nyomdávalat
 Fő-ut. 5. sz.

Megjelenik hétfő kivételével
 minden nap korareggel

ZALA

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak

vidékre postai szét-
küldéssel:

Egy hónap 13 E.
 Negyed évre 45 .
 Félévre 80 .
 Egész évre 160 .

Egyes szám ára:
 60 fillér.

Árnyéktelenül és kiadástól: 78.
 Nyomdai telefon 212.

Főszerkesztő:
TÓTH ZOLTÁN

Főmunkatárs és leltárlajdonos:
CILLAG JENŐ

Hirdetéseket, nyilatkozatokat és magán-
 közleményeket díjazás nélkül veszi
 fel a kiadóhivatal.

Lovász a liberális blokk megalakulásáról.

Budapest, okt. 6. **Lovász** Márton az egyik hetfői lap munkatársával folytatott beszélgetése során kijelentette, hogy a liberális blokk végleges megalakulása csak napok múlva következhet be. A liberális blokk nem keresi a harcot a keresztény blokkal, ellenkezőleg, kívánja a másik táborral való becsületes együttműködést, hogy az országot újra elvezethessék a termelő munkához, amely létünknek, állami függetlenségünknek egyetlen alapja.

Az osztrák és magyar válogatott futbalcsapatok mérkőzése.

Bécs, okt. 6. Vasárnap délután huszezer főnyi tömeg jelenlétében folyt le az osztrák-magyar válogatott csapatok futbalmérkőzése. Eredmény 2:0 az osztrákok javára.

A bécsi kommunisták a munkásság felgyógyítását követelik.

Bécs, október 6. Tegnap este a kommunista párt gyűlést tartott, amelyen az első szónok, Wertheimer, azt követelte, hogy fegyverezzék le a tisztákat, polgárokat és diákokat osztrák munkásság felállítását. A következő szónok közölte a hallgatósággal, hogy a kommunista elméletű védőök elhatározták a vasárnapi tüntetésben való részvételüket.

Kintásítják a magyarokat Fiuméből.

Bécs, október 6. D'Annunzio elrendelte a Fiumében tartózkodó magyarok és németek kintásítását. A jugoszlávok már eleve elmenekültek.

Nem mozgósítanak a délszlávok.

Páris, okt. 6. Veszta megerősíti a Matinban a délszláv mozgósításról kiadott cáfolatot és hozzátéve, hogy a délszláv állam ügye sokkal jogosabb, sem hogy mozgósítani kellene védelmére. A délszlávok teljes bizalommal vannak a békekonferencia iránt.

Nincs megoldva a szerb kormányválság.

Belgrad, okt. 6. Trifkovic visszaadta a kabinetalakításra szóló megbízatását.

A nagybeteg Wilson.

Berlin, okt. 6. Washingtonból jelentik Wilson állapotáról szóló jelentések egyre kedvezőlenebbek. A jegutóbbi jelentések szerint Wilson nagyon súlyosan beteg. Állapotáról a következő jelentést adták ki: A beteg állapotát két órát tartó konzultáció után változatlanul találták. Wilson leányát atyja betegágyához hívták.

Hága, okt. 6. Legújabb jelentések szerint Wilson állapotában rosszabbodás állott be. Az orvosok komolyan aggodnak életéért. Albert belga király látogatást akart tenni Wil-sonnál, de a beteg súlyos állapotára való tekintettel nem engedték be hozzá.

Mind hazajönnek az olaszországi hadifoglyaink.

Bécs, október 6. Szeptember 27-én jött létre a végleges megegyezés Ausztriával és a bécsi olasz misszióval az Olaszországban levő magyar hadifoglyok hazaszállításáról. Ezen megegyezés értelmében október elején indul meg a rendszeres szállítás. A szállítványok Villachon és Szentgotthárdon keresztül jönnek.

Szerbia kész a háborúra.

Berlin, október 6. A Vossische Zeitung jelentése szerint a szerb követ Washingtonban bejelentette, hogy Szerbia harcra kész. A szerb követ eme kijelentését amerikai körökben azzal hozzák kapcsolatba, hogy lehet félni az olaszoknak szerb területre való jövetelétől.

A belga király Amerikában.

Newyork, okt. 6. A belga királyi pár a George Washington gözzessel Newyorkba érkezett.

D'Annunzio Dalmáciát is meg akarja szállni.

Basel, okt. 6. Spalatói jelentés szerint olasz repülőgépről D'Annunzio felhívását dobálják le, amelyben D'Annunzio bejelenti, hogy elegendő csapata van ahhoz, hogy Dalmáciát Kattaróig megszállja.

D'Annunzio elfoglalta az osztrák-magyar bank fiókját.

Páris, okt. 6. A Chicago Tribune jelenti, hogy D'Annunzio a tegnapi napon birtokba vette az osztrák-magyar bank fiókját.

Forradalmi mozgolódások Olaszországban.

Hága, okt. 6. Parisból jelentik, hogy az olasz hadsereg tényleg D'Annunzio mögött áll. Az 6. eljárással, minden pillanatban új háborút idézhet elő. Mivel pedig D'Annunzio hívei közt sok monarchia ellenes van, az ügy könnyen forradalmi színezetet vehet fel.

A jugoszlávok nem vonnak Fiume ellen.

Páris, okt. 6. A jugoszláv sajtóiroda jelenti, hogy minden alapot nélkülöz az a hír, amely szerint a jugoszláv csapatok előnyö-muloban vannak Fiume ellen.

A románok kitakarodása.

Veszprémből és Győről már kivonultak.

(Saját tudósítónkól) Hála a magyarok letenésnek, a román hadaktól rövidesen megszabadul az ország. Budapesten nagyban folyik a pakolás. Fehérváron bejelentették a románok távozásukat, Győről és Veszprémből pedig már ki is vonultak a két városban immár a magyar nemzeti hadsereg tartja fön a rendet. Veszprém és Győr felszabadulásáról az alábbi érdekes tudósításunk számol be:

Veszprémben október 4-én reggel fél 8 órakor Fox százados parancsnoksága alatt bevonult a nemzeti hadsereg egy zászlóalja. A francia misszió részéről a város szélén Berthoux alezredes fogadta a magyarokat. A magyar zászlóalj parancsnoka a francia elvezéssel ment be a városba, a román parancsnokságra, ahol jegyzőkönyvet vettek föl a város átadásáról. Ezután a francia tábornok fogadta a magyar és román parancsnokok jelentéseit, megszemlélte mindkét nemzet felállított csapatait. Ezen aktus után a románok diszmetben elvonultak. A hatóságok részéről az alisan és a polgármester üdvözölték a nemzeti hadsereg katonáit. A magyar parancsnok biztosította a lakosságot, hogy nem fehérrort hoz, hanem igazságot és békeséget. A város föl van fogóztatva, az átadásnál semmi incidens sem történt. A városban teljes a nyugalom és a rend.

Győr átadása így történt: Szombaton délután Csanau román őrnagy magához kérte a közhatalóságok képviselőit a megbeszélte velük a kivonulás részleteit. Délután 11 órakor hagyták el a románok a várost, keleti irányban, három menetoszlopban. Közvetlen kivonulásuk után bevonultak Cárna. Pápa és Abda felől a szeptemberes magyar katonák, akiket a község leirhatatlan lelkesedéssel fogadott. A városban teljes a rend és a nyugalom.

Szekesfehérvárt megbizható értesítés szerint október 7-9. között adják át a románok a magyaroknak. A román városparancsnok a következő felhívást intézte ez alkalomból Szekesfehérvár polgárságához:

Fejérvármegye derék polgárságához.

Miként nagy vihar után következő nap-sütésre a természet örönmű dörül, úgy örülhettek most ti is, hogy a rablásra és gyilkosságra épült kommunizmus eltűnt, hogy hazátokban nyugalom uralkodik, az élet és vagyonbiztonságok megszerződött.

Ei kell ismernetek, hogy mindezt kizárólag a román katonaság felelősségének és vilétségének köszönhetitek, mert a frontokon leverte a bolsevik hadsereget amely nélkül hazátok a végpusztulást el nem kerülhette volna.

Elérkezvén már most a pillanat, melyben a rend és fegyvelni a magyar csapatoknál is helyre állott, a román királyi 8 vadászrezd, a 7. hadászrezd és a tüzérség átadja helyét ezen megyében a magyar katonaságnak.

Mivel a magyar csapatok is csak hazatérni kívánják előmozdítani, parancsokat ép úgy tartoztak teljesíteni, miként a miénket teljesítették. Ne hallgassatok azokra, akik ravaszul ismét a bolsevizmus trónját akarják telepíteni, melynek következménye a magyar nemzet biztos elűzése lenne.

Legszébb emlékekkel szívünkben távozzunk ezen vármegyéből, melyben ugyis mint barátok kellemes napokat töltöttünk veletek.

Köszönjük szives vendéglátásukat. — Éjtelked boldogan és tisztvéri egyetértéssel! Szekesfehérvár, 1919. október havában.

Görvy alezredés

a fejedelmi katonaság parancsnoka.

A Duna és Tisza közének kiürítését október 20-án kell a románoknak megkezdeniük. A szolnoki vasútvonal tevé van vagonokkal, melyeken a románok által rabolt holmik vannak. A közlekedés a vonal tulajdonosai miatt teljesen felfüggesztett. Budapest kiürítése is feltétlenül megtörténik e hónap közepéig. A csapatok elszállítására Erdélyből ötven vonatot indítottak útnak Budapestre. Elsősorban a tüzérséget és műszaki csapatokat szállítják el. A csapatok elszállítása már kezdetét vette. Amennyiben a román gyámság elvonulása napjaink nem érkezik antant-katonaság Budapestre — amire nagy a remény — úgy a fővárosba a nemzeti hadsereg fog bevonulni.

Hogy nemcsak a román állam rabolja ki a megzárt részeket, hanem „egyéni” tolvajlások is voltak, azt mutatja, hogy súlyos vádak terhe alatt egy román láborok Pesten öngyilkos lett, egyet letartóztattak. — Vespéremben pedig egy háromtagú antant-misszió ment nyomozást indítani az onnan elítélvott román őrnagy visszaélései dolgában.

Győrben jelentik, hogy oda szeptember egy nagyobb antant-misszió érkezett Horovitz Nátán amerikai ezred vezetésével. A misszió hosszabb időt tölt Győrben, meg fogja vizsgálni, micsoda visszaéléseket követtek el a románok, akik képzhetőségükben és megrakodva mentek el.

Friedrich miniszterelnök Nagykanizsán.

(Saját tudósítónkól) Vasárnap reggel háromnegyed kilenckor robogott be az állomásra az a vonat, amely Magyarországot miniszterelnökét hozta Nagykanizsára. Az állomáson a fővárosi vendégeket nagyszámú közönség várta. A miniszterelnököt újjában elkísérték: Huszár Károly kultuszminiszter, Ereky Károly közlekedési miniszter, Csilléry egészségügyi miniszter, Patacsy Dénes földművelésügyi államtitkár, Szakács Andor miniszteri tanácsos, sajóúrbóki, Eitner Zsigmond, Zala megye kormánybiztosa, Rapach vezérkari ezredes, Horváth Dénes vezérkari őrnagy, Kny, Ucsmay útkarok, dr. Wally angol lelkész. A peronra lépő miniszterelnököt Kolbenschlag Béla alispán üdvözölte Zala megye nevében, kérve őt, hogy a nemzetet vezesse a béke, az átadásos nemzeti munka

ösvényére. A miniszterelnök, aki nyuánk, magas, meglepően fiatalos külsejű, első pillanatokban is szimpátiát keltő, sok erélyt, agilitást eláruló ember. — messze hallatszódó érces hangon válaszolta, hogy a vihar még nem mulott el, de a kormány lecsendesíti, „sőt vihar leszünk magunk is, ahelyett végleg-söpri és megtisztítja ezt az országot”. A daltias kormányfő ezután ellépett a feszesen tisztelgő díszvázad előtt, amelynek fegyvermeltsége, katonai viselkedése jól eső bizonyítéka annak a szellemnek, amely a magyar nemzeti hadsereget a külföld előtt oly tisztelgeté, szomszédaink előtt oly féltelmessé teszi. Ezután az illuztrisz vendégek fölbogozott, virágdíszes utvonalon, az eleven sorfelat alkotó közönség lelkes ovációja közt a város-házra hajtott. Itt dr. Prack h. polgármester üdvözölte rövid, formás beszédben a miniszterelnököt, aki így válaszolt:

— Milyen tisztelt uraim, kedves barátaim, nagyon jól esik a bizalom a megvallom, erre szükség is van. Mert történelmi idöket élünk: Egy nemzet sorsáról van szó, nem lehet habozni, tétovázni, alkudorni. Ezt az utolsó élet-halál harcot győzelmesen kell befejezni. Itába várunk mi idegenből, segítségét, nekünk barátaink nincsenek. Nekünk vissza kell térniük a szent főhöz, a kisgazdákhöz. A nagypárt följegre utja, lenpi a kommunizmus, de a kisgazdat nem tudja. Kispartunk ellenállása volt a másik talapunkt. Az intelligenciánk tanult s gondoskodni fog róla, hogy az ország ne essék még egyszer pestisbe. Megtanultuk, mi az a nemzetköziség, m. az a vallástalanság. Az egyik kezomben a keresztet fogom, a másikban a nemzeti lobogót. Máskép vádkezni nem lehet. A haza sorsán nem esem kétségbe: A tízmillió magyarra szöb jövé vár. Talán mi szerencsések vagyunk, mert legelőször estünk keresztül a bolsevizmuson. Szomszédaink ezután esnek át rajta, már jön a kritikus november! Nekünk nem szabad az, ellenség előtt hizeleggnünk, nyafognunk. Mellünkkel kell verni, hogy jogunk van élni s nem kérünk tanácsot senkitől. Erre a nünzetre Középeurópának szüksége van.

Végül zugó éljenzés közt jelentette be, hogy a románok kivonuloban vannak a Budapestre mielőbb bemegy a nemzeti hadsereg. Ezután a külföldtögek a vendégekkel együtt átvonultak a város háza nagytermébe, ahol a külföldtögek nevében Eberhard Béla kegyesrendi házfőnök üdvözölte hosszabb, szép beszédben a kormányfőt, aki a következőkben válaszolt:

— Hölgyeim és uraim, mi nem azért jöttünk ide, hogy önök biztosítsanak minket, hanem hogy mi biztosítsuk Önöket. Ismetelten kijelentem: hogy atkunak helye nincs. Mi most orvosok vagyunk s gyógyítjuk az országot, hogy ebbe a pestisbe bele ne essék többet. Itt arról van szó, tud-e a nemzet maát is csinálni, mint éljenzni, taposni. Tud-e dolgozni is? Eddig minden kormányának éljenzünk, taposunk, ezért jutottunk ideig. Nekünk saját erőnkben kell talpraállni. En nem mentem soha az antanthoz könyörögni. Mindig büszke nemzeti képviseltem. Ennek az országnak soha egyetlen darabjáról lemondani nem fogunk (riadó éljenzés) amilyen volt az ország, nekünk úgy kell átadnunk utódainknak. Szent István már ezer évvel ezelőtt látta, hogy csak úgy tarthatjuk meg az országot, ha keresztény alakra helyezke-

dünk. Magyarország ezer évig állt buszkán, mert keresztény és nemzeti volt. Ime, mit most vele a vallástalan irányzat (Viharos helyeslés) Vissza kell terelni a közönséget a templomba. Csak ott találhat vigaszt és erkölcsi erőt. Más menekvés nincs. Ebben az országban nem lesz másnak helye, csak magyar embernek. Aki nem így, kilödjük innen. Aki megtagadja saját nemzetét, az nem idevaló (zugó helyeslés). A pesti liberális sajtó azt írja, hogy ez egy borzasztó kormány, mert mindent felrogtat. Azt válaszoltam nekik, hogy mi mindent felrogtatva vettünk át, tehát vissza, kell mindent forgatnunk. (Derültség.) Azt üzenték nekem, hogy mondjak te. Kijelenttem, hogy nem foglalkozom ezzel a gondjattal s ha valahova kell mennem a helyemről, akkor Dunántúlra megyek. (Nagy éljenzés.) Azt üzenték vissza, hogy oda nem menjek. (Nagy derültség.) Majd azt kívánták, hogy vegyem be őket a kabinembe. Azt válaszoltam, jó, beveszem s leküldöm őket a Dunántúlra kormánybiztosnak. (Derültség.) Ott majd meglátjuk, mit akarna magyar nemzet. Az ellenforradalom győzött s ebből az ellenforradalomból lett a keresztény szellem, majd tegnap Pesten a keresztény blokk (Éljenzés). Ennek az országnak a 90 százaléka keresztény s az is f g maradni. Az az én nagy bünöm, hogy ezt ki mertem mondani. Tudtam, hogy ellenem fordul a világsajtó, de én nem Zurichba megyek elismerésért, hanem a magyar nemzethez. Tudom, hogy az én izomom keresztül nyitkozik meg a magyar nemzet. Ha meglátja a külföld, hogy tudunk akarni, az már fél győzelem lesz. A magyar nemzet nem tud hajlongani s eme tulajdonságunkkal már meg is nyertük egy hatalmas nemzet rokonszenvét. Itt van társaságunkban az angol kormány és udvar egy képviselője (Éljenzés) aki el fogja vinni haza a hírat, hogy él itt a Duna és Tisza mentén egy nemzet, amely nem fog lemondani semmiről. Mi nem hívunk senkit, aki akar kövessen.

Szünni nem akaró éljenzés követte a varázsló hatású beszédet, majd a díszes vendégsereg a város háza erkélyére vonult. A Főteret ekkor már megszámlálhatlan tömeg lepte meg, melyben sokan voltak a környékbeli falvakból is. Itt Huszár Károly miniszter beszélt először. Hevesen kikelt az internacionálizmus és szabadsághimnység ellen a kifejtette, hogy a Magyarország csak a keresztény világnézet és a nemzeti szellem mentheti meg. Ezután karfölnyújtással meg- szavaztatta a közönséget az új irány mellett. Minden kar a Friedrich-kormány mellett emelkedett a magasba. Most állalános figyelem közt ismét a miniszterelnök beszélt:

— Polgártársak! Meggyőződtem, hogy a nép velünk van. De ez nem elég. Az is kell, hogy önök dolgozzanak, s megőrizzék a társadalmi békét. Mi nem akarunk újabb bolsevik uralmat, nem akarunk nemzetközi alapot s kilödjük innen azokat, akik nem hazafiak. Mi nem üldözzük a zsidókat, hanem csak a kommunistákat üldözzük. A nagy tisztító munka megindult. A nemzeti hadsereg nem-sokára bevonult Pestre és akkor a seprést magunk fogjuk bevégezni a mai este, akkor a hazaárulóknak, mert tudom, milyen büntetéssel sújtja a törvény a hazaárulást!

A nagy éljenzéssel kísért beszéd után még Patacsy Dénes kisgazdapárti államtitkár jelentette ki, hogy a kisgazdáknak földet ad a kormány igazságos fölételezés alapján. Majd

az angol lelkész üdvözlését Erekly miniszter felváltotta a főhívtá a népet az adófizetésre, mert az ország csak így erősödhet meg. Dr. Hegedűs György rövid felszólalásával a Hymnusz élenklésével ért véget a népgyűlés a vendégek továbbutaztak. Itt említjük meg, hogy Szekeres Ilonka rémek csokrot adott át a miniszterelnöknek, amit az meghatározottá szönt meg.

HIREK.

1918.
október
7
Kedd

NAPTÁR

A nap két óra 06 perccel
kor nyugszik 5 óra 28 perc
kor
A hold két óra 08 perccel
nyugszik d. u. 3 óra
22 perccel

— **Október 6.** Az aradi vértanúk emlékét tegnap ülte meg csendes áhítattal a Nagyriget. A szentferenczi templomban ünnepélyes gyásztiszteltetés volt.

— **A kamarai székhely áthelyezése.** A napokban megírták, hogy a soproni kereskedelmi és iparkamara elnöke, Spiegel Siegfried Szombathelyre érkezőt hívtott egybe, amelyen a székhely esetleges áthelyezése kérdésével foglalkoztak. Ma a Nagykánizsán járt Spiegel elnök ur, akitől a következő felvilágosítást kaptuk: A kamara esetleges áthelyezése kérdésével a kamara rendes közgyűlése is foglalkozott, amelyre a kanizsai és zalamegyei tagok is megváltak hívva, de nem jelentek meg az akkori rossz vasúti közlekedés miatt. A határozathozatalból tehát Kanizsán és Zalaegerszegre, nem zárták ki, a kamarai székhelyek esetleg Szombathelyre helyezését egyébként a kereskedelmi miniszter rendelte el, lévén ez az ő diszkrétionális joga. A Szombathelyre összehívott értekezleten mindössze arról tárgyaltak, hogy hol nyerjen ideiglenes áthelyezést a kamara, ha Sopronból a kúriás következtében el kellene költöznie. Spiegel elnök ur egyébként ugyanezen az értekezleten bejelentette azt is, hogy a kamara iparisokáját amelynek létesítésére eddig 150 000 korona gyűlt egybe, Nagykánizsán fogják felállítani. Tehát evvel a város iránti jóindulatát kimutatta. Megjegyezte még Spiegel elnök ur, hogy nagy a remény, hogy Sopron magyar maradjon a kamara is ott maradhat.

— **Ellélt tegyverrejtető.** A rendőri büntető bíróság Berger Ignác nagykánizsai lakost engedély nélküli tegyvertartást 8 napi elzárásra és 200 korona pénzbüntetésre ítélte.

— **Öngyilkos pénzügyigazgatóhelyettes.** Szombathelyről jelentik: Káldy Imre pénzügyigazgatóhelyettes súlyos ideggyengeségben agyonlőtte magát. Káldy, aki éppen a napokban akarta átjegyzését ünnepelni, szerdán temették.

— **Szaj- és körömfejés.** A rendőrség a következőket hozza a közönség tudomására: A városban ragadós szaj- és körömfejés lépett fel. Az ezen betegségekben szenvedő állatok teje csak felforralt állapotban használható emberi étellelemre, még pedig csak az esetben, ha forralás közben nem alvadt meg. Megalvás esetén csakis állatok etetésére szabad használni. A felforralt és meg nem alvadt tejet emberi étellelemre felhasználni káros, higiéniai rendeltetések miatt teje jelzéssel szabad csak foglalkozni.

— **Nyugalomba.** Horváth Sándor zalaegerszegi lövészszázados elnök nyugalmába vonult. A lövészszázad vezetésével az igazságügyminiszter Szalay László táblabíró bízta meg.

— **Kunfi Zsigmond a „Vörös ökör”-ben.** Amint ismeretes, a tanácsközársaság bukása után Kunfi Zsigmond dr. volt közoktatásiügyi népbiztos is elmenekült az ország területéről a többi népbiztos elvtársai után. A Pozsonnyal szomszédos Ligetujfalunál lépte át a cseh-szlovák határt. A cseh-szlovák területen felismerték az általa rejtezködő népbiztos és a cseh-szlovák határrendőrség át akarta adni a Friedlich kormányhoz. Előzőleg azonban utasítást kért a cseh-szlovák köztársaság miniszterelnökétől, Tusnáctól, aki maga is szociáldemokrata-párt végrehajtó bizottsága elejébe az ügyet, ahol úgy döntöttek, hogy Kunfi népbiztos szabadjára kell helyezni. A szociáldemokrata-párt végrehajtó bizottságának határozata szerint ugyanis Kunfi Zsigmond nem annyira kommunista, mint inkább idealista volt. A prágai munkaszervezetek ezt a határozatot azután tavrítással továbbították a cseh-szlovák hataron székelt katonai parancsnokságnak és Kunfi azonnal szabadjára helyezték, meg csak nem is internálták. Kunfi a cseh-szlovák igazolványt átváltoztatva, hogy inzulturna érje és Pozsonyban egy katonát kísérőül is adott melléje. Kunfi még nem döntött, hogy hol fog letelepedni, egyelőre Pozsonyban tartózkodik. A Savoly-azsálóban lakik és a „Vörös ökör”-höz címzett vendéglőben étkezik. Megírta annak idején a lapok, hogy Kunfi Bécsbe szökött. Megállapítjuk, hogy Kunfi Bécsben egyáltalában nem volt és nem is szándokozik Német-Ausztria területére lépni. Ezzel kapcsolatban arról értesülünk, hogy a Magyarországból menekülő kommunistákat Cseh Szlovákországban nagyon üldözik, különösen most a Friedlich-kormány elől menekülőket és mindnyájukat a határra szállítják és ott adják. Pénzüktől is megfosztják őket, hogy ily módon is lehetetlenne tegyék az oda menekülő kommunisták ott tartózkodását. Kár, hogy a cseh-szlovákok valani különös rokonszenvtől vezette éppen a legrosszabb kommunista-vezetők egyikeit, — Kunfi Zsigmondot részesítettek abban a kedvezésben, ami nálánál sokkal kisebb vörös brigátnak sem járna ki. Kunfi elvtárs, reméljük előbb-utóbb megújítja a „Vörös ökör” korszakát és elkalandozik olyan területre, ahol meg is elérheti a megérdemelt büntetés.

— **Entzbruder kommunistavezért megtagadta a családja.** A hivatalos lap egyik legutóbbi száma jelenti, hogy Entzbruder János sárvári iskolaigazgató — a híres soproni kommunistavezért aje — nevét bolgyminiszteri engedéllyel Erdőre változtatta. Ugyancsak megmagyarsította a nevet a rablőgylkos bátyja, az ifjabb Entzbruder János, orvos-tanhallgató is. Még az emléket is meg akarták tagadni a megtevelyedett családtagok és a célból még régi becsülettel viselt családi nevüket is készek megváltoztatni.

— **Hadifoglyok pusztulása.** Zürichből jelentik: A Bosco Ronco-i hadifelszerelési raktárban történt robbanásnak sok osztrák-magyar hadifoglyot esett áldozatul. Megállapították, hogy 51 osztrák-magyar hadifogoly, akik a löszraktárban dolgoztak, hiányzik. Kiderült, hogy 48 hadifoglyunk vesztette ott életét. Ezenkívül elpusztult 7 olasz munkás,

1 tiszt. A sebesültek száma meglehetősen nagy. A „Mögött” osztrák-magyar hadifoglyok névjegyzékét elküldik Bécsbe és Budapestre a vöröskeresztnek. Közvetlen a Bosco Roncól robbanás után Bresciában is volt robbanás. Állítólag itt is több osztrák-magyar hadifoglyot esett a robbanásnak áldozatul.

— **Mennyit késett a kanizsai vonat.** A Szombathelyen megjelenő Vasvármegyében olvassuk a következő rejtélyes hírt: Kellemetlen meglepetés érte tegnapelőtt este azokat, akik a Nagykánizsáról érkező vonatot várták. Ezen vonat a meyeenyében előrt érkezési ideje d. u. 9 óra 33 perc, amit azonban nem respektált a jeles vonat és csak másnap reggel 5 óra 30 perccor gurult be a szombathelyi állomásra. Hogy miért késett annyit, bár kalamitas nem volt az uton, nem tudjuk, de annyi bizonyos, hogy az utasok sok furcsát meséltek vonat személyzetének viselkedéséről.

— **Erdély elégedetlen az új román kormánnyal.** Az aradi „Romanul” vezérlékben foglalkozik a Manolescu—Ruinnicau kabinet megalakulásával. Szerinte ez a „gerinc-telen” kormány sem lesz képes az egyesülés-el szükségessé vált nagyarányú reformok keresztülvitelére és sokkal sikeresebbnek tartotta volna, ha Coanda tábornok alakít egy „tábornok-kabinetet”, amely megalkuvás nélkül halotta volna végre a kívánt kormányzati és gazdasági újításokat.

— **A V. A. C. rendkívüli közgyűlése.** F. hó 11-én este fél 7 órakor tartja a V. A. C. rendkívüli közgyűlést a Szarvas nagyteremben, melyre az összes tagokat meghívja a vezetőség.

— **A Világ nagymozgóban kedden és szerdán kerül bemutatásra Az apostol** című 4 felvonásos erkölcsrajz. A főszerepben Fabo Mario Mindvígig érdekes cselekmény és mestertel rendezés. Képrázatos kiállítás, hatalmas tömegjelenetek.

— **Zeneszék,** kik bármely hurok és réz fuvó hangszeren játszanak az itt újonnan szervezendő, illetőleg felállításban levő katonai zenekarba felvétetnek. Bemutakozni lehet kühgert J. katonai karmesternél délelőtt 8—11 óra közt a honvéd laknyában. Előnyben részesülnek, akik már zenekarban játszottak. Feltételek bemutatkozásnál megmutathatók.

— **A bálvány** a címe annak a szépséges filmatrakkciónak, melyben a főszereplők Harry Walden és Karl Öblz. Ezen filmszenzációt az Uránia mozgóképpalota mutatja be kedden és szerdán.

Színház.

Heti műsori

Hétfőn	Gróf Rinaldó, operett
Kedden	Gróf Rinaldó
Szerdán	Gróf Rinaldó

Értesítem

a k. k. kánifanyámat és a Yánckedvelő ifjúságot, hogy a fővárosban VI. Városligeti fasor 6. szám alatt az Erzsébetvárosi Casino nagytermében tanfolyamot nyitottam. Évenkénti együtt és kérem akiknek a fővárosban ismerősei és rokonai vannak, intézkedtem ajánlani szervezkedjenek.

Egyben tudatom, hogy Kanizsán a tánc-kurzusomat meg fogom tartani, de a szokott időnél későbbre halasztottam. — Tisztelettel

Adorjáné Mayersberg Frida
601. táncművész, az Operaház V. tagja.

Nyilt-tör.

Tisztelettel értesítjük a m. t. közönséget, hogy a Rakoczi- és Sugar-ut sarkán levő (fűszer-, csamege- és élelmiszer üzletünket

Lukács Jeno urnak átadtuk,

ki ép oly törekvéssel fog odahatni, hogy a n. é. közönséget minden tekintetben kielégítse. — Eddigi támogatásukat hálásan köszönve vagyunk

tisztelettel

Forgács és Thury.

APRO HIRDETÉSEK

Házmester, lehetőleg kis családdal kerestetek Reich Santhoz, Király-u. 15. szám.

Megbízható takarító jó fizetéssel azonnal felvétetik Pollakeknál, Zarda-utca 2. szám alatt. 2042

Meguntanulók előkészít és magánórákat vállal az összes 11. és leány középiskolai és polgári iskolai tantárgyakat feljölő csoportosítással három szaktanár. Cím a kiadóhivatalban. 2045

Prima száraz **háztiszta** 45 koronáért kapható. Ugyanott egy takarektűzhely és egy vaskályha kapható Szemere-ut 18. szám alatt. 2041

Intelligens német klasszron ajánlkozik gyermekek vagy idősebb urnó melé. Cím a kiadóban. 2044

A somogyiszentmiklósi gazdaságban eladásra kerül:

- 1 darab kövekkő aratógépe
- 3 darab marókrakógép
- 1 drb Hoffer tengerimorzsoló gőzerőre
- 4 darab 2-ös eke
- 6 darab igas szekér
- 24 darab jármos ökör
- 44 darab mangalica, anyagoté (decemberben ellenék)
- 3 darab kan
- 58 darab 5 hónapos süldő.

Perfekt szakácsnét keresek. — Cím a kiadóban.

Garzó József

kötélgyártó mesternél mindennemű kőstéláru jutányos áron kapható. — Bármilyen **hálómunkát** elvállal. Üzlet Eötvös-tér 29. Műhely Eötvös-tér 20.

Kátrányos fedőlemez

kapható kicsinyben és nagyban

Fodor Ignác és Tsa cégnél Sopronban

Hirdetéseket

csak a kiadóhivatal vesz fel naponta délután fél 5 óráig.

AJÁNLAT!

Dupla széles fekete Taffet ruhacselým

Dupla széles **ötötték** Taffet ruhacselým140 cm. széles **fekete kosztüm-kelme**140 cm. széles **ötötték** kosztüm-kelme150 cm. széles **fekete férfiföltönyszövet**150 cm. széles **ötötték** férfiföltönyszövet

Szürke férfiföltönyszövetek

Fekete női harisnyák

Kész lenvászon ágyfelhuzatok

Női bársony modelikalapok**Női velúrkalap** minden színben

Színes filzkalapok I

Fenti cikkek jutányos áron kaphatók:

Klein József és Testvérecégnél

Kazinczi-utca 3. szám.

Atalakitásokat modellek után készlünk.

URANIA mozgóképpalota

Kazinczi-utca 4. Teljesen 250

Keddén, szerdán Október 7. és 8-án

A bálvány

Dramai attrakció 5 fevonásban.

Főszerepben:

Harry Walden és Karl Götz

a berlini Reinhard színház tagja.

Eldadások keddnapon 7 óra 9 órakor

Vasár- és ünnepnapokon 8, 5, 7 és 9 órakor.

Megérkeztek

a legjobb minőségű cigaretta-hüvelyek és cigaretta-papírok!

Legjutányosabb áron kaphatók **Garamvölgyi és Szemere** dohány-nagyáruáruáruában. —

VILÁG negyszögletes színház

Szervác színház. Teljesen 74. sz.

Keddén, szerdán, Október 7. és 8-án

Azapostol

Színmű 4 fevonásban.

Főszerepben **Heléna Makovvskaja**

Olaszország legeszebb művésznője

Eldadások kezdete fél 6 és 9 órakor!

Jegyek d. u. 3 óráig előre válthatók.

A gőzfürdő

szénhiány miatt

csak szombat, vasárnap és hétfőn van nyitva.

„ZALA“

AKORAREGGELI ÓRAKBAN JELENIK HEG, EREDETI TELEFON ÉS TÁVIRAT JELENTÉSEKSEL.

Egyes szám ára 60 fillér.

Kapható a dohányárudákban

és az utcai rikkancsoknál.

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban!

Pollák Lipót a maga is alulirott gyermekei nevében fál-dalomtól megtört szívvel jelenti, hogy szeretett felesége, a legjobb anya

Pollák Lipótné

szül. Schralber Hermin

folyó hó 6-án, 60 éves korában meghalt. — Temetése az Izr. sirkeri halottas házból folyó hó 8-án, szerdán d. u. 4 órakor fog megtartatni.

BÉKE PORAIRA!

Ferényi Rozsi (örök fogásban), Hermin (árj), Róth Jankó, Emil (örök fogásban), Leana (árj) Berger Péter, Andor és János gyermekei.
Róth Ilona, Ella, Aranka, Berger Lala, Ferényi Gyurika unokái.
Róth Jankó, Berger Péter, Ferényi Emilné szül. Schralber Anna menyje.

Szerkesztőség és Kiadóhivatal:

NAOYKANIZSA,

Sugár-ut 4.

Posta Nyomdavidállalat

Fő-ut 5. sz.

Megjelenik hétfő kivételével
mindennap korareggel

ZALA

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:

vidékre postai szállítás
költségével:

Egy hóra 10 K.
Három hóra 25 K.
Félévre 45 K.
Egyes évre 100 K.

Egyes szám ára:
60 fillér.

Szerkesztőség és Kiadóhivatal telefon 78.

Nyomda telefon 113.

Főszerkesztő:

TÓTH ZOLTÁN

Főmunkatársa és Ispánja:

CSILLAG JENŐ

Hirdetéseket, nyilatkozatokat és magán-
közleményeket díjazás nélkül fogadunk
fel a kiadóhivatalban.

A románok kivonultak Székese- fehérvárról.

Székese-fehérvár, okt. 7. Tegnap az ősi kora ózód város is megszabadult a román rablók bandájától. A román csapatok tegnap reggel vonultak ki a városból Budapest felé s ugyanakkor a város másik végén nagykanizsai csapatok vonultak be. A nemzeti hadsereg tagjait a lakosság lelkesedéssel fogadta. A város jól van lobogózva. A rend teljes.

Szlinőben az angol vasutas- sztrájk.

Koppenhága, okt. 7. Lloyd George fogadta a vasutasok képviselőit és velük a sztrájk befejezése ügyében tárgyalásokba bocsátkozott. — Remélik, hogy a tanácskozást kedvező eredménnyel zárják le, sőt egy későbbi londoni távirat szerint az sínés kizárva, hogy rövidesen már felveszik a vasutasok a munkát.

Affér Ludendorff és Hintze között.

Berlin, okt. 7. Mint hírlék, Hintze tengernagy, egykori külügyi államtitkár pisztolybájjal hívta ki Ludendorffot. Ludendorff a kihívást állítólag visszautasította.

Megkezdődött az összeomlás Oroszországban.

A moszkvai szovjetkormány bukása.

Budapest, okt. 7. Zürichből jelentik, hogy a „Daily Mail” értesülései szerint Washingtonból még semmiféle hivatalos jelentés sem érkezett az orosz békeajánlatról, azonban Balfour teljesen megbízható forrásból tudja, hogy a moszkvai szovjetkormány közvetlen összecsalása küszöbön áll.

Stockholm, okt. 7. Mint a lapok jelentik, Oroszországban megkezdődött a tökéletes összeomlás. Pétervárot a polgárság több középületet birtokába vett.

Hadiállapot D'Annunzio és Jugoszlávia között.

Berlin, okt. 7. A „B. Z. am Mittag”-nak jelentik Rotterdamból: A „Nieuwe Rotterdam'sche Courant”-nak jelentik Angolországból, hogy d'Annunzio megsemmisítette a táviróbaszerkesztést Fiume és Zágráb között és a francia missziót értesítette, hogy a délszlávokkal szemben hadiállapotban levőnek tartja magát.

Az élet Szerbiában.

— Belgrádi levél. —

A jugoszláv kormányválság még mindig tart. Sándor regnának hosszas tárgyalások után sem sikerült megegyezést teremtenie a pártok között. A Davidovics kormányt az ausztriai békeszerződés bukatta meg. Az Ausztriával kötött békeszerződés 51. pontja ugyanis a Jugoszláviának ítélt osztrák területen ellenőrzési jogot biztosít a jugoszláv kormánnyal szemben az osztrák-német kisebbségnek. A Davidovics-kormány tiltakozott a békeszerződés e pontja ellen s minthogy a versaillesi konferencia az ellenvételt nem volt hajlandó respektálni, a kabinet benyújtotta lemondását. Azóta állandóan folynak kormányalakítási kísérletek, a demokráta párt és a radikálisok közti ellentét miatt azonban eddig minden kibontakozási törekvés meghiúsult. E két legnagyobb szerb pártot

az agrár-reform

kérdése választja el egymástól. A demokráta, akiknek a szocialistákkal együtt a parlamentben abszolút többségük van, elfogadják egy törvényjavaslatot, amely szerint Jugoszláviában egy földbirtokosnak háromszáz holdnál nagyobb birtoka nem lehet. Megjegyzendő, hogy a régi Szerbiában eddig sem lehetett ötszáz holdnál nagyobb földbirtok. A törvényt a megszállt területeken már végre is hajtják, agrár bizottságok működnek a reform végrehajtásán. Az ilyen bizottságok három tagból állnak: egy ügyvédből, egy földbirtokosból és egy munkásból. A fölözött birtokokat öt holdtól nyolc holdig terjedő területekre parcellázzák. A törvény értelmében elsősorban a szerb hadsereg rokkantjai, másodsorban az osztrák-magyar hadseregben szolgált, de később a szerb légióhoz átpártolt s végül a járáásokban levő földnélküli munkások kapnak földet. Az árat a szerződésben megállapított idő alatt térítik meg az államnak a föld jövedelméből. A törvény végrehajtását egyébként csak a megszállt területeken kezdték meg, a régi Szerbiában még nem.

A radikális párt a demokrátaikkal mindaddig nem hajlandó kormányt vállalni, amíg az agrár-reformot le nem veszik a napirendről. A radikálisoknak az az álláspontjuk, hogy a békekötésig, a határok végleges megállapításáig nem szabad bolygatni a földbirtokokat. A reformnak a már megkezdett végrehajtását tehát föl kell függeszteni, egyelőre vissza kell állítani az eredeti állapotot. A demokráta azonban erről tudni sem akar, ragaszkodik a törvény végrehajtásához.

Sándor régens Párisból hazakérette Pasicot és Trumbicot, Szerbia békedelegátusait,

hogy közreműködésükkel tegyék lehetővé a kibontakozást.

Pasic és Trumbic már meg- érkeztek Belgrádba

és megkezdték a tárgyalásokat. Pasic, aki a radikális párt vezetője, klubjában nagy beszédet tartott, megegyezésre szólította föl a különféle csoportokat. Szerbiának — mondta — sohasem volt nagyobb szüksége a politikai pártok egységes állásfoglalására, mint most. Eredményeket csak úgy lehet elérni, ha szilárdan összetartanak a pártok.

Pasic beszéde mély hatást keltett s bár a régens is mindent elkövet a megegyezés érdekében, a kibontakozás még mindig nem sikerült, meghiúsult minden kormányalkítási kísérlet. A krízishez külpolitikai okok is nagyban hozzájárulnak.

A határok megállapításával a legilletékebb szerb körök sincsenek még tisztában. Egy zágrábi lap a napokban térféket közölt Jugoszlávia határaitól. Ezt a térféket azonban nem vették komolyan Belgrádban, tudják, hogy a határok rendezésének kérdése még nem dönt el.

Szerbiában nagy szimpatia érezhető a magyarok iránt. Illetékes körök is keresik a magyarsággal való kapcsolatot. Ha magyarországi szerb érkezik Belgrádba, körülölgöjk. feszült érdeklődéssel tudakolják, hogy milyen a hangulat Magyarországon Szerbia irányában,

A belgrádi élet

rendkívül élénk a szerb főváros forgalma hihetetlen mértékben fölendült. Az idegenforgalom folyton emelkedik. A kávéházak, éttermek zsúfoltak, egyes utókaton világvárosias élénkség. A Mihály nagyherceg-ut forgalma veteledik a pesti Andrássy-úttal. A háború pusztításait nagyrészen már kiheverte Belgrád.

Az idegenforgalomra jellemző, hogy naponta reggel öt órától este nyolcig minden órában egy-egy hajó közeledik Belgrád és Zlmony között, telve utasokkal. A hajóforgalom azonban most már lényegesen csökkent fog, mert

október 5-én megnyitják a szimonyi hidat.

amelyet a németek tudvalevőleg fölrobbantottak. Ezzel helyreáll a szerb fővárossal való vasúti közlekedés.

Belgrád éjszakai élete is élénk. Villany ugyan csak este tizenegy óráig van, de égnék a gyertyák és a karbid-lámpák, így mulatnak a kávéházakban és varriétékben. Minden kávéházban és étteremben cigány játszik, egy-két jobb kávéházban diákok, menekült orosz egyetemi hallgatók szimfonikus zenekara szórakoztatja a közönséget.

Sok orosz menekült van Belgrádban.

küztük egyetemi tanárok, művészek, újságírók. Egy két orosz nagyherceg és nagyhercegnő is eljutott Belgrádba. Hosszu kalandos utazás után megérkezett Belgrádba Péter király leánya, Heléna hercegnő is, aki egy orosz nagyherceg felesége. Heléna hercegnő két kislend gyermekével gyakran átül az utcákon.

Az oroszokkal a legnagyobb tisztelettel bántanak a szerb fővárosban. A legteljesebb szabadságot élvezik, mindent meglátnak, hogy ifjónál kellemesebb tegyek számukra az életet. Az oroszoknak színházuk is van egy vendéglőben. A színház előadásai nagyon látogatottak.

A magyarokat is főként az elvételességgel fogadják Belgrádban. Utóán és kávéházban gyakran hallani magyar szót.

HIREK.

<p>1919. október 8 Szerda</p>	<p>NAPTÁR</p>
	<p>A nap kelet 6 óra 08 perc kor nyugszik 5 óra 20 perc kor</p>
	<p>A hold kelet 4 óra 36 perc kor, nyugszik 4 óra 4 37 perccel</p>

Határozottan

megállapítható, hogy az antant elgyöngyölt, agyonnyozta magát s nem tud már érdemelt szerezni akaratának. Erre vall az a körülmény, hogy az olaszok szembehelyezték magukat a semmi-germainnal hadirozattal s Fiumei fegyveres erővel megszállták. Igaz, hogy ezt egyelőre a hivatalos olasz politika úgy ülteti föl, mint D'Annunzionak önkényes, magánvállalkozását, amde mesüllék ez az antantnak, ne nekünk. A megkönyagosodó tallan költő megszámíthatatlan pénzzel, katonasággal, hajóhaddal rendelkezik; mögötte áll legnagyobb nyíltsággal az egész olasz nemzeti rokonszenve: nem alaptalan tehát a gyanu, hogy alattomban idomoglia az olasz kormány is. A fiumei kérdés annyira kielestette Olaszország a Jugoszlávia közli a helyzete, hogy himdr nem üres fenyegetőzés, nem alaptalan rémhír, hogy mindkét állam háborus készülődéseket tesz egymás ellen. S az antani is jól látja, hiszen tudja mindezt a nincs más eszköze a konfliktus elhárítására, mint a teljesen hatástan diplomáciai tiltakozás. S amilyen tehetetlen az antani az olasz-juoszalv kérdésnel szemben, épp olyan tehetetlen az ausztriai bolseviszta mozgalmakkal szemben, amelyek a legzsemérmelebb nyíltsággal folynak s talán már a legközelebbi órákban lángra borítják Bécsot. Tehetetlen volt az antani a románokkal szemben is, akik minden tiltakozása dacára is kirabolják Magyarországot. Tehetetlen az antani a csehekkel a lengyelekkel, az ukránokkal szemben is, meri az-ó szervezetebe is beférkőzött már az elleniék bacillus. — Anglia, Amerika, Franciaország közli a külcszók mögött a legteljesrelebb diplomáciai harcok folynak, amelyek minden pillanatban nyílt akadárra vezethetnek. De hogy a mi szomszédainkban megpreparálhatatlan nagyok a bajok, az szent igaz. Hagylunk föl tehát a belső politikai torzalkodással s helyezkedjünk a legfeszültebb várakozás állásponi-

jára, hogy azível-élekekkel álljunk a kormány, álljunk a szentelt hadsereg mögé, lábhoz íelt fegyverrel, meri közeledik az az idő, amikor mind-ent visszacserezhettünk, amit az öt éve háboru és a bolsevizmus következtében elvesztettünk. Amint borul a láthatár a szomszédaink felett, úgy derül a magyar ég. Figyeljünk!

— **A liszt és a cukor.** A fogyasztó közönséget kollemtelen meglepetés érte, amikor a havi liszt- és cukor járandóságáért jelentkezett a boltokban. Lisztet mindenki csak egy hétre kapott, cukrot pedig semennyit sem. Az élelmezési hivatal most közli a közönséggel, hogy e havi lisztadagját kövdesen megkapja Jelenleg azért nem lehetett a teljes havi adagot kiadni, mert gabona van igaz, de a Franz-maloninak nincs szene s így örönl nem tud Romeny van azonban rá, hogy a malom még e héten nagyobb kvantum szent kap s az örös teljes erővel megindulhat. Ha azonban ez nem következnék be, akkor a jövő héten ismét csak egy heti adagot utalnak ki. A cukrot azért nem utalták ki, mert nincs annyi, amennyit az egész város szükségletét fogadhatná. A közlelmezési hivatal a kormánytól kerte a hiány pótlását, ami szintén a napokban várható — Akkor mindenki megkapja a cukorját!

— **Vörös katonák rablóbandájának garázdálkodása.** Az a tisztító hadjárat, melyet erélyes karhátmáni osztagaink a bujkáló vörös banditák ellen folytattak, úgy fejlődött már a legteljesebb mértékben helyreállította az országban a közbiztonságot. Azok a kevesen, akik el tudták kerülni ödög az igazságszolgáltatás szűk kezét, legnagyobbreszt kiszöktek az országból s most Jugoszláviában vagy Ausztriában üzik rabló mesterségüket. Ezek között azonban — úgy látszik — vannak olyanok is, akik már ismét alkalmasnak látják az időt, hogy vissza—vissza látogassanak szép Magyarországra. Egy ilyen vállalkozó szellemű muraközi banditacsoportot sikerült tegnap Nagykanizsa agilis rendőrcsapatának kézrekeríteni. Szombaton, e hó 4-én megjelent a rendőrségen Horváth Fanger Péterné hátról lakós és panaszt emelt, hogy virradóra ismeretlen tettesek egy 6 és egy 7 éves fajtihenét ellopták. Kára 10000 korona. Alig-távozott el a rendőrség épületéből, a Kazinczy utcában a két szajt tehenét látta hajtani. A rögtön megejtett kihallgatások során megállapították, hogy a teheneket Polgár Ferenc kiskaniszal lakós vásárolta és egyben két napi tartásra Horváth Pável György kiskaniszal lakósra adta át azokat. Horváthot azzal is megbízta Polgár, hogy leveleket szerezzen a hét állathoz és e faradozásáért 1000 korona jutalmat helyezett számára kiállításba. — Polgár kihallgatása alkalmával előadta, hogy a teheneket szardán a hajnali órákban két, előtte ismeretlen embertől vette, akik beszédjük után itéve muraköziek lehettek és akik a legnagyobb valószínűség szerint a legközelebbi napokban ismét meg fogják jelenni Kanizsán. Így is történt. Hétfőn, kora hajnalban megjelent a két alak Polgár kiskaniszal lakósán, ahol a lesbonálló rendőrök azonnal is is fogták őket. Kihallgatásuk során kiderült, hogy az egyik Moltesz János, a másik pedig Vallancs József, mind ketten muraközi csavargó, volt vörös katonák, akik a proletárdiktatura bukása után átszöktek Jugoszláviába s onnan rendezték állandó

rabló kirándulásait Zalamogyéba. Bevallották, hogy Zalamogyé területen eddig 12 tehénlopást követtek el. Megnevezték bűntársait. Grabrovics Ferenc és Huisz Jakab volt vörös katonák, akik az itteni barak kórházban voltak ápolás alatt s akik innen veszélyeztették az egész környék közbiztonságát: Grabrovics különben régi ismerőse a rendőrségnek, ahova már több rezzia alkalmával előállították. Az egész díszes létszámot: a tetteseket, bűntársakat és orgazdákat átadták a pacsi rendőrségnek, amelynek a legzölésebb körben megindított nyomozás fogja megállapítani, hogy a bevallottaké kívül még miféle bűnök terhelik az elvett múlt vörösek lelkét.

— **A téli időszámítás érdekében.** A nyári időszámításról már a múlt hó 15-én vissza kellett volna térnünk a normális közép-európai időszámításra. A román megszálló csapatok parancsnoksága azonban nem engedte meg a vasut vissza igazodását s így a többi hivatalok s az egész város megmaradt a nyári időszámítás mellett. A napok rövidülése következtében azonban minijobban érezhetővé válik a téli, normális időszámítás szükségessége, különösen a kis iskolás gyermekek érdekében. Ez a sok apróság valószággal szenedve az egészségesleg károsodik a korai felkelés miatt. Most, hogy a román csapatok kltátródnak az országból, valószínűleg rövidesen megkezdik a kormány rendelete, mely visszaállítja a közép-európai időszámítást, mert végre nekünk nem lehet irányadó a román kelet-európai időszámítás, amikor mi Nyugateurópa-hoz tartozónak valljuk magunkat.

— **A vasárnapi footballmérkőzés.** Az NTE. alapos meglepetést osnált hivonek: mert a SzAC. ellen kijtazott formája után 3-4 gólkülönbségre kellett volna verni a kerékpárt. Nem is a tartalék játékosok (3) rovására irandó ez, mert az NTE. képességeit még ezzel a hendicceppel is nagyobbra tartjuk a Kerékpáréól, de tegnap kikapt azért, mert a csapat meglint lebecsülte ellenfelet, lélek nélkül játszott. Há a szponátok nem is mertek előjönni hozzánk, viszont a szombathelyi csapatokkal szemben már másodszor lett az elbizakodottság a vereség oka. — Kanizsa mindjárt az elején jól támadott, de Saller lesántult, Bálinton pedig lábrándulása ujult le, úgy, hogy minükettó statisztált, ami megbenitotta a különben mindig akoldképes jobb-szárnyat is. A védelemben Simenyi és Horváth játéka totszett, a mindig megbízható Tóth ez-uttal a mezőny legjobb embere volt. Bicsk a kapott gólokat nem védhette, de védelmünk szerint elől többet használhatott volna a csapatnak. — A gólt Dezső lötte, a Kerékpár győtes gólját a balösszekötő örte el az utolsó percekben. A kerékpár megfelelt a várakozásnak, semmi egyóni kiválóság, a csapat ereje az energikus, gyors mozgás és nyugodt összejáték. Legszimpatikusabb volt az öreg center-halfjuk finom játékával, a hátvédjeik néha kimóttoltnak. A balszélőjük gyors volt, mint egy „blokkista”, de technikája fogyatékos. — Juhász I. jó bíró volt.

— **Osztrák követség Budapestén.** Bécsből jelentik: Az osztrák külügyi hivatal nyilvánoságra hozta, hogy Budapestén is fölállítja Ausztria teljhatalmu képviselőtét.

— **A hadigondozó népródat a Zrínyi Miklós-utcal 38. sz. épületből a Kisfaludy-17/b. sz. ház emeletébe helyezték át.**

— Beváltják a hadikölcsön szelvényeit.

A közönség Rülönösen a kommunizmus alatt szentül azt hitte, hogy a hadikölcsön-papiroknak végleg befűllegzett. Ez a hiedelem abból keletkezett, hogy a kommunisták nem váltották be semmiféle értékpapír szelvényeit sem, sőt minden állampapírt a kezükbe parkodtak kaptatni. Most beavatott h. lyról örvendtes hírt hallunk: Amint a pénzügyi helyzet megengedi — s az a legrövidebb időn belül remélhető — rögtön megkezdik a hadikölcsön szelvényeinek beváltását. Így természetesen a hadikölcsön papirok értéke is javulni fog.

— **Háborús katonai alakulások leolvasási körülményeit kutadják.** A hadügyminiszter felszólított intézött miniszterekhez, különösen tisztékhez és altisztékhez, kik különféle háborús alakulásoknál, magasabb csapat- és intézetparancsnokságoknál működtek a hadsereg feloszlása idején, hogy tgyenek jelentést a feloszlás helyéről, idejéről az iratáraknak, pénzátráknak és értékeknek elhelyezéséről. Mindenesetre hízafias és nagy szolgálatot tesznek mindazok, kik ily alakulásokról tájékoztatásokat képesek közölni.

— **Sopron polgármesterének és rendőrfőkapitányának fejelemje.** Sopron város polgármestere és főkapitánya ellen fejelemje vizsgálatot indítottak hivatali ténykedésük körül felmerült ügyek folytán saját kérésükre. — A soproni kormánybiztos arra kérte a nyugat-magyarországi kormánybiztost, hogy a vizsgálat megjelésével Mosonvármegye fejelemje hatóságát bizza meg, ki ezen előterjesztést el is fogadta. Az illetőn előintézet a teljes partatlanság megőrzése tette ajánlatossá.

— **Cseh fanatizmus.** A cseh fanatizmus annyira terjedt, hogy a szó: „cseh-német” a legszigorúban tiltják. A tömeg lelépi a plakátokat, amelyen a szó előfordul. Az újságokban is betiltították a szó használatát. Még Tusar miniszterelnököt is dühösen megtámadta az egyik újság, mert a szó beszédében használta. — És a csenek az antanté dédelgetett kedvencei, azé az antanté, amely a népek felszabadítását, a nemzetiségek önrendelkezési jogát írta harci zászlójára. A csehek különben még csak nem is leplezik sovinizmusukat. A Cesko Slovo lap nyíltan írja, hogy soha senki sem gondolt arra, hogy a kormányba német embert meghívjanak. — Sőt a jövőben se lehet arról szó. Azt is írja a lap, hogy a cseh köztársaság eddig a németek ok olyan szabadságot adott, ami a jövőben nem maradhat meg. Lám a nemzeti kisebbséggel így bánnak egy szabadnak hirdett antant tartományban.

— **Zenészek, kik hármely huos f4 és réz fuvó hangszeron játszanak az itt ujonnan szervezendő, illetőleg felállításban levő katonai zenekarba felváltotnak.** B. mutakozni lehet Kuhnert J. katonai karmesternél dőlelt 8—11 óra közt a honvéd lakatnyában. Előnyben részesülnek, akik már zenekarban játszottak. Feltételek bemutatkozásnál megtudhatók.

— **A Magántisztviselők helybeli csoportjának tagjai részére gépiról tanfolyam nyitattik.** Jelentkezés az egyület helyiségében.

Színház.

* **Kabaré-előadással bucsúzik ma este a színházulat.** A kabaré keretében a társulat tagjainak többsége lép fel. Előadásról kerüli: *Recept, Szomaházy tréfája; A ndsziehen, Mária Zsigmond egyfelvonásosa és sok más.*

A ZALÁT

Október 15-től kezdve a kora reggeli órákban házakhoz la kihordatjuk. E célra lapunkra előfizetést nyitunk a kérjük olvasóinkat, hogy **október 15-ig személyesen, vagy levelező-lapon (név, utca, házszám pontos feltüntetésével)** jelentsek ba kiadóhivatalkunknál (Sugár-ut 4. szám) előfizetési szándékukat.

Előfizetési díjak helyben házhoz hordva, vagy vidéken postán küldve:

Egy óra K 18.—

Negyed évre " 45.—

Fél évre " 90.—

Egy évre " 180.—

Egyes szám ára, tekintet nélkül a lap tarjadalma, 90 fillér,

Tisztelettel

A „ZALA” KIADÓHIVATALA.

Nagypéntek.*

Írta: Barna Miklós szakaszvezető.

I.

Lassan folyik a nagy Szamos. Mar mináink nem járja most, Nem járja a magyar nótá. Minden-masutt mar azota Székely anyák jajgatása, Román korbács csattogása, Azt szuttogja minden nyárfa. Magyar baka szilágysági Székely baka csikorszagi Volt águnkra fölakasztva.

II.

Nagypénteken hajnal tájba Jön az oláh tamadára, Szól eképpen a tábornok: a kis népet Összezuzzuk. Ne maradjon hira-hamva. Pusztuljon el a fejtája. Támad egyszer, támad kétszer, Nem bírnak a székely néppel. Jön rohamra hős haraggal, Visszafut nagy jajgatással. Ugy fut vissza mar a csorda, A bucsorát alig bírja.

III.

De jaj, mi van Csucsá felől Biharmegye széle felől, Jön a vörös, ezt kiáltják Veszérinket szőjjel hányják. Összetörve már a székely A hazáját még is védte. Addig a vörös csöcsölek Hátba jött a székely népre.

IV.

Vörös zászlót lobogtatva Öldözte a székelyeket, Beteljesült, amit regem A nagy költők verse szedett, Hogy a magyart a pártviszály Mindörökké összetörte: ahol Nincsen összetartás, nem élhet Meg egy nemzet sem.

V.

Ne hidd román, nem vertél le. Nem győztél te bennünket le Csak az a rémes pártviszály Hónított meg egyidőre

* Nagypénteken a román áttörte a székely frontot, mert a mellékutak a városok elszavatták a székelyeket. Ezt értekl meg a derek székely vitéd.

De tudd meg, hogy Nagypéntekre Húsvét jön s a feltámadás És mink bizony feltámadunk: Lesz még fegyver a kezünkben!

Közgazdaság.

Szabad sertésforgalom.

A közéletmezés érdekében legközelebb a földmívelési miniszter fontos rendelkezése jut a nyilvánosságra. Az eddig kötött sertés-hizalást újból szabályozták s ennek értelmében az ezidőszert már teljesen kihizott sertéseket zár alá veszik és elsősorban Budapest élemezésének céljára fordítják, a ki nem hizott sertések hizalása azonban minden eddigi kötöttségtől mentes lesz. Ez a körülmény minden valószínűség szerint a gazdaközönség körében a hizalási kedvet jelentékenyen emelni fogja és a szabad sertésforgalom a központok szir- és husellátását rövidesen kedvezőbb helyzetbe hozhatja.

A kormány elhatározása a gazdákra annál is inkább jó hatással lesz, mert a sertés-hizalókat a kommun alatt súlyos karosodás érte. A tanácskormány ugyanis nem respektálta a gazdáknak az Országos Sertésforgalmi Irodával kötött szerződését s az egész sertésállományt, ahol érték, közéletmezési célokra zár alá vették. A félig kihizott sertéseket azután Nagytétényben központosítva hizaltak, igen nagy mennyiséget azonban már a kihizás előtt, sőt egész sovány állapotban is levágtak s ezzel a rablógazdalkodással a közéletmezést a későbbi időkre rendkívül megnehezítették. Az eszeveszett rekvirálás természetesen a gazdákat anyagilag lotörte, mert a kilogrammonként 25 koronáért beszerzett sertest félig kihizott állapotban kilogrammonként 8 koronáért rekvirálták.

Ugy ezeknek a jogtalan rekvirálási ügyeknek, valamint más súlyos agrárérdek sérelmeinek megvizsgálására Rubinek Gyula földmívelési miniszter egy öttagú tanácsot delegált, amely az egyes felszólalásokat megvizsgálja és a káróknak a lehetőség határai között való megtérítésére törekszik.

— A sertésrekvirálások körüli káró megtérítését abból a busás haszonból kívánják fedezni, melyet a sertésforgalmi iroda szerzett a proletárdiktatura által végzett sertés rekvirálásokból, amikor is a nyolc koronáért vásárolt sertéseket tizenhat koronáért értékesítették. Már eddig is sok kárbejelentés érkezett, a nagyobb tételek között több milliós tételek is szerepelnek.

Értesítem

a k. tanítványaimat és a táncgedvelő ifjúságot, hogy a fővárosban VI. Városligeti fasor 3. szám alatt az Erzsébetvárosi Casino nagytermében tanfolyamot nyitottam ávéremmel együtt és kérem akiknek a fővárosban ismerősei és rokonai vannak, intézkedést ajánlani sziveskedjenek.

Egyben tudatom, hogy Kanizsán a tánc-kurzusomat meg fogom tartani, de a szokott időnél későbbre halasztottam. — Tisztelettel

Adorjánhé Mayerberg Frida

okl. táncotánár, az Operaház v. tagja

Hirdetéseket felvesz a ZALA kiadóhivatala

APRO HIRDETÉSEK

Eladó azonnal 2 pár szép vöröstarca 5 éves **jódoigós ökör**. Bővebbet Simon István hentesnél, Kiskanjizsán, Veresdi-utca 3/c szám alatt. 2052

Okleveles gazdasági intéző, nős, 38 éves, 18 évi gyakorlattal, kitűnő bizonyítványokkal azonnali állást keres. 2053

Urasszony háztartás vezetését elvállalná. Megkeresést kér „Ügyes” jellegre Hosszuvölgy (Zalam.) Post-restanthe. 2049

Hassánit boroshordók eladók Zrínyi Miklós u. 18. sz. alatt. 2050

Megtanulók elkészít és magánórákat vállal az összes fiú és leány középiskolai és polgári iskolai tantárgyakat felőlelő csoportosítással három szaktanár. Cím a kiadóhivatalban. 2045

Intelligens német klasszony ajánlkozik gyermekek vagy idősebb urnó mellé. Cím a kiadóban. 2044

Eladó 5 darab korcamaasztal, egy fallóra, jókarbanlevő flu- és leányruhák és cipők, üzletberendezési átványdeszkák, 15 hl. bor eladó Batthyány-u. 10. 2054

A Pacsai Takarékpénztár r. t. a nála megüresedő

könyvelői állásra

pályázatot hirdet. Pályázhatnak kellő előképzéssel és több évi pénzügyi gyakorlattal rendelkező, teljesen önálló, **mérlegképes könyvelők**. Ajánlatok a fizetési igény megjelölésével sürgősen a „Pacsai Takarékpénztár r. t. igazgatósága Pacsa (Zalam.)” címre intézendők. — Az állás azonnal elfoglalandó.

VILÁG

nagy mozgószínház
Szertasi színház. Telefon 74. sz.

Keddén, szerdén, Október 7. és 8-án

Azapostol

Színmű 4 felvonásban.

Főszerepben **Heléna Makowska**.
Olaszország legzebb művésznője

Előadások kezdete fél 6 és 9 órakor!

Jegyek d. u. 3 órától előre válthatók.

Garzó József

kötélgyártó mesternél mindennemű kötéláru jutányos áron kapható. — Bármilyen **hálómunkát** elvállal. Üzlet Eötvös-tér 29. Műhely Eötvös-tér 20.

Kátrányos fedőlemez

kapható kicsinyben, és nagyban
Fodor Ignác és Tsa cégénél Sopronban

Perfekt szakácsnét

keresek. — Cím a kiadóban.

URANIA mozgóképpalota

Beszégetés u. 4. Telefon 222

Keddén, szerdén Október 7. és 8-án

A bálvány

Dramai attrakció 5 felvonásban.

Főszerepben:

Harry Walden és Karl Götz

... a berlini Reinhard csapás tagja.

Előadások keddnapon 8/10 óra és 9 órakor
Szerdén és csütörtökön 8, 9 és 9 órakor.

Megérkeztek

a legjobb minőségű cigaretta-
hüvelyek és cigaretta-papírok!

Legjutányosabb áron kaphatók
Garamvölgyi és Szemere
dohány-nagyáruházaiban. —

Hirdetéseket

csak a kiadóhivatal vesz fel
naponta délután fél 5 óráig.

ZALA nyomdavállalat

NAGYKANIZSA

TELEFON 78.

Üzleti könyvgyár, könyvkötészet

papírárukészítés.

Mindennemű nyomtatványt a legzele-
sebb kivitelben készít és legpontosab-
ban szállit.

Terjesztési és kiadási hely:

NAGYKANIZSA,
Sugár-ut 4.

Posta Nyomdátvitel
Pó-ut 5. sz.

Megjelenik hétfő kivételével minden nap koronával.

ZALA

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:

vidékre postai szolgáltatással:
Egy hónap 10 k.
Negyed évre 30 k.
Félévre 60 k.
Éves évre 100 k.

Egyes szám ára: 60 fillér.

Posta Nyomdátvitel telefon 76.

Nyomdai telefon 97.

Főszerkesztő:
TÓTH ZOLTÁN

Főmunkatársa és lapfőigazgató:
OSILLAG JENŐ

Előfizetéseket, nyilatkozatokat és megmondásokat a kiadóhivatalba kell hozni.

Lovászy szerepe az ellenforradalmi mozgalomban.

Budapest, okt. 8. A *Virradat* mai számában hosszabb cikkben közli, hogy az augusztus 10-i ellenforradalom Lovászy hozzájárulásával történt. Friedrich előzetesen közölte vele Peldák eltávolításának és József főherceg kormányzóvá tételének tervét. Lovászy mindent megtesztelt Friedrich tervét, ezen terveknek megvalósítását szükségesnek ítélte, sőt megvalósításukra nézve meg is állapodott az eszre, ha öt időközben az antant miniszter-einökké nem nevezné ki.

Fuzionált a szabadelvű- és demokratapárt.

Budapest, okt. 8. A Magyarország írja: A nemzeti szabadelvű és demokrata párt fuzionált tegnap megtörtént. A nemzeti szabadelvűpárt kimondta, hogy párttagjai testületileg belépnek a demokrata pártba. Vázasonyi hosszabb interjút adott a *Magyarországnak*, amelyben hangsúlyozza, hogy az építő munkából Apponyinak és Andrásynak is ki kell venni részüket.

Tisza meggyilkolásának tanuja megőrült.

Budapest, okt. 8. Almásy Denise grófnő, aki jelen volt Tisza István meggyilkolásánál, hirtelen megőrült. Az elmúlt napokban három katonát jelent meg a *Zeyk* kastélyban valami hivatalos ügyben. A grófnő, amikor meglátta őket, kiabálni kezdett: Nem engedem megölni Tiszát! A hirtelen megőrült grófnőt a Bécs melletti módlingi szanatóriumba vitték.

Angol rendőrség Budapesten.

Budapest, okt. 8. Budapesten a napokban angol rendőrséget állítanak fel az ott felhalmozott élelmiszerkészletek őrzésére. A létszám 250 főből fog állani, nagyobb részben magyarokból, Vollemann angol kapitány parancsnoksága alatt.

A magyar békekövetek megbívása.

Bécs, okt. 8. Beavatott budapesti körök értesülése szerint az antant megbívása a békeköveteket illetően a Friedrich-kormányhoz legközelebb megérkezik. A budapesti antant képviselők Somsich gróf külügyminiszterrel felvették az érintkezést és folyamatos összeköttetésben állnak vele.

Ekkommunizált egyházi értékek.

Budapest, okt. 8. A kommun alatt összesen 204 millió koronát vettek el az egyháztól, mely összegöket illetve értékpapirokat az egyházak már nagy részben visszakapták.

Francia misszió ellenőrzi a román kivonulást.

Sopron, okt. 8. A napokban Bécből egy francia misszió utazott Sopronon át Győrre, hogy ellenőrizze a románok kivonulását.

Friedrich tárgyal az antant-delegátusokkal.

Budapest, okt. 8. A Magyar Távirati Iroda jelenti: Sir George Clark államtitkár, aki átutazóban Budapesten töltött egy pár napot, Friedrich miniszterelnököt a királyi várba kéréste, ahol a miniszterelnök megelégedéssel Butler keleteurópai közzétartási megbízottal folytatott tárgyalásokat. Ezután Gordon angol tábornok jelenlétében máfel óra hosszat Clarkkal tárgyalni döntő fontosságú kérdésekről, amelyeknek eldöntésével a kormány a Magyar Távirati Iroda értesülése szerint nagyon meg lehet elégedve. — Hoover helyettes William Good miniszter, Butler és több angol tiszt jelenlétében megjelent a miniszterelnök, aki Korányi báró pénzügyminiszter és Ereky élelmiszerügyi miniszter jelenlétében fogadta a vendégeket. A tárgyalások folyamán fontos élelmiszeri kérdések, kompenzáció és pénzügyi ügyek kerültek megbeszélés alá.

Tárgyalások Nyugatmagyarország kérdésében.

Bécs, okt. 8. Gróf Somsich külügyminiszter Praznowszky miniszteri tanácsos kiadételében Bécsbe utazott, hogy tárgyalást folytasson az osztrák kormánnyal mindkét államot érintő ügyekben. Nyugatmagyarországot illetően magyar részről hangsúlyozták, hogy a népkarai megnyilvánulások nélkül történő elszakítás rossz vért szűné és megrontaná a két állam közti viszonyt, ami Ausztriának egyáltalán nem válna előnyös. A két állam egymásra van utalva, ami Ausztriának eminens érdekévé teszi, hogy velünk jó viszonyt tartson fenn. Állítólag magyar részről kompenzáció ajánlatot tesznek arra az eszre, ha Ausztria nem tart igényt Nyugatmagyarországra.

A románok barácsolása Magyarországon.

Bécs, okt. 8. A budapesti antantbizottság egy jelentést terjesztett a párisi haditanács elé a románok által Magyarországból elszállított értékekről. A jelentés szerint a használható mozdonyok 50 százalékát, a személykocsik 80 százalékát, 5000 teherkocsit, 50 vagon költőgépet, 110 db versenylövet, rengeteg mennyiségű lőfegyvert, műszert, igazolványt, telefonkészüléket és táviróberendezést vittek el a románok Budapestről.

Új olasz követ.

Bécs, okt. 8. Teretta márkai, Olaszország újonnan kinevezett bécsi követe megérkezett s elfoglalta hivatalát.

Újabb merénylet a moszkvai szovjetkormány ellen.

Berlin, okt. 8. A moszkvai szovjetkormány ellen intézett bombamerénylet gyorsan követte egy újabb merénylet. A kormány több tagja súlyosan megsebesült.

HIREK.

A tusz.

A proletár-diktatura idején történt. Snoff, a mindenható direktóriumi főnök kitélefonált az egyik szomszédos községbe, hogy jeltöljenek ki ott is egy tust A falusi „direktorium” összejött tanszkodni, hogy kit is jeltöljenek ki tustnak.

— Tanult ömbör költ ilyen állásra, véli az egyik gatyás „elvtárs”.

Ebben a percben lépett be az uradalmi tisztartó. A falusi direktoriumi elnök alázatosan fölállt előtte (mert bizony odakin mindig megáulák az urak a tisztelgetést) megfordozte:

— Tekintetes tisztartó uram, nom vállalkozna tustznak.

— Nem én fiam, mert már öreg vagyok erre.

Ejnye-ejnye. Hát akkor telán a takerékpártári igazgató?

Az ám, de az meg azt üzente vissza, hogy szivesen vállalná a hivatalát, de nem ér rá. Már-már nagy volt a baj, mikor a direktoriumi egyetlen kommunista tagja megszólalt:

— Hát hiszen ha már senkise vállalkozik, hát nem bánom, leszek én a tusz, de csak fizetésért.

A kupaletács meghányta-vetette a dolgot s az elvtársai valóban fölruházták a tust tusttel a eről Snoffet a következő átiratban értesítették:

Igen tisztelt Elvtárs Ur!

Tudatjuk, hogy Barátda Mihályt teltük meg tustzszá, minthogy ő a legnagyobb kommunista a faluban, — a papba meg a többiekbe nem lehet bízni.

Tisztellettől atb.

Az akkori kormányzására jellemző, hogy a levelet minden megjegyzés nélkül hagyta s így esett meg, hogy egy zalai faluban a kommunista uralom alatt a község egyetlen kommunistája volt a tusz.

— A listát. Nem akarunk rámképeket főtteni, de tiltagadni is strucpolitika lenne, hogy a nagyközönségnek listától való ellátása nem lesz zavartalan. A kommunista rabbió-uralomnak a levél a küzletelés terén ezután fogjuk meginni. Leghatározottabban a kommunista gazdálkodás következménye, hogy a gabonában oly siralmas volt a termés, mert a gazdasági cselédek nem dolgoztak a csak annyit voltak hajlandók termelni, amennyit az ő szükségletük fődözésére elegendő. Ma gabonát csak a szorgalmas, becsületes falusi gazdától lehet szerezn, hogy figyelmeztetünk is mindenkit, hogy aki csak teheti, szerezz be a szükségletét, mert ezzel nemcsak a sajátját biztosítja, hanem a hatóság dolgát is megkönnyíti. *Arra kell törekedni, hogy a hatóság list lehetőleg azoknak jusson, akiknek nincs anyagi képességük arra, hogy hosszabb időre tussák el magukat.* A közönség látogasson el a távolabbi falvakba is s igyekezzek szükségletét abból a mennyiségből fődözni, amelyet a hadtermény a termelő szabad rendelkezésére visszahagyott. Hihető, hogy éhínség nem lesz, mert szomszédaink és az antant is segítenek rajtunk, de segítünk mi is magunkon és halóságainkon.

— A lakás-rekvirálásról. Tudvalevő, hogy a kommunizmus idején a nagyobb lakások egy részét lefoglalták s azokba idegeneket telepítették. A régi lakástulajdonosok most lassankint megszabadulnak a kellemetlen idegenektől, azonban attól félnek, hogy a megüresedett lakrészbe csak nem ők ülhetnek bele, hanem az új mások adja át a lakáshivatal. Többek tudakozására tegnap kérdést intéztek Novai jegyző úrhoz, a lakáshivatal elnökehez, aki kijelentette, hogy **az ilyen lakrészeket csak a legnagyobb szükség esetén rekvirálnak.** Tehát mindenki nyugodtan elfoglalhatja egész lakását.

— Pénzhamisító elűzőmester. Az Osztrák Magyar Bank nagykanizsai fiókintézetében megjelent tegnap délelőtti egy idősebb ember és három darab 200 koronás féhrépüzt akart beváltani. A bank tisztviselője azonnal megállapította, hogy a bankjegyek magas sorozáma törőse lntával alacsonyabb sorozámura van javitva. Megkérdezte a pénz tulajdonosát, hogy kiől kapta a pénzt, amire azt a választ nyerte, hogy egy előtte ismeretlen polgárbertől. A tisztviselő leültette az atyafit s rögtön rendőrről küldött. Míg azonban a tisztviselő telefonált, az atyafi elűnt, mint a kámfor. A kapott személyleírás alapján azután a rendőrség megindította a nyomozást és még a tegnapi nap folyamán megállapította, hogy az illető **Varga István, Rákóczy utcai cipész-mester.** Előállították a rendőrségre, ahol bevallotta, hogy a hamisítást ő követte el, mert kereste a pénzt, pedig szüksége volt. **Varga** ellen megindították az eljárást, de, mert szökésétől nem kell tartani, az-badálára helyezték.

— Jétkönység. A mezítelás tanulóknak adoztak: Bentzik László II. ó. t. 5 koronát, Steiner Károly IV. ó. t. egy pár v. cipőt. Mechner Margit III. ó. t. 10 koronát.

— A Világ nagymozgójában ma és holnap kerül bemutatásra **A vadmacska** című 4 felvonásos dráma, mely egy bűnös asszony regényét tárgyalja és melynek főszerepét **Helena Makowska** játssza. E film irappána nyomodalmai a moztéchnika szenzációit.

— Hock János Jósól **Hock** János orsz. képviselő, az országos nemzeti tanács volt elnöke a napokban Bárczy István volt polgármester újjan levelet intézett híveivel, amelyben kijelenti, hogy a jövő 1920-ik év leclünése után tér csak vissza Magyarországra, mert addig fog tartani, míg a rend itthon végleg helyreáll s a munka megkezdődik. Szerinte a jövő esztendő még szomorú lesz, de már nem olyan siralmas, mint a mostani volt. Levele további részén elmondja, hogy hat teljes hélig volt a csöhek foglyá, akik ablak nélküli celában tartották. Nagyon örültünk **Hock** leveleinek, mert ez az első bizonyíték arra, hogy a kiváló papot a bolshevik uralom alatt nem végezték ki Kun Béla rablójegyesen. Ami a végerőszakot illeti, abban nem vagyunk oly pesszimisták, mint ő. Szerintünk a jövő tavasszal gőzerővel fog megndulni az alkotó munka s akkorára már, békében fogunk élni a világgal, sőt talán még egymással is. A rend pedig márle biztosítottak tekinthető.

— Nagy vigláték est lesz ma és holnap az Urániában. Bemutatásra kerül a **Kényszerházasság** című 4 felvonásos vigláték **Harry Walden**-nel a főszerepben és ezenkívül a **Falu szépe** című megható dráma.

URANIA mozgóképpalota
Rangosny. 4. Vajtan 259

Csütörtök, péntek. Október 9. és 10-én

Kényszerházasság
Vigláték 4. részben.

Főszerepben Harry Walden.

A falu szépe
dráma 3 részben.

Műadások háromszor 8 1/2 és 9 órákor
Vasár. és ünnepnapokon 3, 5, 7 és 9 órákor.

A szintársulat távozásához.

A Somogyi Kálmán direktója alatt álló győri szintársulat öt heves kanizsai szereplése után elhagyja városunkat a anyavárosába, Győrbe teszi át működése színterét. E társulathoz, amikor augusztus végén játszási engedélyt kapott a városból, nagyosa sok reményt fűzött a város közönsége. Át várta a közönség, hogy a győriek mindenben méltó utódlal legyenek a Fűrédli társulatnak, amely Pécs megszállása miatt az idén nem jönnélt át Kanizsára. Mindonkinek az emlékezetében éltek még azok a végtelenül kellemes nyári hónapok, amelyek a pécsi szintársulat kanizsai szereplése alatt oly sok kedves estét szereztek a város közönségének és mindenki remélte, hogy a győri társulat ugyanilyen mértékben meg fog felelni a város művészi kívánalmának, hogy a győriek épúgy meg fogják nyerni a közönség rokonszenvét, mint Fűrédiek.

Most, amikor a szintársulat elmozdít, Kanizsáról, megállapítjuk, hogy a reményeink korántsem valósultak meg. Konzorcionális alapon működő társulat lévén, sem akartuk eddig a tagok anyagi érdekeit veszélyeztetni s így nem merültünk a társulat egdszének a legtárgyilagosabb bírálatába. Most azonban, amikor a tagok anyagi érdekei nem befolyásolhatók bennünk, a lehető legtárgyilagosabban bírálva is lezögezhetjük, hogy mást, jóbót és jobbat vártunk. Be kell vallanunk, hogy a társulatnál nem találtunk egyetlen egy nagy tehetséget sem, viszont el kell ismerelnünk, hogy az átlagonál többben felülmelkedtek. Nem akadt a társulat tagjai közt aki neze, kinek a neve úgy fogalomná vált volna Kanizsán, mint például **Halassy Marikáé, Doktor Jánosé, Kolhry Klárié, Tóthé,** a Városi színházhoz szerződött tenoristáé és még sok a kiválóbbnál-kiválóbb művész. **Fűrédli** Bölának, a régi, sokat tapasztalt művészegységének meg volt az a tehetsége, hogy kitudta a maga számára válogatni a legjobb anyagot, az ő művészsége azonnal megálta, hogy ki illik be az ő nagyszerű együttesébe. És nagyszerű társulatot hozott mindig is Kanizsára, pedig akkor háború volt, a magyar színészet szinte virága a harctercken küzdött, valamint nehezebb volt tehát egy jó társulatot összetaborozni, mint most, amikor az ország jórésze megszállás alatt nyög, a magyar színészet ugyszólván csak a Dunántúlr szorult s nagyon-nagyon sok színész járkál szerződés nélkül szerte az országban.

Nemcsak a színpadon voltak egészen mások Fűrédiek. Rövid idő alatt annyira kedvelté tették magukat, hogy bejáratosak lettek a város legjobb társaságaiba. Ott láttuk őket mindenütt, a kávéházakban, társaságokban, szürokon. Jüttek, érdeklődtek, meg van elégedve a közönség, nem lenne valakinél valami speciális kívánsága. Ha csak lehető volt teljesítették.

Amikor pedig arról volt szó, hogy eltávoznak Kanizsáról, vége felé járt már a szezon — alig tudta az ember beleélni magát abba, hogy tényleg eltávoznak. Nyakra före jöttek a kerések Fűrédli Bölához, hogy hosszabbítsa meg itt tartózkodását. Fűrédinek minden évben azzal kellett eltávoznia Kanizsáról, hogy még a következő szezon előtt leljön pár hétre vendégszerreplésre Anyira szívéhez volt növe közönségünkhez.

Eszünkbe jutnak most ezek az emlékek, inkább a Somogyi társulat bucsuzik Kanizsáról. Amint, hogy alig tűnt fel valakinek, hogy megjüttek, úgy alig veszik észre, hogy mennek. Idejüttek, játszottak — elmennek. Sok vizet nem igen zavartak.

Amint értesültünk, tavaszra vissza szándékoznak jönni Kanizsára. Addigre még nagyon megváltozhatnak a viszonyok. Remélhetőleg addigre Pécs is felszabadul a megszállás jarma alól s Fűrédiek ismét megjelenhetnek Kanizsán, ahová különben szerződés is köti őket s ahol az egész város ostantlan örömmel fogja őket fogadni. A győriektől tehát búcsuzunk!

Urániaszony háztartás vezetőjét elvállalná. Megkeresést kér „Ügyes” jellegre Hosszuvölgy (Zalám) Post-restante. 21411

21 éves tanító, egy évi gyakorlattal, hántortantól állítást keres. — Cim a kiadóhivatalban 2080

Eladó egy tejes háló, egy konyha berendezés és különböző háztartási cikkek 2 drb sertés elköltözés végett azonnal eladók. Barack-kórház, 54 sz. barack. 2059

Zongora, félhosszu használt, olcsón eladó. — Cim a kiadóhivatalban. 2057

Tanár, nős, gyermektelen, egy, esetleg két **bütorozott meobát konyhával keres.** Háziur gyermekeit oktatná. — Cim a kiadóhivatalban. 2058

Megantantolókat előkészít és magánórákat vállal az összes fiú és leány középiskolai és polgári iskolai tantárgyakat felülelő csoportosítással három szaktanár. Cim a kiadóhivatalban. 2045

5005./1919. **Letenyaljárás főszoigabrájától.**

Pályázati hirdetésny.

Zalavármegye letenyei járásához tartozó, a leléptetés folytán üresedésbe jött bányászati győrgy...

segédjegyzői állásra

pályázatot hirdetek s felhivom mindazokat kik ezen 1400 korona fizetéssel és megfelelő törvényszerinti járulékokkal javadalmazott állást elnyerni óhajlják, hogy az 1900. évi XX. t. c. 3. §-a értelmében képesítésüket és az eddigi alkalmaztatásukat igazolják okmányokkal felszerelt kérvényüket hozzám **évi október 26-ig** annál is inkább adják be, mert a később érkező kérvényeket figyelembe venni nem fogom.

A választást f. 6. október 28-án d. e. 10 órákor Bányászati győrgyön a körjegyzői iroda helyiségében fogom megtartani.

Letenye, 1919. október 4.

Bogyay Ernő főszoigabrátl.

1933/1919. **Letenyaljárás főszoigabrájától.**

Pályázati hirdetésny.

Zalavármegye letenyei járásában nyugdíjazás folytán megüresedett letenyei

körorvosi állásra

melyhez 17 község tartozik, pályázatot hirdetek. Az állás javadalmazása: 1000 kor. évi tisztségtétel, 200 kor. ötödéves korpólák egész 800 koronájig, 1200 kor. háborús segély, helyi 400 kor. drágasági segély, 900 kor. fuvarátalány és 800 kor. lakbér.

Felhivom a pályázókát, hogy szabályszerien felszerelt kérvényüket hozzám f. 6. október hó 26-ig terjesszék be. A választás f. 6. október 31-én d. e. 9 órákor a letenyei község házában lesz megtartva.

A megválasztott körorvos tartozik állását azonnal elfoglalni.

Letenye, 1919. szeptember 28

Bogyay Ernő főszoigabrátl.

VILÁG nagymozgójában
Szertés szállás. Telefon 74. sz.

Csütörtök, péntek Október 9. és 10.

Helena Makowska
legújabb filmje. Olaszország szépe!

A vadmacska
egy bűnös asszony regénye, 4. felvonás.

Előadások kezdete fél 6 és 9 órákor!
Jegyek d. u. 3 órától előre válthatók.

Terjesztési és kiadói hivatal:

NAGYKANIZSA,

Sugár-ut 4.

Postai Nyomdavidálat

P6-ut 5. sz.

Megjelenik hétfő kivételével
mindennapkoraroggal

ZALA

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:

vidékre postai szót- küldéssel:	
Egy hére	18 K.
Három évre	45
Félévre	30
Egy évre	18

Egyes szám ára:
60 fillér.

gyorkegyesületi és kiadói hivatali telefon 78.

Nyomdai telefon 197.

Főszerkesztő:

TÓTH ZOLTÁN

Főmunkatárs és leltárlapadós:

CSILLAG JENŐ

Hirdetéseket, nyilatkozatokat és magán-
közleményeket a kiadás előtt kell be-
adni a szerkesztőségnek.

A rend és fegyelem biztosítása a nemzeti hadseregben.

Szombathely, okt. 9. Horvich Miklós báró, a magyar nemzeti hadsereg fővezere október 4-1 kelettel és délelőleppel rendelést adott ki, mellyel a nemzeti hadsereg fegyelme megőrzésére fontos intézkedéseket tesz. A rendelkezés értelmében minden katonának, akár tiszti, akár közlegény, ha lázadás, fosztogatás és egyéb súlyos bűncselekmény elkövetésében bűnösnek találta, szóval ha katonai esküjét megszegi, rögtönfőkérdő bíróság elé állítandó és súlyos esetben gulyó általi halállal büntetendő.

Horovitz ezredes Párisban beszámolóval küldetéséről.

Budapest, okt. 9. Néhány héttel ezelőtt Budapestre érkezett Horovitz Nathan amerikai ezredes, akit a párisi üdös ténaca azzal bízott meg, hogy Budapest rendezését tanulmányozza és a karhatalmi berendezkedés módjáról tárgyaljon Horovitz ezredes néhány nap múlva Párisba utazik, hogy küldetéséről jelentést tegyen. Az antant természetesen gondoskodik helyettesítéséről.

A hercegprímás a nemzeti erők egyesítéséről.

Budapest, okt. 9. Csernoch hercegprímás az egyik lapban nyilatkozatot tett közszé, amelyben hangsúlyozta az egyesítést és a nemzeti erők egyesítését. A régi képviselőház összehívása valóságosan elmarad, mert orvolyan ellenzárral találkozunk. Csernoch, Andrássy és más nagy politikusok nyilatkozata szerint a régi képviselőház összehívása már csak azért nem volna helyes, mert felfüggetlő a munkásság, miután a régi parlamentben egyáltalán nem volt képviselő.

Keresztény pártok egyesülése

Budapest, okt. 9. A keresztény pártok egyesítése csak napok kérdése. Mint a legjelentesebb forrásból értesülünk, a pártok közös programban és közös szervezetben állapodtak meg. Tegnap közös vezetőséget és intézőséget választottak és közös intéző bizottság végzi a párt vezetőségének munkáját. Ugyancsak közös lesz a párt új helyisége és az egyes frakciók közös klubéletben egyesülnek. Milyet a fuzió tényét publikálják a kormányt támogató párt kiáltványt foga intézni a nemzethez. A kiáltványban a kormány precizizálni fogja programját és ezen alapon fognak működni a kormányt támogató pártok. Befejezett tény, hogy az egyesült pártok élénként Friedrich miniszterelnököt választják, akinek személye legalkalmasabb ezen tisztségnek betöltésére.

Munkanélküliség naggyűlése.

Budapest, okt. 9. A szocialista szak-szervezeti tanács péntek délelőtti tíz órára naggyűlést hívta egybe a Budapesti tartózkodó munkanélkülieket.

Anarchia Oroszországban.

Koppenhága, okt. 9. A Berlineske Tiden-nek táviratozták Helsingforsból: Rigától állandóan érkeznek hírek moszkvai nagy zavargásokról. Lenin hír szerint elrendelte Trocki leletartóztatását. Trocki jának azonban sikerült elútkorokodni és fogatta el Lenin.

Antantmisszió Nyugat-magyarországon?

Bécs, okt. 9. A „Neue Freie Presse” úgy értesül, hogy Nyugatmagyarország azon részére, melyet a saint-germaini békekonzferencia Németországának ítél oda, a szövetségesek egy missziót fognak kiküldeni a rend és nyugalom fenntartása végett. Erre nézve most folynak a tárgyalások. Úsztrák körökben kedvező eredményt remélnék. Ez a bizottság csak addig maradna Nyugatmagyarországon, míg Magyarország alá nem írta békeszerződését s így a szövetségesek akaratainak kénytelen lesz magát alávetni.

Wilson állapota.

Rotterdam, okt. 9. A Daily Mail Greynak, az új nagykövetnek táviratát közli, amely szerint Wilson nehezen tud táplalkozni és hivatalos ügyekkel egyáltalán nem foglalkozik. A Daily Mail értesítése szerint Anglia diplomáciai és politikai körökben nagyon aggodnak Wilsonért.

Amerikai csapatok D'Annunzio ellen.

Berlin, okt. 9. Az 8 Uhr Abendblatt nek jelentik Basalből: Párisi jelentések szerint Dalmáciában további amerikai csapatok szálltak partra. Dniep amerikai tengerészek azt a parancsot adta ki, hogy az amerikai tengerészek vegyék fel az oroszokkal a harcot, ha ezek újból megkísérelnek az előretartást Trau, Spalato és a többi dalmáciai kikötő ellen. — Mint Fiuméből jelentik, D'Annunzio elrendelte a délszláv és amerikai állampolgárok letartóztatását és internálási táborokat állít fel. A Fiume megőrdítésére megkezdett munkálatok már jól előrehaladtak. A város határában néhány tüzsergél és hajóágyukat helyeztek el.

Lemondott a bolgár kormány.

Lyon, okt. 9. (Szkatrávira). Szófból jelentik: Teodorow miniszterelnök a párisi bolgár bekedolegáció vezetője jelentést tett a hó 2-án azon tárgyalásokról, amelyekben részt vett. Minthogy jelentését kedvezőtlenül fogadták, átadta a királynak az egész kormány lemondását.

Elkészült a birtokreform.

Kiszajátítják a háborúban a szótta szerzett birtokokat. — Evezőik vagyonszába a föld egy részét. — Beszélgetés Rubinek Gyula földmivélségügyi miniszterrel.

Az eljövendő magyar politikának mindenbizonytal egyik legsúlyosabb problémája lesz a földreform. Minden párt átérzi annak a színtébanálissá lett frázisnak komolyságát, hogy akié a föld, azé az ország. Már pedig a magyar jövő kialakulásának gerince a föld népe, a magyar paraszti lehet csak. Nincs olyan konzervatív párt, amely tudatában ne lenne annak, hogy az öntudatosabb váll, anyagilag megérsődött s föld nélkül szűkölködő népet földhöz kell juttatni, hogy a földreform sikerülhetetlen.

Az a kérdés csapdáj, hogy mely mértékig helyes és lehetséges ez a földosztás. Lehetséges és opportunus-e olyan általános földreformot csinálni, ahogy azt Károlyiék terveztek vagy az ország pénzügyi helyzete, a termelés zavartalanosságának folyamatosága s a fölbtermelés szempontjára nem követeli-e bizo-

nyos óvatosságot a reform megvalósításánál? A legrealistább álláspontot a nagyvadás Szabó István kisgazdapártja képviseli e kérdésben.

Rubinek Gyula földmivélségügyi miniszter már elkészült a földbirtokreform tervezetével és a kérdésről egyik fővárosi lap munkatársának a következőket jelentette ki:

— A földbirtok reformjának tervezetét majd az összeült parlament elől terjesztjük. Nem estünk abba a hibába, amelybe beleestek Károlyiék, hogy kardinális fontosságú kérdéseket, néptörvények formájában az ország képviselőinek elkerülésével, illetőleg akaratnyilvánítása mellőzésevel nyilvánítottunk. A földreform kérdése különben sem oldható meg addig, ameddig valótánk nincs rendezve. A parcellázásokat addig nem lehet megkezdni, ameddig a költséghatványok előzetesen nem biztosítottak. Legjelentősebb hipotékák a föld s erre valuta-kölcsönt nem szerzhettünk addig, amíg valótánk nem rendeztük.

— Olyan nagymérvű földosztásba semmisütsük se nem lehetünk bele, amilyont Haza Bara tervezett.

Hiszen ehhez több mint tíz millárdra lett volna szükség. Ugyan, honnan tudta volna ezt Haza előteremtési s még inkább, honnan tudnók előkeríteni ezt máz dozóállásunkban mi?

— Tagnáhatatlan az, hogy a földéhség a mezőgazdasági családok és munkások körében óriási, de kurantsem annyir általános mint ahogy azt Károlyiék politikai okokból feltünteték s a nap felkőből kiforaszították. Nem akar mindenki földet. Vigyáznunk kell, hogy csak az kapjon és csak annyit, aki és amennyit meg is tud jól művelni. Szomorú példa erre a kommunizmus földpolitikája. A flunántulon példátul rehetőség a meg nem művelt föld, mert annyi földet adnak a családoknak, amennyit azok megművelni nem tudtak. Vigyázzunk hát nagyon, hogy a parcellázás a termelés folytonosságát ne zavarja és legalább a régi hozim eléréssek. Ugyelünk erre a felosztásnál, de ügyelünk azután is az új kisbirtokok állandó ellenőrzésével s irányításával.

— Részorban is felosztás alá kerülnek kivétel nélkül az összes költött birtokok. Magiszuntoljuk a hitbizományokat, holléki birtokokat s elsőorban is ez kerül a föld néphez.

— Igénybe vesszük a háború alatt s a háború óta szerzett birtokokat. Más magántulajdon csak végszükség esetén ajánlottunk ki, amikor és ahol az teljesítség elkerülhetetlen. Ez lenne hát a tárgyi alapja elsőorban a földosztásnak.

Másodszorban jelentékeny földterületek lesznek állami tulajdonná azáltal, hogy vagyonszába címén kénytelenek leszünk megtehétős területeket elvenni a tulajdonosuktól.

Sajnos, a vagyonszába mértéke oly magas lesz, hogy nagy területek jutnak e címre az államhoz.

A nagybirtok felosztását elősegíti a progresszív jövedelmi adó is. Oly nagy lesz a nagyobb birtokoknál ez az adó, hogy a tulajdonos szinte kénytelen lesz tulajdonát megvételre felajánlani az államnak.

A reform végrehajtását nem bízzuk állami hivatalra, hanem a szövetségesekre. Az Országos Központi Hitelbizottságot óhajtom ezzel megbízni, még pedig úgy, hogy ahol nincs ily szövetséges, ott fölléltom azt. A szövetséges nemcsak a parcellázás s a tulajdonos hitelművelet intúzi el, de ellenőrizni és irányítani is fogja e kisbirtokok gazdálkodását s

megszervezi a közséi beszerzést és értékesítést. Állami feladatnak tekintem minden parcella birtokforrásmának ellenőrzését, de nem oly súlyos korlátozásokkal, mint a hogy azt eddig tervezték.

HIREK.

— Személyi hír **Etinger Zsigmond**, Zala megye kormánybiztosa, **Közbenschnig** István alispán és **Riedl ezredes**, varmegyei katonai parancsnok tegnap hivatalos ügyek elintézése végett Nagykanizsán tartózkodtak.

— **Sneff József** meghalt. Nagykanizsa város hajlani kormánybiztosát és direktoriumi elnökét, akit a kommunizmus bukása után letartóztattak, földi igazságszolgáltatás nem vonhatja többé kérdőre. Sneff tegnap reggel a barak-kórházban, ahova megbetegedett a fogházból szállították, — meghalt. Régi túldbaja ölte meg. 32 évet élt, felesége és öt árva fia gyászolja.

— A munkügyi bíróságról **Dr. Kovács Gyula** táblabíró úrnak, a járásbíróóság vezetőjének szíveskedéséből közöljük az alábbi közérdekű sorokat: A 4124/1919 M. E. számú rendelet 1. §-a értelmében a munkügyi bíróságok által 1919. márc. 21. napjától kezdve megadott eljárást az új határozatok érvénytelenség, az ezek alapján már teljesített fizetések azonban nem követelhetők vissza. A 12. § értelmében a 4038/1919 M. E. rendelet 8. §-a értelmében felfüggesztett bírói eljárást a munkügyi bíróság csak a felek bármiféle kérelmére folytatja, az új ezekre vonatkozólag az új eljárást követelni kell. Az 1919. évi aug. 1-e után beadott keresetek szabályszerűen tárgyalásra ki fognak tűzteni. A munkügyi bíróságra nevezett járásbíróóság a következő felhívást közli még: A Budapesti Közlöny 109/1919. sz. (1919. szept. 10.), 4424/1919. M. E. sz. rendelete 12. §-a illetve a Budapesti Közlöny 294/1918. sz. (1918. dec. 22.) 1918. évi IX. törvény 10. §-a értelmében felkértem az uton a szakgyesültek helyi csoportjait, hogy a munkügyi bíróság (az munkaadó és munkavállaló üldöket megnevezni külön-külön jegyzékekbe foglalni és ezen jegyzékekkel" haladéktalanul hozzám elküldeni szíveskedjék, hogy az uton beadott munkügyi keresetek, illetve a felfüggesztett, esetleg érvénytelenített munkügyi bírósági ügyek újra felvétel: kérvénye alapján tárgyalások kitzüzhetők és az ügyek tárgyalhatók legyenek. Nagykanizsa, 1919. október 9. **Dr. Kovács Gyula**, táblabíró, a járásbíróóság vezetője.

— A rendőrség újjászervezése. A hadügyminiszter a Magyar Kúriában nyilatkozik a rendőrség újjászervezéséről, mely egységes irányelvek szerint fog megvalósulni. A közel jövőben a vidéki rendőrséget is rendelkezési állományba helyezik. A határrendőrség újjászervezésének rendezési állományba való helyezése csak átmeneti jellegű.

— Kommunista bűnösök bírálk előtti. Két ügyet tárgyalt le mai ülésen a nagykanizsai törvényszék ötös tanácsa, **Dr. Kenedy Imre** elnöklésével a gyorsított eljárás szabályai szerint. Mindkét ügy szereplői falusi emberek, akik magoktyagostok a kommunizmus rabló tanaitól s agitálva annak érdekében, izgatják a polgárság ellen. Az első eset szereplői **Thassy Imre** felőrjaki uradalmanak cselédei: **Endrődi Vince**, **Szanyi István** és **Gróf Károly**. Az elsőrendű vádott, **Endrődi** már az első forradalom lezajlása után nagy legény lett. Akkoriban került háza orosz fogságából, ahol alaposan tesztizta magát a kommunista távtanokkal, itthon azután ez eszük apostolává szegődött. A gyűléseken mindig ő vitte a szót a beszédeknek alapjondolata, — amelyet unok unokán hangoztatott — az volt, hogy nem parancsol már az uraság, nem ő ad már kényeret alkalmazzolnánk, hanem azok önként Thassy Imrét megfosztotta birtoka vezető-érfől és saját magát kiáltatta helyébe, úgy, hogy a cselédség nevelt aláhamisította egy tsvnek, amelyben azok kárik, hogy Thassy helyett **Endrődi** hízzák még a birtok vezetővel. Több tanult is kihallgatott a törvényszék, akik egyetelműleg igazolták a fenti vádak fennállását. **Dr. Gyulai Béla** (dr. Friedl segédje) vedlőbeszédre után a törvényszék **Endrődi**

Vincét három évi börtönrre, 600 korona pénzbüntetésre és politikai jogának 5 évi felfüggeztetésre ítélte. **Szanyi István** akivel szemben szinten büntetelmek látták az izgatás büntetést — **12 hónapi börtönrre** és 100 korona pénzbüntetésre, **Gróf Károlyt** pedig **4 hónapi fogházra** és 600 korona pénzbüntetésre ítéltek. — A második bűnügy Ungjankában játszódott le. **Kövecs Junó** birtokán, ahol **Biró Vendel** gazdasági cseléd izgatva tartalt gazdája ölle. A törvényszék **4 hónapi fogházra** ítélte. A vádhalóságot mindkét esetben **Bereczky** államügyész képviselte. Az ítéletek jogerősek.

— Gyorsvonat Bécs-Budapest-Bukarest között. Bécsből jelentik, hogy már minden előkészület megottok, hogy Bécs-Budapest-Bukarest között a közeli napokban a gyorsvonat-forgalom induljon meg.

— **Elrendelték az erdők kitermelését.** A kormány a nagy fenség megszüntetése érdekében elrendelte, bárki tulajdonát képező erdők feleslegének a felfogását és részben, vagy egészen való kitermelését.

— **Teljes értékűek az összes takarékhetétek.** Az augusztus 14-iki kormányrendelet alapján a pénzintézetek mindazoknak a betéteknek és átutalásoknak, melyeket márc. 21-ike óta helyeztek el, csak együtőlet ismerték el, illetve csupán ennyit folyósítottak. Teljes volt a tőren a jogbizonytalanság, míg végre most a pénzügyminisztériumban elkészült a jelenlegi felfordult állapotok végett venni akaró rendelet. A rendelet-tervezet értelmében a múltban történt lefizetések és átutalások teljes értékűeknek ismertetnek el, bármely pénzben történt is a teljesítés. A rendelet szerint tehát a szovjet-pénzesen lefizetett betétek, vagy átutalást úgy tekintik, mintha a teljesítés az Osztrák-Magyar-Bank bankjeggyel történt volna.

— **Felhívás** A nagykanizsai dóhánygyár-árudához tartozó vidéki kistrafikósok felhívának, hogy a részükre kiutalt dóhánymennységet minél előbb vegyék át.

— **Hajazónnek olaszországi hadifoglyalnak.** Szombathelyről jelentik: A napokban 1700 emberből álló foglyozállítmány haladt Szombathely pályaudvarán keresztül. A foglyok a veronai foglyotáborból jöttek és miután Szombathelyen megvesztették, a főthi foglyotáborba folytattak útjukat. ahol le fognak szerelni. Ezen-től minden második napon fog egy ilyen, 1700 főből álló foglyozállítmány érkezni Veronából. A foglyok panaszokát, hogy nagyon rossz dolguk volt; borzasztóan szenvedtek a hidegtől. 50 százalékuk pedig éhség miatt pusztult el. Folyton a pusztá földön háltak, takarózni csupán sátoronyvakkal tudtak, egész napi ételmük pedig csak félsejka levesből állott. Hazaérve a bolsevizmus pusztításai kesorítotték el őket. Szomorúan tapasztalták, hogy mennyire tönkre tették az ő távollétük alatt ezt az országot. Különösen a romáok rablőhadjárát hallották a keserevő, azonnal fegyvert kértek, hogy a visszavonuló horádák üldözésére siuthessenek.

— **A szombathelyi gyermekmenhelyről** Nagykanizsára kihelyezett gyermekok után tartásdjuk a nevelő szülők részére f. évi október hó 11 és 13-án fognak a városház 1-3. em. 10 ajtó sz. a kifiztetni. A nevelő szülők fizetési könyvecskéjüket hozzák magukkal.

— **A K. A. O. Sz.** nagykanizsai csoportja értesít tagjait, hogy az egyesület helyisége társasjátékokkal felszerelve újra rendelkezésükre áll.

Értesítem

a k. tanítványaimat és a tankezelvő ifjuságot, hogy a fővárosban VI. Városligeti fasor 0. szám alatt az Erzsébetvárosi Casino nagytermében tanfolyamot nyitottam flvőrommal együtt és kérem akiknek a fővárosban ismerősei és rokonai vannak, intézetemet ajánlani szíveskedjenek.

Egyben tudatom, hogy Kanizsán a tánc-kurzusomat meg fogom tartani, de a szokott időnél későbbre halasztottam. — Tisztelettel

Adorjárné Mayersberg Frida
okl. táncművész, az Operaház v. tagja.

Magyar hadügyminiszter 390/BKV. 1919. szám.

A magyar hadügyminiszter a haláleset bejelentésének gyorítása céljából egy haláleset bejelentő lapot rendszerezített, amely úgy eslelt vagy elhalt egyén személyazonosságára, valamint a haláleset körülményeire vonatkozó összes adatokat tartalmazza.

Felhívának mindazon egyének, akik a világháborúban és azután lefolyt harcok alkalmával elesett vagy ezen idő alatt tényleges katonai szolgáltatássalés közben elhalt bajtársaik halálesetét mint szemtanúk hitelen, eskül alatt igazolni tudják, hogy tanúságtételt, illetve a haláleset-bejelentőlap megszerkesztése céljából az illetékes polgári halóságnál (Budapestben kerületi előjáróság, vidéken polgármesteri hivatal), illetve községi előjáróság) mielőbb jelentkezzenek. Budapest, 1919. szeptember 20.

Hadügyminiszter.

21 éves tanító, egy évi gyakorlattal, kántortanítói állást keres. — Cim a kiadóhivatalban 2040

Eladó egy teljes háló, egy konyha berendezés és különböző háztartási cikkek 2 úrb értes elkötözés végett azonnal eladó! Barak-kórház, 51 sz. barack. 2039

Tanár, nős, gyermektelen, egy esztog két **butorozott szobát konyhával keres.** Háziur gyermekeit oktatná. — Cim a kiadóhivatalban. 2038

Kátrányos fedőlemez

kapható kicsinyben és nagyban

Podor Ignác és Tsa cégnél Sopronban

Garzó József

kötélgyártó mesternél mindennemű kötéláru jutányos áron kapható. — Bármilyen **hárommunkát** elvállal. **Üzlet Eötvös-tér 29. Műhely Eötvös-tér 20.**

VILÁG nagymozgószínház
Szívesen színlőd. Telefon 74. sz.

Csütörtök, péntek Október 9 és 10

Helena Makowska
legújabb filmje, Olaszország szépe!

A vadmacska
egy bűnös asszony regénye, 4 felvonás.

Előadások kezdete fél 6 és 9 órakor!
Jegyek d. u. 3 órától előre válthatók.

URANIA mozgóképpalota
Bonyolyt. a. 4. Tel. szám 205

Csütörtök, péntek. Október 9. és 10-án

Kényszerházasság
Vígjáték 4 részben.

Főszerepben **Harry Walden.**

A falu szépe
dráma 3 részben.

Előadások kőnapokon 8/1 és 9 órákor —
Vasár- és kőnapokon 3, 5, 7 és 9 órákor.

Levelezési cím és kiadóhely: Nagykanizsa, Sugár-ut. 4.

Alapítvány: Sugár-ut. 4.

Alapítvány: Sugár-ut. 4.

Megjelenik hétfő kivételével minden nap korával.

ZALA

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:

vidékre postai szét-
küldéssel:

Egy hóva . . . 18 K.
Negyed évre . . . 70
Félévre . . . 130
Égész évre . . . 240

Egyes számok ára
60 fillér.

Árkereskedelmi és kiadóhivatal telefon 78.

Nyomdai telefon 167.

Főszerkesztő:
TÓTH ZOLTÁN

Főmunkatárs és lapfőszerkesztő:
CSILLAG JENŐ

Hirdetelmek, nyilatkozatok és magán-
közlemények díjazásán szerkesztővel
tel a kiadóhivatal.

Előterben a liberális blokkal való együttműködés.

Budapest, okt. 10. A politikai események homlokterére a liberális pártalakulásokkal való kooperálás gondolata nyomult. A liberális pártok képviselői ugyanis napokon keresztül tárgyaltak Friedrich István miniszterelnökkel. A tárgyalások során kifejezésre jutott azon gondolatnak megvalósítása, hogy a kabinet liberális elemekkel kibővítsse magát. A tárgyalások akadémiás jellegűek voltak és maradtak és addigra konkrét formát meg nem öltöttek. A kormányelnök mindenkor azon állásponton van, hogy ellenállása, illetve az ő személye ne legyen akadály egy-összműködés, azonban természetesen megfelelő feltételei vannak, amelyeket a liberális blokk képviselői teljesen elfogadhatatlannak tartanak. — A miniszterelnök egyébként még több liberális pártvezér véleményét fogja meghallgatni, akik szintén jelentkeztek nála és minden valószínűség szerint a pártok együttműködéséről folytat velük tárgyalást. Az együttműködés azonban nem jelenti a kormányzatban való részvételt.

Kereskedelmi szerződés Jugoszláviával.

Budapest, okt. 10. A Nap munkatársa felkereste Temple helyettes államtitkárát és érdeklődött a Jugoszláviával megkötött szerződésről. A szerződés igen kedvezőnek tekinthető a mai viszonyok között — mondotta az államtitkár — az átvétel két pénz ellenében történik a határon. Jugoszlávia mindössze azon kikötést tette, hogy vagyonokat, illetve uszályhajókat állítsunk az átvételi állomásokra. Érdekesnek tartom megjegyezni, hogy velünk egy időben egy osztrák bizottság is hasonló értelmű tárgyalásokat folytatott, de ők csak árucserő alapján tudták létrehozni egyezséget. A mi feltételünk azért mondhatók kedvezőeknek, mert az árucserő megnevezésben bizonyítottul foglalt volna, így azonban módunkban lesz a szállítást azonnal megkezdeni, valószínűleg már a jövő hét szerdájára megérkeznek az első szállítmányok, később azonban nullás lesz. A hónap utolsó harmadára szóló listajegyeket már bevételeztük. Kilitásunk van arra is, hogy még a hónapban nagymennyiségű szirt, sertéshúst, vágómarhát és korpát kapjunk.

Antantmissziók a szociálisták gyűlések ellen.

Budapest, okt. 10. Értesüléstünk szerint az angol és amerikai misszió egy-egy tagja tegnap megjelent Panaitescu tábornoknál, az erdélyi román hadsereg vezérkari főnökénél és megkérte, hogy a román katonai hatóság ne engedélyezze a szociáldemokrata, demokrata, radikális és köztársasági pártok esetleg összehívandó napgyűléseit. Panaitescu azt felelte, hogy a kérelmet adják be írásban.

A lengyel-magyar barátság kiépítése.

Budapest, okt. 10. A Magyar Távirati Iroda jelenti: A Magyarország és Lengyelország között fennálló évszázados barátságnak megfelelően úgy a magyar, mint a lengyel kormány még a béke végleges létrejötte előtt súlyt vetett arra, hogy a két állam diplomáciai képviselőit újján biztosítsa a közvetlen érintkezést. A cél érdekében Lengyelországnak

küldte Szozembeky János ma délelőtti átnyújtotta ünnepélyes formák között megbízólevélét gróf Somssich külügyminiszternek. Szozembeky megbízólevelét a következőkben az adta át: Kormányom által kiadott közli barátságunk. Remélem a viszony mindig olyan lesz, mint a múltban volt, vagyis a legelőkeltebb szimpátia jegyében fog állni. Gróf Somssich külügyminiszter a következő beszéddel válaszolt: Nagy elégtétellel vettem tudomásul Exzellenciád úján a nemes lengyel nemzet Magyarország iránt érzett szimpátiájának tanujelét. Meg vagyok győződve, hogy sikerülni fog bensőbbé tenni azon százados köteleket, melyek Magyarországot a történelem legrégebbi idejétől kezdve Lengyelországhoz fűzik és megvetik a két nemzet közötti mély, őszinte és tartós barátság alapjait. Engedje meg Kővet úr, hogy a magyar kormány nevében üdvözölhessem Magyarország fővárosában.

Amerika megveszi Ausztria műkinésit.

Bécs, okt. 10. Az Extrablatt jelenti Berlinből: A Deutsche Allgemeine Zeitung hírái, táviratai szerint a Buron Brothers newyorki műkereskedő cég tárgyal a osztrák kormányral az eladható összes műkinészek megvételéről. A cég tizenmillió dollár előleget akar fizetni, azonban a vételárát jelenlegesen meghaladó értékűtől valószínűleg nyereségérzésesedést is. Az ügylet megkötése valószínű.

Az orosz bolsevizmus végvonaglás.

Berlin, okt. 10. Lenin letartóztatását nagy utcai harcok előzték meg. A Berliner Zeitung am Mittag ma érkezett távirata több száz halottról és sebesültről számol be. Trockij azért fogatta el Lenint, mert az belátva a diktatúra csúdját, tárgyalásokat kezdett a mensevikokkal egy szociáldemokrata kormány megalakítása ügyében. Trockij és Caicserin, kik a végsőig való kitartást hirdetik, ezért a mensevikiek vezető embereit is letartóztatták. A munkásság a váratlan fordulatot felháborodással fogadta és tüntetett a hadügyi népbizottság épülete előtt, melynek erkélyén megjelent Trockij és Lenint ellenforradalmi sággal vádolta meg. A tömeg azonban nem hagyta tovább beszélni, közpört zúdított felfér. Trockij helyzete már nagyon fenyegető volt, mikor közelépett a vörös gárda és szétkergette a munkásságot. Ekko is számos sebesülés és halálos eset történt, mert a munkásság viszonzta a gárdiáték sortűzét. Moszkvában most már teljes anarchia van. A mensevikiek az események hatása alatt szövetkeztek a baloldali szociálfordalmárokkal a elhatározták, hogy késhegyik menő harc árán is megbuktatják a bolsevikokat.

Bécs, okt. 10. Róvái távirat alapján Moszkvából egy héten belül megkevesebb mint tizenhat merényletet követtek el vezető bolsevikok ellen. Megörönik, hogy Peters lett fésőt meggyilkolták.

Katonai akció Mexikó ellen.

Bécs, okt. 10. Berlinből jelenti: A Chicago Tribune értesítése szerint amerikai körökben most számolnak ezzel, hogy a békeszerződés ratifikálása után katonai akcióval indítanak Mexikó ellen.

HIREK.

Vártuk,

hogy a képviselőtestület akkor, mikor oly nagy létszámmal állott a hadsereg mellé és megszavazta a kiadások fedezésére még a jövő évi adót is, nem lesz mostoha a mi városunk kis hadseregével, a városi tisztviselőikkel és a rendőrséggel szemben so és talán lesz a városatyák között, ha több nem is, talán egy kinek eszébe jut a közgyűlésen szövegére hozni azt a lehetetlen állapotot, amibe a rendőrséget és a többi városi tisztviselőt az új fizetésrendezés hozta.

Az új rend helyreállításával visszaállt természetesen a rendőrségi alkalmazottak és a városi tisztviselőkre vonatkozólag a kommunizmust megelőzően megállapított javadalmasítás is. Mindenki tisztában van vele, hogy ez a visszaállítás abban a reményben történt, hogy a proletárdiktatúra alatt hihetetlen rekordot elért élelmiszer és egyéb cikkek árai hamarosan visszatérnek arra a fokra, hogy az újonnan megszabott fizetésből tisztességesen megélhet minden alkalmazott.

A családok azonban megtörték és a lezártított fizetések dacára is az élelmi szerek és iparcikkek árai előrendületlenül tartják magukat, mintha soha sem akarnának megválni attól a "magas állástól", mit meghódítaniuk sikerült.

Es most itt állnak a mi tisztviselőink, a mi rendőrségünk a horribilis drágaság közepette igazán nagyon is szorony fizetéssel. A mai viszonyok között egy rendőrkapitánynak havi 720 korona, egy rendőrségi felügyelőnek havi 600 korona és egy rendőrségi legénységi egyénnek havi 320 koronával kezdődő fizetése nemcsak hogy a megélhetésre nem elég, hanem a bekövetkező téli időben éppén 2 teljes hónapig kell szolgálnia, hogy legalább egy öl tűzifára valót megszerezzen. Hol van ezek mellett a megéhetés? Sehol. Pedig az a rendőrség, mely élete kockázatával járul és napal egyaránt résen állt és áll most is a város közbiztonságának érdekében, igazán nem az érdemli, hogy nehéz szolgálatának jutalma két havonként egy kis tűzifára legyen.

Mit szóljanak a többi városi tisztviselő, példa a városi végrehajtó és a kezelő személyzet, kiknek egy havi fizetéséből igen szápon kifutja egy pár cipő ára. Ezen segíteni kell, még pedig a legközelebb uton és módon. Itt a piac! Árak nem alkalmazkodnak a városi képviselőtestület által megszabott fizetésekhez, tessék a képviselőtestületnek alkalmazkodni az élethez és akár rendkívül segéllyel is lehetővé tenni, hogy a városi alkalmazottak, ha nem is fényűzően, de tisztességesen megélhessenek.

Dr. Domján Lajos

— Visszaadés Lehar ezredes nevével. (Hivatalos.) Ismétletlen megtörtént, hogy egyes jogoulatlanul Lehar ezredes, kerületi parancsnok szóbeli parancsára hivatkoztak, — vagy az ezredesre való hivatkozással plákkákat ragasztottak ki, sőt letartóztatásokat fogantatosítottak. Lehar ezredes megállapítja, hogy csak azok jogosultak rá hivatkozni, akik az ő aláírásával és pecsétjével ellátott írásbeli parancsot mutathatnak föl; továbbá, hogy parancsokat, engedélyeket stb. csak az illetékes hatóságok adhatnak ki, miért is

szóbeli megbízásokra való hivatkozás senkit sem jogosít föl tárgyalásokra, vagy hasonló ténykedésekre végzésére.

Budapest fölszabadulása. Amint beavatót helyről értesülünk, Budapest kiürítése szakadatlanul folyik s az utolsó román csapatok vasárnap fogják elhagyni a magyar főváros területét, ahova azán a nemzeti hadsereg csapai vonulnak be. A Duna és Tisza körének kiürítését 20-án kezlik meg a románok. Kíváncsisággal és hezafias reménységgel várjuk, hogy Erdély kiürítése mikor kerül sor.

A bevonulás. Zalavármegyei katonai parancsnoksága közli: Minden katona köteles két napi élelemmel, két rúd fegyvernemmel, összes katonai okmányival, a lovasok, kiknek vállalkozó lova van, azokkal bevonulni, (ameilyen szolgáltatás is fog teljesíteni). Hazafelti kötelessége azonkívül mindenkinek, elrejtett fegyvereket stb. megkülönböztetve a leszerelésekor kapott katonai ruházatot magával hozni, hogy abban szolgálati ideje alatt szolgáltatást teheszen. Minden sapka pros-fehér-zöla sapkázásával látandó el. A magával hozott anyagért egyszer s mindenkorra köve közű térítés fizetendő ki: Egy használható fegyverért 100 K, egy rúd leghernemlért 40 K, kupe jegyért 100 K, zubbonyért 60 K, nadrágért 20 K. sapkáért 3 K, hakanysért 110 K, hátú zakart 3 K.

Magánalkalmazottak szövetkezete értesíti tagjait, hogy *gyerlya, szappan, céma, talp és bőr* stb. korlátlan mennyiségben kapható a jövő héttől kezdve *Fő uton levő üzlethelyiségben.*

Egy kis körutazás tapasztalatai Egy nagykanizsai urnak a múlt héten sürgős dolgot akadt a bácsómagyar Zombor városában. Másnapkor fölült Gyékényesen a Fiume-nagyváradi gyorsvonatra délután 3 órakor s este már Zomborban vacsorázott. Most ellenben Zágrábba kellett utaznia s csak az itt nyert engedélylyel folytathatta útját Zombor felé. Amda három napba került, míg vöatra ühetett. Így tehát volt ideje Zágrábban is alaposan körütekinteni. A horvát fővárosban éppen akkor kezdtek az árak örüti módon emelkedni. Addig például a rizskása ára kilónként nyolc korona volt. Ez egyszerre 10 koronára szökött föl. Ennek pedig a főmei konfliktus az oka, melynek következtében az olaszok megszüntették mindenféle szállítást jugoszláviába. Zágrábban egyébként éppen akkor nagyon haragudtak ránk. Pedig azelőtt még nagyon szorettek bennünk. Azútl haragudtak ránk, mert azt hallották, hogy mi a románokkal szövetkeztünk. Sokkal jobban haragudtak s haragszanak a szerbokra. Sándor regens már hónapok óta készül Zágrábba s már a diadalkapu is rég készen van, de nem mer jönni, mert a zágrábiak megözték, hogy „második Szarajevó” rendeznek. Állítólag most 20-ére tüztek ki a latogtatását, de a zágrábiak biztosra veszik, hogy nem jön okkor sem. — **A horvátok egyébként biztosra veszik, hogy a must kezdődő zürzavorból Magyarország megerősödvé, meggyarodva fog kikerülni.** A hajlani magyar Zomborban jó az élet. Egy kiló hus 8 korona, egy kiló cukor 4 korona, minden üzletben lehet fizetést kapni, a legfinomabbat 1 kor. 50 filléért. 100 darab osztrák egyiptomi, amit minden trafikban árúnak, 25 korona. A zomborikai a magyar eseményekről kitűnően vannak tájékozottak, mert Szabadkáról kitűnően értesült magyar lapokat kapnak. Szabadkán ugyanis több magyar lap jelenik meg.

Özv. Sneff Józsefné és öt gyermeke részére koszoru pártás című gyűjtési Indítunk. Mindenki adományait az Általános Fogyasztási Szövetkezet iródnahelyiségében naponta délután leadhatja. — **Általános Fogyasztási Szövetkezet Igazgatósága.**

A szociális missió Patronage szakosztálya nemrég, a háboru utolsó évében alakult városunkban. Új intézmények megalapozása tudjuk mind, nagy nehézségekkel jár, sokszorosan nehéz azonban az életbe vezetni egy olyan instituciót, mely mint a patronage fejlett humánus érzést és gondolkodást, nem csökély intelligenciát, idealizmust és községes energiát kíván. Mindennek a társadalomban való fenntartása, a patronage eszme n p szerűtése és a társadalomnak a társadalmi bajok iránt érzékeny tagjainak minél nagyobb számban való öszevonása és ezzel párhuzg-

mosan — mint a programból tudjuk — a szociális nyomorúság enyhítése edjából tarja a szociális missió vasárnapi ünnepeit. Az, hogy a nevezett egyesület nemes törekvéseben városunk nemesszlív közönsége mily lelkesen támogatja, kitűnik abból, hogy a jegyek már nagyobbbrészt eladva vannak, ami egyúttal lényes bizonyítéka annak is, hogy a nagykanizsai társadalom mint életörös fe a legszebb virágaiól, a gyermekoktól kezdve az örejséggel gondo kódnai kíván. A rendező bizottság kérelméhez képest felkérjük a t. közönséget, hogy az ünnepeit kezdő időpontjára vasárnap d. u. fél 6 órára pontosan megjelenjen sziveskedjék, mert figyelemmel a műsor nagyobb terjedelmére az ünnepeit pontosan fog megkezdődni és az egyes számok alatt a terem ajtai zárva lesznek.

Sopron. Ennek a csudaszép fekvésű nyugatmagyarországi városnak sorsa érdekel most bennünket, dunántúliakat mindenkifölött. Aggólvá, reménykedve kérdőzik: a miénk marad? Voltak jelek, amelyek a mellett bizonyítottak, hogy nem így kezdűl a napokban a hadügyminisztérium sürgönyileg elrendelte a soproni katonai főreáliskolának Kőszegre való helyezését. Az iskolai felszerelés már a vesztü kocsihka voltak rakva s minden intézkedés megtörtént az utbaindításra, mikor újabb távirat jött a hadügytől. Az új parancs szerint mindent vissza vissza kellett szállítani a helyére s az új iskolai évet teljes erővel kell megindítani. — **Sopronban.** Világos tehát, hogy Nyugatmagyarország kérdésében fontos fordulat történt, mert elképzelni se lehet, hogy magyar fiziképző iskola — osztrák területen működhesse. Sopron magyar marad.

Közös táncgyakorlatot tart a Polgári Egyet emelői termében szombaton este 8-tól 11-ig és vasárnap este fél 9-től 11-ig cigányzenével. **Krénausz Károly** okl. táncmester.

A Világ nagymozgóban szombat és vasárnap kerül bemutatásra **A csavargólány** című 4 felvonásos filmjáték. A címszerepet **Fernande Negri-Pouget** játssza. A filmjészás és rendezés **logel-Orangy** Ambrosio-filmje.

Megszüntették a jogakadémiaikat. illetékes helyről szerzett értesülés szerint a kormány az ország összes jogakadémiait megszünteti. Megszűnnék ezenkívül a kolozsvári tudományegyetem is, **mi a pozsonyi egyetemmel Pécssett, vagy Szombathelyen állítják föl.**

Megbüntették csempészek. A nagykanizsai rendőrkapitányság, mint kihárási büntető bíróság **Schuh József, Schuh Lipót, Willisitz József és Pelcher József** vas megyei illetékeség csempészeket árúik elközsása mellett 8-8 napi elzárásra és 100-100 korona pénzbüntetésre ítélte. Az elközött textilárúk értéke meghaladja a 24,000 koronát.

Karenin Anna címmel kerül bemutatásra az Urániában ma és holnap Tolstoj Leó 5 felvonásos drámája, melyben a főszerepeket **Varsányi Irén, Fenyvesi Emil és Kertész Dező** kiváló magyar művészek játsszák.

14187/1919.

Pályázati hirdetés.

A nagykanizsai kath. főgimnáziumnál középiskolai tanári illetményekkel vagyis 2000 kor. kezdő fizetéssel és 420 kor. lakáspénzzel egy tornatanítói állásra pályázatot hirdötünk. Ezen állásra tornatanítói képesítéssel bíró róm. kath. vallású egyének pályázhatnak.

A pályázók Nagykanizsa r. t. város tanácsához címzett folyamodványukat, melyben életkoruk, róm. kath. vallásuk, családi állapotuk, hadkötelezettségi viszonyuk, végzett tanulmányaik, képesítésük, nyelvismeretük, eddigi szolgáltatásai okmányokkal igazolandók, — a v. tanács iktató hivatalába **1919. évi október-hó 25. napjáig** bezárólag küldjék be. Nagykanizsa, 1919. évi október hó.

A városi tanács.

21 éves tanító, egy évi gyakorlattal, hántortanítói állást keres. — Cím: 2080

Üzletberendezés eladó. Cím: Stojanovits Lamberi, Kinizsal-u. 21. szám.

Az Általános Fogyasztási Szövetkezet Igazgatósága, felügyelő-bizottsága, tisztikara és egész személyzete megrendült szívvél, tudatja, hogy

Sneff József

a Szövetkezet Igazgatója s alapítója

hosszas gyilkos betegség után f. hó 9-én reggel 6 órakor meghalt. Az elhunyt 32 évet élt Tomctése tegnapi d. u. 5 órakor volt a róm. kath. temető halottas-házából. Nagykanizsa, 1919. október hó 10.

Általános Fogyasztási Szövetkezet.

Novai János főszorgabírójától. 3378/kig 1919.

Pályázati hirdetés.

Zalavármegye novai járásának zalatárnokl körjegyzőségben lemondás folytán megüresedett

aljegyzői állásra

pályázatot hirdetek.

Az állás javndalmazása a törvényben előirt fizetés és 800 korona lakbér.

Felhívom az állást elnyerni óhajókat, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényüket hozzám **folyó évi október 23-ig** adják be.

A választást a zalatárnokl körjegyzői iródnában f. évi október 25-én d. u. 3 órakor fogom megtartani.

Nova, 1919. évi október 5-én.

Dr. Huszár, főszorgabíró.

Alkalmi vétel! Míg a készlet tart!
Valódi francia mosószappan
1 kg. 50 korona.
Kapható: TEUTSCH GUSZTAV
drogériájában, Városház-épület.

URANIA mozgóképpalota
Bacsányi-u. 4. Tel. szám 228
Szombat, vasárnap: Október 11. és 12 én
Karenin Anna
dráma 5 felvonásban.
Gróf Tolstoj Leó regénye után.
Főszerepben: Varsányi Irén, Fenyvesi Emil
Kertész Dező bpostai Vigszínház művészei.
Előadások kezdete 8, 9, 7 és 9 órákor.

VILÁG nagymozgószínház
Szerbia színház. Tolstoj 74. sz.
Szombat, vasárnap Október 11. és 12.
Csavargólány
Dráma 4 felvonásban. — Főszerepben:
Fernande Negri-Pouget.
Előadások kezdete fél 6 és 9 órákor!
Vasár- és szombatnapokon 8, 9, 7, és 9 órákor.
Jegyek d. u. 3 órától előre válthatók.

Regisztrációs és kiadóhivatal:

NAGYKANIZSA,
Sugár-ut 4.

Ala Nyomdavidálat
Fő-ut 5. sz.

Megjelenik hétfő kivételével
mindennapkorreggel

ZALA

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:

vidékre postai szét-
küldéssel:
Egy hóta 18 K.
Negyed évre 45 .
Félévre 80 .
Éves évre 150 .

Egyes szám ára:
60 fillér.

Cserkezesítési és kiadóhivatali telefon 79.

Főszerkesztő:

TÓTH ZOLTÁN

Főmunkatárs és lapfőigazgató:

CSILLAG JENŐ

Hirdetéseket, nyilatkozatokat és magán-
közleményeket díjazás nélkül fogadunk
fel a kiadóhivatal.

Budapest szénkatasztrófa előtt

Budapest, okt. 11. Rau, a szénbizottság elnöke kijelentette egy hirlap tudósító előtt, hogy Budapest veszedelmes szénválság előtt áll. A jelenlegi készlet csak arra elegendő, hogy a város gázzal és villannyal való világítását, továbbá a közúti villamos vasút szükségleteit még egy pár napig fedezni tudják. A legtöbb gyár már beszüntette a munkát. Semmi kilátás nincs arra, hogy valahonnan is szén tudnának szerezni, minthogy a mai Magyarország kevésszámú szénbányája mindössze egy harmadát teljesíti előbbi termelésének. A fővárosba 5 nap óta egyáltalán nem érkezett szén. Van ugyan szerződésünk Németországgal 500 vagon szén szállítására, azonban előbb a cseh-szlovák állam áthozatali engedélyt kell megszerezni.

A szövetségesek ultimátuma Romániához.

Bern, okt. 11. A konferenciához közelálló párisi körökben biztosra tudják, hogy a szövetségesek ultimátumot intéztek Romániához Magyarország kiűritése ügyében. Arra az esetre, ha a románok nem lennének hajlandók a demarkációs vonalra visszavonulni, az ultimátum blokáddal fenyegetődik. Hír szerint a szövetségesek hadihajói Konstanza kikötőjét már is blokádd alá helyezték.

A német-osztrák kormány formális lemondása.

Bécs, okt. 11. Az osztrák kormány ma formálisan lemondott, miután a békét megkötötte. Hír szerint az új kabinet összetételében változások nem lesznek.

D'Annunzio csapatai kivonulnak Fiuméből?

Bern, okt. 11. A Secolo közlése szerint Fiume is részt vesz az olasz választásokban. Az „Italia” úgy tudja, hogy Fiume kérdése a megoldás felé közeledik, amit abból következtetnek, hogy Badoglio csapatai váltják fel D'Annunzio önkénteseit. Badoglio a párisi konferenciával egyetértően venné Fiumét birtokába.

Diplomáciai viszony Francia- és Németország között.

Bécs, okt. 10. Az Echo de Paris szerint politikai körökben azt hiszik, hogy talán már a jövő héten megszűnik a hadiállapot Franciaország és Németország között és megkezdődik a diplomáciai viszony.

A felszabadult Győr.

Agyonterhelt társzekerek, zsúfolásig tömött vagonok kíséretében megindultak a román hordák hazafelé, Nagyromániába. Majdnem két és felhónapos ittlettk alatti koldusá szegényítették gazdag magyar városunkat, löntretették beláthatatlan időkre virágzó iparunkat, végelkeseredésbe kergettek a népet. Most végre mennek, remélhetőleg sohaviszontnemlátásra búcsút mondtak a magyar tájaknak, melyekre valamikor oly könnyű győzelem után tették rá rabló kezeiket.

Üres, kifosztott gyárak, műhelyek, raktárak, pályaudvarok maradnak az elpiszkolt, prédaúhes banditák után. Ezekbe a gyárakba, műhelyekbe új életet, új termelőképeséget teremteni nehéz feladat lesz.

De megérik a románok rövid, de annál hosszabb emlékeztül vendégszolgálatát a közhivatalok is. Mindenhol, ahová a dicső román hadsereg analfabéta hódolói beleültették az orrukát, csaknem anarchiáig fajult a rendtelenség, a zűrzavar; ez a dicső nácó — mely Magyarországot a rendfenntartás hangzatos jelszava alatt vette szíves pártfogásába — ugyancsak kevés érzéketlanusított a rend iránt.

Győr városa már néhány nappal ezelőtt felszabadult az oláh rabiga alól. A magyar hatóságok már megkezdték teljhatalmú működésüket, s első feladatuknak tekintették a románoknak okozta kárt — úgy, ahogy lehet — kijavítani, jóvá tenni.

A martalócok azonban gondoskodtak arról, hogy ez ne legyen könnyű munka. Szinte elháríthatatlan akadályokat gördítettek analfabéta, hozzá nem értő, titokzatos viselkedésükkel a most újra munkához látó közigazgatási tisztviselők működése elé. Győr város polgármestere reggeltől estig tárgyalt, a katonai parancsnoksággal, a kormánybiztossal és a többi hatósággal, mert a románok oly furlangosan kezelték az ügyeket, hogy egyik hatóságnak a másik működéséről semmi értesülése nem lehetett s így az aránylag egyszerű ügyemenetű dolgok szálait a kibogozhatatlanságig összekuszálták. Hosszú, fáradságteljes munkába fog kerülni, míg Győr város hivatalaiban a rend újra helyre áll.

A polgármestert különösen — mint ezt már hetekkel ezelőtt megtörtént — kétszer is akarták tartóztatni a románok. Először szeptember 8-án, Friedrich István miniszterelnök látogatása alkalmából, másodszor pedig röviddel a kiűrités előtt, amikor is avval vádolták meg, hogy aknamunkát folytat ellenük.

A polgármesteren kívül még igen sokan vannak, kiket a szarnokló román katonai hatalom elfogatási parancsa fenyegetett. Közéjük tartozik a rendőrfőkapitány is, kit a polgár-

mesterrel együtt akartak elfogni, mint tuszokat, a katonai személyiségek közül pedig Klempa ezredes.

Nagyon exponált szerepet játszottak s így nagy veszélynek tették ki magukat még Németh István győrmegyei alispán és Gidófalvy őrnagy is.

A keserves két hónap után lerázott román járom alatt eltitrt szenvedések pokla csak most tör ki a megsanyargatott győriek kebeléből, még sok hihetetlen történet fog e rémuralom napjaiból napvilágra kerülni.

S e részletek oly szomorú képet fognak adni a kifosztott Győr városáról, hogy kell, hogy a részvét legmelegebb érzésével forduljunk kálváriát járt város sokat szenvedett polgársága iránt.

Miért oly nagy a drágaság a divatárus boltokban?

Erre a kérdésre akart feleletet a Sopronban megjelenő Sopronvármegye és ezért munkatársa felkérte Taisza Károly dr.-t, a soproni kereskedelmi kamara titkárát, akitől megkérdezte, hogy mikorra várható a normális, tehát nem csempészaton üzleti áruforgalom bekövetkezése. Mert tudvalevő, hogy a kereskedők azzal védekeznek a magas árak miatt őket érő szemrehányás ellen, hogy csempész és más kerülő uton jutnak az áru birtokába, ez az ut pedig drága, sőt méreg drága.

Taisza Károly dr. a következő felvilágosítást adta:

A rendes, a normális áruhozatal csak a politikai viszonyok konszolidálása a parlamenti élet feltámadása után várható és az ennek nyomába lépő békeszerződés megkötése után. Akkor sem egyszerre, hanem lassan, a lassu lábadozás útján. Addig bizony kénytelenek vagyunk beletörődni és megalkudni a körülményekkel.

Különben nem áll az, mint sokan hiszik, hogy minden áru csak csempészet útján kerül át Németausztriából hozzánk. A német-osztrák kormány ugyanis rendeleti uton szabályozta a kivitel kérdését. Megállapítja ez a rendelet, melyek azok az áruk, melyek nem esnek kiviteli engedély alá. A rendelet ugyan nincsen kezennél, de olvastam az ismertetését. Taxatív felsorolja a rendelet az engedély nélküli kivitelű árukat. Így, hogy csak néhányat említek meg, a selymet, a finomabb konfekciós papírokat mint díszesebb levelepapírokat, ímnetkezési cikkeket, csecsbecskéket, csipkét és más élelét. Külön kiviteli engedélyhez van kötve egyik másik cikk. De van egy 3-dik kategóriája az Ausztriában gyártott cikkeknél, melyeknek kivitele egyáltalán tiltott. Ide tartozik a bőr és pedig felső bőr, talp, béleás, bőr, gyapjúárak; posztó, gyógyszerék és a legfontosabb

vegyészi cikkek. Ezek rendszeres uton egyáltalán nem kerülhetnek ki Németországba és szigorú állami ellenőrzés alatt állanak.

"Tudni kell továbbá" azt is, hogy az antant a békeszerződés aláírásával Németországot a Magyarország ellen való legszigorúbb blokád fenntartására kötelezte. Sőt ennél is többre. Nemcsak azt tiltotta el, hogy a saját árucikkei elől zárja el Magyarországot, hanem attól is, hogy bármely tranzito forgalmat (gy. olasz árut Trlesztből vagy más kikötőből át eressen a területén. Ausztria azonban, a ezt nem tagadhatjuk, a jó szomszédai viszony érdekében nem követeli az antantnak ezt a rendelkezését teljes és szigorú kimélettel. De nagyon jól tudjuk, hogy még ez a "kezelés" is mit jelent azokra, akik a jóindulatúak rá vannak utalva.

— Ilyen körülmények között bizony még a rendszeres uton, tehát engedéllyel való behozatal is óriási nehézségekkel jár. Idővesztéssel, személyes közbenjárással, kijárással, illetékfizéssel és mással. A vasuton való szállítást majdnem teljesen kizárt dolog; csak tengelyen vagy teherautóval való szállítás lehetséges. A legjobb esetben azonban a kereskedő személyesen vagy megbízottal, mint közli podgyászt, szállítja Sopronba az árut. Tehát kis tételekben, mindenféle eshetőségeknek kiszolgáltatva. Hányszor megtörtént, hogy minden rendben ment, a sok akadály, vizsgálat mögött volt és az utolsó ponton minden összedől. Ráfogták, hogy csempesztett áru, hiába volt irás és rímankodás, bizonyosság-szolgáltatás, a kereskedő áru nélkül érkezett meg, noha három vagy négy teljes napot vesztett el a mostani drága időben.

Külön fejezet illeti a fizetési nehézségeket. Úgy-e bár, hiszen 50.000 koronának a magávalvitele elég kockázatos. Ennyi pénzrel a határon könnyen kiforgatják a zsebet az Ausztriába rándulónak. A reális kereskedő tehát elmege itt egy bankba és átutaltat magának egy osztrák bank részére 50.000 koronát, fizet illetéket egy-két per centot; míg akkor is az a bizonytalanság fenyegeti, nem szedik-e el tőle az utalványt, vagy nem veszi-e el a sok igazoltatás és más mostani virágzó utazási kellemetlenségek közepe az utalványt. Csupa kockázat. — De aztan Bécsben van. Ott jelentkezik a banknál (idehaza már egy egész kálvariát jár, hogy minden képzeltelhető és elgondolható hely pecsétjével ellátott igazolványai keznel legyenek, nehogy mint gyanúsat rendőri udvarlásságra bízzák az osztrákok egykori Reizidensstad-jában). Am ha kezére jut is az 50.000 korona, újra egy per centocskóval drágább lesz a pénz, melyet illeték fejében fizet a be- és kiviteli hivatalnál, mely Bécsben székel. Aztan utazik az áruval haza, épúgy mint ahogy utazott odafele, csak megterhelve a sok revízióval, ahogy éppen jön: Bécs helyen vagy Ebenfurton. Ki kell teitennie az utját, mint valami lepedőt, mert a hivatalos szom lehetőséget és áttekinthetően akarja végigszemlélni a portékát. Mindez a tömög körülhullámzása közepette. Milyen könnyen kalódhatik el valami most, mikor egy tenyérfnyi homi is százakat reprezentálhat. Csoda-e ha a sok költség, a nagy kockázat, az áruk beszerzésének más nehézsége, az osztrákok nem épen olcsó eladást árai, a kereskedők kirakataiban is kifejezésre jutnak.

— A kivitelre egyáltalában nem eresztett áruk a legfurfangosabb és veszélyesebb

csempészet tárgyát. Ezeknél az áruk már éppen a kockázat nagyságától függnek, amit előre kiszámítani nem is lehet. Ez minden esetben más és sok melléktenyezőtől függ.

HIREK.

N A P T Á R

október 12. Vasárnap

A nap két óra 14 perckor. nyugszik 5 óra 13 perckor.

A hold két este 7 óra 10 perckor. nyugszik d. e. 9 óra 47 perckor.

A ZALÁT

Október 15-től kezdve a kora reggeli órákban házakhoz is kihordatjuk. E célra lapunkra előfizetést nyitunk a kérjük olvasóinkat, hogy **október 15-ig személyesen, vagy levelező-lapon (név, utca, házszám pontos feljuttatásával)** jelentésként bekládóhivatalunknál (Sugár-ut 4 szám) előfizetési szándékukat.

Előfizetési díjak helyben házhoz hordva, vagy vidéken postán küldve:

Egy hóra K 15.—
Negyed évre " 45.—
Fél évre " 90.—
Egy évre " 180.—

Egyes szám ára, tekintet nélkül a lap terjedelmére, 60 fillér.

Tisztelettel

A "ZALA" KIADÓHIVATALA

— A katolikus hitközség négyfősé. A nagykanizsai római katolikus hitközség ma délután 4 órakor a Cintoriumban népgyűlést tart a következő tárgysorozattal: 1. A hitközség fennmaradásának szüksége. 2. A hitközség célja 3. Jövőben végzendő feladat. A tárgysorozatot a következő szónokok fogják ismertetni: *Bécsi* Vazul plébános, dr. *Szekeres* József elnök, dr. *Domján* Lajos alelnök és *Kaposi* Geza pénztáros. *Sigrey* gróf, Nyugatmagyarország kormánybiztosa a gyűlést a rend fenntartásával *Szönyi* Sándor rendőrkapitányt bízza meg.

— A főhadiszállás Fehérváron. Horthy Miklós fővezér a Nemzeti Hadsereg egyik (1700 főből álló) csapata élén ma, vasárnap vonul be az új főhadiszállásra, — Székesfehérvárra. A fővezért a város határában *Bilassa* alispán üdvözlö. Majd tábori mise lesz a Nemzeti Hadsereg lobogóját *Prohászka Ottokár* püspök fogja felszentelni.

— Kékpénzzel kell fizetni. Természetes hogy az államnak, ha külföldön akar vásárolni, éppúgy kékpénzre van szüksége, mint a magánosoknak, mivel a postatakarékpénztári pénznek csak kevésbé lesz vásárló ereje a külföldön. — Igen ám, de az állam se igen tud kék pénzhez jutni, amelyet a kereskedők a külföldön vásárolnak el, a gazdák pedig egyszerűen a szalmazsákba, vagy a strimfuszárba rejtnek el. Hogy tehát a kék-pénz forgalomba jöjjön, Nyugatmagyarország kormánybiztosa elrendelte, hogy az állami és városi pénztáraknak köztartozás fejében ezentul nem lesz szabad csak postatakarékpénztári pénzt elfogadni hanem csak 50 százalék erejéig, míg a másik 50 százalékának **kék pénznek kell lenni**. Nagyon helyes ez az intézkedés, mert megsemmisíti, hogy a közönség, amely a postapénzt elfogadni vonakodik,

a kéket nem akarja forgalomba hozni. A kormánybiztos intézkedése folytan az állam majd elaget fog tenni némely külföldi kötelezettségeknek a talán a hivatalnokai kar is kap valamelyes kék pénzt.

— A jövő héten ártik ki Budapest. A románok Fehérvár, Győr és Veszprém kiűritése után most hídőfalakban helyezkedtek el Budapestről nyugatra. A hídőfalak állásuk egyes pontjait Budapesttől bussz kilométernyire esnek. A románok ezekben az állásokban maradnak a jövő hét végéig. Ezt az időt az antant arra fogja felhasználni, hogy meggyőződjék arról, vajjon a nemzeti hadsereg valóban elég erővel rendelkezik-e a rend fenntartásához. Azután a románok kiűritik Budapestet a helyüket átadják a magyar csapatoknak.

— Aki a kommunistákat ki akarja szahadítani. Az egyik dunántúli lapban olvastuk, hogy Nagykanizsán egyesek puccsot terveztek a nemzeti hadsereg tagjai ellen. Utánajártunk a dolgoknak és a következőket állapítottuk meg: Egy *Juhász* nevű munkás, aki a diktatura alatt a lakáshivatal helyettes vezetője volt, s ott nem egy visszaélést követett el, a proletáralumal bukása után a hatóság letartóztatata. Ugyálszik azonban, hogy akkoriban még nem volt elég terhelő bizonyíték ellene, mert rövidesen szabadlábra helyezték. Juhász azonban még most sem becsülte meg magát, mert többek előtt kijelentette, hogy egy csomó hívét fogja fegyverezni s velük bökisérteit magát a fogházba, ahol kiszabadítja a rabokat s visszállítja Kanizsán a komünizmust. A hatóságok természetesen még idejekorán tudomásra szereztek a fantasztikus tervei s Juhászt letartóztatták. Most ő is nyugtalanul várja, mikor születik meg hasonló kalandos tervei valamilyik exaltált elvtársa fejében.

— Tisza István özvegye — él. Juniusban a bécsi lapok azt írták, hogy Tisza István özvegye Geszten meghalt. A Tisza-rokonság nem lakik a fővárosban s Biharral, Szalmárral az érintkezés oly nehéz, hogy megbízható híradást máig alig lehetett szerezni. A napokban azután Budapestre megerkezett *Pröpper* nagyváradi bankigazgató s megnyugtatta a Tisza-család barátait, hogy gróf Tisza István özvegye *Kocsordon* — Szalmármegyében — sógorának Tisza Lajos grófnak kastélyában él. Ide menekült unokájával, a kis Tisza István gróffal. Ezt az értesülést megerősít *Köblöveszky* István miniszteri osztálytanácsos is Tisza Istvánné férje tetemét elkísérte a geszti sírboltig. Akkor már egyetlen fia súlyos beteg volt s pár nap múlva spanyol influenzaban meg is halt. A férjétől s gyermekétől megfosztott özvegy előbb Ugrán, Bújony Józsefnél, majd Nagyszalonán, Tisza Kálmán grófnál lakott, kis unokájával. A lakásokban kóborló garazda előprédéktól sokat kellett szenvednie, bár a környék józonnabb népe lovagiasan igyekezett megvédeni az inzultusoktól. Amikor azonban az előnyomuló román hadsereg Biharban szorongatta a vörös hadsereget, a visszaözönlő horda elől helyesebb volt elmenekülnie. Több mint 200 kilométeres utat tett meg kopán hided korá tavaszi zimankóban s így ért el Kocsordra, ahol kis unokájával ma is lakik. Itt említi meg, hogy Tisza István nivel Tisza István emlékbizottságot alakítottak, amely könyvből fogja megörökíteni Tisza emlékét s Tisza szobrara gyűjtést indít.

— **Vizsgálat a szabadkőműves-páholyok ellen.** A bécsi Reichspost jelenti budapesti távirat alapján, hogy Fridrich miniszterelnök elrendelte a vizsgálatot a budapesti szabadkőműves páholy ellen annak megállapítására, hogy a páholy részt vett-e a mily mértékben a kommunista üzemekben. Ugyanakkor kérte a miniszterelnök, hogy öt a páholy tagjainak sorából töröljék. Amint halljuk, Nagykanizsán is bomlóban van a szabadkőműves szervezet.

— **Rendkívüli közgyűlés.** A nagykanizsai Polgári Egylet f. évi okt. 10-én vasárnap délelőtt 11 órakor rendkívüli közgyűlést tart, melyre a t. tagokat tisztelettel meghívja a választmány. Tárnya: az alapszabályok 10. 20. és 21. §-nak módosítása iránt választmányi javaslat elforjaztása.

— **Ellentétek a szerbek és románok közt.** Amennyire kiélekedett a helyzet a szerbek és az olaszok közt, annyira megromlott a szerbek és a románok közt is. Természetesen, hogy a koncon kaptak hajba a a vizsály oly arányokat öltött, hogy a Bánátság mindkét fél megszállotta a fontosabb stratégiai pontokat. Pedig főlöseges ez a nagy marakodás, mert mi a Bánáttól nem mondunk le soha, s ez nem is lesz még a világ áll se szerb, se román.

— **A Heltai színtársulat Zalaegerszege.** A zalaegerszegi postával tegnap egy színházi újság került el hozzánk, mely a Heltai színtársulat tagjaival és szereplőivel foglalkozik. Ugye lap, mint az Egerszegi megjelenő „Zalamegyei Újság” a legnagyobb dicőretn hangjan emlékezik meg a társulatról, mely a lapok szerint már egész Egerszeg rokonszenvét megnyerte. A „Színházi Újság” a színészek és színésznők fenyképeit is hozza, melyek arról győznek meg bennünket, hogy a Heltai társulat régi tagjai művészi tudásuk mellett szépségükkel is meghódították a zalaegerszegieket. Minthogy a Heltai társulat az elmúlt hetekben játszási engedélyt kapott Nagykanizsa városától, minthogy a kritika a dicőretn legmagasabb fokán emlékezik meg a társulatról, mely Zalaegerszeg kulturgényeit mindenben kielégíti — célszerűnek tartanók, ha a színházi bizottság egyik tagja átutazna Zalaegerszegre s személyesen győződne meg arról, vajjon képes lenne-e a társulat művészi tekintetben a mi igényeinknek is megfelelni.

— **Esküvő.** F. hó 12-én délután 2 órakor vezeti oltárhoz a Ferenczrendiek templomában Yochman Árpád öz. Kovács Lajosné feleségét. Annuskát. (Minden külön értesítés helyett.)

— **Még egy tuzs eset.** A multkor *Tuzs* című cikkünk témájának a párját kaptuk most meg egyik olvasónktól. Ez a tuzs-eset Sormáson játszódott le. Oda is kiűztek a kasszai főkomunisták, hogy a község egyik jobb módú gazdáját tegyék meg tuzsnak a magyarazzák meg neki, hogy ettől kezdve ő a felelős a rendért. A falusi direktorium tagjai (fogalmuk se volt, mi az a tuzs) ugyancsak táborogtak, hogy a városi főkommunisták ismét a gazdagokká paktálnak.

— **Nincsenek a szögny iránt bizalommal,** — mondták ki a szentenciát.

Bármilyen rosszul esett is azonban, a legjobb módú gazdát ki kellett nevezni tuzsnak. Persze, a gazda se sejtette, hogy mi fán terem ez a tuzség, csak annyit tudott, hogy a rendért ő felelős. Ugye okozkodott hát, hogy ha ő felelős a rendért, akkor neki is kell azt

főntartani. Esténként tehát *fegyvert* és hatalmas furkósbotot vett magához s azzal őrizte a rendet. S ha valamelyik sormái „elvtárs” alaposabban be talált szeszéini s nagy lármát csapott az utcán, a tuzs minden zeén nélkül alaposat odaszórt a furkóssal a vékonyára. Es senki se mert neki ellenszegülni, még a „direktórium elnök” se. — Hogy mennyire büszke volt az öreg magyar a hivatalára és mennyire nem volt tisztábac annak még a fogalmával sem, azt jellemzi a következő eset. Egyszer hivatása fontosságának tudatában egy notorius községi tolvajt lepezett le a tuzs. Forradalmi törvényszék elé került az ügy, ahol az öreget, mint tanút hallgatták ki. A legrölekosabban mesélte az esetet a igen gyakran emlegette, hogy:

— Éi, mint bizalmi csöndér . . . stb.

Mikor már vagy tizedszer hajtogatta, hogy ő, mint bizalmi csöndér hogyan és miképpen, dr. Hoch Oszkár ügyvéd, a vádlott védője odaszólt a mellőtte allo sormási tanácselnöknek:

— Ugyan kérem, miféle hivatal az a bizalmi csöndérség?

Főlnyes arccal vágta ki rá a tanácselnök:

— Nem is bizalmi csöndér volt, hanem — tuzsok.

— **Megállapították Magyarország határát.** A Lokalanzeiger párisi tudósítója tudni véli, hogy a magyar békeszerződést október hó végén fogják átnyújtani egy hét tagu magyar békedelegációnak. A békeszerződés a következőkép határozza meg Magyarország határát: északon egy darabig a Duna partja, a határ, majd egy nyugatkelet irányu vonalat követ, amelyet még behatolban meg fog ak jelölni az amely valószínűleg Pozsonytól Komáromig fog haladni, a Duna nagy könyűkénél északnyugatra felé fut a határ egészen Máramaroszigetig, ahol találkozik Románia és Csehszlovákia határával. Ettől a vonaltól északra fekvő terület a csehszlovák államé lesz. A keleti határ észak-déli irányu, Máramaroszigettől a Szamoig, majd a folyó mellett halad és innen keleti irányban Debrecen felé. A déli határ a Maros, Szentivánnál eléri a Tiszát, majd követi ennek régi medret, végül kelet-nyugati irányt vesz, fel és a Drávától északra fekvő Regedéig halad. Nyugaton annyira visszaszorul a határ, hogy Sopron már Ausztriához esik. Magyarország nagyobb területet veszít, mint amekkora megmarad, mert az elveszített területek nagysága 180 ezer negyzögkilométer. Hasonlókép elveszti lakosságának felét is.

— **A magyar—román vámvonal.** Bukarestből jelentik, hogy a napokban állítják föl a magyar—román határon a vámhivatalokat. Ez a vonal Apahida, Bród, Lugos, Fehértemplom mellett halad: ott Eszerint tehát Kolozsvár, Nagyvárad, Arad és Temesvár kívül esnek a román vámvonalon, ami annyit jelent, hogy a románok számítása szerint sem fognak Romániához tartozni. Ugy engedje a magyarok Istene.

— **A Csavargóleány című szenzációs film még ma vasárnap is be lesz mutatva a Világ nagymozgóban,** a főszerepet játsza Fernande *Negri-Pouget* Hátón új műsor.

— **Az Uránia mozgóképszínház tulajdonosa értesíti a közönséget,** hogy ezután azon esetben is tartatik előadás, ha a villanytelep nem tud áramot szolgáltatni, mert a morgungó egy gőzgéppel lett felszerelve.

— **Főhírvás.** Az olyan rokkant nyugdíjas katonák, akik cheque-lappal nem bírtak nyugdíjfizetésai meghagyásukat legkésőbb hétfőn okt. 13-án délig városám, II. em. 32. ajtó adják be, mert pénzt nem kapnak. **Rokkanti osztály.**

— **Zenészek,** kik bármely hures fe és rész fuvó hangszeren játszanak az itt ujonnan szervezendő, illetőleg felállításban levő katonai zenekarba felvétetnek. Bemutatkozni lehet Kuhnert J. katonai karmesternél délelőtt 8—11 óra közt a honvéd laknyában. Előnyben részesülnek, akik már zenekarban játszottak. Feltételek bemutatkozásnál meg tudhatók.

— **Elvesztett.** F. hó 11-én reggel 5 órakor a Kazinc-utca 23. számától a vasúti torjódó utvonalon Tóth Gergely névre szóló irományok és 100 korona pénz veszett el. Keretik a becaulotes megtaláló a pénz megtartása ellenében a rá nézve értéktelen okmányokat a Zala kiadóhivatalába juttatni sziveskedjék.

— **Cigaretta-hüvely, ciparetta-papír, cigaretta- és szivar-szopóká, pipa, szivar, cigaretta- és dohány tárcák** Fischel Fülöp Piri papírruházában kaphatók nagy választékban.

Sport.

(2) **A mai főtobalmérkőzés.** Székesfehérvár legjobb csapata a Székesfehérvári Torna Club látogat el Nagykanizsára, hogy az N. T. E.-vel régió ocsukas revancho mérkőzést lejátssa. Az Sz. T. C. már járt egy ízben nálunk. Szimpatikus uri játékmódora, technikai tudása s gyors jobbszélője a népszerű „Sutyi” még valószínű emlékezetében van a kanizsai publikumnak. Az N. T. E. hogy a legutóbbi győnye szereplését korrigálja, reorganizálta csapatát és a legerősebb felállással lép a küzdőterre. A két csapat találkozását annál is inkább kíváncsian várjuk, mert az Sz. T. C. legalább 4—1-re verte a Sz. D. V-t, amelyet az N. T. E. Fehérvárott 4—1-re kapott ki. Veleményünk szerint az Sz. T. C. esélyei jobbak, az N. T. E. reorganizált csapata kellemos meglepetéssel szolgálhat híveinek, ha legalább is eldöntetlenre tudná tenni a mérkőzést. A mérkőzést egyébként d. u. 4 órakor kezdődik. Az N. T. E. csapata a következő összetételben áll fel: Puhai-kapus, — Horváth, Süster — Halvax, Tóth, Simonyi, Aczél I, Vincze, Biach, Dezső, Hirschler. Juhász J. fog bíraskodni.

14167/1919.

Pályázati hirdetés.

A nagykanizsai kath. főgimnáziumnál középiskolai tanári illetményekkel vagyis 20-0 kor. kezdő fizetéssel és 420 kor. lakáspénzzel egy tornatanító állásra pályázatot hirdetünk.

Ezen állásra tornatanító képesséssel bíró róm. kath. vallásu egyének pályázhatnak.

A pályázók Nagykanizsa r. t. város tanácsához címselt folyamodványukat, melyben elejtik róm. kath. vallásuk, családi állapotuk, hadkötelezettségi viszonyuk, végzetési tanulmányaik, képességeik, nyelvismereteik, eddigi szolgálataik okmányokkal igazolandók, — a v. tanács iktató hivatalába 1919. évi október hó 25. napig bezárólag küldjék be.

Nagykanizsa, 1919. évi október hó.

A városi tanács.

APRO HIRDETÉSEK

Apolóni, vagy háztartási bizalmi állást keres intelligens magyar-német nyelvet beszélő nő. Cim: Eötvös-tér 9. 2078

Elszerelmén Petőfi-ut 19. sz. alatt levő 1 szobás utcai lakásomat összes mellék-helyiségekkel, hasonló esetleg 2 szobás lakással. — Címeket kérem fenti cím alatt, 1 ajtó leadni. 2066

Eladó ózai térfelöltő, télikabát és egy öltözet fekete férfiruha. Megtekinthető naponként d. u. 3-4 óra között Kiszaludi-u. 17/b., emeleten. 2062

Üzletberendezés eladó. Cim: Stojanovits Lambert, Kiszal-u. 21. szám.

Eladó egy keves ideig használt modern világos **hálószoba és egy ebédlő-berendezés** és 7 db eredeti olajfestmény. Ugyanott konyhafelszerelés és egyéb háztartási cikkek is eladók Bővehet Torma Pál butoraszialosnál, Kazinczy-u. 20. 2073

Eladó 5 darab koremaszta, egy falóra, jökarbanlevő fiú- és leányruhák és cipők, üzletberendezési átványdeszkák, **15 hl. bor** eladó Bathány-u. 10. 2054

Gyermekekre szabószághoz egyes készletek felvételnek. — Strasser, Sugár-ut 40 2075

Eladó butoromból félvezetés miatt még meg van 2 szekrény, 1 divány, 1 tükrös mosdó márvánnyal és egy fürdőkád. Barakkórház 54. 2074

Faaprítók felvételnek!
Berger, Eötvös-tér 18. szám.

14418/1918.

Hirdetmény.

A városi erdőben és a Szentháromság-téren nyilvános árverésen kézpénzszelvény ellenében eladtnak a kijelölt álló száraz és szelöntött fák október hó 14-ik napján és pedig:

d. e. 8 órakor a régi-gimnázium előtti Szentháromság-téren,
d. e. 9 órakor a békástói kiserdőben,
d. e. 10 órakor a felsőerdőn,
d. e. 11 órakor a felsőnyíresi szárazodóránál,
d. e. 12 órakor az alsónyíresi Tölösben.
Nagykanizsán, 1918. évi október hó 7-én.
Városi Tanács.

Mosószappan

elsőrendű külhöldei gyártmány. Kapható nagyobb mennyiségben a Vasuti élelmezési kerületben (teherkiadási raktár) kg.-kint 52 koronás árában. Bárki vételre lehet.

Elvállalek motorerővel

tűzifa felvágását!

Ötlenkint 80 korona. Faaprítva, tüzébe alrakva 120 korona. Szives megkeresését kér **BERGER JENŐ, gépész** Eötvös-tér 18. szám. Telefon 196.

Alkalmi vétel! Mig a készlet tart!

Valódi francia mosószappan

1 kg. 50 korona.

Kapható: **TEUTSCH GUSZTAV** drogériájában, Városház-épület.

VILÁG nagymozgósíma

Szerepés színdarab. Telefon 14; sz.

Szombat, vasárnap Október 11 és 12

Csavargólány

Dráma 4 felvonásban. — Főszerepben:
Fernande Negri-Pouget.

Előadások kezdete fél 6 és 9 órakor!

Vasár- és Ünnepeken 3, 5, 7, és 9 órakor.
Jegyek d. u. 8 órától előre válthatók.

URANIA mozgóképpalota

Hossznyi-u. 4. Telefon 351

Szombat, vasárnap. Október 11. és 12. én

Karenin Anna

dráma 5 felvonásban.

Gróf Tolstoj Leó regénye után.

Főszerepben: Varsányi Irán, Fenyvesi Emil
Kertész Dező bpesti Vigszínház művészei.

— Előadások ünnepeken 7 és 9 órakor —
Vasár- és Ünnepeken 3, 5, 7, és 9 órakor.

Hirdetéseket felvesz a ZALA kiadóhivatala

ZALA nyomdavállalat

NAGYKANIZSA

TELEFON 78.

Üzleti könyvgyár, könyvkötészet

papírárukészítés.

Mindennemű nyomtatványt a legizlése-
sebb kivitelben készít és legpontosab-
ban szállit.

Bevezető: Dr. Károlyi Mihály:

NAOYKANIZSA,
Sugár ut. 4.

ala Nyomdávállalat
Fő-ut. 5. sz.

Megjelenik hétfő kivételével
mindennapkorareggel

ZALA

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:

vidékre postai szét-
küldéssel:
Egy hó 10 K.
Egy év 45 .
Féléve 30 .
Egy hó 100 .

Egyes szám ára:
60 fillér.

Bevezető: Dr. Károlyi Mihály: telefon 78.

Főszerkesztő:

TÓTH ZOLTÁN

Főmunkatárs és lejtalejtő:

CSILLAG JENŐ

Hirdetéseket, nyilt-teret és magán-
közleményeket díjazásba szert ves-
tel a kiadóhivatal.

Somogyvármegye a belső konszolidációért.

Budapest, október 15. A Magyar Távirati Iroda jelenti: A budapesti sajtó egy részében kedden reggel olyan értelmű tudósítások jelentek meg, hogy Somogyvármegye törvényhatósági bizottsága hétfőn délelőtti tartott ülésén bizalmatlanságot szavazott a Friedrich kormányának. A Magyar Távirati Iroda megállapítja, hogy ezen tudósítás hamis. Somogyvármegye és törvényhatósági bizottsága egyáltalán nem foglalt állást a kormány ellen, míg kevésbé szavazott annak bizalmatlanságot, hanem egyhangulag elfogadta a kormány-vezető javaslatát, amely szerint Somogyvármegye törvényhatósági bizottsága hón óhajlja, hogy a magyar nemzet mai forogtagából kiemelkedjék és ezen irányban kész minden erejével közreműködni. E célból felhívja a kormányt, hogy mielőbb egészítse ki magát olyan kormányával, amelyet az antant hajlandó elismerni és vele a békefeltételeket közölni. Az így kiegészített kormány első feladata legyen a közrend fenntartása, a belső- és külső béke helyreállítása. Kizárólag hazafias magyar érdektől vezelve kijelenti a törvényhatóság, hogy ily kormányt minden olyan törekvésében, amely a kibontakozást a keresztény nemzeti világnézet alapján, továbbá a belső konszolidációt szolgálja — hazafias áldozatkészége teljes erejével támogatja. Ezen indítványt amelyet **Mári** Béla nagybirtokos terjesztett elő, egyhangulag elfogadják.

Antantjegyzők a Friedrich-kormányának.

Genf, október 15. A párisi Matin jelenti, hogy az antant legfőbb tanácsa jegyzéket küld a Friedrich-kormányának. A jegyzékben közli a legfőbb tanács, hogy a románok csak akkor üritik ki Budapestet, ha garanciák lesznek a rend fenntartására.

A magyar királyság küldöttsége a miniszterelnöknel.

Budapest, okt. 15. A magyar királyság pártjának nagy küldöttsége tisztelgett kedden Friedrich István miniszterelnöknel. Gróf **Somóich** Tihamér, mint a küldöttség szóoka bejelentette a miniszterelnöknek a pártnak már régebben történt megalakulását, hangoztatta, hogy ezen alakulás nem politikai párt, hanem a magyar királyság eszméjéhez és lenállásához ragaszkodó magyar emberek egyesülése, osztály-, felekezeti és pártkülönbség nélkül. A magyar királyság híveinek táborába azon biztos tudatban kezte meg működését, hogy egy elevenező töredéktől eltekintve, Magyarország népe ma is szívvel-lellekkel ragaszkodik a királyság intézményéhez.

Friedrich miniszterelnök köszönetet mondott az üdvözlésért, tudomásul vette a ma-

gyar királyság pártjának bejelentését és maga is azt hiszi, hogy ezen törekvésben tényleg egyesíteni lehet minden magyar polgárt osztály-, párt-, faj- és felekezeti különbség nélkül. A kormány ma csak köztársaságot ismerhet, bár neki is az meggyőződése, hogy a magyar népek túlnyomó többsége a királyság intézményének jogtörténeti alapján áll és azt óhajlja vissza. A küldöttség a miniszterelnök nyilatkozatát lelkes éljenzéssel vette tudomásul.

Gróf Serényi Béla meghalt.

Budapest, október 15. A Magyar Távirati Iroda jelenti: Gróf **Serényi Béla** ma éjjel a Pajor-szabatúriumban meghalt.

Magyar tisztok kolonijába Braziliában.

Bécs, okt. 15. A Republik jelenti Bécsből: Rio de Janeiroból azon hír érkezik, hogy a braziliai kormány megengedte, hogy volt osztrák és magyar tisztok koloniat alapítsanak a köztársaság területén. Állítólag 500 tiszt már útban is van Brazília felé. A vállalkozást az Egyesült Államok osztrák tőkei támogatják.

Vantus népbiztosat elfogták.

Budapest, okt. 15. Tegnap este tíz óra tájban az Erzsébet köruton járó-kezők felismerték **Vantus** Károlyt volt népbiztosat, aki ellen elfogató parancsot adtak ki. Az illetők szóltak a közelben posztoló rendőrnek, aki aztán Vantust bevitte a főkapitányságra. — Vantus elfogatásakor ittas állapotban volt.

Az új cukorárak.

Budapest, okt. 15. Ezen a héten a következő cukorárak lépnek érvénybe. A kereskedőknél a fogyasztók részére egy kiló cukor ára 17 korona lesz. Nagykereskedésekben s a termelés helyén egy kiló cukor 15 korona.

Felfüggesztések az államrendőrségnél.

Budapest, okt. 15. A rendőrtisztek közül a kommunista korszakban tanúsított viselkedésük miatt igen sokat elfognak bocsájtani. Már egy csoport felfüggesztés meg is történt. Mint értesülünk, az elbocsájtott rendőrtisztek helyett aktív tisztekkel fogják betölteni.

Andrássy részt vesz a politikai életben.

Budapest, okt. 15. A **Virradal** jelenti Gróf **Andrássy Gyula** ma munkatársunk előtt úgy nyilatkozott, hogy ismét részt vesz a politikai életben. Reméjük, hogy a nemzeti irányzatot fogja teljes erejével támogatni.

Budapest, okt. 15. **Andrássy Gyula** gróf az Est munkatársa előtt a következő nyilatkozatot tette: Magyarországon köztár-

saságnak sohasem volt alapja. Még Kossuth Lajos is alig, hogy a köztársaság meg volt, király után nézett. Napoleonnak is felkínálta utóbb a koronát.

Leleplezésnek Károlyi Mihályról.

Budapest, október 15. Ha eddig meg lehetett volna kétség az iránt, hogy a bolsevik rémuralmat Károlyi Mihály és társai készítették elő Magyarországon, ezen kétséget kell, hogy eloszlassa ezen történeti dokumentum, amely most jutott a **Virradat** birtokába. A kommunisták szervezkedéséről tudomást szerzett a francia miszió is, amelynek vezetője Vix alezredes komoly jegyzékben fordult Károlyi Mihályhoz. A jegyzék így hangzik: Tudomástokra jutott, hogy a naplópapok sajnálatos közleményein kívül bolsevik tendenciájú röpiratok is nyomtatnak és osztatnak szét Magyarországon területén. Nyilvánvaló, hogy ezáltal csak az antant és Magyarország közötti viszonyt szándékoznak elmergeíteni. Önök is bizonyára fontosnak tartják ezen röpiratoknak terjesztését minden rendelkezésre álló eszközzel megszüntetni, lehetőleg tenni és kérem Önöket, sziveskedjenek velünk tudatni, milyen rendszabályokat alkalmazott a magyar kormány ezen célnak elérésére. — Az átiratot december 15-én küldötte Vix alezredes Károlyi Mihálynek és néhány nap múlva a választ is megkapta rá. Ezen választban Károlyi Mihály a legnagyobb szemérmelenséggel kijelenti, hogy sem Budapestben sem Magyarországon semmiféle kommunista agitációk nem folynak, jóléhet egész pontosan volt értesülve már akkor is Kun Béla minden megmozdulásáról.

Újabb munkásjóléti kormányintézkedés.

Budapest, október 15. Mint illékes helyről értesülünk, a kormány munkásjóléti programja rendkívüli jelentőségű újabb mozzanattal gazdagodott. Közvetlenül befejezés előtt van a népegészségügyi miniszternek egy tervezete, amely államilag akarja intézményesíteni a munkások aggkor- és rokkantság esetére szóló biztosítását. A tervezet konkrét törvényjavaslat alakjában a legközelebbi özszeülő nemzetgyűlésre elő fog kerülni.

Budapest népezségügyi statisztikája.

Budapest, október 15. Merész fantáziájú emberek másfél, sőt két millió Budapestről is beszéltek mostanában. Budapest főváros legújabb statisztikai kimutatása szerint magában Budapestben mindössze 1,051,374 ember él. **Újpesten**, **Rákospalotán**, **Pestújhelyen**, **Kispesten**, **Pestszentlőrincen** és **Erzsébetfalván**, amelyek a későbbi nagy Budapest külvárosainak tekinthetői 214.177 lélek lakik.

Zalavármegye cellulosa ipara.

A Zala 1903. évi március 29-án megjelent számában *Erekly* Károly gépészmérnök, aki jelenleg Magyarország közlekedési minisztere a következőket írja:

Zalavármegye van 17 ezer hektár fenyveserdeje, meg 140 ezer hektár lomberdeje. Ha ezekből csak a fenyveserdeket használnák ki Zalamegye lakossága cellulosa gyártásra és pedig a legkíméletesebb gazdálkodás mellett, évi 4 köbméter fat számítva hektáronként, akkor a 17 ezer hektár fenyveserde évi bruttó jövedelme 250 ezer métermássa csiszolt cellulosa volna 3—4 millió korona értékben. A cellulosa ipar 20—30% nyereséggel dolgozik, de ha a 3—4 millió korona évi forgalomból nem 30%-ot, hanem csak 5%-ot, mint tisztán nyereséget számítunk, akkor is 150 vagy 200 ezer koronával emelkednék Zalavármegye erdőtulajdonosainak az évi tiszta jövedelme erdőiknek eme modern kihasználásával.

Az amerikai, német és svéd erdőtulajdonosok fenyvesel nagyobb részt munkában vannak. Amerikában 25, Svédországban 20 és Németországban 14 millió korona értékű fat használtak el újságpapírgyártásra 1900-ban. Ausztriában is teljes erővel megindult a tevékenység e téren s mikor három osztaléja egy bécsi gépgyárral összekötést keresem, hogy ők Magyarországra gépeket szállíthatnának csiszolt-cellulosa ipari berendezésre, annyi munkája volt a gyárnak Ausztriában, hogy az összes lemondott a magyarországi üzletről. A külföld cellulosa iparának e-nagyfokú fejlődése mellett Magyarországon edes kevés, Zalaiban pedig, ha nem tévedek, abszolúte semmi sem történik.

A csiszolt cellulosa-gyártás jövedelmezősége Németországban, ahol az erdőviszonyok hasonlóak a zalaiakhoz (Szászországban) kedvező. Mondjuk, hogy valakinek rendelkezésére áll 200 köbfő vizelésben és a fenyőfának köbméterét 15 koronáért kapja. Ebben az esetben képes a 200 lóóróra napenként 25 métermássa teljesen vízmentes csiszolt cellulozát előállítani: és egy évben 300 munkanapot számítva — (a cellulozagyár éjjel-nappal dolgozik), 7500 métermássát évenként. Egy métermássa csiszolt cellulosa ára 15 korona, tehát a 200 lóóró 7500-azor 15 = 112500 korona évenkénti forgalmat képes csinálni. Ehhez a 112500 korona forgalomhoz természetesen nagyok a kiadások is. Ha a fat venni kell, akkor a 200 lóóróhoz szükséges 2500 köbméter fat ára (a 15 kor.) 37500 korona kiadást képvisel. — A gyár üzem- és amortizációjára évenként ugyanennyit számítva, marad 37500 korona tiszta jövedelem és ha a vízerő tulajdonosa egyúttal erdőtulajdonos is, akkor a cellulozagyártás a világ legnagyobb szerűbb termelő ágának látszik, mely a bruttó forgalom 33% illetve 66%-át tiszta nyereségként adja.

Valóságban úgy áll a dolog, hogy a cellulosa-gyárosok ma mind nagy részvénytársaságok, amelyek a cellulozát nem adják el, de meg nem is veszik, hanem ami cellulozát gyártanak, azt saját maguk feldolgozzák. Néhány ilyen társulat dolgozik néha 100 és 200 millió korona alapítókéval, amely pénzüsszeggel szemben kisipari vállalatok nem bírnak a helyüket megállni. A jövedelműs cellulosa-gyártás tehát csak azért nem képes boldogulni, mert a nagy lőképesesek millióit ezt nem engedik és ha az ember mégis cellulosa-gyáros akar lenni, akkor ennek csak

egy módja van, tudniillik részvénytársaságot alakítani, amelynek millióit azután könnyen küzdenek a másik fél milliói ellen.

Egy ilyen Dunántúli Papír Ipar Részvénytársaság van ma indulófélben, amelynek célja a zalai, vassprémi és vasmegeyi fenyveseknek kihasználása Zalavármegye minden-eseire érdekében áll egy ilyen részvénytársaság mozgalmában mint részvényes is szerepelni, mert az erdőeknek az eladása még nem elegendő egymagában a zalai erdekek megvédésére. Vasvármegyének van 70 ezer hektár fenyveserdeje, vízességi kiválóan alkalmasak cellulosa gyártásra s a vármegye papírfogyasztásán kívül Bécshez és Sopronhoz való közelsége is alkalmassá teszi egy papírgyár alapítására. Zalavármegye Budapest felé kell gravitálnia erdőivel. A statisztika szerint 120 ezer métermássa nyomdapatipit hoz Ausztria évenként a nyakunkra 4 és fél millió korona értékben. Egy székesfehérvári papírgyár képes volna a zalai erdők cellulosa gyárával egyesülve, ezt a 4 és fél millió koronát megmenteni; és a mai iparpolitika mellett könnyű volna a fennálló osztrák papírpapírral a versenyt is felvenni.

Zalavármegye erdőinek kihasználására a legjobb alkalom a mostani. A fenyveserdeken kívül a 140 ezer hektár lomberdőt is bele lehetne vonni a papírgyártásba vonni, de az újságpapír igazi nyersanyaga mégis csak a fenyőfa.

Mivel egy ilyen nagyobb szabású ipari vállalat előmunkálataiban minden csekélységnek látszó adat fontos lehet a dolgok állását behatóan ismerő és az alakulás menetét szervező agyra nézve; nagyon leköteleznő e lapnak olvasó közönsége, ha a zalai és vasmegeyi erdő és vízerő viszonyokról vonatkozó ismereteiket velem direkt vagy indirekt közölnék.

Hogy lapunk olvasó közönsége közölte-e annak idején erre vonatkozó ismereteit a cikkíróval — nem tudjuk. Annyi azonban tény, hogy a cellulosa ipar kifejlődése a Dunántulon elejét tudta volna venni annak a lehetetlen állapotnak, amelybe bennünket papirsükségleteink bosszúterése terén Ausztria és Csehország kizsákmányoló politikája sodort.

Vakmerő betörés a város közepén.

Kifosztottak egy rőtőárúkereskedést.

(Saját tudósítónktól.) Nagyatli, minden részletében fővárosi példára emlegetendő betörés tettesei után nyomoz tegnap óta Nyakamizsa rendőrsége. A betörők minden valószínűség szerint notórius betörők voltak, mert olyan szakítással és alapos körütekintéssel végezték dolgukat, amivel alkalmi betörők nem igen rendelkezhetnek.

A városnak ugyasólván legadibb és legrozogább villajójában, a Strém és Klein-féle házban van Szántó Salamon rőtőárúüzlete. Amint kedden reggel 8 óra tájban Szántó felnyitotta az üzletet, legnagyobb meglepetésére a pultokat teljes üressen, üzletét teljesen kifosztottan találta. Rőtőn megvizsgálta az ajtó sárait, amelyek kifogástalanul működtek, különben is az ajton levő a hatalmas lakattal lezárt tömör vaspántok az ajton való bejuthatás lehetőségét teljesen kizárták. A betörők ezen az úton nem juthattak az üzletbe.

A rendőrségnek hamarosan a helyszínre érkezett emberei ezután csakhamar megállapí-

tották a lehető legfráfnáltabb módon véghezvitt betörés minden részletét. Az üzlethez az udvar felől egy kis raktárhelyiség csatlakozik, amelyet üvegterő fed be. A tettesek az üvegterő mellett egy kis részen kiázták a szindelyeket és ezen a részen keresztül ereszkettek be az üzletbe. Az üzletben körülbélték 23—30 vég mindenféle kelmét és több tucat selyem fejkendőt találtak. A pénztárban levő pénzhez nem jutháltak hozzá, mert nem találták meg a pénztár kulcsát, mely pedig előtűk hevert a pulton, papírral letakrva. A rabolt árut azután ugyancsak a tetőn keresztül az udvarra vitték, ahonnan több kerítés átugrása után minden valószínűség szerint a Szarvas szálloda hátsó kapuján távoztak.

A tetteseknek a helyi viszonyokkal minden bizonnyal ismerősöknek kellett lenniük. Tudniok kellett, hogy a Strém és Klein-féle házban lakók nincsenek, az utca felől részen üzletek, az udvarban pedig kizárólag raktárhelyiségek vannak. Tudták jól, hogy éppen az egész épületben nincsen élőlény. Azí meg pláne hamarosan megállapították a tettesek notórius betörősségei, hogy az ósdi, dűlődező épületben nagyon könnyű lesz a tetőn keresztül az üzletbe jutni. Nagyatliúságukat jellemzi, hogy a legkisebb áruló nyom sem harradt utánuk. A lopott tárgyak értéke 35—40 000 koronára rug.

A rendőrség a vakmerő gazemberek közrekerítésére a legzseleesebbkörű nyomozást vezette be s remélhető, hogy büszgölködését rövid időn belül siker is fogja koronázni.

Somogyvármegye őskora.

Az Országos Monografiai Társaság kiadásában jelent meg Szentmártoni Darnay Kálmán sílmei muzeumi igazgató feleltető érdekes túlete. A füzetből a következő nagyrésztésségű részt közöljük: „Somogy vármegye földrajzi fejezése következtében amaz érdekes vármegyék egyike, mely utjába esett az emberiség bölcsődjéből kiinduló összes néprádatoknak. A vármegye első őslakóit a Földközi-tengerrel határos Kis-Ázsia szolgáltatta. Innen indultak ki az árja népek vándorbotatj kezükben, övükben rőtlynyelű köfjesszűjűkkel, az légei-tenger sűrű szigetcsoportjain keresztül, Csongorországon át a Duna mentén felfelé haladva és így jutottak el hozzánk is.

Mai tudásunk szerint Somogy vármegye első lakója a neolith-kor ősemberje volt, ki már a kezdetleges emberi műveltségnek bizonyos magaslátán állott, mikor Kis-Ázsiából vándorutjára indult. Ez az ősember hamar leterít a Duna mentéről és kisebb csoportokba oszolvá, felhagott az erdővel borított magaslatoakra, olyan közetek után kutatva, melyek tűzőn szilánkoíthatók voltak, vagy finom számcsés keményanyagűk következtében élesre csiszolható kőszközöket cdtak.

Igy a már ismert és feltárt kőkori telepek nyomán megállapíthatjuk, hogy a baranya-megyei Mecsekhegy-elágásának hegyvidékein, Tolna vármegyén át, jutottak őslakóink először, Somogy vármegyébe.

A mai Somogy vármegyét Vaszprém vármegye felől a Sió-csatorna, Szlavónia felé nyúló részeit pedig a Dráva határolja. E folyók közé esik a Kapos és a Koppány vise, melyek az őskorban nagyobb kiterjedésű, széles medret vajt, hatalmas folyók voltak. Az ősember vándorlásának útja Somogyban, az ingoványos Dráva és a nagykiterjedésű Balaton-

nos vezető Sió mentén hozzáférhetetlen talaja miatt el sem képzelhető. Annál természetesebb azonban, hogy a már említett Mecsek-hegy elágazásai által képződött völgyeken és járható hegyoldalokon át az őszben a mai Tolna és Baranya vármegye összehúzódásánál, a Kapos vise mentén lépte át elsőben Somogyvármegye határát. E meghatározásokat igazolja nemcsak Somogy földrajzi fekvése, de megdönthetetlen bizonyítékul szolgál az is, hogy az őszben utját a Mecsekhegytől a Tolna vármegye délkeleti részén végigvonuló Dömörkapu, Morágyi, Palatinca, Grabóc, Kálvária, Marást, Trapptomom, Töröksáncz, és a Somogy vármegye közvetlen szomszédságában fekvő Tüzkőhegy nevű kőkori őstelepek határolják. E megjelölt uton át jutott el az őszben a Kapos völgyének somogyi részeibe.

Az őszben vándorlásának másik útja Tolna vármegye északra nyúló kőkori letelepéseivel az az őstelepek egyrésze szintén a Kapos medre körül terült el és a régi ismert nagyterjedésű őstelepnél ágazott szét a Koppányviz mentére. A vándorlás útja a sághegy, gesztenyevölgyi őstelepen át Pogányvárba vezetett, mely a kő- és a bronzkorban már az őszemből megült hely volt. Innen húzódtott a Kőrös víz mentén a Balaton felé, nemkülönben a somogyvári őstelepen át Somogy belsejének északi részébe.

A Koppányviz menti vándorlás arányában megközelítőleg sem volt oly nagy, mint a kaposvölgyi. A kaposvizmenti őstelepek, a Krisztus születését megelőző utolsó századokban valóságos gócpontjai voltak Somogy vármegye őslakóinak.

A Kaposviz medre körül sürűn egymás mellé rótt őstelepek nagyobb terjeszkedésre kényszerítettek Somogy őslakóit. Így jutottak el a mai Zselicsegen át a Drávamellék kevésebb ingoványos területeire, a Rinya és a Dombó castorna medrén felfelé terjeszkedve pedig Somogynek Zalával határos részeibe.

Habár Somogy vármegye régészeti szempontból ma még alig van átkutatva, mégis a földmunkálatok alkalmával felszínre került őskori leletekből megállapíthatjuk, hogy kivéve az őskorban nagyterjedésű ingoványos területeit, minden irányban őstelepektől behálózott és az őszemből megszállott terület volt.

A felszínre került őskori régiségek és részben a fellárt őstelepek ma már lehetőleg tisztázott képet adnak Somogy vármegye őskori életéről, mely ha a haladottabb kőkorban, az u. n. neolitikorban nem is öltött nagyobb méreteket, de a bronzkorban már növekedett és terjedését a Krisztus előtti három utolsó században a keltség nagymérvű beözönlésével és terjeszkedésével érte el.

HIREK.

N A P T Á R

A nap kel 6 óra 19 perckor, nyugszik 5 óra 11 perckor.

A hold kel este 11 óra 28 perckor, nyugszik d. u. 1 óra 27 perckor.

1919.
október
16
Csütörtök

— A Zala kedden és szerdán nyomdászsztrájk következtében nem jelenhetett meg. A sztrájk nem politikai természetű volt, hanem kizárólag béremelésre irányult. Mivel a munkaadók és munkások közt meg egyezés létesült, — a nyomdai üzem újból megindult.

— Ma kezdik tárgyalni a bakónaki rémített. A nagykanizsai törvényszék ötös tanácsa ma délelőtt 9 órakor kezdi tárgyalni Polai János és társai bűnügyét, akiket a vádirat gyilkosságra való főbujtással, személyes szabadság többszörös megsértésével, magánlaksértéssel és még egy csoport büntetendő cselekménnyel vádol. A monstre bűnügynek husz vádlottja van. A fővádlott Polai János, a kommun nagykanizsai teljhatalmu vádbiztos, akinek legfőbb bűne, hogy három bakónaki embert lelkellen kegyelenséggel lemészároltatott a fogház udvarán. A bűnpör másik főalakja Szabados Árpád, a volt murai főparancsnok, aki Kanizsára szabadította a kommun gonoszait, a budapesti terroristákat. Kivülük a kanizsai és bakónaki direktoriumok több tagja és egy sereg gyilkos terror katona kerül a vádlottak padjára. — Tekintettel a vádlottak és tanuk nagyszámára a bíróság a tárgyalást a városban közgyűlési teremben tartja, ahova csak belépőjeggyel lehet bejutni. A tárgyalásra három napot tűzött ki a bíróság s így ítélelhozatal szombaton estére várható.

— A Heltai színtársulat Nagykanizsán A Heltai Hugó igazgató vezetése alatt álló szabadkai színtársulat, amely a szerb megszállás miatt anyavárosába nem tud bevonulni s jelenleg Zalaegerszegen játszik, a jövő hónap közepé felé megkezdí Nagykanizsán pár hónapra tervezett előadásorozatát. Heltai direktor, akit különben Nagykanizsa közönsége még a régi időkben, — amikor még mint a Kövessy társulat népszerű komikusá működött városunkban — ismer, az elmúlt napokban itt időzött s a városi tanácstól a Polgári-Együletben való játszási engedély megadását kérte. A polgármester információkat kért a társulat művészi értékét illetőleg Zalaegerszegről, amelyek annyira megfeleltek a város kívánalmainak, hogy a tanács a színügyi bizottság javaslatára Heltai igazgatónak a játszási engedélyt november 1-től jövő évi február 28-ig megadta. Mint értesülünk a társulat november 15-én

körül kezd meg előadásait Nagykanizsán. A Polgári Együletben modern új színpadot emelnek, amelynek építési munkálatait már a jövő hét folyamán megkezdik. Heltai igazgató kötelező ígéretet kapott az országos megbízottságtól megfelelő szénmennyiség kiutalására ugy, hogy a terem fűtése is biztosítva van. A társulat különben Zalaegerszegen igen szép sikereket ér el s így reméljük, hogy Nagykanizsa első téli színiévéje jól fog kiütni s a Heltai társulat Nagykanizsa városát is meghódítja magának.

— Ezer korona egy tuvarért. Szinte hihetetlenül hangzik, de így van. Egy nagykanizsai nyugdíjas állami főosztályosától egy-öt le befuvarozásért a bálnokszentgyörgyi erdőből kerek ezer koronát kértek a fuvarosok. A múlt héten 420 koronát vállalkoztak ölenkint erre a munkára. Most azonban, hogy a szállítást meg kellett volna kezdeni, — kijelentették, hogy ezer koronán alul bele se fognak. Így vagyunk más téren is. Az árak rohamosan, fékevesztetten szöknek föl s ma már a nagyobb jövedelmű emberek is súlyos gondokkal küzdenek. Ha így fejlődnek a viszonyok, katonai diktatúra alá kell helyezni a közellátást, mert kibírhatalan például, hogy egy mázsa búzáért 500 koronát követeljenek.

— A posta hivatalos óráit. A világító anyagok nagymérvű hiányára való tekintettel, amíg a ma érvényes nyári időszámítás tart, a posta hivatalos órái délelőtt 9-től 12 óráig, délután pedig 2-től 5-ig, illetve utalvány és takarékbé- és kifizetésnél 2-től 4-ig tartanak.

— Lehet Budapestre telefonozni. A kereskedelemügyi miniszter Budapesttel a telefonforgalmat megnyitotta. Azonban a magán-előfizetők a tagfazerű díjért Budapesttel csakis közérdekű (közlemezési, ipari, kereskedelmi) ügyekben folytathatnak beszélgetéseket. A felek azonban a teljes magánjellegű (családi) beszélgetésektől tartózkodjanak, mert cenzor azokat ugys megszakítja. A beszélgetések bejelentésnél a felhívó fél a központonak előre köteles bemondani a beszélgetés tárgyát. (pl. burgonya szállítás, illatteltetés, géprész-rendelés stb.) Ezzel egyidejűleg azon rendelkezés, hogy a meg nem szállított magyar területen belül csak sürgős (háromszoros díj) magánbeszélgetések folytathatók, érvényét veszíti, s most már közönséges (nem sürgős) magánbeszélgetések is folytathatók. Kaposvár, 1919. október hó 8. Klekner sk. pt. igazgató, a kirendeltség vezetője.

— Jótékonyág. A mezitlábba tanulóknak adakoztak: Áus Dénes, Székely Sándor, Kovács János 4. o. t. és Kálmán Magda 1. o. t. 10—10 koronát

Szerkesztői Uzenetek.

Érdeklődő. Mutschbacher Edvin törvényszéki bíró ur vasárnapi magas színvonalú előadásáról a szüajk miatt nem emlíkezhetünk meg.

Magy. kat. áll. parság. Nagykanizsa, 019. X/15. 2105. sz./áll. par. 019

Főhírvás.

A fővezérség 2015/IV. a rendelete kapcsán az összes a körletben tartózkodó katonai iskolai növendékek, kik még iskoláik folytatására nem vonultak valamelyik iskolába be, utbaíndításuk miatt a katonai állomásparancsnokságnál Nagykanizsa haladéktalanul jelentkezzenek.

Pawlas, alezredes
állomásparancsnok.

A kijátszott cenzura.

A román uraim elatt élő Arad város egyik kitűnő naplójában, az „Aradi Ujság”-ban jelent meg az alábbi a román cenzor hozzájárulásával:

Ki é a diosóság?

Éljen soká' világszerle
Popp Csicsónak híres tette
Az isten bõ áldása
Romániát látogassa
Örvendessen nagy hírének
Piros-sárga-kék színének
Ferdinándnak hősi tette
Ejjen vítéz harci kedve

A híres harci vitézség
Legy. n. guny és nevetség
Szálljon magyarok reátok
Ezer éves õi átok
A magyarok nemzete
Vesszen emlékezete
Ássa sirját magának
A magyarok hadának.

A vers első pillanatra rossznak s fóként hazafiatlannak látszik. Pedig nem így van, A vers nagyon is hazafias s tele van a románok becsmérlésével. Csak éppen máskepp kell olvasni, mint a ronds verset. A két egymás mellett levő strofa tulajdonképpen egy strofa. Vagyis az egymás mellotti sorokat együtt kell olvasni. Akkor például az utolsó sor így jön ki: „Éjjen vítéz harci kedve a magyarok hadának.”

APRO HIRDETÉSEK

Faaprítók felvételnek!
Berger, Eötvös-tér 18. szám.

Eladó bútoromból féltrevezetés miatt még meg van 2 szekrény, 1 divány, 1 tukros mosdó márvánnyal és egy fürdőkád. Barakkórház 54. 2074

Eladó ózai tértelőlőg, télikabát és egy öltözet fekete férfiruha. Megtekinthető naponként d. u. 3-4 óra között Kiszaludi-u. 17/b., emeleten. 2082

Eladó Róssa u. 14. szám alatt deszka, gerenda és szaluta. 2080

Bejáró takarítóno igen jó fizetés mellett alkalmazást nyer. Közvetlenül díjazok. Cim a kiadóhivatalban. 2080

Keresek 2-3 szobás lakást összes mellékkeliségekkel. — Szigriszt százados, Sugár-u. 6. sz. 2088

Borosherdők ujak és használtak 12 1/2 literől felfelé, minden nagyságban jutányos áron kaphatók. Csengery-utca 88. szám alatti udvari raktárban és Deák-tér 3. szám alatti üzletben. 2087

A Pacsai Takarékpénztár r. t. a nála megüresedő

könyvelői állásra pályázatot hirdet. Pályázóknak kellő előképzettséggel és több évi pénzügyi gyakorlati rendelkezéssel, teljesen önálló, mérlegképes könyvelők. Ajánlatok a fizetési igény megjelölésével sürgősen a Pacsai Takarékpénztár r. t. igazgatósága Pacsa (Zalán). címre intézendők. Az állás azonnal elfoglalandó. 2053

Borosherdők eladók 400-1200 literig **Strohoffer** fűszerkereskedésben Szombathely, Csillag-utca. 2089

Takarítóúti keresek hivatali szoba lakarítására. Cim a kiadóban. 2084

Egy szobaleány nov. 1-re és egy szakácsnő azonnal felvételre. Weisz Jakabnál, Csengery-ut 25. (földszint) 2088

Eladó, 1 drb 178-os meteor vaskályha, 1 pár 38-as kivágott fekete bársony női cipő, Csengery-ut 27/a I. jobb. 2092

Egy elsőrendű Stear kerékpár eladó. Cim a kiadóhivatalban.

Jó karban lévő mazdó-hunda eladó, esetleg férfi ruhakelmével becsordítható. Cim a kiadóban. 2083

Levelező, mérlegképes könyvelő azonnali belépőre állást keres. Címe a kiadóban. 2085

Intelligens leány kerestetik két kis gyermek mellé nappalra, élelmezés és jó fizetéssel. Kinizsi-utca 2/a. I. em. 2093

Egy jóházból való, 10-17 éves, izr. leány vidékre, nagyobb gyermekek mellé **állást keres.** Loveleket a kiadóba „K” jellegre kér. 2003

Mosószappan

elsőrendű külföldi gyártmány. Kapható nagyobb mennyiségben a Vasuti élelmezési kerületben (teherkádási raktár) kg.-kint 52 koronás árban. Bárki vételezhető.

Hirdetéseket felvesz a ZALA kiadóhivatala

14730/1919.

Tárgy: Adótartozások egy részének kék pénzzel való befizetése.

Hirdetmény.

Tekintettel arra, hogy a nép széles rétegei a tanácsköztársaság, illetve osztrák-magyar bank által kiadott akár a teljes értékű alacsony sorszámú, akár pedig devalvált értékű magas sorszámú féherpénz valamint a postatakarékpénztár által kiadott 5, 10-és 20 koronás fizetési jegyeket fizetési eszközként elfogadni vonakodnak, a kékpénzt pedig eldugdoszák és felhalmozzák, az ipar és kereskedelem megbénul, a községi cikkeket beszerzése ugyyszólván lehetetlenné válik. Nyugatmagyarország kormánybiztosa elrendelte, hogy mindennemű köztartozás fele részének az osztrák-magyar bank által kibocsátott 10, 20, 50, 100, 1000 és 10.000 koronás bankjegyekben, ugynevezett kékpénzben fizetendő.

Egyben figyelmezteti a kormánybiztos ur a népet, kereskedőket és iparosokat, hogy a rendes pénzforgalom csakja úgy állítható helyre, ha ők is kékpénzzel fizetnek, mert ha a kékpénzt visszatartják a azt a forgalomból elvonják, egyrészt ők sem kaphatnak kékpénzt, de nem is kívánhatják terményeiknek, áruiknak kékpénzben való megfizetését, másrészt a forgalom helyreállítása céljából kénytelen lenne a községi cikkeket kényeszereladását elrendelni.

Nagykanizsa, 1919. évi október hó 13-án.

2081

Polgármester.

Hirdetmény.

Közhírré teszem, hogy a felszámolásom alatt álló alsózalavármegyei (szocializálva volt) gazdaságok kerületi központjának tulajdonát képezett

1 (egy) drb. sertés kan

Nagykanizsán szabadkézből eladó. Áránlatok 8 napon belül Garai Ferenc likvidáló bizottsági megbízottnál Nagykanizsa (Sugár-ut 7. sz. földszint) adandók be, ki a vármegyei felszámoló bizottság által az eladással megbízott. Ugyancsak szabad kézből eladók a kerületi gazdasági felügyelőség raktárában található következő árúk:

oaa 252 kg. terlórápamag,
" 450 " ősziboró,
" 254 1/2 " ősziboróköny,
" 611 " gomborkamag,
" 4 drb. fakerék (2 db. hűtő és 2 db. Műső)
" 78000 " kél kövekötő (kenderből),
" 10000 " " (kuszál),
" 17 kgr. szákvarró órna,
" 183 " papir szákszinog,
" 3 drb. úres láda,
" 30 méter papir emballage,
" 15 drb. szák (szita),
" 1 " „Roland” kőszőrölőgép.

Venni szándékozók a sertést megtekinthetik Nagykanizsa város gazdasági hivatalában, az árukat pedig a felügyelőség Király-utca 28. sz. alatti raktárhelyiségében. Közlelbbi felvilágosítást a felszámoló bizottság fontnevezett megbízottja nyújt.

Nagykanizsa, 1919. október 14.

MIHÁLY SÁNDOR

Ill. gazd. felügyelő, a várm. felz. bizottság elnöke.

Alkalmi vétel! Mig a készlet tart!

Valódi francia mosószappan

1 kg. 50 korona.

Kapható: **TEUTSCH GUSZTAV** drogériájában, Városház-épület.

FELHÍVÁSI

A szocializálva volt gazdaságok alsó-zalamegyei (Nagykanizsa) kerületi gazdasági felügyelőségét és a hozzátartozó kerületi gazdasági felügyelőségeket felzámoló bizottság ezennel felhívja mindazokat, akiknek akár a kerületi gazdasági felügyelőséggel, akár annak valamelyik kerületi felügyelőségével szemben követelésük van, hogy ezen követelésüket, jelen felhívás közzétételétől számított

15 napon belül

a vármegyei felszámoló bizottság elnökénél (Zalaegerszeg, Vármegyháza) szóbelileg vagy ajánlott levélben — a követelést igazoló okmányokkal együtt — jelenték be, mert ezen határidő letelte után követelésük érvényesíthető nem lesz.

Nagykanizsa, 1919. október 14.

Mihály Sándor

Ill. gazd. felügyelő
felszámoló bizottsági elnök.

2081

VILÁG színes mozgószínház
Szíves szálloda. Telefon 74. sz.

Szerda, október 16. és 18.

Félszüzek

Marcel Révoist világhírű regénye filmen,
4 felvonásban. — Főszerepben:
Diana Karenne, Albert Capozzi.

Előadások kezdete fél 6 és 9 órakor!
Vasár- és Húsvétnapokon 2, 5, 7, és 9 órakor.
Jegyek d. u. 3 órától előre válthatók.

URANIA mozgóképpalota
Könyvtár. 4. Telefon 259

Oktober 16-án

A nőstény farkas

Garvai Andor drámája 5 felvonásban.
A főszerepokat játssza:
Fedák Sári és Virányi Sándor
a Magyar Színház művészei.

Előadások könyvnapokon 7 és 9 órakor
Vasár- és Húsvétnapokon 2, 5, 7 és 9 órakor.

Megérkeztek

a legjobb minőségű cigarettahüvelyek és cigarettapapírok!

Legjutányosabb áron kaphatók
Garamvölgyi és Szemere
dohány-nagyáruházaiban. —

Hirdetéseket

Csak a kiadóhivatal vesz fel naponta délután fél 5 óráig.

Közvetítés és hirdetésért:
NAGYKANIZSA,
Sugár-ut. 4.

Áll. Nyomdával
Fő-ut. 6. sz.

Megjelenik hétfő kivételével
mindennap korával

ZALA

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:

vidékre postai szét-
küldéssel:
Havonta 10 K.
Három hónapra 45
Félévre 80
Évesre 160

Egyenlő szám ára:
60 fillér.

Közvetítésért és hirdetésért telefon 76.
Nyomdai telefon 117.

Főszerkesztő:
TÓTH ZOLTÁN

Főmunkatárs és lapfőnöke:
CSILLAG JENŐ

Hirdetéseket, nyilatkozatokat és magán-
hírdetéseket díjazás nélkül fogadjuk
fel a kiadványunkban.

Angol bizottság szénbányáinkban.

Budapest, okt. 16. Az angol misszió több tagja Saigóvárában és a borodalmegyei szénbányákhoz utazott, hogy ott közvetlenül meggyőződjenek, milyen munka folyik ezen üzemekben és a szükségletnek mekkora kielégítése várható tőlük. A misszió vezetője Mac Lean őrnagy tapasztalatairól elmondta, hogy Magyarországnak saját szénbányáiból kell ellátni magát. Ennél fogva szükséges, hogy a meglévő szénbányákban tetemes túlermelést hozzanak létre. Meggyőződött arról, hogy a bányamunkások nagy része hajlandó jobb élelmérés mellett munkaidejét meghosszabbítani.

Dunai hajóink Pécsről kapnak szénat.

Budapest, október 16. Arról értesülünk, hogy a Dunai hajózás szénszükségletének ellátására a magyar hajók a pécsi bányákból kapnak szénat — Az első vontató uszályok szénért már elindultak Mohácsra, ahonnan ma vagy holnap érkezik Budapestre egy uszályon 30 waggon szén. Ez elsősorban a Causey és Troubridge admirálisok vezérése alatt működő Dunaparancsnokságnak készíthető.

Szabad élelmiszerbehozatal szerb területeiről.

Budapest, okt. 16. A jugoszláv megszállott területekről Magyarországra utazók engedélyt kaptak, hogy 30 kilogramm erejéig élelmiszer csomagokat behozhassanak.

A Dunabizottság székhelye — Bécs.

Bécs, okt. 16. Irányadó bécsi körök azt állítják, hogy a Dunabizottság székhelye mindenféle külföldi jelentés ellenére Bécsben lesz.

Megtarthatók a szociáldemokrata gyűlések.

Budapest, okt. 16. A Pester Lloyd és Az Esz október hó 10-iki számában egy cikk jelent meg, mely szerint Panaitescu tábornoknál az angol és amerikai misszióknak egy-egy tagja megjelent volna, akik arra kérték volna a tábornokot, hogy ne engedje meg a szociáldemokrata, demokraták, köztársasági és radikális pártoknak gyűléseit. A román főparancsnokság ezennel megcáfolja ezen hírt, mely nem felel meg a valóságnak.

Álhírek az olasz király lemondásáról.

Lugano, okt. 16. A félhivatalos Stefani újságosság közli, hogy az olasz király lemondásáról szóló hírek alaptalanok.

Polai és társai bírják előtt.

A bakonaki hóhérok bűnügyének tárgyalása. — Az első nap.

(Saját tudósítónktól) Esős ősz reggel. A városban már a korai órákban szokatlan élénkség mutatkozik. Az emberek csoportokba verődve tárgyalnak, várják a fogházból jövő vádlottakat. Meglátszik az egész városban, hogy ez a nap igen jelentős szerepet játszik a város polgárságának életében: ez a nap fogja meggyőzni a békés, rendhez szokott emberek lelkét, hogy van igazságszolgáltatás, hogy mindenki felel a társadalom ellen elkövetett bűnéért. A városháza előtt 8 óra felé már feltűnő az élénkség. Tudja mindenki, hogy itt lesz a tárgyalás, ide kísérik a vádlottakat. — Kovással 8 óra után a piac felől fel is tűnik a menet. Fegyveres fogházőrök között jönnek sorban a nap hősei: Polai, Szabados, Kardos, Schneider, Rauch, Holmik és a többiek, összesen huszan. A menetet bevonul a városház kapuján, a kívüli maradtak pedig hosszas eszmecserékbe bocsájtóznak, megvárják maguk között a történeteket megállapítják egyénileg az egyes vádlottak bűnösségi fokait a vitáznak a kiszabandó büntetések felett.

A városházára már csak a főtárgyalási elnök által kiállított két belépőjegyek felmutatása mellett juthat be az ember. Az emeleten a kozgyűlési terén ajtaja előtt újabb igazoltatás, végre benn vagyunk a teremben. Itt fog lefolyni a monstre bűnügy tárgyalása, mert a törvényszék főtárgyalási terme a sok vádlott és tanu miatt kicsinynek bizonyult. Az elnöki emelvényen a törvényszék fog elhelyezkedni, jobbra egy kis asztalka, a vádhatóság képviselőjéé, balfelől két padosor a kirendelt védők helye. Közvetlenül az emelvény előtt ülnek a jegyzők, míg a terem mindkét felől két első padosorát a vádlottak és öreik foglalják el. Az ügyész mellett kis asztal az újságírók részére. Fél 9 felé már gyülekezni kezd a hallgatóság a háromnegyedkor már tömve van a terem. A város lakosságának minden rétege képviselve van, igen sok hölgy van jelen. Mindenki jó helyet igyekszik magának szerezni, majd érdeklődésük az elől ülő vádlottak felé irányul. Nézik, kinék az aróat ismerik meg a megállapítják, hogy ki mennyire változott meg szereplése óta. A vádlottak nyugalomra fordultak, szinte észre sem veszesen ülnek helyeiken, nem is igen mozognak, nem nézegetnek hátra, vagy nem érdeklik őket a közönség, vagy nem mernek ember-társaik szemé közé nézni.

Pont 9 óra. A törvényszék bevonul. Elől dr. Kenedy Imre táblahírő, a főtárgyalás elnöke, utána az ötös tanács tagjai. A vádhatóság dr. Szabó vezető államügyész képviseli. A védők padosorai is megteltek: ott vannak

Polai védelmében dr. Rothschild Béla, Rauch Ferenc védelmében dr. Hajdu Gyula, Holmikot dr. Friedl Ödön, Schneider Gusztávot a kivonult vörösörkületmény parancsnokát dr. Schleifer Imre, Zoltán János, a bakonaki dírektórium elnökét dr. Dardó László, Szabados Árpádot, a Mura-front volt főparancsnokát dr. Malek László védi, a többi vádlott védelmét pedig: dr. Domján Lajos, dr. Rapoch Aladár, Györfly János, dr. Halphen Jenő, dr. Ellényi Géza, dr. Krausz Aladár, dr. Weisz Lajos és dr. Hoch Oszkár látják el.

Dr. Kenedy elnök megnyitja a tárgyalást, figyelmezteti a nagyszámban megjelent közönséget, hogy tetszés- vagy nem tetszés nyilatkozataitól tartózkodják a felhívja a vádhatóság képviselőjét, hogy terjessze elő vádindítványát. Belelenti még az elnök, hogy a vádlottak védőt — minthogy azok meggyőződésükkel ellenkezőnek tartották a kommunizmus védelmét — a törvényszék rendelte ki.

Dr. Szabó vezető államügyész vádindítványa szerint a terheltek államrendbeli gyilkosságra való felbujtással, három rendbeli gyilkossággal, illetve az abban való bűnrészeséggel vannak vádolva.

Polai János.

Az elnök felszólítására a tanuk elhagyják a termet, a vádlottakat is kivesszük, csak Polai a fővádlott marad bent. Őt hallgatja ki először a törvényszék.

— Polai, álljon fel! Megértette a vádat? Bűnösnek érzi magát?

És Polai, Magyarországon egykor rettegelt vádbiztons, feláll, két lépést tesz előre s megáll bírál előtt. Jól van öltözve, talán a leggondozottabb külsejű az összes vádlottak között. Simára van borotválva, jó átmeneti kabátja s élesre vasalt nadrágja azt látszanak bizonyítani, hogy a pár hónapos pünkösdi kirendeltség alatt igen megszerette a jót, a kényelmet — belelente magát az uri módba. Egy cseppet sem látszik elfogódottnak, inkább a méreg, mint a megbánás jelei mutatkoznak rajta. Mintha indígnálódna, hogy őt, aki pedig nem régen volt olyan nagyhatalmu ember, mint a törvényszék bármelyik tagja — kérdéseikkel zaklatják, vádakkal illetik.

A vádat megértette. Bűnösnek érzi magát, de nem úgy, ahogyan vádolják. Valahogy úgy mondja ezt, mint aki azt hiszi: „ne hiszen pár szóval úgy is kimagyarázok mindent a akkor ugyanis megállítják, hogy nem bűntelést, de dicséretet érdemeltek”. El is képzeli talán magában, hogyan fog az elnök védőke zésének meghangzása után felkelni, kezét szorit majd vele s ezt mondja: „Na Polai, bocsásson

mag nekünk, igazán féltiszteltük magát, maga egy derék becsületes ember, magának köszönjük, hogy csak három embert és nem huszat gyilkoltak le ezek a gazemberek. Majd intézkedem, hogy az illetékes helyekről megkapja méltó jutalmát". S ő a hallgatóság teljes éljenzése közben hagyta el a termet.

Ilyenféle gondolatok vehetők ki beszédéből, egész magatartásából.

— Mondja el nekünk, hogyan csüppent maga ebbe az állásába, s milyen szerepe volt az első forradalomtól kezdve — kérdezi az elnök.

Egyik keze a zsebében, a másikkal gesztikulálva és elkezdte mesélni, hogy az első forradalom kitörése után a nemzeti tanács tagja, a második forradalom lezajlása után pedig a lakóhivatal vezetője lett. Arról, hogy vadbiztosává nevezték ki, csak a lapokból értesült s ekkor minden erejével tiltakozott is ellene, de minden hiabavaló volt, el kellett foglalnia állását.

Mondja csak el, miféle beszédet tartott maga ekkor az ügyesség tisztviselőnek? Nem emlékszik? Na majd én felfrissítem az emlékeit. Ezt mondta: „Elvárom, hogy mindannyian úgy fognak mindig cselekedni, ahogyan én parancsolom, különben sorjában föbölvetem magukat!”

Arra a kérdésre az elnöknek, hogy mért kellett elhagynia a vadbiztosai székét, azt feleli, hogy lemondott. Mikor pedig az elnök azt vágja a szemébe, hogy részegeskedés és lopás miatt — legnagyobb indignálódás hangján feleli:

— Ugyan kérem egy szó sem igaz belőle. A Riedlre bu orait csak „gondoltam”, de el nem loptam!

A szomorú emlékű bakónaki vasárnap.

Ezek után a bakónaki esot részleteiről kér részletes vallomást az elnök.

— Szombaton, majus 24-én — kezd Polai — magához hívtatt Szabados s előadta nekem, hogy előtte való nap Kardos és Bárány direktívumi tagok egy csapat vörös katonával jáltak Bakónakon, ahol valami sérelmezési ügyet kellett volna nekik megvizsgálniuk, de a lakosság megtámadta és menekülésre kényszerítette őket. Szabados ezután azt mondta, hogy ez nyílt ellenforradalom, hogy ő már telefonált is terrorcsapatokért, amelyek estére meg is érkeznek Sopronból és nekem kell velük kimennem rendet teremteni Bakónakra.

Én — folytatta Polai — rögtön szabadkoztam, hogy „kérem szépen Szabados elvtárs elvtárs, én sem szeretem magamat semmibe sem belékeverni, pláne ilyen nem rendes dolgokra nem”. Mikor ismét felszólított, gondoltam magamban, hogy parancs — az parancs — betenyugodtam. Szombaton este 8 óra tájban meg is jött a terrorcsapat Entzbruder, Ganzner és Schneider parancsnoksága alatt. Este 9 óra tájban el is indultunk ket kocsin, én, Kardos, Rauch és Holmik, a terrorcsapat pedig gyalog.

— Miféle utasítást adott magának Szabados a kimenetelre vonatkozólag?

— Azt, kérem szépen, hogy indítsak vizsgálatot a süllyben. — Éjjel 1 óra tájban érünk Bakónakra. A faluban csend volt. A terroristák felkötötték a plábanost, Matyók és Ganzner politikai megbízottak házkutatást tartottak nála, majd enni és innivalót követeltek tőle. *Enni, csak tántoltat tudott adni a plábanos.* Mi ezután egész éjjel ottünk és ittünk a paplakban. Entzbruder, a soproniak parancsnoka még az éjjel egy lista alapján összezsedeit egy csomó embert, akiket az iskolába

zártak. Reggel 9 óra felé elmentem s kikerdeztem az embereket, amiközben nagy lövöldözés támadt a faluban.

Most már az elnöknek igen sürűn kell segítenie a vádlottnak emlékeit felfrissíteni. Semmire sem emlékszik pontosan, amire pedig emlékszik, az mind az ő teljes ártatlanságát bizonyítja. Arra emlékszik, hogy Kollaritot — a hársni szerencsétlen véget ért ártatlan ember egyikét — azért fogták el, mert lovon ült, két pisztoly s egy látszó volt nála. De már például arra, hogy Salamon Lajost, az egyik letartóztatott bakónaki gazdát a szavakkal küldötte ki egy vörös őrrel: „Vigyázzanak erre az emberre, mert ez halálra van ítélve” — erre már igazán nem emlékszik. A két másik áldozatot Horváth Jánost és Horváth Józsefet szintén reggel hozták be. Az egyiknek az volt a bűne, hogy állítólag lelőtt egy vörös katonát — senki nem tudta rábizonyítani — a másik pedig fejszével járt s ez elég ok volt arra, hogy letartóztassák s a halálra predestinálják.

Elmeséli azután Polai, hogy a katonák megölt bajtársaik megbosszulásáért követelték, hogy a három embert akasszák fel, de ő ezt nem engedte, ő kézzel lábbal tiltakozott s csak szónoki képességeinek köszönhető, hogy a szerencsétleneket ott a helyszínén ki nem végezték.

Polai véstörvényésze.

Még a délelőtti folyamán összehívatta a bakónaki tanácsagokat s velük és a Kanizsáról kiküldött direktívumi tagokkal megbeszélte ott az iskola épületében egy forradalmi törvényészeket. Ő mint vadbiztos kinevezte a törvényészek tagjait. Kardos lett elnök, Rauch és Molnár Gábor (bakónaki) ülnökök, Holmik pedig „mert ő tudott a társaságból legjobban írni” — jegyző. A bakónaki tanácsagokat a tárgyalás folyamán kifarancsolta a szobából. Hogy azután a törvényészek hogyan tanácskoztak azt Polai előadásából megállapítani nem lehet. Tény az, hogy határozatot hoztak, azt meg is szövegezték és Polai Holmiknak tollba is mondta. A határozat a legegyszerűbb rövidséggel a következőket mondja:

— Nagykanizsa munkás-, katonai- és földműves tanácsa 1919. március 25-én tartott forradalmi törvényészi ülésén *Kollaris Józsefet, Horváth Józsefet és Horváth Jánost egyhangúlag golyó általi halálra ítélte, mivel ellenforradalmi lázba hozták Alsó-Zalamegye lakosságát.*

Nagybakónakon, 1919. márc. 23. Kardos, elnök; Rauch, Molnár ülnökök; Holmik jegyző; Polai vadbiztos. Következik még sorra a bakónaki tanácsagok aláírása.

A bakónakijakat csak a határozat aláírásához hívták be és elmagyarázták nekik, hogy a halálos ítélet csak Kardosnak csak arra való, hogy a bosszút szomjazó katonaságot megnyugtassa.

Azt, hogy délután 4 órára tűzte volna ki a kivégzést s hogy erre dobsszóval hívta volna össze a lakosságot — mint minden más ténylet — tagadja.

Az ítélethozatal után Polai elment Schneider parancsnokhoz és közölte vele, hogy délután 4 órakor végre kell hajtani a halálos ítéletet (Polai előadása szerint ép ő kérte a parancsnokot, hogy ne hajtják végre az ítéletet) Schneider azonban — úgy látszik nem érezte magát biztonságban a faluban vagy más okokból a kivégzést megtagadta. Erre elhatá-

roztak, hogy bevonulnak Kanizsára s a foglyokat magukkal viszik.

Négy órakor meg is kezdtek a visszavonulást — 23 embert magukkal vittek — s ez alkalommal még egy meglátogatásban voltak részük. Egy bakónaki ember meg is sebesült ez alkalommal, akit Polai — állítása szerint — azonnal bekötöztetett. Arról persze hallani sem akar, hogy ő is lövöldözött volna veréből ugyan arra az emberre.

Este 8 óra után érkezett meg a társaság Kanizsára a Bakónakon rekvirált kocsikon. A város háza előtt megállt a menet s ott Polai utasítására a foglyokat a fogházba kísérték. Huszonkötöt bevittek a fogházirodába, a három elítélt pedig kint maradt. A foglyokat Mandula Sándor terrorista kísérte és őrizte 3 emberével.

Elmondta azután Polai, hogy a fogházirodába egyszer csak berontott hozzá Mandula:

— Elvtárs, végre lehetne most hajtani a halálos ítéletet! S ezzel kitépte kezéből az ítéletet tartalmazó határozatot s a három szerencsétlennel lement a fogház kisudvarára. Ott meg is történt a kivégzés, amelyről azonban Polai nem volt jelen. Ő csak a szomorú aktus után telefonált a rendőrségre, hogy vigyék el a hullákat. Még este felment Szabadoshoz, jelentette neki az esetet. Szabados mindent tudomásul vett.

Még a bíróság tagjai, az ügyész s a védők intéztek kérdéseket a vádlotthoz s ezzel Polai kihallgatása befejezést nyer. Polai leti, az elnök a tárgyalást felfüggeszti.

Schneider Gusztáv katonai parancsnok.

Egynegyed 12-kor nyitja meg ismét az ülést dr. Kenedy elnök. Schneider Gusztáv elvezetik be. 25 év körüli, magas, intelligens kinézésű fiatal ember, soproni kereskedő-család gyermeke, volt 70-os főhadnagy. — Ő volt a soproni vörösörkölőhítménynek a parancsnoka. Értelmes, folyékony előadásban meséli el egész szereplését. Entzbruder, a hírhedt soproni vérszopó volt az ő parancsnoka, aki csak vasárnap reggel adta át neki Bakónakon a parancsnokságot. Otthagytja azonban mellette politikai megbízottul Ganzner, ezt a másik hőhért, ki azután ugyyszólván korlátlan hatáskörrel parancsnokolta a csapatot. — Ő nem tudott embereinek parancsolni, azokban nem volt semmi fegyelem, mindenki parancsolt a csapatban, aki csak akart. A véstörvényészek ülése csak 10 percig volt jelen, az ítélethozatalról csak akkor értesült, amikor Polai felszólította, hogy délután 4 órakor haltsa azt végre. Ezt a leghatározottabban visszautasította s abban állapodott meg Polaival, hogy a foglyokat be szállítják Kanizsára.

A Kanizsán történetéről csak annyit tud, hogy Polai a foglyokat levezette a fogházra. — Ő semmi utasítást embereinek nem adott, Brónyáival kiment az állomásra vacsorázni, ahol a visszakerülő Mandulától értesült a megtörtént szomorú eseményekről. *Mandula azt mondta, hogy a kivégzést Polai parancsára teljesítette.* — Még az este felment Szabadoshoz s jelentette neki, hogy a kivégzés az ő tudtán kívül történt s ő nem vállalja érte a felelősséget. Szabados azt mondta, hogy az ügy el van intézve.

Kardos Dezső, a véstörvényészek elnöke.

50 év körüli ideges, bácsi Zavartan, összefüggés nélkül beszéli. Folyton azt hangsúlyoztatja, hogy ő nem oka semminek, ő nem

csinált semmit, ő éppen csak volt, ősrült, hogy őt nem bántották. A bakónaki választmányok egyikének Polai nevezte ki, ott neki egy szava sem volt. Polai beszélt, Polai intézkedett, Polai írt, más senki. Ő is abban a hiszemben volt, hogy az egész törvénykezés csak „formai” volt. Formai volt a határozat is a halálos ítélettel s talán az ítélet végrehajtása is formai volt. Különben is a kivégzésről semmi tudomása nem volt, csak késő este értesült róla s másnap felelősségre is vontatta Polait, Kardos kihallgatása után az elnök d. u. negyed 2 órakor a tárgyalást 3 óráig felüggesztette.

A döntései tárgyalása.

Rauch Ferencz.

Délután először Rauch Ferencot, a választmányok egyik ülnökét hallgatja ki a választmányok. Nem igen illik rá az ülnök kifejezés, mert előadása szerint a forradalmi választmányok üléseit teljesen átáludta. Határozatlan, minden ingadozás nélkül beszéli el, hogy bement a tanító szobájába, ledőlt az ágyra és a nagy farságtól, no meg az éjszakai mulla tozától elálmósodva elaludt. A tárgyalás egész tartama alatt aludt, csak Polai ébresztette fel azzal, hogy írjon alá valamit. Ő nem kérdezte hogy mi az — „mások” is szoktam a tákat olvasás nélkül aláírni” — aláírta és tovább aludt. Fogalma sem volt róla, hogy három halálos ítéletet írt alá.

— Én kérem mindig mondtam, hogy ha nem adhatunk enbérletet, el sem vehetünk.

Kanizsán ő is megdöbbenéssel értesült a kivégzésekről, Kardossal együtt ő is felelősségre vontatta Polait, aki azonban kijelentette, hogy „én vagyok a vádbiztos, én vagyok a felelős”.

Molnár Gábor a másik ülnök.

A budapesti városi villamosvasút egyenruhájában áll a bíróság előtt. Őt akkor vasárnap délelőtt mint ellenforradalmárt szintén letartóztatták, Polai egy pisztolytásával még jól melles is boxolta kétszer, de azután bevette az általa kinevezett választmányba. Ő ideges ember, az egész idő alatt a sarokban állt, nem szólt, egy szót sem s mikor felszólították, hogy írja alá a jegyzőkönyvet, a terror hatása alatt megiette. Egyebet nem tud.

Holmik Gyula jegyző.

A forradalom után állás nélkül maradt, állásért folyamodott a direktoriumhoz. — Megtették *eloszlónak*. Ő a direktorium előszobájában ült s a feleknek megmutogatta, hogy hol van az egyes direktoriumi tagok szobája. Ezért napi 50 koronát kapott. — Bakónakra a direktorium parancsára ment ki. Semmire sem emlékszik, mert „nagyon-desperát” volt, amióta látta, hogy Polai mellbevágta a szegény Molnárt. Össze is vonszta Polaival, annak erőszakoskodásai miatt. — A határozatot Polai parancsára és diktandójára írta, azt hitte — mint a tobbiek — hogy csak formai a dolog. Azonban még ennek ellenére is vonakodott aláírni azt. Polai azonban parancsolt és terrorizált — ő pedig engedelmeskedett.

Nagyon nehezen emlékezik mindenre desperátasága miatt, össze-vissza beszél, ellentmondásokba keveredik és a sürű „nagyságos uramozsál” s „tekintetes törvénykezéssel” akar magának gondolkodási időt szakítani.

Zoltán János a bakónaki tanácselnök.

Zoltán János a bakónaki direktorium tagja vallja, hogy Polai azt sugta a fülébe az ítélet hirdetésénél, hogy nem komoly dolog a halálos ítélet. Később Kardos és Polai revolvérrel kényszerítették őket a halálos ítélet aláírására. Ő úgy hallotta, hogy a halálos ítéletet Polai diktálta. Tagadja, hogy az ítélet diktálása alkalmával bent lett volna a szobában. A bakónaki vértanúknak szerinte az volt a bűnök, hogy megölték egy vörösdőt, továbbá lázították a falu népét. Polai kiakarta doboltatni a faluban a halálos ítéletet s hogy a kivégzés délután 4 órakor lesz Bakónakon, de aztan másat gondolt s bekísértette a halálra ítéltet Kanizsára. Elmondja, hogy ő másnap követelte Polaitól, hogy a falu jegyzőjét és plebánosát engedje hazra. Polai tanácskozott Szabadossal, hogy mit tegyenek s elhatározták, hogy előbb a papnak és jegyzőnek jelen kell lenni az ellenforradalommal esleett vörösdő temetésén.

Ezután Polait szembesítik Zoltán Jánossal. Polai megemlíti, hogy a halálos ítéletet a katonák megnyugtatására botkák, de végrehajtani nem akarta. Zoltán Jánost nem kellett a jegyzőkönyv aláírására kényszeríteni, mert ő sürgette, hogy terroristákat vigyenek ki Bakónakra.

Az elnök is megállapítja, hogy Zoltán Jánosnak majdnem annyi része volt a gyilkosságban, mint Polainak.

Zoltán János megismétli, hogy ő mindvégig kényszer alatt cselekedett.

Mandula Sándor az ítélet végrehajtója.

Mandula Sándor, aki a kivégzésnél a tüzet vezényelte, Sopronban szolgált a diktatura alatt, mikor kora reggel fölverték őket, hogy mennek Kanizsára. Nem tudták, hogy mért. Ő nem is akart eljönni, de kényszerítették. Entzbruder vezette őket. Kijelentette, hogy most ellenforradalom leverésére mennek s olyat kell ott csinálni, amitől az egész ország visszareppenjen. Hoszan beszél el a bakónaki harcok történetét. Előadásából borzalmas kép tárul elő. Az elfogott szerencsétlen ellenforradalmárokat úgy összeverték, hogy beszélni se tudtak. Ezeket az embereket később kinalgatás nélkül ítélték halálra. Polai már Bakónakon kiakarta végeztetni a három halálraítéltet, de a katonai parancsnok azt mondta, hogy az ítéletet Kanizsán hajtják végre. Siettek is be Kanizsára, mert a logényiség már két éjjel nem aludt s féltek, hogy nem bírják ki a harmadik éjszakát. Még aztán küldöncök jöttek Kanizsáról, hogy ott is ellenforradalom készül. Mikor beértek a városba, Polai kiadta a parancsot, hogy a kivégzés a fogház udvarán lesz. Be is vitték a foglyokat a fogházba, ahol Polai intézkedett, hogy a három embert a fogház hátsó udvarán löjék agyon. Polai mutatta meg egy fogházzal a katonáknak, hogy hol a hátsó udvar. A kivégzést vezénylő katonát Polai tanította ki, hogy így vezényeljen: Vigyázz! Tűz!

Következik a szembesítés. Polai délelőtt azzal védekezett, hogy Mandula volt az, aki a katonák nevében fölkereste őt a fogház iródjában, kitepte az ő kezéből az ítéletet végrehajtani. A katonák lázongtak s követelték az ítélet végrehajtását. Most azonban beismeri, hogy Mandulának önként adta át az írásba foglalt ítéletet azzal a kijelentéssel, hogy hajtja végre. De megjegyzi, hogy ugyanakkor lement az udvarba a kerte a katonákat,

ne eszközöljek ma az ítélet végrehajtását mert sötét van. De nem birt a katonákkal. Ő csak a terrornak engedett. (Nagy derültség.) Mandula még szemébe mondja Polainak, hogy őt és egy társát — amióta fogva vannak — arra akarta rábeszélni, hogy mindent kenjenek rá a bakónaki dolognak egy olyan szereplőjére, aki kimenekült Németországba.

Több kérdést intéztek a vádlottakhoz s végül az elnök a tárgyalást ma reggeli 6 órára halasztotta.

HIREK.

A királyságért.

A főváros utcáin a következő szövegű plakátok jelentek meg:

Magyarország népéhez!

Kettentő napok, szörnyű megpróbáltatások után készülődünk a nemzetgyűlési választáshoz. Gombamódra alakulnak új pártok, melyek társadalmi, foglalkozásbeli és felekezeti jelleggel indulnak a küzdelembe. Ma nincs itt az ideje az erők ily módon való szétforgatolásának. *A nemzetgyűlés legfontosabb feladata az államforma megállapítása lesz.* Erre kell fegyverkezni, erre kell egységes pártba tömörülnünk, mert most fog eldőlni, hogy királyság, vagy köztársaság akarunk-e lenni. Kívánjuk-e, hogy Károlyi Mihály köztársasági elnöksége és Kun Béla tanácsköztársasága után továbbra is ez az államforma maradjon fenn, vagy az ezeréves magyar nemzet tradíciójának megfelelőleg Szent István koronájával méltó udódot ültessünk trónunkra. Mi nem habozunk a választással. Nekünk erős a hitünk, hogy drága hazánk sorsa csak akkor lesz nyugópontra, megérdemelté, továbbfejleszté csupán így lesz biztosítva, ha évszázadok után most újra élni fogunk szabad királyválasztási jogunkkal és koronás főnek nyitunk kaput budai királyi palotánkban. Magyarország lakosai! *Gyerek a mi táborunkba, fal, vallás, osztály- és nemzetiségi különbség nélkül.* Gyülekezzetek a mi zászlónk alá, lépjétek be a mi pártunkba, a Magyar királyság pártjába (Royalista-párt). Szeret az országban s itt a fővárosban sok százezer magyar ember csatlakozott máris hozzánk. Hiszen mindenki érzi, hogy amugy is elég részünk van a személyi torzszalkodásból és ez az agyonzaklatott ország nem bírja el, ha még az államfő időnkint választása is korthadójáráttá fajulna el. — A magyar királyság pártja a nemzetgyűlési választásra csakis az államforma megállapítását tűzi ki feladatául. A király személyéiék kijelölését és megválasztását a nemzetgyűlés öltöcs belátására kíváná bízni. Magyarország lakosai! Akinak a hazá érdeke szíven fekszik, aki át tudja érezni a történelmi idők nagy jelentőségét, aki tudatában van annak a súlyos felelősségnek, ami most minden magyar emberre hárul, — ez a magyar királyság pártjának programjával és zászlajával fogja a választási küzdelemből részét kívenni. A magyar királyság pártjába jelentkezni lehet Budapest, Teréz körút 6. II. em. 10.

A „Magyar királyság” pártjának nagybizottsága.

A magyar royalisták száma napról-napra rohamosan gyarapszik. Károlyiék és Kunéék uralma végleg befűlyült a köztársasági eszméknek. Ma az exponált republikánusok is royalisták s az alkotmányozó nemzetgyűlés határozatahoz kétség se fér.

1919.
október
17
Péntek

NAPTÁR

4. Kón. bath. Hedvig. Gár. balati (okt. 4.) Hírsz. Gur. bath. Oszas. Prot. Hedvig. Jar. Théri 23.
A nap két óra 21 perccor, nyugatnak 5 óra 8 perccor.
A hold két délebb a nyugat felé délután 2 óra 1 perccor.

— **Népgyűlés.** A nagykanizsai Egyesült Keresztény Partok vasárnap délelőtt nagy népgyűlést tartanak a Főtéren. A gyűlésen Szimrecsányi György és dr. Hegedűs György szónokolnak.

— **Enek a borárak** Vágre van mégis valami, aminek az ára esik. A boré. A meg-levő nagy borkészletek és az ideig elég jó termés okozták részben, hogy ez bekövetkezett. Az áresés másik oka, hogy Auszriában tizenkét koronában állapították meg a bor legmagasabb árát s így a termelők nem számíthatnak rá, hogy az osztrák fogyasztó minden árat megad. Szakemberek egybehangzó véleménye szerint hamarosan a jobbajta bor literje 6-8 korona lesz.

— **Visszahelyezés.** Az alispán Szilágyi Dező sümegi főszolgabíró fölülgészését hatálytalantította s őt állásába visszahelyezte.

— **Vasárnap tea-délután.** Folyó hó 19-én d. u. 5 órai kezdettel a nagykanizsai nemzeti propaganda bizottság a Polgári Egylet nagyteremben tea-délután rendez. A bizottságnak a helybeli műkedvelők sorából sikerült egy kedves kubarét összeállítani, ami magában szenzációs lesz. A kabaré után tánc. Neméljük, hogy a páratlan sikerének igékező mulatságról a város lakosságából nem fog senki sem hiányozni, aki egy kicsit is magyarnak érzi magát és egy-két filért nem vonakodik a nemzeti eszme terjedésére adakozni. A belépő-jegy 5 korona, család-jegy 15 korona. — Szíves felülfizetések hirtapilag nyugtazzatnak.

— **Jókai Mór** világhírű regénye, az **Aranyember** I. része látható 17-én, 18-án és 19-én az Urániában. A főszerepeket **Beregi Oszkár, Rajnai Gábor, Lenkeffy Jea és Berki Lili** játsszák. Vasárnap az előadások 3, 5, 7 és 9 órákor kezdődnek **saját drammal.**

— A **Világ** mozgóban péntek, szombat és vasárnap kerül bemutatásra **A pacsirta**, Lehár operettje 4 felvonásban, saját zenekísérettel. Nagyszerű rendezés, pompás kiállítás, művészi játék s utánozhatatlan technika jellemzi ezen filmet. Jegyek má délután 2 órától előre válthatók a pénztárnál. Előadás 6, 8 és 9-kor.

Elvállalok motorerővel tűzifa felvágását!
Ölenként 80 korona. Feleprítva, fahéba elrakva 120 korona. Szíves megkeresést kér **BERGER JENŐ, gépész**
Eötvös-tér 18. szám. Telefon 196.

Tisztelettel értesítem a n. é. közönséget, hogy raktáromon állandóan mindennemű **férfi-, női- és gyermekcipők** nagy választékban kaphatók! Szíves megkeresést kér **FURMÉN IMRE** cipész. — Csengeri-ut 1. szám.

Hirdetéseket felvesz a ZALA kiadóhivatala

Meghívás.

A Szepetneki Takarékpénztár Részvénylarsaság
1919. évi aprilis hó 9-ára hirdetett, de a kommunizmus miatt meg nem tartott

VII. évi rendes közgyűlést

az annak idején közzétett 1918. évi zárszámadások alapján

1919. évi november hó 2-án délután fél 3 órákor saját helyiségében tartja meg, melyre a t. c. részvényeseket tisztelettel meghívja

az Igazgatóság.

A közgyűlés tárgysái:

1. Igazgatósági és felügyelő-bizottsági jelentések az 1918. évi üzletmenet és számadásokról.
2. Az 1918. évi számadások előterjesztése, a mérleg megállapítása, a nyereség felosztása iránti határozathozatal és a felmentvény megadása.
3. A lemondás folytán megüresedett elnöki állás betöltése.
4. A felügyelő-bizottsági tagoknak egy évre való megválasztása.

Kült Szepetneken, 1919. október hó 12-én.

Jegyzet: Az alapszabályok 8. §-a szerint a közgyűlésre jogokat csak azon részvényes gyakorolhat, kinek részvénye legalább 30 nappal a közgyűlést megelőzőleg a részvénykönyvben nevére íratott és aki részvényét a társaság pénztáránál, vagy a hirdményben kijelölt helyen a közgyűlést megelőző 9 nappal felmutatta, mírti államvény adatik át. A szervezeti jog igazolásul az államvény szolgál.

novai járás főszolgabírójától.

3073/kg. 1919.

Pályázati hirdetmény.

Zala vármegye alsólendvai járásához tartozó csestrengi

körorvosi állásra

Csestreng székkellyel pályázatot hirdetek. A körorvos javadalmazása: 1000 korona törzsszítés, 800 korona lakbér, megfelelő helyi pótlék, 700 korona utitartalány, illetőleg a községek által kiszolgáltatandó természet báni fuvar és a szabályrendeletben megállapított látogatási díjak.

Felhívom az állásra pályázókat, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényeiket hivatalomba **folyó évi október 31-ig adják be.** A választás idejét később fogom kiütni. Nova, 1919. október 13-án.

Dr. Huszár,
főszolgabíró.

923/1919.

Kiskomárom község.

Hirdetmény.

Kiskomárom község képviselőtestülete megbízásából ezennel közhírré teszszük, hogy a Kiskomárom község határában gyakorolható

vadászati jog

1919. évi augusztus 1-15-ig kezdődő s 1925. év július 31-ig tartó 6 évre Kiskomárom község határában 1919. év október hó 25. napján d. e. 10 órákor tartandó nyilvános árverésen a legtöbbet-igérőnek bérbe adatik.

A feltételek a Kiskomáromi körjegyzői irodában betekinthetők.

Kiskomárom, 1919. év október 9.

Szilvay Gyula
körjegyző.

Marion József
bíró.

Alkalmi vétel! Míg a készlet tart!

Valódi francia mosószappan

1 kg. 50 korona.

Kapható: **TEUTSCH GUSZTAV**
drogériájában, Városház épület.

Ertesítem az igen tisztelt vevőközönséget, hogy nálam **fehér ellágozópamat kapható.** — **Kassler Lina** közmunkakereskedő. 2101

Fűtmenes **prima petroleum-pótló** literenként 20 koronáért kapható **Forgács Rezsónél** Rákóczi u. 10. sz. 2097

Két szekrény, 1 divány, 1 márvány mosdó tükörrel folyó hó 17-én d. u. 2 órákor a legtöbbet-igérőnek eladó. Barack-kórház 54. szám. 2099

Egy ótás kgr-os mérleg és 100-200 literig terjedő használt és új boroshordó eladó. Cim a kiadóhivatalban. 2016

Egy elsőrendű **Staar** kerékpár eladó. Cim a kiadóhivatalban.

Intelligens leány keresetlik két kis gyermek mellé nappalra, ételmezés és jó fizetéssel. Kinizsi-utca 2/a. I. em.

Egy jóházból való, 18-17 éves izr. leány vidékre, nagyobb gyermek mellé **állást keres.** Leveleket a kiadóba "K" jellegre ker. 2013

Eladó, 1 drb 170-os meteor vaskályha, 1 pár 38-as kivágott fekete bársony női cipő, Csengeri-ut. 27/a. I. jobb. 2092

Boroshordók eladók 400-1200 literig **Strohoffer** fűszerkereskedésében Szombathely, Caillag-utca. 2089

Bejáró takarító igen jó fizetés mellett alkalmazást nyer. Közvetlenül díjazok. Cim a kiadóhivatalban. 2080

VILÁG nagymozgósínhas

Szerecs színház. Telefon 74. sz.

Péntek, szombat, vasárnap. Október 17., 18. és 19.

I. magyar aranyosorozatunk.

A pacsirta

Lehár Ferenc operettje. — 4 felvonás
Saját zenekísérettel.

Előadások kezdete 6, fél 8 és 9 órákor!

Vasár- és Húsvétnapokon 3, 5, 7 és 9 órákor.

Jegyek d. u. 2 órától előre válthatók.

URANIA mozgóképpalota

Horgony-t. 4. Valóan 210

Péntek, szombat, vasárnap. Október 17., 18. és 19-én

Jókai Mór világhírű regénye!

Aranyember

I. rész.

Főszereplők: **Beregi Oszkár, Rajnai Gábor, Lenkeffy Jea és Berki Lili** játsszák.

Előadások háromnapon 7 és 9 órákor —
Vasár- és Húsvétnapokon 3, 5, 7 és 9 órákor.

Mosószappan

elsőrendű külföldi gyártmány. Kapható nagyobb mennyiségben a Vasuti ételmezési kerületben (teherkiadási raktár) kg.-ként 52 koronás árban. Bárki vételezhet.

Tartoztatóság és kiadóhivatal:

NAOYKANIZSA.

Sugár-ut. 4.

Aki Nyomdávállalat

Fő-ut. 5. sz.

Megjelenik hétfő kivételével
mindennap korareggel

ZALA

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:

vidékre postai szét-

küldéssel:

Egy hóra . . . 15 K.

Három hóra . . . 45 "

Félévre . . . 80 "

Egész évre . . . 150 "

Egyes szám ára:

40 fillér.

Korrekciókért és kiadóhivatali telefon 76.

Nyomdai telefon 117.

Főszerkesztő:

TÓTH ZOLTÁN

Főmunkatárs és leltársajdonoz:

CSILLAG JENŐ

Hirdetéseket, nyilatkozatokat és magán-
közleményeket díjazás nélkül szívesen
fogadunk a kiadóhivatalban.

Teljhatalmu antantmegbizott Budapestben.

Páris, okt. 17. Az ötös tanács Sir George Clarkot, mint az antant teljhatalmu megbizottját Budapestre küldte.

Vámsorompó Ausztria és Magyarország között.

Budapest, okt. 17. Mint *Az Est* jelenti, Ausztriából többé nem jöhet be vámentes áru Magyarországra. Osztrák kereskedelmi körökben ezért nagy a felzúdulás, de mivel az osztrák kormány is vámszedést rendelt el, a magyar kormány hasonló intézkedéssel felelt. A történelmileg is nevezetes esemény azonban nálunk is nagy felzúdulást idézett elő. Ugyanazon körök, melyek a magyar ipar érdekében folytonosan követeltek a vámsorompók felállítását, most tiltakoznak ellene, mert szerintük a vámszedés rossz időpontban kezdődött. A kormány politikai okokra hivatkozik és azt mondja, hogy ha Ausztria is vámot szed a mi aruink után, úgy a magyar kormány se lehet egyebet.

Amerikai ujságírók Budapestben.

Budapest, okt. 17. A közeli napokban amerikai ujságírók érkeznek Ver-saillesből Budapestre. Az amerikai köllégák fogadására megtörténtek már az előkészületek. Ugy tudjuk, a kormány mindent el fog követni, hogy a nagy világlapok képviselői jól érezzék magukat Budapestben.

Csernoch hercegprímás a liberalizmusról.

Budapest, okt. 17. Csernoch János hercegprímás az *Uj Nemzedék* munkatársára előt a liberalizmusról a következő nyilatkozatot tette: Ezen program, mint látom semmiben sem különbözik a keresztény szocialis párt programjától. Nem értem ennélfogva, mert szükséges ennek megvalósítására új pártot alakítani. A liberális szó az utolsó évek alatt, nálunk annyira lejárt magát, hogy azáltal a tapasztalatok után új pártot alapítani nem lehet. Akármilyen nézeteket is vallanak egyesek, annyi bizonyos, hogy az országnak tulnyomó többsége kifejezetten keresztény pártot akar. Ezen párt felekezetiileg senkivel szemben sem akar túrelmetlen lenni és nem is lesz, mert hiszen a kereszténység maga a szeretet vallása. Az új alakulatról — ismételtelen mondom, semmit sem tudok. Nem tudok

államtanácsról sem és nem tudom mi módon lehetne azt alkotmányunkba beilleszteni.

Uj pártalakítás.

Budapest, okt. 17. A nemzeti társaskörben az egyesült volt munkapárti képviselők körében mozgalom indult meg egy új politikai párt megalakítása iránt. Az új párt tervezői száz—százötven volt képviselőt szeretnének az új lobogó alatt egyesíteni.

A volt népbiztosok felelőssége.

Budapest, okt. 17. Ugy a közvéleményt, mint a jogászai köröket nyilván érdekli azon kérdés, kik felelnek azon tömegmészárlásokért, melyeket a rémuralom alatt elkövettek. A budapesti ügyészség előtt — hatszázra becsülök azon ártatlan áldozatoknak számát, akiket Számúly hóhérai lemészároltak. A budapesti államügyészség szerint a forradalmi törvényszékeket a népbiztosokból álló kormányzótanács állította fel. Ugyancsak a népbiztosok szervezték meg a terrorcsapatokat. Ma igen érdekes adat jutott az államügyészség kezére. Vantus Károlynál a most elfogott volt népbiztosnál egy érdekes iratot találtak, mely esetleg döntő lesz a népbiztosok sorsára vonatkozólag. Az irat többek között a következőket foglalja magában: A forradalmi kormányzótanács folyó évi június 5-én tartott ülésében az egész Dunántúli hadműveleti területnek nyilvánította és megbizta Jancsikot és Szamuelyt, hogy minden rendelkezésre álló eszközzel tartásák fenn a rendet és azon jogokat is gyakorolják, melyek a rögtönítélő forradalmi törvényszékeket megilletik. Mindazok, akik június 5-én a forradalmi kormányzótanács tagjai voltak az elkövetett tömegmészárlásokért felelnek.

Állítólagos összeesküvés a kormány ellen.

Budapest, okt. 17. A keresztény pártokban, mint érdekes kuriózumot emlegettek azon kalandos híresztelést, hogy a mai rezsim ellen egy messzeágazó összeesküvés szálait sikerült földeríteni, amelynek célja a Friedrich kormányának puccszerű eltávolítása.

Bécsi lapok a royalista mozgalomról.

Bécs, okt. 17. A bécsi lapok a legnagyobb figyelemmel fordulnak a magyarországi royalista mozgalom felé.

Német kárpótlás Belgiumnak.

Rottardam, okt. 17. A belga kormány a német megszállás alatt végrehajtott kivégzések kárpótlásául 980 millió frankot követel a német kormánytól.

Elhunyt tudós.

Budapest, okt. 17. A magyar természetbölcselet egyik legkomol'abb művelője: dr. Platz Bonifác, cisztercita rendi szerzetes, tankérdületi főigazgató tegnap Székesfehérvárott 71 éves korában meghalt. —

A népszövetség alakuló ülésének előkészítése.

London, okt. 17. Az angol népszövetségi tanács tegnapi ülésén a népszövetség alakuló ülésének előkészítéséről foglalkozott. Az elnöki tisztelet Wilsonnak kellett volna betöltenie, miert is Washingtont szemelték ki az alakuló ülés helyéül. Minthogy azonban Wilson elnök betegsége folytán valószínűleg Marshall alelnök fog elnökölni, sőt lehetséges, hogy Marshallt meghívják az elnöki állásra. Még mielőtt az első ülést megtartanák, azt kezdeményezték, hogy Lloyd George utaztassék mint Anglia egyik képviselője Washingtonba.

Uj földbirtok rendelet.

Budapest, október 17. A Hivatalos Lap most közli a kormány rendeletét a földbirtokreform alapelveiről. A renpelet hatályon kívül helyezi a Károlyi- és kommunista-korszak illeje alatt megjelent erre vonatkozó összes kormányintézkedések és lényugében a következő rendelkezéseket fogja tartalmazni: A földbirtokok szabad forgalma megszűnik. Ezentul csak száz holdnál kisebb földbirtokot, szőlőt lehet minden korlátozás nélkül venni vagy eladni. A száz holdon felüli birtokot vagy szőlőt csak a következő korlátozás mellett: aki száz holdon felüli földbirtokot akar eladni, köteles az eladandó földbirtokot megvételre a földművelésügyi miniszteriumnak felajánlani. Ha a miniszterium kijelenti, hogy a felajánlott birtokra nem tart igényt, lehet adásvételi szerződést kötni. Ugyanezen rendelkezést fogják alkalmazni a földbirtokokra vonatkozólag is. Az erdőbirtokot nem lehet szabadforgalom tárgyává tenni, bármilyen terjedelmű is. Bérlet vagy adásvétel csak a földművelésügyi miniszterium engedélyével jöhet létre.

A bakónaki tárgyalás második napja.

Szabados Árpád — bakónaki tanácsstagok kihallgatása.

(Saját tudósítónkól.) Tegnap folytatta a nagykanizsai törvényszék ötödánál a bakónaki hóhérok bűnügyének felbeszakított tárgyalását. — Az első nap a vádlottak egy részének kihallgatásával telt el. Tiszta képét meg nem láthatja az ember az egész rémtett szörnyű lefolyásának. A vádlottak valamennyien a tagadás álláspontjára helyezkednek. Annál azonban máris megállapítható, hogy az egész gyilkosság értelmi szerzője, a sok szereplő feje és mozgatója Polai volt. Polai intézkedett mindentől teljhatalmúlag, mellette ugyyszólván teljesen eltörpülnek a többi szereplők. Beigazolást nyert, hogy Polai nem három, hanem hat embert akart legyilkoltatni, s hogy a kivégzés megtörténtét Bakonakon Szakics Schneider katonai parancsnok határozott ellenszégülése akadályozta meg, aki törvénytelennek tekintette az ítéletet s a végrehajtást megtagadta. Megállapították tehát már az is, hogy Polai teljesen a saját kezébe fogantatosította a kivégzést a fogház udvarán, nem állott ő senkinek a terrorja alatt, nem kényszerítette őt erre senki, még csak nem is kértek ezt tőle. Azt az időt használta fel gyorsan a cselokövére, amikor Schneider parancsnok a vasútra ment s így nem tiltakozhatott Polai önkényes intézkedése ellen. Amennyire mind jobban és jobban szorult össze a hat Polai feje fölött, annyira tisztázódik Rauch Ferenc szereplése. Az eddig kihallgatottak egyhangúlag azt vallják, hogy Rauch a Polai-lele véstörvényesnek egész tartama alatt aludt, a halálos ítéleteket tartalmazó határozatot félféltében — ugyyszólván fezzámbírtatlan állapotban írta alá s így joggal feltehető róla, hogy nem tudta, mit ír alá. Másnap, amikor a megtörtént szomorú eseményekről tudomást szerzett, elkecseregette a paraszta Polai önkényét dr. Krátky főjegyzőnek, aki azután jogos felhábródságában — nem bíródva a következőkkel — eljárnak, gazemberegnek minősítette Polai eljárását. Mikor pedig Rauch szemrehányásokat tett Polainak s felhozta, hogy dr. Krátky is monnyire elítéli Polai nem hogy megbánást nem érzett, de durva, brutális módon ordította, hogy nagyon jól tudja, hogy Krátky tegi ellenforradalmat, de majd gondja lesz rá, hogy a bakónakiak sorsára jusson. Így akarta Polai a jogos kritikát elnémítani, s csak az ítélet óta Krátky főjegyzőt, hogy a kegyetlen haramia fonyatékot be nem váltotta. Hogy monnyire üldözte s elnémitani igyekezett a kritikát, jellemzi, hogy a szerencsétlen bakónaki áldozatok temetésekor letartóztatott egy embert, aki sajnálkozni mert a három martír szomorú végén. — Most pedig a tárgyaláson tagad, a lehető legzsemérmellenabban tagad s emellett a lehető legkihívóbban valódkodik. Belebeszél a tárgyalásba, zavarja az elnököt, úgy, hogy végre igen szigorú elnöki rendutasításában kellett részesíteni. — A többi vádlott eléggé nyugodtan viselkedik, már nem állnak annyira feszeken helyeiken, már körül mernek nézni a teremben, látszik rajtuk, hogy bíznak a törvényszék igazságosságában s türelmesen várják megérdemelt büntetésüket.

A tárgyalás mai menetéről a következő tudósításunk szól meg:

Roggel 9 órákor a tárgyalás megnyitásával Farkas András vörösört hallgatják ki először. Biztosan eladásában egyik nyomos vádat a másik után végig Polai szemközé Elmondja, hogy az iskola épületében tartózkodott amuz emlékeztetés vasárnap délelőttjén, amikor jött Polai s egy embert, mint később megtudta: Salomon Lajost, a szavakkal adott át neki: „Ezzel az emberrel senkinek sem szabad beszélni, ez az ember halálra van ítélve. Láttam, amikor Polai 6 embert a katonák puskacsővei elé állított, lelövéssele fejegette őket s úgy akarta a bakónaki forradalom vezetőinek neveit kitűzni belőlük. Farkasnak az volt az impressziója pillanatnyilag, hogy Polai kivégzéseket akar eszközölni, míg egyszerre az egyik állítólagos halálraírt tartartotta a kezét — úgy látszott, vallani akart — s ekkor Polai megszüntette a vallásnak ezt az általa szabadalmazott módszerét. Határozottan vallja, hogy a három halálraírt el volt különítve a többiből, azokra Polai azt mondta: „Ezek halálra vannak ítélve, majd adok a kutyáknak! A halálos ítélet meghozatalánál nem volt jelen. A visszavonulás alkalmával a foglyok között volt beosztva s hallotta, amint Polai kiadta az utasítást: „Ha a legközebb baj történik, lövétek szót nélkül egyen valamennyit!” Kanizsára érve a foglyokat Polai parancsára a fogházba kísérte, a mondt végén haladt. Amikor beért a fogházba, a három elfőt már el volt különítve a többiből. Jött Polai-Mendulával s magához hívatta. Utasította, hogy eszközölje a kivégzést. Farkas szabadkozott, hogy nem tud magyarul vezényelni, mert közös volt, de Polai kitartotta: „Vigyázz! Tíz! annyi csak tudsz?” Ő azután engedelmeskedett. Mire leért a fogházudvarba, már a katonák ott állottak labhoz tett fegyverrel a delikvensnek előtt. Ő feltartotta a kezét, vezényelt, látta, amint a szoronsellének összesenek, azval elment.

Polai a szemébe mondott vádakra továbbra is konokul tagad.

Szabados Árpád

Farkas után a bűnügy egyik legérdekesebb alakjának Szabados Árpádnak a kihallgatása következik. Az ő szerepe a bakónaki ügy terén talán nem is olyan nagy, mégis a lehető legnagyobb érdeklődéssel várta mindanki vallomását. Nem csoda. Ő volt a diktatura legfőbb képviselője Nagykanizsán, minden kisebb jellegű terror felett ott bebegt a háttérben Szabados, a főmozgató, a Mura-front főparancsnoka, valójában Kanizsa teljhatalmu diktátora. Ő ugyanazt állítja, hogy mint katonai polgári ügyekkel azáltal nem foglalkozott, de azt hiszem minden ember a városban, aki ne lenne tisztában Szabadosnak itteni szereplésével. Nagyon jól tudja mindonki, hogy ha bárki, bármilyen önkényeskedés sújtott, bátkinek a neve is szerepelt benne, Szabados kezé dirigálta az egész felülőt. A postás és vasutas sztrájk letörésén éppen úgy az ő keze intette, mint Ujvári Géza letartóztatását.

Most csak a bakónaki ügyre vonatkozólag hallgatják ki. Elmondja, hogy Kanizsára Vardus hozta magával, aki egyszerűen meglette helyettesnek. Mint ilyen élt itt előbb a Centrálban, majd a nyár halálával a larsnaki kastélyban. A városban senkit sem jémer, még

a diktatura helyi vezető embereit sem. Május 23-án, pünkösten este feljöttek hozzá Kardos cs Bárány 2 katonai kíséretében s előadták neki, hogy Bakonakon forrong a nép, nekik menekülniök kellett onnan, s hogy állítólag a környező falvak népe kaszával, kapával meg akarja támadni Kanizsát.

Ő erre telefonált Vantusnak és a vörös őrség országos főparancsnokának, ahonnan be is ígérték a katonai asszisztenciát. Másnap meg is jött Sopron és Szombathelyről a katonaság. Entzbrudernek a csapat parancsnokának azt az utasítást adta, hogy a rend helyreállítása céljából szedje be az esetleg Bakonakon található fegyvereket. Más utasítást nem adott. Másnap este (vasárnap) hallotta, hogy megjött a katonaság Bakonakról, majd a jövésük zajára figyelmesé lett a lenti csempenyekre. Leszalalt az utcára s itt tudta meg, mi történt. Előbb semmi tudomása sem volt arról, hogy halálos ítélet készült. Arra, hogy Polai és Kardos egyenként fentjártak volna nála, — nem emlékszik.

Szabados előadja még, hogy mielőtt Bakonakon az ismeretes események látásútlak le, azáltal a délelőtti folyamán megjelent nála Ujváry Géza vezetésével a kiskanizsaiak küldöttsége, akik dr. Hegedűs György kiszabadítását követelték tőle. Ő annak ellenére, hogy módjában lett volna katonaságot hozatni a városba, beleegyezett Hegedűs szabadon bocsátásába. Később is ő járt közbe, hogy Ujvárit s a kiskanizsaiakat ne lövőék el.

Wisinger Pál

vörös szakaszparancsnok.

Ő is a soproni vörös örkülöniménybe volt beosztva. Jelentősebb dolgot nem tud előadni. A halálos ítéleteket tartalmazó hájazatról akkor értesült, amikor Schneider parancsnok közölte azt vele es szakaszparancsnoktársával. Schneider azt is előadta nekik, hogy az ítélet végrehajtását a leghatározottabban megtagadta, Kanizsára érve, ő is a vasútra ment, az ítélet végrehajtásáról fogalma sem volt. Még annyit hallott, hogy a szombathelyi terroristák követelték a 3 ember kivégzését, mert ellenszere a fogház felrobbantását helyezték kilátásba.

A bakónaki tanácsstagok.

Sorra jünnek most már egymás után a bakónaki földmivestaneos tagjai: Tóth Pál József, Zoltán Gábor, Kondli Antal, Beda Imre és Büki Ferenc. Valamennyi ugyanazt vallja. Polai vörös katonákkal kísérlette ho őket az iskolába s ott azt kérdezte tőlük, hogy kik voltak az ellenforradalom vezetői. Mikor erre nem feleltek, ordítani kezdtek, hogy kicsoda piszkos, macsörös felu az a Bakónak, hogy biztosan a tanácsstagok maguk voltak az ellenforradalmárok s főbe fogja őket löni. Közben ékfelenül hadojáztak a kezében levő revolverrel. Ezután kiküldte a szobából a halála remített embereket, csak a kanizsai kiküldöttek maradtak bent Zoltán János tanácselnökkel és Molnár Gáborral. Kézzel később újra beparancsolták őket. Ekkor ugyancsak revolverrel a kezében azt parancsolta nekik Polai, hogy valamit írjátok le nekik. Az egyszerű emberek megmérték kérdezni, hogy ugyan mi van abban az írásban. No, de Polainak sem kellett több, rájuk ordított, hogy semmi közük hozzá, írjátok alá, mert rögtön főbe lövik őket. Szegény emberek, mit tehettek mást, aláírtak. Csak később mondta meg nekik Polai, hogy ő három szerencsétlen embert főbe fogják löni.

Ezek után az elnök a tárgyalási délután 3 óráig felfüggesztette.

A délutáni tárgyalás.

Még két tanácsag.

Török József ártatlannak vallja magát. Őt is egy bakónaki gazdáról kért fölvilágosítást Polai. Ők mindegyikről jó véleményt mondott, mire Polai rákiáltott:

— Nem becsületes az, aki ilyen gazembereket véd.

Elnök: Maga is aláírta a halálos ítéletről szóló jegyzőkönyvet. Mirt írta alá?

— Mert nem tudtuk mi van benne. Polai nem mondta, hogy halálos ítéletről szól. Különben is Polai megfenyegetett bennünket, hogy miközbenünk is annyit lövet le, amennyit akar, mert őt erre a proletárdiktatúra felhatalmazta. Elővette Polai a revolverét is és rank szegezte.

Polai: Nem igaz.

Török: De igaz. Maga volt ott a legfő Mindent maga intézett.

Ezután Boros Antalt hallgatták ki, aki szintén tanács volt a bakónaki tanácsnak.

Őt a kisbíróval és egy terroristával kísértették be Polai elé. Amikor az iskola folyosójára ért, Polai kutyakorbáccsal jött eljaja a megkérdezte, hogy hívják? Amikor a nevét megmondta, belökték az iskolába és azt kérdezték, tudja-e kik lázították föl a népet. En tudtad, de nem mondtam meg, mert most is nagy bajban vagyok, de akkor még nagyobb bajba kerültem volna. Amiért nem akart megkérdezni, úgy főbe verték, hogy hallani se igen hallott.

Elnök: Megtudná maga mutatni, ki tette magát fejbe?

Boros: Hogyne kérom! (Rövid keresgélés után rámutat Polaira.) Ez az é!

Polai: Nem igaz. Ebből egy szó se igaz. Összebeszéltek ellenem.

Boros: (magából kikelve). Még meri tagadni? Ott volt bátoréaga?

Horváth János szintén tanácsag volt Bakónakon. Ő is aláírta a halálos ítéletről szóló jegyzőkönyvet, mert Polai revolverrel kényesztette rá, de azt nem mondta meg, hogy mi van a jegyzőkönyvben.

A tanúkihallgatások.

Szentimihályi bakónaki jegyző.

Ezzel a vádlottak kihallgatását be is fejezték s most a tanúkra került a sor. Először Szentimihályi László bakónaki községi jegyzőt hallgatták ki. Elmondta, hogy a községnek Zoltán János direktórumi elnök valóságos basája volt. A végzetes sókiosztást ő rendezte akként, hogy csak szakszervezeti tagok kaptak. Ebből keletkezett a faluban az éhezétség és ellenforradalom. Őt Zoltán János lemondásra is kényszerítette. Az ő letartóztatását Rauch eszközölte. Amikor letartóztatták, Rauch a jegyző négy kis gyermekét megfogta, ernyőt mondott „jószíven” a jegyzőnek: „Kér ezért a négy kis árvadér”. A jegyzőnek pedig olindulástot azt mondta: „Nem sajnálja a gyermekeit?” Ezután őt beiktették az iskolába, majd onnan Kanizsára. A jegyző impressziója szerint Polai volt a főrendező.

Kiss rendőrkapitány.

Kiss Lajos rendőrkapitány a következőt tanú, előadja azon visszaéléseket, melyek miatt Polainak távoznia kellett a vádbiztos állásból. A vallomás szerint Polai mint vád-

biztos lopott, erőszakoskodott stb. Erről tanult jelentést a kormánybiztosnak és Sneffnek, követelve Polai eltávolítását a vádbiztos székéből. Ez meg is történt.

Dr. Schwarz Károly orvos.

Dr. Schwarz Károly orvos előadja, hogy a törvényszéki fogház udvarán töltött három szoros gyilkosság után behívták őt a fogházba azzal, hogy az egyik kivégzett közben fölelevenedett. Ő bement s a fogház egyik sarkában kuporgó emberhez ment, aki rákúszott: „Jó estét ezredorvos Ur! (A szerencsétlen ember ugyanis a harctéren egyült szolgált dr. Schwarzal és most megismerte). Horváth József (gy hívják a föltámadt embert) elmondta, hogy a szemem nem engedte bekötni két lövést, aztán egy erős ütést éreztem s többé nem tudja mi történt. Csak egyszer arra ébredt föl, hogy esett. A sötétben nem tudta hol van, lapogatózott s két kivégzett társának hulláját találta maga mellett. Erre ő elémáztott egy sarokba s csak akkor mert segítségért kiáltani, mikor a hullákért jöttek.

Schwarz erre bekötözte sérülését s bezáratotta a közkórházba, ahol másnap reggel kimult. Schwarz még elmondta azt is, hogy a föltámadt ember szerint a kivégzések úgy történtek, hogy a halálra ítéltet futkóztaták le s föl az udvaron s a katonák lövöldöztek rájuk, mint a nyulakra.

Dr. Szigethy orvoszakértő.

Az elnök a tanúkihallgatások folytatásán előtt felhívja dr. Szigethy Kercly orvos szakértőt adja elő véleményét, vajjon lehetséges-e' tartja-e, hogy a vádlottak bármelyike a bűntudatát eszközvények elküvetése alkalmával beszámíthatatlan állapotban volt. Dr. Szigethy véleménye szerint valamennyien beszámítható állapotban voltak.

Müller-Károly bakónaki pjbános.

A bakónakia. kivonult, vörös katonák először őt verték fel almából. Berontottak lakásába s fegyverek után kuttattak nála. Majd enni és inni valóit követelték s ottl kezdve egész csomó katoná állandúan a paplakban mulatozott. Reggel őt is az iskolába kísérték, ahol azonban csak rövid ideig volt, mert temetni kellett mennie. Ettől kezdve nem tud szemürről egész addig az időpontig, amíg kocsiira nem rakták és behozták Kanizsára. Itt a fogházhoz kísérték ahonnan kedli délután szabadult. Polai a szavakkal bucsuzott tőle: „Aztán vend legyen” az Bakónakon, mert ha nem, hát s embert, végeztetek ki naponta.”

Szakdílás fogházörmester.

A fogháziródban a foglyok átvételével volt elfoglalva, amikor bejött Mandola s így szól Polaihoz: „Végre lehet hajtani az ítéletet.” Polai belenyúlt a köppenyé alá, s e szavakkal adott át egy írást Mandolának: „Olvassátok fel s hártsátok végre!” Az ítélet végrehajtása után Polai telefonált a rendőrségre, hogy 11 órakor jöjjenek a hullákért. Ejjel be is jött. Pollermain rendőrfelügyelő s ott találta Kollaritost és Horváth Jánost holtan, Horváth József még élt és nyöszörgött. A gyorsan odahívtat dr. Schwarz orvost s szerencsétlen még felismerte.

Kiss József bakónaki segédjegyző.

A katonák őt az első között tartóztatták le s bezárták az iskolai épületébe. Ott volt

örizetben egészen Kanizsára szállításaig. — Mindent látott Minden brutalitásról tud. Hallotta, amint Polai biztatta a katonákat: „Össétek agyon valamennyit. Dögöljenek meg mind!” Láta, amikor Polai úgy orrbavágta Zoltán Boldizsárt, hogy az majd elájult. Azt állítja, hogy a Jélelőtt folyamán Schneider több katonával két embert kísért be, akik szerinte megölték. Takács határrendőrt s követelte a két ember kivégzését. Amikor azonban megmutatják neki Schneidert, nem meri határozatlan állítani, hogy azonos az általa Schneidernek vélt katonával. Maga Polai is azt mondja, Schneiderrel abban az időben nem is beszélt. Tapuja volt, amikor Polai a faloz állítottat ő embert s kivégzéssel fenyegette őket, ha nem vallanak.

Greczinger hadnagy.

Szakassparancnok volt a Schneider parancsnoksága alatt álló vörösdőkülönítményben. Az elnök figyelmeztetésére, hogy nem köteles maga ellon vallani, de ha val, a tiszta igazságot kell elmondania — kijelenti, hogy vallani akar. Elmondja, hogy a bakónaki marsközben a cipő feltörte a lábát, így somliben részt nem vehetett. Nagyobbrészt feküdt, csak a délelőtt folyamán kelt fel. Hogy az iskolában mi történt, nem tudja. Délután találkozott Schneiderrel, aki panaszkodott neki, hogy három embert akarnak végeztetni. Magából kikelve tépte a haját és hajogatta, hogy ártatlan embereket nem fog engedni kivégeztetni. Schneidernek különben nagy szerepe volt a soproni ellenforradalomban, a vasutasztrájk alkalmával az egész vasútszeggel a sztrajkolok mellé állott. A soproni ellenforradalomban Farkas András is részt vett. Egyebet nem tud előadni. Vallomására megoskették.

Salamon, a bakónaki községi bíró.

Zoltán János tanácselnök a legnagyobb ellensége volt nem oadta, ha a ktonasággal őt is rögtön letartóztatták. Az iskolában Polait külön állította azzal, hogy halálra van ítéltve. Láta, amikor Zoltán Boldizsárt Polai megverte. A délelőtt folyamán átkísérték a tanítók szobájába, ahol a vésztörvényszék tanácskozott s vallatni kezdték, hogy mit tud az ellenforradalom szervezéséről. Ő nem vallott, mire Kardos megfenyegette: „Vén róka, ha nem vallasz meghalsz.” Míg ő a szobában volt a halálos ítéletről nem tud szó.

Engelleiter Rezső postafőellendőr.

Az emlékezetes vasárnap este, kis fiával a Centrál előtt állott és nézte a Bakónakról behozott foglyokat. Az egyik kocsi körül egy fiatal vörös katoná ugrándozott. Mellette állott a három halálraírt. Válski megkérdezte a katonától hogy miért van ez a három ember különválasztva a többtől. A fiatal katoná magából kikelve azt felelte: „Ez a három gazember félóra múlva ki lesz végeve!” Ennek a katonának az árcal nagyon meggyeztet magának a tanu s minthogy többeszer volt Sopronban dolga mindig kérte soproni kollégáit, hogy ha leírása nyomán felismernék, tartóztassák le. A mostani tárgyalás első napján a vádlottak közt levő Mandulának felismerte az akkori fiatal vörös katonát. Az ügyész tudomást szerzett erről s tanúnak beidéztette. Kis fia szinten felismerte a vádlottak paején ülő Mandulát, aki azonban a vád tárgyat képező kijelentésre nem emlékszik. Tanut a bíróság megeskette s a tárgyalást este fél 8 órakor azzal fűggesztette föl, hogy ma reggel 8 órakor újból megnyitja. Ítélet vasárnapra várható.

HIREK.

1919 október 18 Szombat	N A P T Á R	
	Róm. kath. Lukács. Gör. kath. Luk. ap. és ev. Prot. Lukács. Izs. Bereasith.	A nap fél 8 óra 22 perccor. nyugszik 5 óra 7 perccor. A hold két dűben 12 óra 35 perccor. nyugszik délután 2 óra 31 perccor.

— A megyéspüspök Zalaegerszegen. Zalaegerszegről jelentik: Gróf Mikos János szombathelyi megyéspüspök, okt. 19-én Zalaegerszegrre érkezik. A keresztény társadalom mély üstötlettel és hálás ragaszkodással várja a sokat szenvedett főpapot, akinek jövetelére és fogadtatására most folynak a készületek. A fogadtatás a főpásztor óhajára egyszerű lesz, minden fényt mellőzve. Zalaegerszegrre érkezik a megyéspüspök d. e. 10 órakor, rövid üdvözlések után szentmisét és szentbeszédet mond a templomban, majd küldöttsegek fogadása következik a Kath. Házban.

— Nincs cukor. A Közélemezési Miniszter értesítette a város, hogy a nagy cukorhiányra való tekintettel a lakosság részére cukrot egyelőre nem utalhat ki. Gondoskodni fog azonban arról, hogy a meglévő készletekből a betegek, gyógyszerárak és kórházak szükségletének fedezésére bizonyos mennyiségű cukor leszállítassék a városi közlemezési részére. Értesülésünk szerint a városi közlemezés is megtette a lépéseket, hogy külföldi cukorhoz jusson. Minden valószínűség szerint — ha csekély mennyiségben is — de módjában fog lenni a lakosságnak cukrot rendelgetésére, bocsáthatni.

— Angol tanfolyam. Sándry Károly középiskolai tanár, volt tanítványai kérésére kezdők részére, angol tanfolyamot nyit. A tanfolyam heti 3 órában, F5-ut. 24. szám alatt tartatik. Tandíj 1 óra 20 korona. Az órák legelőszárubb idejét a jelentkezők közösen beszéljék meg. Jelentkezni lehet ugyanott vasárnap délelőtti 11—12-ig és naponként délután 5—6 óra. A tanfolyam a jövő héti folyamán kezdődik.

— A gözlüddő szénhány miatt szombaton, vasárnap és hétfőn is zárva marad.

— Komáromból kiutasítják a magyar tisztviselőket. Komárom rendőrkapitányi hivatala plakátot ragasztott ki, amelyben közli Zámniczky dr. zsupán — kormánybiztos rendeletét. A rendelet szerint minden egyének, aki a magyar állam szolgálatában áll, még az esetben is, ha Komárom városában illetőséggel bír, — a cseh—szlovák állam-területéről legkésőbb október 30-ig el kell távoznia. A rendelet a kiutasítottak összes családtagjaira is vonatkozik. Így 200 magyar családot sújt a cseh zsupán embertelen rendelete.

— Vérhas. Fehérvárról jelentik: A vérhasjárványban megbetegedettek száma haprólraapra ijeszten szaporodik. A veszedelmes betegségben felvők száma több száz és nem egy eset halálos kimenetelű. A tisztifőorvos és rendőrség újból felhívja a város lakosságát a legszigorubb rendszabályok betartására.

— Cigaretta-hüvely, ciparetta-papír, cigarella- és szivar-szópóka, pipa, szivar, cigarella- és dohány tárcák Fischer Fülöp Fiai papírárházában kaphatók nagy választékban.

Nagykanizsa város rendőrkapitányi hivatalából

7894 Kzq 1919.

Hirdetmény.

A dunántúli Főkormánybiztos Urnak 30/kb. 1919. számú rendelet szerinti tudomásul jutott, hogy több helyen a gazdák és munkaadók azzal fenyegetik besorozott, vagy katonai szolgálatra ö kény jel-nkező családjeiket és munkásaikat, hogy bevonulásuk esetén őket szolgálataukból elbocájtják és családjaikat is kilakoltatják.

Tudomásul vétel végett ezennel közhírré teszem, hogy az ilyen esetek a hadsereg elleni bűncselekménynek fognak minősütni és azok elkövetői ellen a legkiméletlenebb és a törvények teljes szigorával fogok eljárni, mivel a nemzet hadsereg kiépítése jelenleg a főcél és ettől eltekintve is, a bevonulások oly rövid időre szólnak, hogy pótlásuk kevés áldozattal kövétel, melyet mindenkire kötelező meghozni hazánk újjépítéséért.

Nagykanizsa, 1919. október 13.

Dr. Beuesterlen Erich s. k.
határrendőrségi tanácsos, hivatal vezető.

Nagykanizsa város rendőrkapitányi hivatalából.
7901/1919.

Felhívás.

Az 1905. évi V. t. c. 2. §. értelmében ezennel felhívom az összes szállásadókat és háztulajdonosokat, hogy a még eddig be nem jelentett s náluk tartózkodó külföldieket 24 óra alatt a városi rendőrkapitányi hivatalban annál-is inkább jelentésk be, me t ellenkező esetben az ide vonatkozó törvényben előírt büntetések maximumát fogom a mulasztókra kiróni.

Nagykanizsa, 1919. október 14.

Dr. Beuesterlen Erich s. k.
határrendőrségi tanácsos, hivatal vezető.

APRO HIRDETÉSEK

Eladó egy szoba- és konyha berendezés. Csengeri-ut. 13. szám alatt. 2103

Egy ötézes ngr-os mérleg és 20 darab 100—200 literig terjedő használt és új boroshordók eladók. — Cím a kiadóhivatalban. 2086

Eladók: egy teljesen új „Puch“ kerékpár, egy tehén, két csikó, kisebb-nagyobb boroshordók Magyar-ut. 124. sz. alatt. 2104

Egy szoba bator és egyéb berendezések eladók. Bővöket Deák-tér 8 szám. 2106

Ertesitem az igen tisztelt vevőközönséget, hogy nálam fehér alligelőpamut kapható. — Kesziar Lina kézimunkakereskedő. 2101

Intelligens leány keresetkét kis gyermek mellé naplora, öltöztetés és jó fizetéssel. Kínizsi-utca 2/A. l. em. 2087

Egy jóházból való, 16—17 éves izr. leány vidékre, nagyobb gyermekek mellé állást keres. Leveleket a kiadóba „K“ jellegre kér. 2088

Boroshordók újak és használtak 12 1/2 literfő felfelé, minden nagyságban jutányos áron kaphatók. Csengeri-utca 98. szám alatti udvari raktárban és Deák-tér 3. szám alatti üzletben. 2087

Egy elsőrendű Stear kerékpár eladó. Cím a kiadóhivatalban.

Több jókerban levő bálókészrepy, Irónsztal és villanylámpa eladó. Zrinyi Miklós utca 45. szám.

VILÁG negyszögletes Szarvas szálloda. Telefon 74. sz.

Péntek, szombat, vasárnap. Október 17., 18. és 19.
I. magyar aranyosorozatlunk

A pacsirta

Lehár Ferenc operettje. — 4 felvonás.
Saját zenekísérettel.

Előadások kezdete 6, fél 8 és 9 órakor!

Vasár- és Húsvétnapokon 3, 5, 7, és 9 órakor.

Jegyek d. u. 2 óráttal előre válthatók.

Tisztelettel értesítem a n. é közönséget, hogy raktáromon állandóan mindennemű

férfi-, női- és gyermekcipők

nagy választékban kaphatók!

Szíves megkeresést kér

FURMEN IMRE

cipész. — Csengeri-ut 1. szám.

Alkalmi vétel! Míg a készlet tart!

Valódi francia mosószappan

1 kg. 50 korona.

Kapható: TEUTSCH GUSZTAV

drogériájában, Városház-épület.

Füst és szagmentes

égő olaj

litterenként 20 koronáért.

Kapható: Forgács Rezsőnél

Rákóczi-utca 16. (udvarban.)

Planinó

jutányos áron azonnal eladó.

Zrinyi Miklós-ut. 45. sz. 2107

URANIA mozgóképpalota

Bocskai-ut. 4. Teljes 154

Péntek, szombat, vasárnap. Október 17., 18. és 19-én

Jókat Mór világhírű regénye!

Aranyember

I. rész.

Főszereplők: Beregi Oszkár, Rajnai Gábor,
Lenkelly Ios és Berki Lili játszó.

Előadások kősnapokon 7 és 9 órakor

Vasár- és Húsvétnapokon 3, 5, 7 és 9 órakor.

Hirdetéseket

csak a kiadóhivatal vesz fel
naponta délután fél 5 óráig.

Előfizetési árak:
vidékre postai szállítás
költségeivel:
Havonta . . . 15 K.
Negyed évre . . . 45 .
Félévre . . . 80 .
Égőn évre . . . 100 .

Egyes szám ára:
60 fillér.

Megjelenik hétfő kivételével
mindennap korán reggel

ZALA

POLITIKAI NAPILAP.

gárkezeskedési és kiadóhivatal telefon 78.
Nyomdai telefon 117.

Főszerkesztő:
TÓTH ZOLTÁN

Főmunkatárs és lapfőigazgató:
CSILLAG JENŐ

Hirdetéseket, nyilatkozatokat és magán
közleményeket díjazás szerint veszi
fel a kiadóhivatal.

Nagyjelentőségű politikai tanácskozás.

Budapest, okt. 18. A magyar politikai élet, ugyilátszik fordulóhoz jutott. A miniszterelnöki palotában rendkívül fontos tanácskozás történt, amely az új erőkkel szemben a régi politikai erőket kívánja ismét működtetni. Tegnap megjelent az elnökkel a munkapárt vezetősége. A többi között megjelentek: Lukács László, Wenkheim Béla gróf, Ráday Geodeon gróf, Kálmán Gusztáv volt államtitkár, Harkányi János báró volt kereskedelmiügyi miniszter, Fehérvári Imre gróf, Angyal József volt háznagy és Almásy László volt képviselő. A tárgyalás több mint két óra hosszat tartott és a körül forgott, hogy valamiképpen egalizálódjék a jelenlegi kormány.

Koholmány a miniszterelnök ellen elkövetett merényletről.

Budapest, okt. 18. A Dunántulon elterjedt hír, hogy Friedrich István miniszterelnök ellen merényletet követtek volna el — teljesen alaptalan koholmány. A miniszterelnök a legjobb egészségben zavartalanul végzi teendőit.

Lukács László az önálló magyar jegybankról.

Budapest, okt. 18. Lukács László volt miniszterelnök és pénzügyminiszter az önálló magyar jegybankról egy újságíró előtt a következő nyilatkozatot tette: A magam részéről a magyar nemzeti jegybank felállítását életbevágó sürgős feladatnak tartom. Az Osztrák-Magyar Bank likvidációja nemcsak azért szükséges s elkerülhetetlen, mert az Ausztriával kötött békeszerződés imperative előírja, hanem azért, mert a közös jegybank ina olyan ballaszt, amelyet okvetlenül le kell ráznunk magunkról. A mostani viszonyok között a közös jegybank és általában a közösség maradványai megbénítják szabad mozgásunkat és rontják valutánkat, amit legjobban bizonyít az az tény, hogy Bécsben ázsziója van a magyar pénznek. Ezen lehetetlen helyzetet segíteni kell az önálló nemzeti jegybank felállításával.

Andrássy nem vesz részt a mostani politikai életben.

Budapest, okt. 18. Politikai körökben napok óta híre jár, hogy Andrássy Gyula gróf már részt fog venni a politikában. Az egyik verzió szerint pártot

alakít, más hírek szerint a blokk élére kerül. Ezen elterjedt hírekkel szemben illetékes helyről szerzett információ alapján megállapíthatjuk, hogy Andrássy továbbra sem szándékozik a mostani politikába beavatkozni és sem pártalakítás, sem pedig más természetű aktuális politikai akcióban nem kíván részt venni.

A munkapárt szerepe az új pártalakulásokban.

Budapest, okt. 18. A kormányt támogató pártok köréből minduntalan felhangzik azon megállapítás, hogy a munkapárt nem csatlakozik az országos nemzeti parthoz és nem is hajlandó őket támogatni. Ezen közlés azonban csak részben igaz. A munkapárti képviselők három irányban folytatnak agitációt. Az egyik, a nemzeti társaskör a zárt, kompakt egységet törekszik megtartani és azt szándékozza, hogy a párt tagjait az elkövetkező jobb időkre konzerválja. A másik mozgalom Perényiek részéről folyik. Az országos nemzeti párt, illetve blokkot kissé radikálisnak tartják, mely szerintük nem képviseli azon irányt, amit a sovén magyar politika jelzőjével lehetne illetni. Végül van a munkapártnak olyan rétege is, mely ma a szuverenitásában hisz, a régi parlament feloszlatását nem ismeri el, ragaszkodik a jogfolytonossághoz azon alapon, hogy a parlament van hivatalban minden kérdésben dönteni.

Az antant és Magyarország.

Bécs, okt. 18. Saint Aulaire, bukaresti francia követ átutazóban Bécsben tartózkodott. Semleges diplomaták és újságírók előtt azon szenzációs nyilatkozatot tette, hogy párisi politikai körökben igen kiábrándultak a szociáldemokratákból. Ezen kiábrándulásnak következménye különösen a Magyarországgal szemben követendő politikában lesz érezhető. Az antant nagy megnyugvással látja, hogy Magyarország a bolsevizmus bukása után örvendetesen halad a konszolidáció útján.

Bécs, okt. 18. A Neue Freie Presse úgy értesül az antani körökből, hogy a párisi legfőbb tanács egyik legutóbbi ülésén beható vizsgálata alá vette Clark követnek tárgyalásairól és a magyarországi helyzetről szóló jelentését. A jelentés egyes részleteinek kiegészítéséül Saint Aulaire márkai jelentését is várják, aki a minap ismét Budapesten időzött és a magyar politikai helyzetről kimerítően tájékozódott.

A legfőbb tanács Magyarországra vonatkozó döntése minden valószínűség szerint rövid időn belül megtörténik. A magyar békeszerződést főbb pontjaiban már kidolgozták és készen van a magyar küldöttség elé való terjesztésre.

A paprikarendelet.

Budapest, okt. 18. A paprika forgalmának szabályozásáról kiadott kormányrendelet, mely elsősorban a termelők, az ország közgazdasági érdekeit védelmezi, a paprikakereskedők egy részénél indokolatlan aggodalmakat váltott ki és közülük néhányan küldöttségileg kérték a földmivelésügyi minisztert a rendelet egyes pontjainak megváltoztatására. — A földmivelésügyi miniszter azonban tudatában a rendeletben rejlő fontos kérdéseknek, a kereskedőket felvilágosította arról, hogy annak megváltoztatása csak egyes egyéni érdekeket mozdítana elő és épp ezért a kereskedők kérését nem tejesítheti. A paprika-kiirendeltség élén Horváth Mihály dr., Farkas Ferenc és Róna Ernő — mindhárman elismert közgazdasági és szakértők — állanak.

Wilson — agyalágyult.

Bécs, okt. 18. A Morgen-nek táviratozzák Genéből: Megbízható amerikai forrásból közlik, hogy most már nem kétséges többé: Wilson elnök agyalágyulásban szenved. Ilyképen teljesen kizártnak tekinthető, hogy továbbra is elláthassa az elnöki teendőket.

Az osztrák kormányválság.

Bécs, okt. 18. A nemzetgyűlés elnöke a következő levelet küldötte dr. Renner kancellárnak: A kormány 1919. október 17-én átadott lemondó kérvénye folytán a mai napon az egész kormányt felmentem hivatalától.

Antant-demars Ausztriának.

Bécs, okt. 18. A Neues Wiener Journal jelenti Genéből: A Humanité értesülése szerint az antant képviselői félhivatalos demarsot adtak át az osztrák kormánynak és kijelentették, hogy az antant csakis azon esetben ad az osztrák kormánynak hitelt, ha figyelembe veszi a szövetséges hatalmak tiltakozását az osztrák magántulajdonban lévő vállalatok szocializálása ellen.

A bakónaki bűnpör.

Tanuvallomás, vád- és védőbeszéd.

(Saját tudósítónkról) A bakónaki bűnpör harmadik napja tanukihallgatásokkal kezdődött.

Kránitz József fogházörrmester elmondja, hogy Polai a fogházirodában utasította Mandula terroristaát, hogy a halálos ítéletet az elítéltek előtt olvassa föl és hajtsa végre.

Poltermann János rendőrfelügyelő a következő tanu. Neki Kardos azt mondta, hogy csak formai ítéletet hoztak s amikor a kivégzést megtudta, — megdöbbentnek látszott.

Mészáros József fogházör csak annyit tud, hogy amikor a menet Bakónakról bevonult, Polai a König dr. orkályén állókra rákiáltott hogy menjenek onnan, mert közüjük lövet.

Zoltán Boldizsár tanu: Tudja, hogy Polai a bakónaki iskola udvarán a foglyok közé kézigyújtást akart dobni. Rauch volt az, aki ezt megakadályozta. Ha Rauch nincs ott és meg nem akadályozza, borzasztó vérengzés lett volna. Mandula terroristáról azt tudja, hogy előszékonyen bánt mindenkiel.

Dolcsk Antal tanu arról tud, hogy Polai mindenkit halálal fenyegetett meg, ha nem vall. Határozottan tudja, hogy Nagykanizsban nem követelték a katonák a halálos ítéletet kivégzését. Az so igaz, hogy Polai megfenygették volna a katonák, ha az ítéletet végre nem hajtja.

Tóth Ferenc tanu vallja, hogy ő is véresre verték. Polai volt a legrettenetesebb, ökölrel, fegyverrel verte egybe-főbe az embereket. Vrengre verte azt is, aki a fejét fölfordította. Polai hat embert a fathoz állított s felszólította a katonákat, hogy végezzék ki őket. Majd a szerencsétlen Kolaritsot kirántotta a sorból s újból elverte.

Béla Ferenc tanu is azt tudja, hogy Polai rendelkezett mindenben s már Bakónakon előre megmondta, kiket lövnek agyon. Tudja, hogy Polaiat kénytelen kényszerítette a katonák közül a halálos ítélet végrehajtására. Hallotta azt is, hogy Polai kiadta az utasítást az ítélet végrehajtására. Tudja azt is, hogy Mandula terrorista igen tisztességesen viselkedett.

Földes Miklósné a következő tanu csak annyit tud Sneffől, hogy Vanus a bakónaki eset után nagyon összebarkácsolott Polaival s azóta tegszedő viszonyban álltak.

Polai tagadja, hogy Vanus a bakónaki eset miatt megdicsérte volna, vagy hogy ezért vele szoros baráti viszonyt került volna.

Horváth István: Elmondja, hogy ő mentette meg a Kanizsáról Bakónakra kiküldött rendőrök életét, akiket a bakónakiak a harc alatt vörös katonáknak néztek s agyon akarták löni őket. Később ő egy 72 éves embernek védelmére kelt, akit vörös katonák vertek. Erre Polai revolvért rántott s többször rálőtt.

Polai ezt tagadja: Ő lovas altiszt volt, revolverral nem volt lőni, tehát lehetetlen, hogy ha lőtt volna, 15 lépésről el ne találta volna.

A kivégzett Kollarits János özvegyét s a kivégzett Horváth József nővérét hallgatták ki ezután. Ez utóbbi meghatóan beszélt el fivérével való utolsó találkozását. Fivére édesanyjuknak küldte utolsó üdvözlését és áldását.

Dénes András postatiszt a kivégzést a főpostahivatal ablakából nézte végig. Látta és hallotta, hogy az egyik haláraitölt előlépett s azt mondta, hogy kegyelmi irást akar beadni. Rákiáltottak, hogy nem lehet s ezután megtörtént a kivégzés.

Az egyik terrorista vádlott megjegyzi a tanuvallomásra, hogy az egyik haláraitölt valóban kegyelmet kért azzal az ajánlattal, hogy belép a vörös hadseregbe. Erre Polai kiabálva jelentette ki, hogy nincs kegyelem, most már csak a tulvalón lehet vörösör.

Ezután a védők a bizonyítás kiegészítésére tevek előterjesztést.

A védőbeszéd.

A délután 3 órakor újból megnyitott tárgyaláson, minthogy a bizonyítás befejeződött, az elnök átadta a szót a vadhalóság képviselőjének.

Dr. Szabo vezető államügyész emelkedett szólásra és elmondta hatalmas koncepciójú védőbeszédét. Rövid történelmi visszapillantás után elénk szinkkel ecseteli, hogyan vezették mellékvágányokra vezetőembereink, az októberi tiszta nacionalista forradalom vivmányait. Mindent szocializáltak: az ipart, kereskedelmet, a hadsereget, az iskolát, sőt még a vallást is. Szakszervezetekbe tömörítették az ország lakosságának minden rétegét. S mikor azt hittük, hogy ezzel a nagy szervezkedéssel örök hatalmat biztosítottak maguknak — roszogni, ropogni kezdett a kormánykerek s jött március 21-e: a diktatúra. Nálunk pedig igazán nem volt érthető a proletariátus uralomra jutása, mert egyrészt nálunk nem volt annyira kitéve a tőnég a kapitalizmus kizsákmányolásának, mint például Oroszországban, másrészt pedig, mert Magyarországon ezalott proletár — a szó teljes értelmében nem volt. Nem volt proletárnak nevezhető az a józsa ipari munkás, az a mozdonyvezető, aki 28 éves korában annyit keresett, mint egy táblabíró 25 évi szolgálat után. Nem volt proletár az a kisgazda, aki par hold földjének megmunkálásból tisztességesen megélhetett. Nálunk proletariátust csak az a néhány vezetőszerepet játszó kalandor csinált, aki egy pár lévészmenek a nép közé dobálásával, a munkaneküliek tömegét mindenre felhasználható csöcselékké gyúrta át. Nálunk a kommunizmus egy pillanattal sem gyökeresett a nép lelkeben s nem is a román fegyverek buktatták azt meg, hanem a nép maga. Hogy milyen volt ennek a rendszernek a közigazgatása és igazságszolgáltatása, erre a legjobb példa a bakónaki bűnpör.

Általánosságban foglalkozik az egész bűnpörrel, röviden elmondja annak egész lefolyását, majd az egyes vádlottak bűneinek részletes vizolásába merül.

Polai volt az, aki a terror bélyegét Kanizsára rányomta. Az ő terrorja, a kanizsai körülményeket tekintve véve — egyáltalán nem volt enyhébb, mint Szamuelyé. A legkegyetlenebb volt valamennyi proletár-társa között. Az az eszme is, hogy a bakónakiaknak ő, illetve 3 emelté kell adniok áldozatul, csakis az ő fejében szülletett meg: **ő az értelmi szerző.** Ő volt az, aki bakónakon forradalmi törvényszéket csinált, halált

kért a három szerencsétlen fejére, ő adta át őket Mandulának a kivégzés foganatosítását végezt s ő hozzkadalt, hogy a hullaszállítás takarítsák el a 3 hullt tetemet. Megállapítható, hogy teitét előre megfontolt szándékmal követte el.

Schneider Gusztáv szerepének megáfpításához szükségesnek tartja Entzbruder jellemzését. — Ha az a vérszomjas gazember Schneidernek adta át a parancnoktságot, tudta bizonynyal, hogy mit cselekszik. Hivatkozik Kiss József segédjegyző vallomáára, aki szerint Mandula Schneider parancsára kérte az ítéletet Polaitól Kétségtelen, hogy nagy része volt abban, a mi történt. Gyilkosságra való felbujítás miatt emelt ellene vádat, őzt most három rendbeli gyilkosságbán való bűnségesség vádjává módosítja.

Mandula és **Farkas** sárébereskedő fiatal emberek, akik feltünnívágásból csináltak mindent. Mint bűnségeketk vadolja őket.

Kardos Dezső a saját szavai szerint azért ment ki Bakónakra, mert a szive nem bírta volna a katonák kegyetlenkedéseit s terrorját. Bebizonyult, hogy az ő viselkedése nem a terror lecsillapítását célozta, hanem magát a legerősebb terrort jelentette. Engedje, sőt talán követelte, hogy ő legyen a vérszomvényszék elnöke.

Rauch azzal védkezik, hogy aludt az ítékezés alatt. Ezt nem látja bizonyítónak.

Holmik is segített a tusok összezedésében, ő is szívesen részt vett a véstörvényeszekben, mert hiúság, álláság vezetése minden lépésüket.

Zoltán János és **Molnár Gábor** voltak a község metélei. Az utóbbi vezette be a táhászrendszert Bakónakon s ő volt az első tanácselnök. A véstörvényeszeken is szívesen vállalt tisztséget s ölnök urnak titkálatá magat. Zoltán János szerepe olyan, mint Judásé: elarulta s a vesztőelőre juttatta a bűnbeltet.

Szabados nem azért hagyja utótlára, mert kisebrendű szereplője lenné az ügynek, hanem azért, mert már a vád anyagának felidolgozásánál nem akarta Szabados személyét ezert — hozzáképest — igen kicsiny ügy keretel között elintézni. Szabados egyik legjelentékenyebb szereplője volt a diktatúrának, barátja Vántusnak s a többi főproletárnak, akik a kommunizmus-nykos-magát hazánkban elhintettek ő nem érdemli meg, hogy itt foglalkozzarak vele; neki már régen ott kellene lógni elvbarátaival együtt a budepesti Oktogon-teren.

Wiesinger Pál ellen elejti az ügyész a vádat. Úgyancsak elejti vádját a bakónaki tanácsagokkal szemben is. Nem lehet rajuk mondani, hogy ha ők nem lettek volna, nem lett volna halálos a iet. Elejti ellenük a vádat a figyelmezteti őket, hogy ne sejtsejtsék el: sőt az életben, gy ha ők akkor gerincesen a talpukra állanak, három szerencsétlen társuk még ma is örülne az életnek.

A bűnlottok mérlegelésénél enyhítő körülményeket keresett. Polai szereplésénél nem talált olyan momentumot, ami mentésére szolgálhatna. Ő a megrögzött gonosztevő típusa, kire egy büntetés várhat, csak: **a halál.** — Schneiderrel enyhítő körülménynek vette, hogy csak véletlenségből került az eseményekbe, megbánását és büntetlen előéletét. — Mandulánál és Farkasnál enyhítő körülmény, hogy meg a hrci szenvedély hatása alatt állottak,

— Szerb—román háború előtt? Nagyon megbízható helyről halljuk, hogy a szerbek és románok közt soradójú fontosságú események készülődnek. A napokban negyszázas szerb csapatot küldtek a szerb—román határszéle s ezekkel épp olyan esküt tettek le, mint háboruban szokás. A magyarországi Szigetvárról elszállított szerb katonák is ilyen esküt tettek. Szigetvárojt egyébként a szerb katonák részegen békőborolták a várost, törték-zusták és a járókelőket inzultálták.

— Züllemek a román csapatok Biztos forrásból jelentik, hogy a román megszálló csapatok főparancsnoksága rendeletet adott ki az alárendelt parancsnokságoknak, amelyben hosszan panaszkodik ama nagymérvű feylemlenség miatt, amely a román megszálló csapatok közt lábrakapott. Hogy ne volna feylemlenség, amikor tiszt és közkatona együtt rabol, fosztogat. Meddig tűri még ezt a magyar?

A német főparancsnok a sztrájkmozgalmak ellen.

Bécs, okt. 18. Neue Freue Presse-nek jelentik Berlinből: Nosko birodalmi hadügyminiszter és főparancsnok rendeletet bocsátott ki Nagy-Berlin lakosságához. A rendelet a többek között ezt mondja: Berlin nagy részét veszedelem fenyegeti, az életbevágóan fontos üzemek megbénítása miatt. Távól van [tölem azon szándék, hogy beavatkozzam a gazdasági harcokba. Azt azonban nem tűrhetem, hogy Berlin munkásainak százecreit akaratos ellenére kárpótlás nélkül sztrájkba kényszerítsék és hogy kockára tegyék a nép életét és egészségét. Ennélfogva ostromállapot alapján megtiltok mindenféle izgatást, amely arra irányul, hogy megbénítsa az életbe vágó fontos üzemek munkáját. Akik parancsomnak ellenszegülnek, egy esztendő fogházzal és azonnali letartóztatással büntetnek.

Pétervárt elfoglalták a szövetségesek.

London, okt. 18. A Daily Expressnek táviratozzák, Helsingforsból: Kronstadt a brit flotta támadása folytán megadta magát. Judenius tábornok hír szerint szerdán este bevonult Pétervárra.

Bécs, okt. 18. Neues Wiener Tagblattnak táviratozzák Brüsseltől: Londoni lapok megerősítik azon hírt, hogy Pétervárojt általános lázadás tört ki a szovjetkormány ellen. Több bolsevista intézményt máris megszüntették. Moszkvában is nagy mozgalom indult meg a szovjetkormány ellen. A szocialista forradalmároknak máris sikerült bizonyos eredményeket elérniük.

Megszűnt a berlini fém-munkás-sztrájk.

Bécs, okt. 18. A Neues Wiener Journal-nak jelentik Berlinből, hogy a fémipari munkások sztrájkja megszűnt.

Egy szoba butor, konyhaberendezés. Ágyneműek a egyéb berendezések eladó. Bővebbet Deák-tér 6. szám. 2106

†

Özv. Dauscha Ottóné szül. Szabó Emma a maga úgy az elhaltak testvérei Dauscha Mária, Antonia özvegy Rónay Józsefné; anyósa özv. Szabó Károlyné; sógorai Szabó Károly és Gyula, valamint az összes rokonai nevében fájdalomtól megtört szívvel tudatja, hogy felejtethetlen szeretett jó férje, illetve vő, fivér és sógor

Dauscha Ottó

Jószágfelügyelő

folyó évi október hó 18-án reggel 6 óra körül életének 70-ik évében a halálok közt szentségének ájtatos felvétele után csendesen az Urban elhunyt.

A boldogultnak földi maradványa fűtől október hó 19-én d. u. 4 óra körül fog Kazinczy-utca 18-ik számú gyászszobában a róm. kath. hitvallás szerint megáldani és a róm. kath. sírkertben örök nyugalomra helyeztetni.

Az engedélyt szüntetve áldozat a boldogultnak lelki üdvéért folyó hó 22-én délelőtt 9 óra körül a Mindenhatóknak bemutatni.

Nagykanizsa, 1919. október hó 18-án.

Áldás és béke legyen paraj felett!

Az állami szemkórház keres megvételre egy pár jó lovat

és egy jókarban levő fedett és egy teherkocsit két pár lószerszámmal. Bővebbet az állami szemkórház gondnoki hivatalában. Hadikórház C—18. pavilon.

Tisztelettel értesítem a n. é. közönséget, hogy raktaron állandóan mindennemű **férfi-, női- és gyermekcipők** nagy választékban kaphatók! Szíves megkeresést kér **FURMEN IMRE** cipéző. Csengeri-ut 1. szám.

Elvállalok motorerővel tűzifa felvágását!

Ölankint 80 korona. Felaprítva, faházba elrakva 120 korona. Szíves megkeresést kér **BERGER JENŐ, gépész** Eötvös-tér 18. szám. Telefon 196.

Hirdetéseket

csak a kiadóhivatal vesz fel naponta délután fél 5 óráig.

Ismét kapható nagyban és kicsinyben **Cigaretta-hüvely Cigaretta-papír** legjobb minőségben **FISCHEL FÜLÖP FIAI** könyv- és papírházában — NAGYKANIZSÁN.

APRO HIRDETÉSEK

Róza-u. 14. szám alatt 16 szel szalinta és 8 drb gerenda eladó. 2113

Eladók: egy teljesen új „Puch” kerékpár, egy tehén, két csikó, kisebb-nagyobb boroshordók Magyar-u. 124. sz. alatt. 2104

Eladó egy csokolt hintó és két pár allig használt lóokrdo. Továbbá egy szalonszék, tükrök és egyéb tárgyak. Deák-tér 2. szám. 2114

Gyermekruha szabóághoz Gyűgy kértárlányok felvételnek. — Strasser, Sugár-ut 40. sz. 2115

Eladó egy szoba- és konyha berendezés. Csengeri-ut. 13. szám alatt. 2103

URANIA mozgóképpalota

Rosogyi-u. 6. Telefon 888

Péntek, szombat, vasárnap. Október 17., 18. és 19-én Jókai Mór világhírű regényei!

Aranyember

I. rész.

Főszereplők: Beregi Oszkár, Rajnai Gábor, Lenkelly Ica és Berkli Lili játszák.

Előadások kőnapokon 7 és 9 óra körül. Vasár- és ünnepnapokon 3, 5, 7 és 9 óra körül.

VILÁG nagymozgószínház

Szárvas szálloda. Telefon 74. sz.

Péntek, szombat, vasárnap. Október 17., 18. és 19-én I. magyar aranysozafatunk.

A pacsirta

Lohár Ferenc operettje. — 4 felvonás. Saját zenekísérettel.

Előadások kezdete 6, fél 8 és 9 óra körül! Vasár- és ünnepnapokon 3, 5, 7, és 9 óra körül. Jegyek d. u. 2 órától előre válthatók.

„ZALA”

10 ÓRA REGGELI ÓRÁKBAN JELENIK MEG, EREDETI TELEFON ÉS TÁVIRAT JELENTÉSEKKEL.

Egyes szám ára 60 fillér.

Kapható a dohanárudákban és az utcai rikkancsoknál.

Hirdetéseket felvételnek a kiadóhivatalban!

megnevezés és kiadóhivatal:

NAGYKANIZSA

Sugár-ut 4

ala Nyomdávalal

Fő-ut 5. sz.

Megjelenik hétfő kivételével minden nap korareggel

ZALA

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:

vidékre postai azé-
küldéssel:
Egy évre . . . 15 K.
Három évre . . . 40 .
Félévre . . . 20 .
Egész évre . . . 100 .

Egyes szám ára:
60 fillér.

megnevezés és kiadóhivatali telephely.

Nyomdai telephely 919.

Főszerkesztő:

TÓTH ZOLTÁN

Főmunkatárs és lapfőigazgató:

CSILLAG JENŐ

Hirdetéseket, nyilatkozatokat és magán közleményeket díjazás nélkül veszi a kiadóhivatal.

Ítéletkihirdetés.

Vasárnap déli 12 órára jelezték az ítélet kihirdetését. A vasárnapi korzó már fél 12 felé ürülni kezd: nincsenki hallani akarja az ítéletet, a három szorongóan bakónál állózat hóhérgának példás büntetését. Akiknek jegyük van, bizsike ön udattal lépnek el az ellenőrző közegek előtt, s sietnek maguknak jó helyet biztosítani, akiknek pedig már nem jutott jegy, azok a legkülönbözőbb ravaszágokkal akar- nak bejutni a terembe. Van, aki halározott egyenes lépésével, biztos magatartással azt a hitet akarja kelteni, hogy ő legalább is a tárgyalás előnye vagy az államügyész: talán nem kéri a jegyét. A másik összehuzza magát, a lehető legkisebbnek akar látszani, hátha észre sem veszik. Egy harmadik aktacsmóval jön, ez azt szeretné, ha védőnek néznék, a negye- dik borzasztóan siet, ő újságíró, engedjék, mert elmulasztja kötelességét. — A hölgyek persze saját fegyverükkel harcolnak, előbb meghátol- nak, majd mikor ezzel nem érnek célj, pro- tektorokat keresnek. A legtöbbje be is jut.

Már tömve a terem. Élénk zsongás; tár- gyalás, vitatkozás, tippelés. Egyegyed egy. Megjelenik a vezető államügyész s bejelöti, hogy az ítéletet délután 3-kor hirdetik ki. A közönség kifutó zombog: még 3 óra a legiz- galatosabb várakozásból.

Három órakor ugyanaz a kép, mint dél- ben. A terem talán még zsufoltabban tele van, az általános izgalom továbbra hűvös. Az ügyész már asztala mellett ül, a védők is ott állnak padjaikon. A vádlottak? Ők is ott ülnek padjaikon, első látásra a legnyugodtab- ban. Ez a látszólagos nyugalom egy érzésnek, egy fogalomnak tiszta, egyedül helyes defini- cióját adja: a *reménytel*. Az lehet a valódi, a szó legszorosabb értelmében vett remény, amit ezek az emberek most éreznek. Hátha meg- sen? Hátha nem annyira? Hátha egyáltalán nem? Egy-egy meglehetősen büszkét jelentő ső- hajlás mutatja, hogy ezek a lehetőségek adják meg nekik azt a látszólagos nyugalmat, amit a szemlélő lát rajtuk.

A bíróság bevonul, az elnök olvasni kez- di az ítéletet. Poláival foglalkozik először. A vádlott lehajlja fejét, szemeit behunyja. Nem akar látni, hallani se, hisz még csak néhány perc az édes, reményekkel teli bizonytalansá- gából.

— Ne még, elnök ur, ne, beszéljen még, indukoljon még, hisz oly jó másról beszélni. s ezé a törvényszék Polai János költői által halálra ítélté . . .

Egy rándulás, a lehajtott fej még lejjebb csúszik, emelkedik a mellkas . . . alszik . . . nagyon rosszat álmodhat.

Már a másik vádlottól beszél az elnök. Kardos 6 év, Rauch és Holmik 5—5 évi fogy- ház. Kardosnak nem látom az arcát, a két katonavádott közül alig látszik ki azozott, gyenge alakja. Holmikon mintha a megköny- nyebbillés jele mutatkoznának. Talán ki is van békülve már sorsával, csak azt szeretné, hogy Kanizsán ülthesse el büntetését. A gallerja nagyon szorítja a nyakát, mindig táglantla kell az ujjával: ez igen idegesíti. Rauchnak a te- remben lévő meleg kellemetlen, nagyokat fúj és zsebkendővel törölgeti a homlokát.

— Zoltán János 10 év, Molnár Gábor 7 év . . .

Molnáron legjobban meglátszik a kétség- beadás. Az előtte ülő Rauch hátának támaszja

fejét, mintha ajúldozna. Fél év nagyon hos- szu idő.

— Mandula 6 év, Farkas 6 év . . .
Mandula csinos, hátrafűtött, szőke hajú gyermekfeje csodálkozást árul el. „Ejnye, ejnye, hát ennyire bűnös vagyok”. Farkas a kormót hátrapálja idegesen, s olyanfélét gon- dolhat, hogy: szegény Mandula ugy évvél többet kapott.

— Szabados Árpád hivatalos halálommal való visszafizetés büntetése 12 évi fogyház . . .
Ugy látszik el volt készülő a súlyos büntetőre, egykedvűen hallgatja, mintha nem is érte volna szó. Ide-oda szaladgáz tekin- tete néha az elnökre táved s szemel ilyenkor azt látszanak mondani: nini, milyen értékes dolgokat beszél az elnök ur. Valami Szabado- snévű 12 évi fogyházat kapott Névrakon le- het szegény.

Mindenkivel végzett már az elnök, csak Schneider Gusztáv van hátra. Az öröklődés feléje fordul, már kihágatások megnyerte a hallgatóság szimpátiáját. Mindeki meg van győződve ártatlanságáról.

— Schneider Gusztávot az ellene emelt vád és következményei alól felmentette a törvényszék . . .

A teremben egy pillanatra a megköny- nyebbillés sóhaja rezg végig. A sok-sok bű- nös után egy ártatlant! Egy ember, aki egy hónapos fogság után egy óra múlva szabad lesz! A boldogságnak-superlatív foka.

Az elnök még az indokolást adja elő, az ügyész már egy papírlapra ceruzával pá- szót vet: ez a pár szó egy embernek a vilá- got jelenti. A papírlap Schneider Gusztáv sza- badulási levele.

— Polai, álljon fel — mondja az elnök. Kérje meg a törvényszéket, hogy kegyelemre ajánlja!

Nem is várva be az előző szavainak vé- gét, feleli Polai: Igen, kérem. Szava már nem csog oly biztosan, mint a tárgyalás második napján, félálomban beszél.

A törvényszék tanácskozására vonul vissza s a halálraítéltek még van egy pár perce, mely összefutja a földi élettel, még van egy gondolat, melybe görcsösen belekapaszkodhat: a kegyelem.

— . . . a törvényszék Polai Jánost ke- gyelemre méltónak nem találta . . .
Bezárult az utolsó kapu is. A közönség éljenez, tapsol.

Schneider magához hivatja az ügyész a rabok sorából. Azt mondja neki, hogy szabad- lathoz hezsi. Schneider hajlong, szólni nem tud egy szót sem. A fogházban megkapja halmját, aztán mehet. Vádlott-társai kíváncsi, talán irigy szemekkel tekintenek feléje s mikor visszajön közzük, Rauch megkérdi: „Na, ki szabadult?” Schneider boldogan bólint, mire Rauch melegen megrázza kezét: „Gratulálok!” Valami fujtogatja a torkát, szinte várja az em- ber, hogy egyszerre csak kibugyanjon belőle a zokogás, de azért kétségtelen, hogy őszinte volt a gratuláció.

A közönség még mindig nem akar tá- vozni, közelébe tolatkzik az elítéltekhez a csak az örök többszöri érelvas fészéllésaira hagyja el a termet.

Kint a folyosón egy fiatal parasztaszony zokog: Zoltán János felesége. Egy legény- ember kéri! Jóre testverem!

A kapu alatt áll Polai felesége, Nem en- gedték fel a tárgyalóterembe, itt várja az íté- letet. Most úgy látszik, megtudta az eredményt,

mint a tébolyodott jéjűl fel, a földre veti magát, hisztórikus jajzavartól még a legkené- nyebb szivok is megremegnek. Alig tudják fel- emelni. Beviszik a városnéha udvarára a meg- nyugtatni próbálják.

Poláival még fűnt a teremben küli az ügyész, hogy az ítélet még nem lesz végre- hajlva, az ítéletet előbb felterjesztik az igaz- ságtügyi miniszterhez. Aztán megindul a fog- lyok menete. A közön-ég sűrű sorokban topi el az utcán, az őráig alig tud helyet szorít- ni kűrtük. Közvetlenül a fogház előtt egy jobb iparos kinező-ű ember kezét nyújtja a mellette elhaladó Polainak:

— Szervusz pajtás, lsten legyen veled!
— Isten veled, b-ratom — mondja Polai
— s bezárul mögötte a fogház nagy kapuja.
Oszladozni kezd a tömeg, egy fiatal ur- lány mosolyogva nyújtja kezét lovagjának s hívja a cukrázdába uzsonnázni.

Két bűnügyi főtárgyalás.

Egy asszony, aki megölte a szeretőjét —
A gyilkos réccsel vadorzik.

(Saját tudósítónktól.) Két szenzációs bűnügyi tárgyalás tegnap a nagykanizsai törvényszék büntető tanácsa, mely az alkalmammal dr. *Mutschenbacher* Edeven törvény- széki bíró elnöklése alatt dr. *Szédlás* Pál és dr. *Bozóthy* Gusztáv bírákól alakult. A vádat az ügyész dr. *Boródy* Dózsa államügyész képviselte. — Mindkét bűnügy régebbi keletű. Még 1918-ban zajlottak le s részben a tavalyi spanyol járvány, részben pedig a forradalom lezajlása következtében kerültek csak most tárgyalásra. A vádlottakat is kiszabadította az októberi forradalom, most a diktatura bukása után kerültek ismét vizsgálói fogságba.

Az első bűnügy vádlója *Hutter* Lajosné kollátszegi asszony, aki az 1918 évi augusz- tus 15-éről 19-ára virradó éjjelen megölte szer- tetőjét, Horvay Ádám suszter. Az eset a kü- vetkezőképpen történt:

Hutterné férje 1917-ben kivándorolt Ame- rikába s itt hagyta feleséget és három kis gyermekét, minden támasz nélkül. Eleinte még csak írt, néha pénzűt is küldött, később azon- ban semmi életjele sem adott magáról. Ebben az időben kezdett udvarolgatni az asszonynak Horvay Ádám suszter. Csabigatni kezdte, há- zasságot ígért neki, míg végre az asszonyt kedvesévé tette. Horvay azonban nemokára unni kezdte az asszonyt s szakított vele. Az asszony könyörgött neki, hogy legalább egy varrógépet vegyon neki, amelyből gyermekeit eltartathatná. Horvay azonban hatlani sem akart semmiről. Az asszony végre egy utolsó talá- lkozásra hívta a férfit, aki augusztus hó 15-én este meg is jelent Hutter Lajosné lakásán. Hutterné megegyeszer megkísérlette más elhatározásra bírni a férfit, azt, könyör- gött neki: semmi sem használ. Horvay tá- vozni készült, az asszony kikísérte s az udva- ron három revolverlövéllyel lötörtette.

Dr. *Darda* István ügyvéd, Hutterné vő- dője azt igyekezett bizonyítani, hogy az ass- zony erős felingulásban küvette el tetteit. A törvényszék azonban nem látta fennforogni az erős felindulást s Hutterné szándékos ember- ölés büntetése miatt 5 évi fogyházra ítélté.

A második ügyet mindenképp ismeri Kanizsán. Itt játszódott le a szomorú Récén, s áldozatai is előreg ismeretek voltak a vá- rosban.

Horváth István volt kanizsai rendőr és **Márton János** róceai vadászok 1918. március 24-én reggel 7 óra felé vadászra indultak a róceai gazdasághoz tartozó pottondi-pusztai mészárok. Mint jüveveselő vadászokhoz illik, megfelelőleg el voltak látva fegyverekkel és lőszerrel. Türiónetesen arra jártak éppen T. Káca János uradalmi intéző és Bogner Ferenc ispán, akik a vadászokat észrevették, hazaszaladtak fegyvereikért, majd kocsival a vadászok üldözésére születtek. — Amint Horváth és Márton az őket üldöző uradalmi tisztokat észrevették, futásnak eredtek. Izgalmas hajszá kelleikozott ezután. Az intéző vadászfegyverrel, az ispán pedig Manlichor-éval lövöldöztek a menekülőök után, akik azonban szerezencsén elérték a vasúti töltést a azon átkapasszókodtak. Az üldözők erre leszálltak a kocsiról s a töltés túlsó oldalán Mártont elesítették, kit pusztatással ütegelni kezdték. Erre a már agortat nyert Horváth, aki időközben fegyverét a szantásban elrajtette, visszament s kérte az intézőt, hogy ne hántárák a barátját, kísérijék őket az uraság elé. Az intéző erre Horváthnak fordult, azt pusztággal egy fejbe- és hátavágta, hogy újultan bukott a földre. Kizatt Márton dulavodás közben Takacsot agyonlőtte. Horváth is magához tért ajúlásából, kikapta Bogner kezéből fegyverét s agyonlőtte vele Horváthot dr. **Duris László**, Mártont dr. **Domján Lajos** vésítte.

A törvényszék a vádlottak, dr. **Szigethy** és dr. **Ország-örvosszakériók s Szisza** fegyverszakértő, továbbá a vád- és védvesszők meghallgatása után **erős felindulásban elkövelelt emberölés bűntetteiben mndotta ki bűntörséget a vádlottakat s ezért Horváth Istvánt 5 évi, Márton Jánost pedig 4 évi fegyházbüntetésre ítélte**, amiből egyenként 8 hónapot a vizsgálati logsaggal kitöltöttnek veit. Az ítélet ellen az ügyész, valamint Horváth István és védője fellebbezést jelentettek be, míg Márton János megnyugodott banno. Az ítéletnek Márton Jánosra vonatkozó része tehát jogerős.

HIREK.

— **Budapest kifizése.** Megbízható helyről jelentik nekünk, hogy Budapest kiürítése a legközelebbi napokban megtörténik a Magyar-Nemzeti Hadisereg teljesen felkészülten várja a pillanatot, amikor a magyar fővárosba bevonulhat.

— **Térzene.** A Nagykanizsán alakult katonai zenekar vasárnap délelőtti szerepelt először nyilvánosan a nagyközönség előtt. A komplett zenekar művészi játéka nagy élvezetet szorított a vasárnapi korzó közönségének s csak sajnálni lehet, hogy katonabandáinkat tegnap már el is vononyított Nagykanizsára.

— **Teadélután a Polgári Egylet** nagy termében, amelyet a város hazafi s, ellközönsége szentelőség megtöltött. — pompás hangulatokban, művészi szorakozásban gazdag órák perogtek le vasárnap délután. A teadélutánnak korosztály-képrázatos mulatság műsorán pazarabbnál-pazarabb számok váltogatták egymást Valt szavaltat, ének, zongora, tánc, szinpad-jelenet s csak azt sajnáljuk, hogy helyszűke miatt nem méltathatjuk külön-külön az egyes szereplőket s csak annyit mondhatunk róluk, hogy a hő gyek végtelenül bájosak voltak, gyönyörűen muzsikáltak, képrázatosan táncoltak s a fiúk is nagy sikerrel buzgólkodtak a közönség s órákoztatásán. A buffé ételekben és italokban gazdag volt s még a játékosok érdekében sem köveitok el áránaglást. A közönség nagyon örülne neki, ha a nagyon kedves délutáni-jövő vasárnap megismétlődik.

— **Esküvő.** **III. Juhász Pál** budapesti állami rendőrszolgálatos f. hó 21-én tartja esküvőjét **Kollár Irénke** urleánnyal Súrton (Veszpremmegye.) (Mindem külön értesítés helyett.)

— **A hadikölcsönök árfolyamának emelkedése.** Az Osztrák-Magyar Bank likvidálására már megkezdődtek az előkészületek. Ez lesz az első lépés a futának megjavítása

érdekében. Az osztrák-magyar monarchiából alakult államok valamennyie felköszült új jegybankoknak át kell majd venniük a hadikölcsönöknek őket megillető hányadát. A hadikölcsön árfolyama most radikálisan alacsony, de néhány nap óta emelkedik. Emelkezésnek ez idő szerint más magyarázata nincs, mint az a feltevés, hogy majd az új adók fizetéséért az adósságot eszűzött elfogadják a hadikölcsönkötványokat. Ausztriában az új adók terovásánál szinten erre gondolnak. Az osztrák törvénzot szerint legalább 75 százalékos árfolyamban átadják megállapítani az adók fizetésére felhasználható hadikölcsön kötvények értékét.

— **Ki kell írni a választásokat?** A szövetésesek legfőbb tanácsa ma ülést tartott, amelyen a még meg nem oldott magyar kérdések föl tanácskoztak. Állítodag Sir Henry Clark, aki most ért vissza Romániából, újabb meghibázással Budapestre megy. A Tompa s területébe szerint a legfelsőbb tanács hallani sem akar a régi magyar országgyűlés összehívásáról és feltétlenül elvárja, hogy a kormány, melyben az összes pártoknak képviselve kell lennie, haladéktalanul kiírja a választásokat.

— **Államosítják a munkásbiztosítást.** A kormány elhatározta a kerületi munkásbiztosító pénztárak önkormányzatának megszüntetését. Az önkormányzatot megszűntető miniszteri rendelet szerint a választott közgyűlési és kiküldött igazgatósági tagsági mandátum 1919. évben lejárt s annak meghosszabbítása most már nem kívánatos. Mindazon jogok, melyek a választott és kiküldött szerveket megillették, a kormány által kinevezett személyekre hárulnak át. A munkásbiztosító pénztárak alkalmazottait az állam megveszi át, a rászűkre a törvény szerint biztosított végkielégítést megadja, illetve az elbocsátottakat jogukatól teljesen uton biztosíthatják. A munkásbiztosítás reformjára vonatkozó rendelet a közalkalmazottaknak a biztosítási kötelezettség alól való kivonása iránt is intézkedik. A háztartási alkalmazottakra nézve azonban ezen törvényelöl intézkedés meghagyja a biztosítási kötelezettséget azzal a módosítással, hogy a fizetendő járulékokat az eddig fizetett hat százalék helyett két százalékbán állapítja meg. A miniszteri rendelet értelmében már több kerületi munkásbiztosító-pénztár átadása folyamatban van. Az önkormányzati szerveit megillető jogok az átvétel alatt álló munkásbiztosító-pénztáraknál a vármegye alispánjára ruháztatták át.

— **A spanyol betegség áldozatalának száma** husz millió. Francia statisztika szerint a spanyol betegség az egész tizenegy hónapban több embert pusztított el, mint a negy és fél éves világháború. Európa lakosságát még csak megközelítően sem tizedelte meg a spanyol járvány, mint az Egyesült Államok lakosait. Az Egyesült Államok lakosságának 40 százaléka esett a spanyol betegségbe és ennek 10 százaléka halt meg a rettenetes járvány alatt. Délamerika, Afrika és Ausztrália lakosságát is rémes módon tizedelte meg a járvány. A legrettenesebben Ázsiában szedte áldozatait a spanyol rém. ley Britt Indiában a spanyol betegségben meghaltak száma közel hat millió. Összesen mintegy husz millióra becsülik az egész világ lakosságát megtizedelő spanyol betegségben elhunytak számát.

— **Hajzsa a felhők mögött** c. szenzáció deaktív filmet mutatja be ma az **Urania**. Ezen képmen a legkiválóbb német artisták játszóak a főszerepet. Ilyen mesteri kép ez időnyben még nem volt.

— **A Világ-nagymozgóban** ma kedden **A szerencse mostohái** című 4 felvonásos cigány ballada kerül bemutatásra **Carni Maria** főszereplésével. Berlinben 100 adták egymáguán.

Résdrendű finom double-szövetből mérték után készít **felöltőt** vagy **átmenetli kabátot** (ulater) 1500 kor-tól feljebb. Huzal szabó, Telek-i-ut 27. sz. 2120

Nyilt-tér.

Tisztelettel tudatom t. üzleifeleimmel, hogy **Welsz nővérek** cég által vezetett nődivíziószalonomat Nagykanizsáról **Budapestre helyeztem át.** — Midőn szives támogatásukéri halás köszönetet mondok, arra kerem őket, hogy fővárosi szalonomajls sziveskedjenek h. megrendelésekkel felkeresni.

Tisztelettel
Steiner Arminná.
Budapest, V. Nádor utca 17.

Finom sotébarna és szürke **ruha-szővet eladó.** Megtekintésdélután 3-tól 5-ig. Sugár-ut 15. 2127

Borosherdők ujak és hozsnálják 12% illetéddel felfelé, minden nagyságban jutányos áron kaphatók. Csongor-utca 08. szám alatti udvari raktárban és **Duák-tér 3.** szám alatti üzletben. 2087

Bejáró főzdők keresztelik szonatra. — Csongor-ut. 12. sz. földszint

Köszönetnyilvánítás.

Mindazoknak, akik felelhetetlen férelem, lesterveink, illetve rokonnunk **Dauscha Ottó** elhunyna alkalmával faldalmunkel részvéttel enyhíteni lgykeztek, ezuton mondunk halás köszönetet. Nagykanizsa, 1919. okl. 21.
A gyászoló család.

Tisztelettel örösztem a n. ó. közönséget, hogy raktáromon állandón mi denemű **férfi-, női- és gyermekcipők** nagy választékban kaphatók! Szives megkorecsát kér **FURMEN IMRE** cipész. — Csongor-ut 1. szám.

URANIA mozgóképpalota Hossznyi- u. 4. Tel. 2120
Hétlőn, kedden **Oktober 20. és 21. én**
Hajzsa a felhők mögött.
Szenzáció deaktívdráma 4 felvonásban
Főszereplők a legkiválóbb német artisták. Hajmeresztő irökkök.
Előadások kőnapokon 7 és 9 órákor
Vasár- és kőnapokon 3, 5, 7 és 9 órákor.

VILÁG nagymozgószínház Szabó színház. Tel. 74. sz.
Hétlőn, kedden, **Oktober 20. és 21.**
A szerencse mostohái =
Cigányballada 4 felvonásban.
Főszerepben: Carni Maria
Előadások kezdete 6, 8 és 9 órákor!
Vasár- és kőnapokon 3, 5, 7, és 9 órákor.
Jegyek d. u. 2 órától előre válthatók.

Irattartóhely és kiadóhivatal:

NAGYKANIZSA,
Sugár-ut. 4.

Posta Nyomdávállalat
P6-ut 5. sz.

Megjelenik hétfő kivételével
mindennapkorareggel

ZALA

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:

vidékre postai szét-
küldéssel:
Egy hóra 15 K.
Hogyad évre 41
Félévre 20
Egy évre 100

Egyes szám ára:
60 fillér.

Legközelebbi kiadóhivatali telefon 70.

Numera 4 telefon 612.

Főszerkesztő:

TÓTH ZOLTÁN

Főmunkatárs és lapfajdos:

CSILLAG JENŐ

Hirdetéseket, nyilatkozatokat és magán-
közleményeket díjazásba szerint veszi
fel a kiadóhivatal.

Mi történik a zalamegyei vend vidéken?

A Jugoszláv hatóságok meglehetősen zavarba hozta a legutóbbi napokban Magyarország új határáról megjelent és fájdalom elűzőan elhárító látszó híradás. A közvélemény szerint, melyet a szlovén lapok egyöntetűleg nem hoztak, — a vendvidék Magyarországának marad, amennyiben a mi derék vendjeink egy porcig sem hiszik a lehetetlennek tartják, hogy őket Magyarországától elszakítsák. A jugoszláv politikai hatóságok vezetői ezzel ellentétben kezdetben fogva azt hirdetik, hogy a vendvidék már végérvényesen az övék. A katonák és az alárendelt hivatalkók mar szerényebbek és csak a terület odaitelesében bizakodnak, még a nem rég odahozott vasutak személyzet egyáltalán nem csinál titkot abból, hogy nagyon kevés reményünk van a végleges ittmaradásra.

A nép maga, ma inkább, mint valaha rendületlenül áll Magyarország mellett s egyenesen megható a vendek tüntető viselkedése.

A kétségtelenül erős hazafias érzésen kívül a nép természetesen és csatlakozóan gazdasági érdekei indokolja a vendek hatalmas jugoszláv ellenes hangulatait. A vendvidék egyetlen gazdasági gócpontja Radkersburg. Mialatt az végérvényesen német-osztrák terület, a vendeknek nincs sem ki, sem bevételi piacuk, mert a Murán át Jugoszláviával összeköttetést fenntartani teljesen lehetetlen. A vendvidék egész déli részén mintegy 50 kilométer hosszúságban a Mura a határ. Az eddig elkészült pár kilométer hosszú szabályozást a haburú miatt félben maradt munkálatok következtében teljesen félrehozta a rohanó folyam, úgy, hogy a Mura két partja legalább másfél kilométer szélességben mindenütt árterületi. Utcsinálásról és hídverésről csak az újból és teljes szabályozás után lehetne beszélni, annyi pénzre pedig a mi most ezen munkálatok bele kerülésnek, Jugoszláviának semmi esetre sincs. Nem milliókról, de százmilliókról beszélnek a szakértők. Közlekedési utak nélkül pedig nincs gazdasági élet.

Kötelezőket és kövös számú paptársát — akik évek óta tartó heves agitációval tulajdonképpen okozói a megszállásnak — ugyan csak utóirta a Nemezis. Klekék, mikép az állatok annak idején Obál elvtárs részére készített vend autonomia tervezetből kitűnik — egy nem is klarifikált hanem utamontán beborondozás szláv államról álmodoztak. Elképzelhető tehát, hogy miként érezték magukat, amióán néhány nappal ezelőtt egy üszvevénytelen, amelyen a vendvidéki iskolabizottságnak kellett volna határozni, dr. Lainsrich kormánybiztos utimátumszerűen közölte a hírdető Klekékkel, hogy Jugoszláviában pedig felekezeti iskola nincs, s mert a nép igazi vezetői nem a papok hanem a tanítók, ezek kezdő fizetése havl 1700 korona, amit az állam fizet, míg az iskolák dologi kiadásai, beleértve az épület költségeit is, a községek terheit fogják képezni. Dr. Lainsrich kijelentése oriasz riaszalmat okozott Klekék körében, a gyűlésen szenvedelmes vita indult meg, tanácskoztak reggel 9-től este 7-ig s végül is a jegyzőkönyv aláírása nélkül hagyták el Klekék a gyűlést.

Dr. Lainsrich egyébként ezen a gyűlésen egy nitiváló való vitakozás hevében igen jellemző belismerő nyilatkozatot is tett. A különböző ellenvetésekre ingerülten és az

asztalt verve vágta oda: nagyon jól tudjuk, hogy minket itt nem szívesen látnak, de majd tesszünk erőből, s ki fogunk utasítani mindenkit, aki nem parros.

Rögybírni t'end van és nyugalm. Az intelligenciára, amely teljesen távol tartja magát tőlük, rettenetesen haragszanak, de a népnek szívesen kedvébe járnának, de teljesen eredménytelenül. A nép minden tartózkodás nélkül, különösen borközben, megmondja a véleményét, Himnuszal és Kossuth nótával szerenádot rendez, a minden jegyzőségben elhelyezett esenlő órák ablakai alatt és epedve várja a magyar csapatokat, amelyektől a derék szlovén katonák retentően félnek.

Megindult a nagybani árubehozatal.

Hivatalos akció az árak leszállítására.

Amióta a Zala közölte a nagybani árubehozatal és az árak leszorításának törvét, a közönség érthető türelmetlenséggel várta az utat valóra törvését. Most jelenthetjük, hogy az az üdvös törv. tel. alá juttat s a nagybani árubehozatal a kormánybiztoság által létesített szervezet utját már meg is indult.

A mai napról kezdve behozatal és kivitel csak annak a hivatalos szervezetnek az útján jöhet létre. A kormánybiztoság által Szombathelyen létrehozott Elő Árúcsere Részvényszerűség az a szerv, amelynek vezetője Kodar árnagy.

Minden kereskedő, aki Ausztriából árut akar behozni, azentul kizárólag az Árúcsere engedélye alapján hozhatja be. A kereskedő köteles az áruk számlával igazolt értékének tíz százalékát az Árúcsere felé fizetni, csak ezután történhetik meg a behozatal, Közvetlenül, hogy kompenzációs üzletről lehet szó s amilyen értékű árut behoznak Ausztriából, ugyanannyi értékű márhát adunk mi Ausztriának.

Mivel gicsőbben kell számítanunk a márhát az osztrákoknak, mint amennyibe magunknak kerül, a differencia fodorésére szükséges a behozott áruk után fizetendő tíz százalék. A kereskedőnek semmi másra nincs gondja, mint megmondani és kifizetni az árut, ugyszintén leróni a tíz százalékot, a többi elintézi az Árúcsere Részvényszerűség.

Ez a szervezet teljesen egyöntetűen létrejött Ausztriában is, úgy hogy oda se lehet ennek engedélye nélkül semmit bevinni. Ennek a szervezetnek a létrehozásával egy a nyugat-magyarországi kormánybiztoság, mint az osztrák állam a behozatalt és kivitel őrzi ellen s az árak leszorítására törekszik.

A kormánybiztoság körülbelül két hét mulva már abban a helyzetben lesz, hogy megállapíthat általános irányárakat a behozatalt cikkre. Ugyanis azokra az ajánlatokra, amelyeket annak idején közöltünk, megindultak az üzletkötések és az ajánlott áruk egy része már utban is van.

A Rormánybiztoság az árak leszorítását úgy viszi keresztül, hogy a behozott cikkeket nem engedő olyan nagy haszonnal árusítani, mint eddig történt. Tudjuk, hogy eddig a nehézségek árán behozott árukat nagy haszonnal adták el, mert rizikó volt az üzlet és az elkobzások miatt gyakran rá kellett fizetni. Ezentul csak hivatalos kereskedő hozhat be árut az Árúcsere útján s mivel itt számla után kell befizetni a tíz százalékot, a kormánybiztoság tudni fogja minden árurol, hogy mennyibe kerül a kereskedőnek.

Már most hozzászámítja a költségeket és a megtehető, — persze nem uszora — hasznot s ennek alapján fogja megállapítani az irányárakat, amelyeknél drágábban a kereskedők nem állíthatják a portókat. A kormánybiztoság ismeri az ausztriai árakat s meg van győződve, hogy az általa megállapított árak jóval alacsonyabbak lesznek azoknál az áraknál, amelyeket ma a behozott cikkeket kérnek. Ez minden esetre nagyon üdvös lesz s a közönség örömmel fogja látni az iparcikkek árának leszállítását, amely maga után kell hogy vonja a termények árának leszállítását is.

Az Árúcsere irodája Szombathelyen ideiglenesen a Kővacs-szálló 11 szobájában nyert elhelyezést, az érdekelteknek tehát ide kell fordulniuk.

A kormánybiztoság egyébként közlésezi hírdetményét, amelyben közli, hogy az osztrák kormány, illetve a stiermarki tartományi főnökkéggel történt megállapodás alapján Nyugat-magyarországot ca az osztrák állam, közötti egész áruforgalom mártól kezdve kizárólag a hivatalos ellenőrzés alatt álló Elő Árúcsere Részvényszerűség útján bonyolódik le. Az összes érdekeltek forduljanak a részvényszerűség szombathelyi, illetve vieni és gráci irodájához. Áruk kivitele és behozatala az Árúcsere Részvényszerűség irodájának megkövetelésével a szabályszerű engedélye nélkül nem történhetik, ellenesben az árukat átkobozzák. Az Elő Árúcsere R. Orgalmi R. T. mint a nyugat-magyarországi kormánybiztoság hivatalos szerve működik. Távirati címe: Árúcsere Szombathely. Az Árúcsere ausztriai irodájának címe: Ertes Warenhaus A. G. Graz Sackstrasse 6, illetve Wien I. Gizellastrassé 4.

HIREK.

A politika nagyhete.

Budapesti jelentések szerint elérkeztünk a magyar belpolitika nagyhatárához. Állítólag nagy sikerrel kecsgottnok azok a tárgyalások, amelyeket a szembandló pártok folytatnak egymással. Ujabb fuziókról, koncentrációról van szó s állítólag rövid idő-kérdése a Friedrich-kormánynek olyan átalakulása, amely az antant minden feltételeinek megfelel. — A Friedrich-kormány azonban csak némi átalakuláson megy keresztül, de helyét nem hagyja el. A Friedrich-kormány helyzete ma oly erős, oly szilárd, hogy beszélni se lehet s még halálös elleneségi se beszélnek bukásáról. A Friedrich-kormány elnyomta a kommunizmust, helyreállította a rendet s megjelölte azt az utat, amely a nemzetet a katasztrófából kivezeti. A Friedrich-kormány a kitűnő Hortly segítségvel igemertott olyan hadserget, amely egy a belső rend helyreállítására, mint a magyar ügyet kívülről fonyogató bármilyen támadás, igazságtalanság visszaverésére, megtartására elegendő. A Friedrich-kormány most gondoskodik azokról a módosításokról és eszközökről, melyek Magyarország teljes integritását meg-

védni és biztosítani tudják. A Friedrich-kormány olyan barátot talált a nagyhatalmak közt, amelynek csak a rokonszerve megoesülhetetlen érték hazánkra: A Friedrich-kormány épp az ország érdekében nem hagyhatja el helyét, neki kell, mert csak ő tudja tolvajjuttatni a nemzet legvitalisabb dolgait. Ha a liberálisok, demokraták segítenek Friedrichéknek ebben a gigászi munkában, — mindenki örülni fog neki. Legfőképp örülni fog mindenki annak a belátásnak, mely a jelenlegi ellenzéki pártokat a kormány táborába vezeti.

1910.
október
22
Szerda

N A P T Á R
Rém. katk. Karola. Pröl. Kar. Jókai. Gár. kuth. Aberr. Gr. kel. (okt. 10.) Jakab. Iz. Thürk. Mark 28.
A nap két óra 28 perccor, nyugvók 5 órakor.
A hold két nappal 4 óra 58 percet, nyugvók délután 4 óra 0 perccor.

A kegyesrendi társház gyászja. A nagykanizsai kegyesrendi társházat fájdalmas vesztés érte. Horváth György kiterjedt filológiai munkásságú és házifőnök 62 éves korában elhalálozott. Negyvennégy évvel ezelőtt lépett be a kegyesrendbe s negyven évvel ezelőtt szentelték áldozópappá. Tanári működését Szegeden kezdte meg. — Onnan Kecskemétre, majd nemsokára saját háza kivására a nagykanizsai társházhoz helyezték át. Azóta szakadatlanul itt működött s kiváló papi és tanári érdemeivel öröközte meg nevét a kanizsai ház és főgimnázium történetében. Izzó hazafisággal és rajongó fajszeretettel jellemezték tanítási módszerét. Horváth György Keszthelyen született s ragaszkodó szeretettel csüngött szülővárosán. Keszthelyen kis öröklött birtoka is volt s ha az iskoláért befojódott, ott pihent ki a társadalmak. Vízbelegység űlte meg. A gyilkos kór évek óta pusztította a hatalmas fizikumot, amelyet azonban csak egy hirtelen tudott ágyba kényszeríteni, mire a halál kedden reggel állt be. Totemét a fűzfőtemplomban ravatalozták föl. A kegyesrendi társház a következő gyászjelentést adta ki:

A nagykanizsai kegyesrendi társház tagjai és a főgimnázium tanítókara mélyen megilletődött szívvel, de az Úr akaratában való kereshetetlen megnyugvásal tudják, hogy főtisztelendő Horváth György nyug. házifőnök és főgimnáziumi igazgató, Nagykanizsa város képviselőtestületének választott, a nagykanizsai áll. elemi és polgári iskola felügyelő bizottságának kinvezett tagja, az Irod. és Műv. kör. a kath. legényegylet elnöke, stb. f. évi október hó 21-én reggel 7 órakor a haláluk szentségeinek újatosa felvételé után, életének 62-ik, szorzetosságának 44-ik, áldozó papságának 40-ik, tanári működésének 38-ik évében hosszas betegség után az Urban csomodon elhunyt. 19 évig volt az intézet igazgatója. Temetése október hó 23-án d. o. lesz a fűzfőtemplomból az ott 1/11 órakor felkiűdvőért tartandó ünnepi ráqelem után 11 órakor. Emlékét rend- és tanártársai, valamint tanítványai kegyelettel őrzik. Adj Uram örök nyugodalmat neki! És az örök világosság fényeskedjék neki! Amen. Nagykanizsa, 1910. évi október hó 21-én.

Muraköz a miénk. Teljesen megbizható helyről jelentük a Zalának, hogy a békakonferencia Muraköz és a vendédkör Magyarországnak ítélte vissza. Így Zala vármegye területe hajszálnyi csorbát se fog szenvedni. Muraköz visszakapjuk, de hogy adják vissza a Jugoszlávok a magyar kultúrának azt a megbecsülhetetlen értékű terméket (könyvek, muzeális tárgyak, iskolai, kórházi felszerelések stb.) amelyeket részben

széthorlaltak, részben szlavosító türekvesülkben megsemmisítettek. Ezért felelnők kell azoknak, akik Muraköz amnk idején önként elfoglalták.

Kettős öngyilkosság Murakereszlyur
Kardos István és Oravecz Teréz a jugoszlávok által megszállott területek lakósi tegnapelőtt Murakereszlyurra érkeztek és ott a Gräner-féle vendéglőben szálltak meg. Tegnap reggel a vendéglő alkalmazottjai benyitottak szobájukba és ott mindkettőjüket vörökben találák. Megállapítást nyert, hogy kettős öngyilkosságot követtek el: a nyakukon és kezoiken átvágták orkeket. Kardos a helyszínen azonnal meghalt, míg Oravecz Terézt beszállították a helybeli hadikórházba, ahol dr. Biba vizsgálóbíró tegnap délelőtt kihallgatta. Az asszony állapota életveszélyes. Ugy hírlik, hogy a kettős öngyilkosságot acsületi bánatukban tervezték és követtek el, hogy az idegen csapatok által megszállott területen lévő üzletük tönkremenjen s így válságos anyagi helyzetbe kerüljenek.

Kárelem. A zalai gyalogezred pótlásztólja magalakult. A pótlásztólja nagy feladatok várnak, hivatva van a távol levő ezred kikészítése mellett, az ezred helyett az Irodai ügykezelés lebonyolítása stb. A pótlásztólja működését nagyban nehezíti, hogy sokszorosításra alkalmas sapirograf lemezzel nem rendelkezik s bár a gép megvan, lemez hiányában használhatatlan. Sapirograf lemezeket pedig jelenleg sehol sem lehet beszerezni. Ha esetleg valakinek birtokában lenne ily használható lemez, tekintve a hazafias celt a pótlásztóljának (honvéd laktanya) esetleg ármegterítés mellett is átengedni sziveskednék. Nagykanizsa, 1910. október hó 20-án. Németh, örnagy.

A Világ nagyszínházban szerdái és csütörtöki A sorsüldözött című 4 felvonásos színjáték kerül bemutatásra. A főszereplők Ellen Richter és Hugó Flink játszik. Továbbá bemutatásra kerül még **A vörös postáskocsis** című 3 felvonásos Cowboy-dráma.

A nagykanizsai Kath. Legényegylet önkiszége felkeri az egyesület összes partió és rendes tagjait, hogy fűd Horváth György egyh. elnök végzettségén f. hó 23-án, este 7 órakor d. e. fel 11 órakor a városi felső templomban megjelenni sziveskedjenek.

Tóth Ede népszínműve **A falu rossza** látható az Urániában. Ezen kóp közönlőretra lett újból lehozva. A kóp oly szép, hogy mindenki szívesen nézi meg.

Cigaretta-návely, ciparotta-papir, cigaretta- és szivar-szopka, pipa, szivar, cigaretta- és dohány tárgyak Fischel Fülöp Fial papírházában kaphatók nagy választékban.

Apóloni, társalkodóni, esetleg házvezetőnői állást keres intelligens fiatal hölgy. Cim: Eötvös-tér 9. sz. 2122

Erzsébet-tér 14. szám alatt többféle buter eladó.

Vidra szörmővel bélelt **mű bundakabát eladó** Ciboly Ferencnél, Erzsébet-tér 15. szám: 2121

Fűzfőrendi film double-szövevhől mérték után készit **felöltői vagy átmeneti kabátot** (ulstor) 1500 kor-lól feljebb. Huzak szabó, Teleki-ut 27. sz. 2120

Jó árban levő, használt csiadli cipész és szabó-**varrógépek** legmagasabb árban megvételnek BRANDL Sándor varrógépraktárban, Deák Ferenc-tér 2. szám alatt. — Ugyanott javítások gyorsan és pontosan eszközöltenek.

Edob sokszorosító készülék és hozzávaló kellekek. — **Kapható: Fischel Fülöp Fial** áruházában Nagykanizsán.

Lépes mézet, — Pergetett mézet, Babot, Lencsét, Mákot, Gesztenyét és Diót
minden mennyiségben a legmagasabb napi árakon átvész
Balázs, Csengery-ut 6.
Telefon 59. szám.

Az állami szemkórház keres megvételre **egy pár jó lovat** és egy jókarban levő ledett és egy teherkocsit két pár lószerszámmal. Bövebbet az állami szemkórház gondnokai hivatalában, Hadikórház C—18. pavilon.

Tisztelettel útosítom a n. é. közönséget, hogy rakteromon állandóan mindennemű **férfi-, nő- és gyermekcipők** nagy választékban kaphatók! Szives megkeresést kér!
FURMIAN IMRE cipész. — Csengery-ut 1. szám.

URANIA mozgóképpalota
Csengery-ut. 4. Telefon 200
Szerda, csütörtök, Október 22. és 23
Falu rossza
Tóth Ede népszínműve 5 felvonásban.
Főszereplők:
Medgyaszay Jenő, Kürthi, Jákó Amália.
Előadások kőszepetek 7 és 9 órakor
Vasár- és ünnepnapokon 3, 5, 7 és 9 órakor.

„IDEAL” látható írógép
alig használt. — Kapható:
Fischel Fülöp Fial
áruházában, Nagykanizsán.

VILÁG nagyszínház
Szerda, csütörtök, Október 22 és 23.
Asorsüldözött
Színjáték 4 felvonásban. — Főszereplők:
Ellen Richter és Hugó Flink.
A vörös postáskocsis
Cowboy-dráma 3 felvonásban.
Előadások kezdete 6, fél 8 és 9 órakor!
Vasár- és ünnepnapokon 3, 5, 7, és 9 órakor.
Jegyek d. u. 2 órától előre válthatók.

Postaköltsége a kiadónál van.

NAOYKANIZSA.

Sugár-ut 4

ala Nyomdával

P6-15. sz

Megjelenik hétfő kivételével minden napkoronával

ZALA

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:

vidékre postai szék- küldéssel:	
Egy hóra	15 K.
Három hóra	40 .
Félévre	80 .
Égész évre	180 .

Egyes szám ára: 60 fillér.

Postaköltsége a kiadónál van.

Nyomdai telephely 109.

Főszerkesztő:

TÓTH ZOLTÁN

Főmunkatárs és lapfőigazgató:

CSILLAG JENŐ

Hirdetéseket, nyilatkozatokat és magán közleményeket díjazás nélkül veszel a kiadónál.

Figyelmetlenség a város közönségét, hogy akiknek üres lakásuk, — akár butorozott, akár butorozatlan, — vagy bármely más fölös szobájuk van, azt haladéktalanul jelentősök be a városi lakáshivatalnak. Az ellenőrző-bizottság ugyanis a napokban megkezdte működését és akinél ilyen felem lakást talál, az kihágásért 2000 K-ig terjedhető pénzbüntetéssel és hat hónapig terjedhető fogházzal büntethető.

Tárgyalások az önálló bank ügyében.

Budapest, okt. 22. Az Ausztriától való elszakadás következtében felvetődött az önálló magyar jegybank életrehozásának eszméje, amely most igen közel jutott a megvalósulásához, amennyiben a Credit Lyonnais hatalmas francia bank két megbízottja érkezett Budapestre, hogy tárgyalásokat folytassanak a magyar jegybank felállítását illetően. A francia pénzügyi kapacitások Valdor Gyulával, az Előzetes Takarékpénztár igazgatójával vették fel a tárgyalás fonalát. Meghízható helyről nyert értesítés szerint a Credit Lyonnais 500 millió frankkal fundálná a magyar jegybankot, amely összeget legkészenibb azon vagyonadóval, amelyet egyszerre fizetendő nyolcvenczázalékos kontemplálnak. Ugy tudjuk, hogy a tárgyalások a legjobb uton haladnak. Valószínűleg igen rövid időn belül felállítják a magyar jegybankot, anu pénzügyi viszonyainkat alaposan javítani fogja.

As osztrák éhínség.

Bécs, okt. 22. A „Neue Freie Presse” jelentése szerint Ausztriában a gabona, burgonya és zöldségárak emelkedése annyira megnőtt, hogy az országot csak a gyors hitel és Hovver tavalyi segélyakcióinak megismétlése meghiúsíthatja.

Nem adják ki Kun Bélát.

Bécs, okt. 22. Mint híre jár, az osztrák kormány nem akarja kiadni Kun Bélát és társait. Az osztrák kormány terve ellen alig tehetünk valamit, mert nincs hatalmunkban kérészkölni a kiadást. Legfeljebb az antanttal kényeztetheink Ausztriát arra, hogy kiadja a népbiztosokat, de arról kevés remény van, mert az antant nem akar beleavatkozni ilyen belügyekbe.

A bolsevizmus bukása.

Bécs, okt. 22. A Neue Freie Presse jelentése Amsterdamból, hogy a vezérkar megerősítte azt a hírt, amely szerint Krunstádt tegnap délután kitűzte a fehér zászlót.

Bécs, okt. 22. A Morgen jelenté Londonból: Kábel távirat szerint az angolok Pétervártól délre partraszálltak. A város egy része lángokban áll. A bolsevik csapatok visszavonulnak. Az utcákon számos holttest, különösen nők, gyermekek teteme fekszik. Néhány legutóbb érkezett hadihajó megkezdte Pétervár bombázását.

Kopenhága, okt. 22. Minden jel megerősít az a benyomást, hogy az oroszországi szovjet-uralom összeomlása a küszöbön áll. A pétervári bolsevik miniszteriumok már okt. 9-ike óta zárva vannak. Az a hír, hogy feladják Pétervárt; ugy létezik, nem bizonyult valósnak, bárna hadereg nem hajlandó a várost védeni a külföldön is a csapatok között minden fegyelem megszűnt. Pétervár elfoglalása eddig talán már meg is történt.

A Times híradása szerint Turkesztán keleti részében, is legyőzték a török hadsereget és megadásra kényszerítették azt. A fegyverek száma itt hírt 33.000.

Képek a megszállt területekről.

Egy utca elszakadása.

Bécsből indultam neki a hosszú útnak, melyet a hivatalos küldetés Magyarországra megszállt területein keresztül szabtott ki. Kisó stáctóm Pozsony volt.

Es Pozsonyrol csak szomorú dolgokat mondhatok. Pozsony nincs többé — van helyette egy cseh város, Bratislava: Pozsonyban ötven százalék volt a magyarság, ez az ötven százalék most kénytelen csehül megtanulni, hogy uton utófélen szemközt ne találja magát a cseh hatóságok erőszakoskodásával.

Most a hivatalokban csehek ülnek, a rendőrség cseh, a katonaság szintén cseh, magyar szóra még a kávéházi pincérek sem reagálnak. Az iskolában cseh tanítók tanítanak, az egyetlen intézmény, mely meg folig-meddig magyar, az egyetem.

Ugyanígyen szomorú a látvány a szepességi városokban. Tüzel-vassal üzik a szlovákokat, a városnevek után át kereszteltek cseh neve az utcákat, az üzletek csejtáblája csak cseh, vagy tót nyelvű lehet, az összes magyar kulturális egyesületeket feloszlatták. A kassai jogakadémian már a jövő félévben be akarják vezetni a cseh nyelvet.

De felun sem kisebb a boldogtalanság. A falubeli tót nép megváltóként üdvözölte a „felszabadításra” siető cseh testvéreket. A testvérek pedig az igért jót papíron hagyták, de elvitték helyébe a parasztok gabonáját, takarmányát, háziállatát.

Még szomorubb a kép a román területeken. A legvirágzóbb vidékekben pang az élet, mindenre rányomta bélyegét a román tunyaság. Itt is elpusztította a megszállás erőszakos keze a magyar kultúrát, de képtelen volt helyébe újat teremteni. Kolozsvár egyetemű csukva van, iskoláiban románul tanítanak. Egy egyetlen adat megvilágítja a viszonyokat. A megszállás óta 22 százalékkal csökkent az iskolákat látogatók száma, de 15 százalékkal nőtt az elfogyasztott alkohol mennyisége. Aki megfordult már élményileg román megszállás alatt nyűgő magyar városokban, az elképzelheti az erdélyi magyar és szász lakosság siralmas helyzetét, akiknek nyakára pedig örök urként ült a bocksoros oláhosság.

A déli vidékeken nem találtam ekkora elkezeredést. A szerb hatóságok türelmesebbek, van annyi belátásuk, hogy a meglévőt épségben tarják, hisz nem tudnák azt a saját, kezdeleges kulturájuk után pótolni. A hűség-eskü lt nép teit hivatalnokokat itt is ellődzték, a szerb katonaság garázdálkodása itt is sok elkezeredést szül, de magyar érzi letemint eddig senkit sem háborgattak, a jólét is mindinkább emelkedőben van.

Es mégis a szerbeket tartom a legveszedelmesebb ellenségeinknek. Aránylag szelíd, tapintatos magatartásukkal esetleg még elalaltják a magyar lakosság keserveit, behegeztik hazájait voztalt szívének fájdalmát, míg az oláh és cseh uralom alatt nyűgő területek magyarsága soha el nem feledheti hazáját, életben tartja hazafiságát a szarnokok iránt érzett gyűlölet. A magyar irredentizmus, mely eddig csak az egyesek szívében él, szervezkedni fog, munkába áll és le fogja rásni az idegen ruhát.

HIREK.

Horváth György.

1907-1919.

„A Horváth direktor meghalt” — mondták kedden reggel az emberek akik egymástól kérdezősködtek, hogy: Mi újság? — A legtöbb embernek meglepődésszerű hír volt az, mert hiszn azt sem tudták, hogy beteg! Pedig igaz volt, a „Diri” bácsi, ahogy diákjai mondogatták, lithegytá a világot. — Bár tudtam, hogy beteg, rokonságától vett hírek alapján állapota reménytelen, mégis oly váratlanul ért engem is a híradás, mintha hirtelen halállal múlt volna ki. Ha rá gondoltok az ő izmos, erős testalkatára, melyet az ő szelíd, beosztott életmódja még ellenállóbbá oróított, szinte hihetetlennek látom azt, hogy az az erős test ily rövid idő alatt összeroppanjon. Pedig így van! A sok évi betegeskedés, melyet pedig önmaga sem volt komolyan, lassanként megörölte szervezetének ellenálló erejét és az a vihar, mely ezen évben a legtöbb ember lelkivilágát sarkából kiforgatta, nála is végzetes hatással járt. A testi hanyatlást a lelki rökfordítás sietette és így az anyaszent jaiszva végezet vele. Mikor ugy csendos dolgozószobájában irászatlanál találtam, sokszor kesernyös volt hangulata; jó zive, az emberek bajai iránt érzett meleg rokonszér még mindig fogakonyyá tették a mások bajjival való törődés iránt. De ő is ugy volt, mint az igaz magyar ember, ha kisebb kipanaszokda magát, megkönnyebült és a jogi kedélyes világnézettel tudott újból foglalkozni ügyes-bajes lenddőlvel. Sok dolga volt a kegyesrendű társak vezetésére, a főgymnasium közel 400 tanulójának szellemi és anyagi boldogulása sokszor elhalmozták idejét és nem egykoron említette, hogy már erős dolgot ad neki kötelességek pontos teljesítése. Tavaly már nyugalmomba akart vonulni, azonban a rend kormányának kérése folytán újból elvállalta hivatalát, így azonban végzetlővé vált. Az a szellemi anyagi felfordulás, mely az októberi forradalom után hazánk minden egyes egyedének szellemi és anyagi világában rettenetes pusztítást okozott, nála végzetes hatással járt. A folytonos túrgangés, a legjobb módszer kiválasztásáról való gondolkodás, a jövő bizonytalansága felett érzett féltelme megzavarták az ő lelket is és orótlenné tették kezét. A kommunista uralom az egyházi rendek ellen is a legkíméletlenebb erőszakkal harcolt és ekkor kellett volna jókora erőrekel lenniel Szelíd lelke, mindig a békeséget kereső elméje megrontott a jövő esztelagos harcától és a megalkuvás, az engedékenység vette uralmába! Pedig az erős lelkieknek velt igazuk, akik a megalkuvás nélkül harcot hirdették és ezzel győztek is. Ez a fajdalmas csalódás a saját maga ítélőképességében, az új rend helyreállítása körül bekövetkezett változások végleg megörözték szervezeteit és elmulasztá rohamosan siettettek. Nyugodtan mondhatom, hogy a halál rea névze megváltás volt testi és lelki szenvedéseltől; olyan volt ő is, mint az örök is, melyet ha ártulotnek, még ha jobb és kiválóbb is az új talaj, abban nem tud megszökni és elpuvult — Őzsi hervadáskor, levélhullá idején hagyott ő is itt bennünket, hogy elmenjen meghígnni oda, hol nincs más, csak béke és Nyugat.

Nekem, ugyis mint jóbarátának, ugyis mint a legtöbb társadalmi mozgalmamban kiváló mun-

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

NAGYKANIZSA,
Sugár-ut. 4.

Posta Nyomdávaltal
Fő-ut. 5. 22

Megjelenik hétfő kivételével
mindennap korareggel

ZALA

POLITIKAI NAPILAP.

Szerkesztő: TÓTH ZOLTÁN
Nyomdai telefon 117.

Főszerkesztő: TÓTH ZOLTÁN

Főmunkatúra és lapfajtájados: CSILLAG JENŐ

Hirdetéseket, nyilatkozatokat és magán közleményeket díjazásba szerinti vesztel a kiadóhivatal.

Előfizetési árak:

vidékre postal ászkúldással:	
Egy évre	18 B.
Hegyed évre	45 "
Felére	80 "
Egész évre	100 "

Egyes szám ára: 60 fillér.

Magyar katonai állomásparancsnokság
150/áll. par. 019. sz. Nagykanizsán.

FÜHIVÁS.

Felhívom az összes nyugdíjas valamint a leszerelt tartalékos és népfelkelő listákat, hogy az esetleges saját tulajdonukban lévő szolgálati könyveket, különösen pedig Szolgálati szabályzat I., II., III. rész és gyakorlati szabályzatokat a nagy szükségére való tekintettel bocsássák a katonai állomásparancsnokság rendelkezésére. Akik a fent hivatkozott szolgálati könyveket rendelkezésre bocsátani sziveskednek, úgy kérem azokat a katonai állomásparancsnoksági irodába (Frigyos lakánya) beküldeni.

Nagykanizsa, 1919. okt. 22.

Pawlas, alvezetes
állomásparancsnok.

Bárány vasutas ügyének tárgyalása.

(Saját tudósítónktól.) Bárány József vasúti kazánkovács, a diktatura elején a nagykanizsai direktórium tagja, a vasutas helyi-csoport elnöke, később pedig a Déli Vasút budapesti igazgatóságának politikai megbízottja állott tegnap a nagykanizsai törvényszék ötös büntelő tanácsa előtt. — Az előírt székben dr. *Mutschenbacher* Edvin ül, a vádat előadó pedig dr. *Boródy* Dező államügyész képviselte. Bárány József védelmét dr. *Bród* Tivadar, a másik vádlottat; *Schiller* Ferencet pedig dr. *Tamás* János látta el.

Bárányt is, Schillert is hivatalos határolmal való vizsgálat és a táviratú lírok megszentésének büntetőivel vádolta az ügyész. A vádirat szerint Bárány József Budapesti hivatalos kiküldetésében éppen Kanizsán járt a vasutas-sztrájk kitörésekor és annak ellenére, hogy semmi hivatalos funkcióra megbízása nem volt, mint a vasutas csoport elnöke intézkedéseket tett a sztrájkmozgalom elfojtására. Állítólag ő rendezte ki a városi katonaságot a pályaudvarra és a vasutas vezetőség nevében, de annak tudta nélkül egy táviratot adott fel az állomáson, a szombathelyi vonal összes állomásainak, amelyben jelenti, hogy Kanizsán megszűnt a sztrájk és a vasutaság kész foggyverrel is sikraszállani a proletárdiktatura ellenségeivel szemben. — Ezt a táviratot Bárány diktálta a távirat helyiségében és megparancsolta az ott szolgáló leltő Antal Sándor állomáskezelőnek, hogy továbbítsa azt. Több vádpont nincs ellene.

Schiller Ferencet a sztrájk kitörése után barendelték a távirathivatalba cenzornak. Az volt a kötelessége, hogy minden jövő és menő táviratot figyelmeztetéssel kísérjen és az esetleges ellenforradalmi tartalommal bírókat foglalja le; Schiller teljesítette is kötelességét. Azzal is vádolják, hogy az ő kezdeményezésére tartóztatott le a terroristák Szőke Jenő hivatalnokot.

A tanúk kihallgatására került a sor. *Bozdó* Ferenc állomáskezelő gyakornokot, *Antal* Sándor állomáskezelőt és *Horváth* Lajos táviratírárt a vonatkozólag hallgatták ki, hogy milyen volt a két vádlott szerepe a sztrájk alatt.

Szrem Ignác állomásfőnök vallomásaiban előadta, hogy Schiller tartotta szükségesnek a

katonák kivonulását az állomásra s az ő kezdeményezésére rendelto azt el Szabados A kérdéses táviratot Bárány diktálta és Krajcsics László írta. Bárány ment ki a terroristákkal Balatonszentgyörgyre is, hogy a sztrájkmozgalmat ott is megakadályozza. Schiller viselkedése a sztrájk előtt — véleménye szerint kifogástalan volt.

Perger mérnök azt igazolta, hogy Bárány a tisztviselőkkel szemben mindig a kellő tisztelettel viselkedett s tudomása szerint sohasem igazolt.

A vád- és védéshirdetők meghallgatása után a törvényszék a következő ítéletet hozta: Bárány Józsefet ötlettel 8 havi börtönrre és 300 korona pénzbüntetésre, mint főbűntetőre és 3 évi hivatalvesztésre, mint mellékbüntetésre, Schiller Ferencet pedig 4 hónapi fogházra és 200 korona pénzbüntetésre, mint főbűntetőre és 4 évi hivatalvesztésre, mint mellékbüntetésre. A vizsgálati fogsággal mindkettőjüknek 1 hónapot és 10 napot számított be büntetésükbe a törvényszék.

Kifosztottak egy divatárúüzletet.

250 ezer koronás betörés a Fő-utca sarkán.

(Saját tudósítónktól.) Alig egy hete múlt, hogy betörtök jártak Szántó Salamon Erzsébeti rőtűszületében, azt teljesen kifosztották, azután eltűntek. A rendőrség erőyes nyomozást vezetett le utánuk, mely azonban mind-czeleg eredménytelen maradt. A már-már feladésba merülő bűnügyet azután tegnap reggelo egy másik, arányban sokkal nagyobb betörés frissítette fel: A csütörtökre virradó éjszaka a *Weiszfeld és Fischer* cégnek az Erzsébet tér és Fő-utca sarkán levő divatárú üzletét látogatgattak meg ismeretlen tettesok — a legnagyobb valószínűség szerint ugyanazok, akik a Szántó-féle betörést csinálták — és azt teljesen kifosztották.

A betörést egyneked 9-kor vették észre a cég főnökei és rögtön jelentették is azt a rendőrkapitányágnak, amelynek a helyszínére érkező emberei a következő tényállást állapították meg:

A tettesok, a valószínűség szerint löb-ben; már este, kapuzárás előtt elrejtőzködtek az ügyvezető „Nagy” udvarban s éjjel még 2 óra előtt, tehát villanyfény mellett főbezárták az üzlethelyiség hátsó, az udvar felőli irodájának vasrácsát, az ablakot gyümölcsoszáll bonyomták s így a helyiségbe nyomultak. Itt először is a kéznél levő szövekekkel az ablak s ajtó minden részét jól oltomták, hogy a világosság ki ne szűrődjék, majd munkához láttak. Egymás után adogatták ki a legfinomabb szövekeket és selymeket. A papíráruhoz nem nyultak, az ugylázasik nem előgítette ki magasabb izlésűeket. Az udvarban azután megtalálták Sipos csemegekereskedő kézikocsiját, arra felakndtak a ki-montak az állomásra. Ott a zsákokba rakott áru lerakták a kocsirol s bevitték az állomás épületébe, ahol azután maguk is a legnagyobb lelkinyugalommal tartózkodtak egészen fel 9-ig, a pesti vonat indulásáig. Beszálltak s mint akik dolgukat a legjobban végezték, állávoztak. A társaság állítólag 4—5 tagból állott s egy nő is volt közöttük. A vakmerő gazemberek tehát még akkor is káftizán tartózkodtak, amikor a betörést felfedezték. Ha *Weiszfeld* és *Fischer*ék történetesen fel 9 helyett fel 8-kor nyitnak,

ma már a betörés összes szereplői a rendőrség kezében lennének. Így azonban elég idejők volt az ellinnalásra. A rendőrség telefon és táviró útján a pesti vonal összes állomásait értesítette, a nagy szákmánnyal utazó társaságról s így lehetségos, hogy mikor a sorokat írjuk már biztos helyen várják valamennyien a kanizsai rendőrség küldöttéit, akik ido szállításuk végett elejők utaznak.

A *Weiszfeld* és *Fischer* cég kára körülbelül 250 ezer korona.

HIREK.

NAPTÁR	
október	Róm. kath. Ráfael fős. Prot. Hefeszl. Gbr. kath. Prók. Gör. kel. okt. 11.) Tocsil. Ir. Tiszt. Mész. 30.)
24	A nap két reggel 6 óra 21 percek, nyugszik délután 4 óra 50 percek.
Péntek	A hold két reggel 7 óra 6 percek, nyugszik délután 5 óra 04 percek.

— **Horváth György temetése.** Horváth György főgimnáziumi igazgatót tegnap helyezték örök nyugalomra a piristák albtöltésében, melynek ő a hatodik lakója. A gyászszertartás a felsőtemplomban folyt le. A Csúthy Géza múrakeresztúri apát vezegte gyászszógdéllet. A megboldogult igazgató végzettségétőlén részt vettek nagyszámú *Iskolafőnök* hivatalok képviselői, az összes kanizsai iskolák tanítói és tanári kara, valamint ifjusága. A egyetemesi társház nevében *Eberhardt* Béla igazgató-házfőnök, a Kath. Legényegylet nevében *Rerpesy* Gábor, — a főgimnázium ifjusága nevében *Szekács* Sándor mondtek könyökig-magindító beszűcszédet.

— **A székesfehérvári rendőrkerület főkapitánya.** A kormány a most szervezett székesfehérvári rendőrkerület főkapitányává *Iscskutz* Aurél volt brassói alispánt nevezte ki, aki már el is foglalta állását.

— **A megyéspüspök Zalaegerszegen.** Zalaegerszegről jelentik: Gróf *Miklos* János megyéspüspök vasárnap zalaegerszegi híveit látogatta meg. A várost es alkalomból ünnepposen feldszították a bejárattól diaspapul omeltek. — A megyéspüspök délelőt fél tíz-kör érkezett Zalaegerszeg bejáratához, ahol a város vezetősége meleg hangon üdvözölte. Innen lelkes ünneplás közt egyenesen a templomba ment, ahol díszes papi segédhittel miséi és predikációt mondott. A templom előtt ezalatt ezrekre menő lömeg várta a főpászort, aki a templomból kijövet állást osztva híveik között a plebiánára ment, majd innen automobilon a Katolikus Házba hajtott, ahol a küldöttségeket fogadta. *Kutas* Kálmán ev. lelkes az evangélikus hitközség, *Illyés* János nyoval opores a kat. papság, dr. *Tell* a pozsprémi papság és *Traiber* főiskolai haligató az egyetemű ifjak nevében üdvözölték a püspököt. A zalamogyi földművelesok részéről pedig egy szentgyörgyi kisgazda köszöncölte a körükben megjeleni főpásztort. A meleg, lelkes ünneplést bankett követte, ahol az egereségi hölgyek töltek ki magukért, a főszolgabíró és a polgármester mondtak felköszönlőt a megyéspüspökre, aki megköszönte a meleg, szerel-teljes fogadtatást, délután fél 3-kor távozt.

— **A Polgáregylet vasárnap** rendkívüli közgyűlést tartott, ahol erre az évre fűlés címén minden tagtól 8 korona külön díjat szednek.

— Az aradi vértanúk szobra. Az Arad és Vidéke című lapban olvassuk, hogy a lap munkatársa az aradi Kossuth és a vértanúk szobrának sorsa ügyében kérdést intézett Velicija Komulus dr. profektushoz, aki a következő nyilatkozatot tette:

— A két szobor oltárvölésére nézve a közeli napokban intézkedés történik. A szobrokat le fogjuk bontatni, de úgy, hogy azok ismét felépíthetők legyenek. — És intézkedni fogunk a két szobor megőrzésére nézve. Mi sem akarunk semmiféle nemzeti érzolmet megsérteni, de minthogy ez a város Romániához tartozik, annak a két szobornak nincs helye Aradon. Ismétlem, a szobrokat meg fogjuk őrizni és azokat a magyar állam rendelkezésére bocsátjuk, természetesen, csak abban az esetben, ha a magyar állam reflektál rájuk.

— A korona nagy kereslete. Zürichből jelentik: Ide érkezett párisi pénzügyi jelentések Ausztria gazdasági fejlődésének gyors javulását remélik. Már a legközelebbi napokban várják a korona megvédésére irányuló nagy antant mozgalmat. Annnyit látny, hogy máris feltűnően nagy keresletnek örvend a korona azokban a körökben, amelyek az antant szándékáról jól értesültek.

— Hazahozzák Kun Bélát és társait. A Kun Béla és társai kiadatása iránti eljárás — mint illetékes helyről értesülünk — befejezést nyert, még pedig azzal az eredménnyel, hogy Német-Ausztria is elismeri, hogy a népbiztosoknak a magyar bíróság előtt kell felelniük gáztetteikért. Ezekután már rövid idő kérdése, hogy az Ausztriában internált népbiztosokat, Kun Bélát és jolas társait hazaszállítsák. Már eddig is kötetekre rúgnak a népbiztosok hitneselményeiről felvett jegyzőkönyvek. A népholondítókat a románok kitakarodásig valamelyik dunántúli városban fogják őrizni.

— A munkanélküliség enyhítése. A kormány erősen intézkedéseket tesz az immár oriai arányokat ölt munkanélküliség megszüntetésére, nagyszabású közmunkák végzetésével. A magyar állami munkaközvetítő hivatal körrendelettel értelmében az állampolitikai hivatal a egyéb hivatalok és hatóságok máris gondoskodik arról, hogy szakmák szerint a munkanélküliség számáról és az eszközözendő munkálatokról, úgy mint erdei fakitermelés, ut, vasut-, hid-, kikötő-, magas építkezéseket, esetleg hányásznál- és egyéb közmunkákról helyenként statisztikai készüljenek, ugyazintón arról is, hogy valamely munkához mennyi munkás szükséges. A statisztika elkészülése után a munkák hamarosan megindulnak. Az alkalmazásnál elősorban természetesen a szakmunkások jönnék tekintetbe. A közmunkákra vonatkozó rendelet a munkaidőt napi 8 órában állapítja meg. A munkabérek a munka minőségén kívül a helyi viszonyokhoz, úgy mint drágasághoz, élelmiszerárakhoz stb. fognak alkalmazkodni, de a rendelet szerint mindenképpen elégségesnek kell lenniük a tisztességes megélhetéhez. A munkásokat lehetőleg szorint lakóhelyükhöz közel fogják alkalmazni.

— A csehek furlangja. Igen valószínű, hogy az antant Felsőmagyarországon, mielőtt a hovatartozás kérdésében a végleges szót kimondaná, — népszavazást fog elrendelni. Erre vall az a körülmény, hogy a csehek rangtalan cseh családok — kényszerítettek arra, hogy Csehországból települjenek át a től vármegyékbe, így akarják a ravasz csehek elkerülni a népszavazás kudarcát. Beavatott helyen azonban biztosra veszik, hogy a től lakosság ezavazata fogja a kérdést oldónteni, még pedig Magyarország javára.

— Nagy repülőverseny Északamerikán át. Az amerikai sportírók mostanában az északamerikai nagy túravarseny foglalkoztatja. A verseny feltétele Északamerikát nyugatról keletré és ellenkező irányban is keresztülrepülni. A benevezett 82 résztvevő közül eddig 7-on jártak szerencsétlenül és csak hárman telték eleget a feltételeknek. Maynard hadnagy, aki pap volt és ezéri repülő papnak nevezik, Kiol hadnagy és Spatz őrnagy Minuhárman Haviland gépet használtak, mely 400 lóerős Liberty motorral volt felszerelve.

— Kís Ausztria és nagy Románia. Madridból jelentik, hogy királyi rendelet alapján a nagykövetségeket Wienben és Pétervárot megszüntetik, Wienben, Varsóban, Belgrádban és Trágbán csupán követségeket létesítenek, az atheni és bukaresti követségeket pedig nagykövetséggé emelik.

— Magánalkalmazottak Szövetkezete. A hó 25-én délután 4 órakor igazgatósági ülést tart. — A tagok elsőrendű amerikai petroloumet kapnak a Főúton lévő helyiségben. A vezetőség.

— Felhívás a kereskedőkhöz. Budapestről jelentik: A magyar földmivélségügyi minisztérium gyógványvony és paprika kirendeltsége (Budapest VIII., Baros-utca 13.) ezuten hívja fel mindazon kereskedőket, a kik paprikának nagybani árusításával, illetve a kiskereskedelemnek paprikával való ellátásával foglalkozni kívánnak, hogy öziránti kérványüket kellőleg felszerelve iparigazolvánnyal és kamarai bizonylattal, legkésőbb október harmincig nyújtsák be.

— A Világ nagymozgóban pénteken és szombaton kerül bemutatásra *Mária Magdolna* vagy *Dona Mária* című 5 felvonásos film-dráma. A főszerepet *Mária Carmi* hírneves művésznő játéza.

— Az amerikai magyarok értünk. — Amerikába szakadt véreink valóban amerikai arányú akciót kezdtek a leiporti, nyomorgó magyar nép érdekében. Erre vall az az első lápellándány, mely most jutott kezünkbe Amerikából. A Newyorkban megjelenő nagy magyar lapban, a *Szabadságban* a következő ökolnagyságnyi betűkkel nyomatott hírdelvény olvasható:

Kenyeret az éhező Magyarországnak!
Alatta: Növökzik a hecsült fiatja. — Előlmiszert és ruhaneműt küldünk szenvedő véreinknek. — Aki magyar, most bizonytalan. — Van-e közülnk gyászmagyar? — Csallakozzék minden telep magyarsága. — Éresek-e van szükség. — Milliók éheznek otthon.

Ezen felhívásokra felül ugyanazon lapnak egy másik közleménye: „Kenyeret az éhező Magyarországnak” címmel, amelyben a szerkesztőség ad tanácsot az egyes telepek lakóinak, hogy mi történjék az összegyűjtött pénzzel. Azt hisszük, írják, hogy a leghelyesebb ha az összegyűjtött pénzeket élelmiszert, ruhaneműt és gyógyszereket küldünk otthon szingyidő testvéreinknek, mert mindezek égető szükség van. Mindezek ötletet jelentenek. — Van-e olyan magyar ember, aki ezt megtudja tagadni szülőhazáját.

A lap más helyen ismét egy hosszú cikket közöl, amelynek címe: Gyászmagyarokhoz... Néhány jellemző sorát ideiglatjuk, „Most kell szerelni Magyarországot. Mert megcsalták, leiporták. Most kell odanyújtani segítő jobbunkat, mert mankón bíceg, most kell hazaküldeni a szívünk minden, de minden melegét, szeretetét, mert hót tőrszárastól vérzik Magyarország sokat csalódott szíve.” Imo az amerikai magyarok üzenete. — Lelkük tiszta, forró szeretetét küldik leiport alárvult hazájukba.

— Aranyember II. részét játsszák az Urániában pénteken, szombaton és vasárnap, az első részt felülmúló elsőrendű és pazar kiállítás al.

— Cigaretta-hüvely, ciparella-papír, cigaretták és szivar-szopóka, pipa, szivar, cigaretta- és dohány tárcák Fischer Fülöp Fiai papírárúházában kaphatók nagy választékban.

Egy látható iránú lőgépgyővételre kerestetik. Epstein, Zrinyi Miklós-utca 85. szám. 2130

Intelligens fiatalember csinosan **bulozított szobát keres** szonnnárra vagy november elséjére. 2129

Egy jókarban levő **cseszkőpályán** helyszíne miatt eladó. Bővebbet Nádor-utca 8. szám, fél 12-től íg. 2133

Jókarban levő, használt **cseszkőpályák** és **cseszkőgépek** legmagasabb árban megvételnek **BRANDL Sándor** varrógépraktárában, Deák Ferenc-tér 2. szám alatt. — Ugyanott **javítások** gyorsan és pontosan eszközölnének.

Az állami szemkórház keres megvételre **egy pár jó lovat** és egy jókarban levő **fejett és egy teherkocsit két pár lószerszámmal.** Bővebbet az állami szemkórház gondnoki hivatalában. Hadikórház C-18. pavilon.

Eddig sokszorosított készülék és hozzávaló kellek.
Kapható: Fischer Fülöp Fiai árúházában Nagykasszaán.

Lépes mézet, Pergetett mézet, Babot, Lencsét, Mákot, Gesztenyét és Diót
minden mennyiségben a legmagasabb napi áron átvesz
Balázs, Csengery-ut 6.
Telefon 59. szám.

Tisztelettel értesítlem a n. o. közönséget, hogy raktáromon állandóan mindennemű **férfi-, női- és gyermekcipők** nagy választékban kaphatók! Szíves megkoresést kér!
KURMÁN IMRE
cipész. — Csengeri-ut 1. szám.

URANIA mozgóképi-palata
Bazsaryi-utca 4. Teléfon 88
Péntek, szombat, vasárnap. 11 óráig 24., 25. és 26-án
Aranyember
Jócai világhírű regénye. (II. rész.)
Főszereplők: **Boragi, Rajnai, Lenkffy Ica és Berky Lili**
Előadások kőnapokon 7 és 9 órákor
Vasár- és ünnepnapokon 8, 9, 7, és 9 órákor.

VILÁG nagymozgószínház
Szarvas színház. Teléfon 74. sz.
Péntek, szombat. Október 24. és 25.
Maria Magdolna
vagy **Dona Maria**
négy film-dráma 5 felvonásban.
Főszerepben: **Maria Carmi.**
Előadások kezdete 7 és 9 órákor!
Vasár- és ünnepnapokon 8, 9, 7, és 9 órákor.
Jegyek d. u. 2 órától előre válthatók.

Kezeltetés és kiadóhivatal:

NAGYKANIZSA,
Sugár-ut 4.

Ala Nyomdával
P6-ut 5. sz

Megjelenik hétfő kivételével
mindennap korarreggel

ZALA

POLITIKAI NAPILAP.

Kezeltetés és kiadóhivatali telefon 78.
Nyomda telefon 197.

Főszerkesztő:
TÓTH ZOLTÁN

Főmunkatárs és leltárlépcsős:
CSILLAG JENŐ

Előfizetési árak:

vidékre postal szét-
küldéssel:
Egy hónap 10 K
Három hónap 27 K
Egy év 100 K

Egyes szám ára:
60 fillér.

Hirdetéseket, nyilatkozatokat és magán-
közleményeket díjazásból mentve
fogadunk a kiadóhivatalban.

Az új adórendelet.

Életbeli pént az agglégény adó.

A Budapesti Közlöny a pénzügyminiszter rendeletét közli a vagyon és jövedelemadóról. A rendelet maga új, de a tartalma régebbi rendeleteken nyugszik, azonban pótolja az 1918. július 2-án kiadott végrehajlási utasítás hiányát. Ez a rendelet vajszínűleg már a múlt év végén készen volt, de csak most látott napvilágot, mert a Károlyi-Berinkei kormány még az 1918. évi adókielést sem tudta befejezni, annál kevésbé gondolhatott az 1919. évi kiételre.

Az új rendeletet valószínű nyomon fogja követni az 1919. évi jövedelem és vagyonadó kiételének megindítására vonatkozó intézkedés. A most megjelent rendelet legnevezetesebbje az, hogy a novella a legnagyobb jövedelmekre és vagyonokra nézve fölemelte a progresszív kulcs maximumát 5 százalékról, illetőleg 0.5 százalékról 6 százalékra, illetőleg a vagyonadónál 0.1 százalékra; kimondja, hogy míg azelőtt csak az 50000 koronán felüli vagyonok voltak adókötelesek, ezennel már 20000 korona értékben felüli vagyont az adó. A novella 1918. január 1-től kezdődő joghatállyal meghonosítja az úgynevezett agglégényadót, amely a jövedelemadó 15 százalékát teszi azokról, akik egy családot sem tartanak el a 10 százalékát azoknál, akiknek háztartásához csupán egy családtag tartozik.

Ezokkal a súlyosbításokkal szemben azonban megadja az új törvény azt a kedvezményt, hogy az adózó az úgynevezett tárgyi adók (földadó, házadó, ill. oszt. cseleked. stb.) levonásán kívül igényelheti az előző évi hadinyerésedő levonását is, de mindezt csak akkor, ha jövedelmeire nézve pontos, számszerű vallomást ad. Ugyancsak lelkiismeretes bevallás az előfeltétele a törvény nyújtotta ama kedvezménynek, hogy az adózó a skálászertű vagyonadó (sorozás) nézve a legkedvezőbb adó mértékét fogja keltetni a rendelkezésnek az az intézkedés, hogy az adó felosztási bizottságok a karbantartási költségeknél, a melyek az adóalapból tudvalevően bevonhatók, figyelembe vehetik a munka és az anyag ábrornis drágaságát.

A legközelebbi kiétel során az 1918. és 19. évi adókat majd egyszerre kell megállapítani, az előbbi, a régi, az utóbbit az új törvény alapján. E kétféle törvény alkalmazásából származó bonyodalom nagyon megkönnyíthető lesznek, ha a közönség pontos számszerű és mindenekelőtt lelkiismeres bevallással fog eszközölni.

Egy magán polgári leányiskola terve.

Kovács M. Edith vas megyei közösi polgári leányiskolai igazgató bádányt intézett a városhoz, melyben bejelenti, hogy egy nyilvános jogú, keresztény jellegű, magán polgári leányiskolára óhajt engedélyt kérni a kultuszminiszter úrtól, amelyet később internátussal kapcsolatban fokozatosan leánygimnáziummá fejlesztené. Joga van — ugymond — minden szülőnek arra, hogy gyermekének olyan lelki nevelést nyújtson, amely felugrásának legjobbban megfelel és amelyet az Állami iskola a célt mellőző keretben nyújtani hivatva nincsen.

Hivatkozik — és pedig teljes joggal — arra a körülményre, hogy az Állam már régebben is adott jogot ily iskolák létesítésére és számos ily jellegű más vallásirányú intézetet fel is sorol. E tekintetből valóban sérelmesnek lehetne tartani a jog megtagadását egy ily jellegű polgári leányiskolától, mely a város zöme köznevelésének éppen megfelel.

Aml pedig azt a szempontot illeti, hogy egy már meglévő iskola nem zárhatja ki egy másik létesítését, illetőleg annak szükségességét, annak igazolásul szolgál, hogy akkor nem lett volna indokolt az alig kétszer annyi lakosságú Pozsonyban és Nagyváradon az Állami mellett még 5 más polgári leányiskolát befogadnia, amellet, hogy ezeknek még más, magasabb leányiskolák is vannak. E helyeken átlag 10000 lélekre jut egy polgári iskola, Nagykanizsán körülbelül harminczerre. — Több kisebb lakosságú városnak több polgári leányiskolája van (Pápának 3, Veszprémnek 2, sőt Keszthelynek is 2) — és ilyen számos város van az országban. Fel-sorolja például Északvidéki, Lugos, Ungvári, Déli, Bajai, Szombathelyi stb. stb.)

Ha pedig az illeti Állami polgári leányiskola tulajdonosságát tekintjük, beláthatjuk hogy nincs égetőbb kérdés, mint a választott iskola tervezet elfogadása és legmesszebbmenő felkarolása. Az első két párhuzamos osztályban pld. 70-75 növendék volt, elképzelhető, hogy milyen tanítás lehetséges egy teremben, hol körülbelül 70 vagy több tanuló zsúfolnak össze és hogy milyen egészségtelen levegő lehet egy ily teremben. Hogy pedig egy harmadik párhuzamos osztály létesítése, annak ellenér, hogy ez pedagógiai és higiéniai szempontból már régen szűkebbé vált — *fedezel hiányában* nem lett elegendő a kultuszminiszter az ily irányú számos kérelemnek.

Bizonyos, hogy az alkalmai feltétlenül meg kell ragadnia a városnak, midőn erre a megoldásra minden anyagi megtorhelés nélkül juthat el. Ki kell emelnünk a bádány azon pontját is, amelyben a tervezet szociális gazdasági szempontjaként felméli, hogy számos tanterv nyelvet ill. elhelyezést, kik a megszállott területekről menekülő kényesültek.

De legfontosabbnak tartjuk mindennél a bádány azon részét, amelyben kiállításba helyezi az "intézetnek" leánygimnáziummá való felfokozását. Kulturális szempontból valószínűleg szegény a városnak a hiány, amelyet sokkal kisebb városok sem tűntek fel. — Felre kell tenni minden más szempontot, hiszen kell fogni, midőn egy ily hatalmas kulturális intézmény elnyeréséről van szó, melyre saját erejéből tekintettel óriási háborús terheire, a város belátható időn belül képes nem volna. Nincs más módszer vagy megoldás, mint a bádányban ajánlott, nevezetesen egy ily intézet fenntartása szűk mórskellen emelt tandíjából. Majd gimnáziummá fokozva, internátussal kapcsolatban, a megszállott területek magyarjainak, valóban legkönyöbben esz-lez-szivesebben megközelíthető leány köznevelési intézményeinek között és ez, az, a szülőknél kivül, csak a város kultúr-lye nyerne, a legjobbat.

HIREK.

NAPTÁR
1919. október 25. Szombat
Róm. kath. Al. M. Regi Prof. Mria. Gbr. kath. Marcell Gbr. k. (okt. 12.)
Tanár. Szabolcs.
A nap két reggel 6 óra 35 perc.
kor, nyugati délután 4 óra 50 perc.
A hold két délután 8 óra 5 perc.
köz: nyugati délután 8 óra 50 perc.
kor.

— Személyi hír. *Blmer* Zsigmond Zalavármegye kormánybiztona és *Szmrccsányi* György, a keresztény-socialista párt egyik vezetője, volt pozsonyi kormánybiztos tegnap hivatalos úgynagykanizsára érkeztek.

— Rendőrkerületek. A napokban meg-irtuk már, hogy Székesfehérvárot most folyik a rendőrkerület szervezése. A fehérvári kivül a Dunántúlon még két rendőrkerület lesz: a szombathelyi és a kaposvári. Nagykanizsa a szombathelyi rendőrkerülethez fog tartozni, melynek szervezését még ez időn megkezdjük.

— Változás a menetrendben. Mától kezdve a nagykanizsa—budapesti és nagykanizsa—soproni vonalon a következő menetrendváltozás áll be: A Budapest felé induló 205-ös számú személyvonat és ennek ellenvonata a 210-osa, amely este 10 óra 15 percesen indul, — elmarad. A Szombathely felé induló 5 kor induló 302-osa és a délelőtti 10-kor érkező 351-es vonatok szintén elmaradnak.

— Francia világpol rólunk. A „Matin” az utóbbi időkben gyakran foglalkozik a magyar kérdéssel. Most legutóbb ezt írta: A magyarokat nem az bántja, hogy legyőzték a nagyhatalmak, hanem az, hogy a románok, szerbek, horvátok, csehek élvezik a győzelem gyümölcsét ugyanakkor, mikor ők is mások kegyelmére vannak ráutalva. A magyarok még ma sem tudják elhinni, hogy legyőzték és országuk összeomlott. Azt a nemzetet, mely a legnagyobb összeomlásban is ily öntudatos marad, más nemzetek nem nyomhatják el. Adjunk neki békét, hogy a neki szánt területen elfoglalhassa helyét, mert másképp a magyarok Állandó veszedelmére lesz Európa beközéjük. A „Matin” egy másik cikkében a

legnagyobb elismeréssel ír Horváth báró fővezérről és a nemzeti hadseregéről. Kiemeli a legendás hírű fővezér kiváló tulajdonságait és hadserege mintaszéri fogyelemzőségeit.

— **Hajza egy veszedelmes kommunista után.** Tóth Ignác híres legény volt néhány hónap előtt Nagykanizsán. — Katonai, politikai nyomozó volt a kis gnóm forma emberke. Szabadonnak a a többi nagy hatalmasságnak bizalmas embere. Nagy szájhős volt, nem csoda, ha nemsokára vezetés szerepet játszott a kommunisták között. Állandó besugójuk volt s minden olyan ügy végrehajtásával, amire tisztoságesebben gondolkodó ember nem vállalkozott, Tóth Nácit bízták meg. Mindenre vállalkozott. A szomorú végül bakonákai ügyben is nagy szerepet játszott. Ő és prostituált kedvese proskribálták meg Kanizsán azoknak a bakonákiaioknak a neveit, akiket a büntető expedícióknak majd felelősségre kellett vonni. A diktatúra bukása után voltak annyira közismertek vélelt dolgai, azórt szabadon bocsájtották. Azóta a zalamegyei falvakban bujdosik. Mikor bünlaj-tróma teljes lett elfogató parancsot adtak ki ellene s Viola detektív napokot keresztül hajszolta az egész megyében, sőt mivel a volt kedvese most Sopron városának prostituáltja, oda is utánment. Sehoh sem található. A furfangos ember megszorgolta az ellene indított széleskörű nyomozást s azóta állandóan változtatja buvóhelyét. Most azonban már mind jobban és jobban szorul össze nyaka körül a hurok s valószínű, hogy Viola detektív néhány nap múlva már át is adhatja az egykori híres nyomozót a katonai hatóságoknak.

— **Borzalmas szerencsétlenség.** Az osztályszonyfai foglyotábor kedden délelőtt végzése szerencsétlenség színhelye volt. — Éppen gránátokat, robbanóanyagokat, aknákat csomagoltak a munkások ládáiba, amikor a 9 centiméteres aknákkal telt láda felrobbant. A robbanásnak Kópácsi István munkás áldozatul esett, a szétcsúszó vasdarabok a sző szoros értelmében izre szakgatták.

— **Elveszett a Kazinczy-utcában a tegnapi nap folyamán 12. drb névreszlóú Sörgyár részvény.** Minthogy a megtalálóra nézve a részvények értékkel nem bírnak — a lotillás iránt már intézkedés történt — kéri az megtaláló, hogy azokat illó jutalom ellenében a Zala kiadóhivatalában leadni sziveskedjék.

— **Bajban vannak a csehek.** Hivatalosan közlik: A felsőmagyarországi helyzet a csehekre nézve állandóan rosszabbodik. Eltekintve a naponta előforduló kisebb nagyobb összejutkázásoktól, egyre erősödik a mozgalom a Magyarországhoz való visszacsatlalás érdekében. Ezeket a jól szervezett mozgalmakat semmiféle csah terror és letartóztatások megszüntetni nem tudják, sőt újabbban a visszatások is csatlakoznak a mozgalomhoz.

— **A román katonák garázdálkodása Budapesten.** Felléjő az itteni megszálló csapatok tisztjeinek és legénységének költökezése. Nemes kávéházakban, újfeli mulatókban folyik a poszgu a kétes hírű nők társaságában, a zárórárt mindenhol tudják. Köztudomású dolog, hogy a román tisztek mindenféle tiltott tiszttel foglalkoznak és ily módon jutnak a nagy összegű illegális jövedelemhez. A Sigurancia itteni detektívjeinek segítségével román tisztek jelentékeny rekvirált árut adnak ol a budapesti lakosságának. Ezeket a helyeken aztán pár óra múlva megjelennek a román detektívek és lopott áruk után kutatnak a szerencsétleneket újból megsarcolják. Ily-

kép naponta százazokra rugó jövedelemre tesznek szert. Sajnos, gyakran magyar embereket is látni román tisztek társaságában. Ezek az ugynevezett besugók, akik némi részesezés ellenében rávezetik a románokat a rekvirálható árukra. A Palermo kávéházban a Sigurancia főnöke állandóan díszeti néhány magyar autósseal, — akik rekvirálható autókra és autótárgyakra terelik a románok figyelmét. Ugyanily jeleneteket lehet látni a Liberté barban és a Wagner féle étteremben. A román tisztek a legénység előtt azzal magyarázták a megszállás huzódását és a huztérés olhasztását, hogy annak oka a magyar nép megbizhatatlanságában rejlik. Ennek következménye, hogy az elégedetlen román legénység az ártatlan magyar lakosságon áll bnszut. A román tisztkar józanabb része meglehetősen szegényen a, legénységnek ezt a zabolatlanságot, de megakadályozni nem képes.

— **Közös táncgyakorlatot** tart a Polgári-Egylet emeleti nagyteremben szombat és vasárnap este 8-tól 11-ig cigányzenével. — **Krémsz** Károly, okl. táncmester.

— **Román erőszakoskodások.** Hivatalosan közlik: Egy román katonai őrszert hokart vonulni a budai nemzeti palotába, azonban angol katonák utjukat állták, sőt szurony segezve verték ki őket, amikor az angolok felszólításának nem engedelmeskedtek. A román parancsnok az antant-misszióknál panaszt emelt, de elutasították.

— **Cigaretta-hüvely, ciparotta-papír, cigaretta- és szivar-szapóka, pipa, szivar, cigaretta- és dohány tárcák** Fischer Fülöp Fiai papírárúházában kaphatók nagy választékban.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazoknak, akik szeretettel testvérünk **főosztályos Horváth György nyug. főigazgató** halála alkalmával fájdalommal részvétükkel nyhitották, ezúton mondunk köszönetet.

Az elhunyt testvérel.

Háznyulak eladó Réközl-utca 63 szám alatt

Egy jókarban levő cserépkályha helyszűke miatt eladó. Rővebbet Nádor-utca 8 szám, fél 12-től 1-ig. 2133

Butorok, férfi- és női ruhaneműek eladó. Ertekezni lehet naponta délután 5 és 8 óra között dr Fischer Józsefnél Csengeri-ut 22. szám. 2187

Merkur Vasművek Részv.-társ.-nál kapható

chamotte-tégla chamotte-hiszt graphittégely-törmelek

Ugyanott mindennemű gépjavitást, öntvények, keréksínek, patkóvasak, kocsialkatrészek és tengelyek szállítását elvállalják.

„IDEAL“ látható írógép allig használát. — Kapható: **Fischer Fülöp Fiai** árúházában, Nagykanizsán.

Lépes mézet, Pergetett mézet, Babot, Lencsét, Mákot, Gesztenyét és Diót

minden mennyiségben a legmagasabb napi áron átvész
Balázs, Csengery-ut 6.
Telefon 59. szám.

Tisztelttel értesítem a n. o. közönséget, hogy raktáromon állandóan mindennemű **férfi-, női- és gyermekcipők** nagy választékban kaphatók! Szives megköresést kér **KURMIEN IMRE** cipész. — Csengeri-ut 1. szám.

URANIA mozgóképpalota
Csengery-ut 4. Telefon 230

Péntek, szombat, vasárnap. Október 24., 25. és 26-án

Aranyember

Jókai világhírű regénye. (II. rész.)
Főszereplők: Beregi, Rajnai, Lenkeffy Ica és Berky Lili.

Előadások kezdetek 7 és 9 órákor
Vasár- és ünnepnapokon 3, 5, 7 és 9 órákor.

VILÁG nagymozgásosfilmek Szatmár szállítás. Telefon 74. sz.

Péntek, szombat. Október 24. és 25.

Maria Magdolna vagy Dona Maria

nagy filmdráma 5 felvonásban.
Főszerepben: **Maria Carni.**

Előadások kezdete 7 és 9 órákor!
Vasár- és ünnepnapokon 3, 5, 7, és 9 órákor.
Jegyek d. u. 2 órától előre válthatók.

Hirdetéseket

csak a kiadóhivatal vesz fel
naponta délután fél 5 óráig.

Caractulă în România:

NAGYKANIZSA.

Sugár-ut. 4.

Ala Nyomdavidálata

Fő-ut. 5. sz.

Megjelenik hétfő kivételével minden nap korareggel

ZALA

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:

vidékre postai adó-
küldéssel:

Egy hóra 15 K.
Három hóra 45
Félévre 80
Égész évre 100

Egyes szám ára: 60 fillér.

Caractulă în România: 78.

Nyomdai telefon 47.

Főszerkesztő:

TÓTH ZOLTÁN

Főmunkatárs & lapfőigazgató:

CSILLAG JENŐ

Hirdetéseket, nyitóléteket és magán közleményeket díjazásból szerinti vasárnapon is a kiadóhivatal.

A Duna balpartján

nagyobb mozgalmaknak vesszük a hírét. Csehország a magához erőszakkal hozzákaptatók földjét, Észak Magyarországot megszállotta, a magyar lakosságot alattvalókká nyilvánította, a magyar iskolákat bezáratta, a magyar hivatalnokokat, bírákat, tanárokat szelnek éfeszette és Szlovensko földjén a szomorúság a meg nem elégedettség, a lelkekben végigviharzott méltó felháborodás lett urrá.

Régi törvény: a természet erőszakot magán nem tűrs ha rajta valaki valamikor erőszakot követett el; az maga után fogja vinni eseményekben a maga bosszúját. A Habsburg-dinasztia abszolutisztikus uralma alól felszabadult nemzeti államok szomszédai viszonyának jól fellogott érdeke is homlokegyenest ellentmond annak a politikának, melyet a szomszéd államok közül éppen Csehország — a történelemben soha nallott vagy olvasott erőszakosságával — alkalmaz. Es nekünk, a szomszéd államnak, mely léteének fundamentumait most igyekszik romos buzgalommal lerakni, emiatt kötelességünk leszögeznünk azokat az atfókilás számhá memo erőszakosságokat, melyekkel mindennek, csak egy, a jövőjében, erős államnak nem lehet megvetni az alapját.

Egy tény: Csehországnak a nemzeti túlfeszületben szinte az extazisban tobzódo pepe nem "édesgette" magához g töteket, hanem rabszolgákká ajásította le, sőt annak is vesszük a hírét, hogy a fő miniszteriumot is feloszlatták. Mi ez, ha nem abszolutizmus? Nem említhük még meg, hogy az eddig létezett abszolutizmusok közt a csehuralom, mely most tomoal ószaki megyéinkben, a legabszolutisztikusabb uralmak egyike.

De ha nem is a népek háború utáni önállóságát hozhatjuk föl a cseh uralom ellen érvül, kijelöljük annak a nagyfonsaságu geográfiai adottságnak a képét, mely élénk rajzolódik látván a Dunának, Tiszának Magyarországon való útját. A Vág sem folyik visszafelé és a Duna melybe belétorkollanak az északi megyék folyói, a mi országunkon folyik keresztül és Magyarországon keresztül hőmprítógó hullámai "na" kldönösen és legaktuálisabban egy eljövendő és feltétlen bekövetkezendő Dunagazdasági koncentráció esükéességéit juttatják eszünkbe.

Ha majd az idők teljessége meg fogja értetni ezen gazdasági koncentráció muszáját a csehekkel is, — akkor majd, be fog álni az a jó szomszédai

viszony, mely az egyik erős jellemű faj elhelyezkedését boldoggá teszi a másik nemzeti állam mellett.

Ma csak a Dunán át hozzánk eljutó es szívünkbe belesajgó sóhajok fájnak nekünk. De — tudjuk, hogy a történelem tanúsága szerint erre a fájdalomra is megjön majd az ir.

Újabb adatok gróf Tisza István meggyilkolásáról.

Szentkirályi, volt főkapitány-helyettes nyilatkozata.

Budapest, okt. 25. Almásy Denise grófnő tegnapi szenzációs kihallgatása után látjuk nagyban elősegült Tisza meggyilkolásának ügyében folyó bűnügy. Tiszázását. Az ügyesség sűrűsége átírta a rendőrségtől azon aktákat, amelyek közvetlen a gyilkosság utáni népek adatait tartalmazták. A legnagyobb meglepetésre azonban kiderült, hogy ezen akták illozatos módon eltitkoltak. Éppen ezért az ügyesség most vizsgálata tárgyává teszi, hogy kinek a parancsára szűrték be annak idején a rendőrségi nyomozást. Ugyancsak fontos körülmény az is, hogy miképen tüntek el ezen akták a rendőrség irattárából. Bizonyos, hogy Károlyiak adták ki parancsot, hogy nem kell keresni Tisza gyilkosait. Szentkirályi Béla főkapitányhelyettes, ki annak idején Tisza meggyilkolása után a nyomozást vezette, a Nap munkatársra elírt a következő nyilatkozatot tette: Amint Tisza meggyilkolásáról értesültem, a rendelkezésemre álló egész apparátussal hozzáfogtam a gyilkosság felderítéséhez. A gyilkosság színhelyén megtartott nyomozás nem eredményezett a legkevésbébb pozitívumot sem. Még annyira sem jutottam, hogy a gyilkosságban résztvevők közül csak egyetlenegynak is hozzájárulásom a személynemét megkaphattam volna. Legnagyobb meglepetésemre egyetlen tanú sem jelentkezett, egyetlen névtelen levelet sem kapott a rendőrség, amely segítségére lehetett volna a nyomozásnak. A deaktívák négy részeg katonát előhalhattak, akik különböző helyeken Tisza meggyilkolásával dicsőködtek. A négy embert vallatásra fogtuk és megállapítottuk, hogy a gyilkosság idején nem is tartózkodtak a fővárosban. Hetek mulásával a nyomozás mindinkább sikertelenebbé vált, a deaktívák más ügyek miatt nem tudtak kellő figyelmet fordítani az ügyre, a nyomozás elleposodott, az akták hiteken keresztül orientonul feküdték. Azt, hogy az akták a proletárdiktatúra idején eltűntek, nem tudom. Sokat nem tudunk elteni, de azért voltak olyan szájak, amelyek elvezethettek volna bennünket a gyilkosokhoz. Megállapítottuk, hogy az akkori katonatanács nem állott nagyon távol Tisza megöltétől. Ezen irányban nyomozást nem folytathattunk, mert ha

érezlettük volna, hogy gyannuk a katonatanács felé fordul, egy pillanattig sem haboztak volna, hogy félredobjanak utjuktól.

Cseh tűzfia szállítás Budapestnak.

Budapest, okt. 25. A Vírada Irja: A cseh—szlovák területek a székesfővárosba szállítandó tűzfia szállítványok lebonyolítására tárgyában már hosszabb idő óta folyó tárgyalások végre kedvező befejezéshez jutottak. Beszállításra kerül összesen ötezer kőcsi rakomány tűzfia a főváros részére, ezzel kapcsolatban nagyobb mennyiségű bányafa, üvegáru, főleg labiatüveg es odény.

Tózsde.

Budapest, okt. 25. Irányzat szitárd, forgalom élénk, árfolyamok lényegesen emelkedtek. Magyar hitel 890—955; osztrák hitel 670—711; jelzálog-455—51; leszámítoló bank 500—70; agrár 850; magyar 580—99; hazai 440—55; magnezit 1100—50; salgó 1350—60; Ganz 3200.

Nyomozás a hadügyminiszterium aktatolvajának ügyében

Budapest, okt. 25. A főkapitányhágon még mindig lazus nyomozás folyik. Hóky Arpádnak a hadügyminiszterium aktatolvajának ügyében. Hóky valódi neve Ban-fászló, akit a nagyváradi törvényszék csalás és alkakelés miatt jogerősen elítelt, de a rosszra hajlamos ifjú a büntetés kitöltése előtt megszökött. Kétségtelen az is, hogy az ifjú Csernyák százados, az októberi forradalom első katonatanácsának elnöke bízatta fel arra, hogy beírva a hadügyminiszteriumba és a külügyminiszteriumba bizonyos iratokat megszerezzen. A rendőrségnek Csernyákon kívül más nevek is állanak rendelkezésére, akik szintén bevitették avatva a készülő pucuba.

Megvizsgálják a múltak bűneit

Bécs, okt. 26. Az esti lapok jelentik, hogy a katonai kötelességmulasztások felderítésére kiküldött és Bécsben működő bizottság holnap azon eseményekkel foglalkozik, amelyek az olasz fegyverszünet megkötése után az osztrák-magyar hársereg frontján lejátszódtak. Tudvalevően az osztrák magyar hársereg frontján tévedésből azon időben parancsot adtak ki, amely hamminchat érvál korábban küldött csapatokkal a fegyverszünetet. A tévedésnek az volt a közvetkezménye, hogy az olaszok másfél nap alatt több százezer katonáját elfoglalták az osztrák-magyar hadseregnek. Ezen foglyok csak most tértek vissza a fogságból. — Arr vezérezredes, a vezérkar volt főnöke és Válastetten tábornok, a vezérkar hadművelleti iródjának vezetője, holnap megjelennek ezen bizottság előtt, hogy idevágó közléseiket megtegyék.

Újabb teleplezések Károlyi Mihályról.

Budapest, okt. 25. Az Est jelenli: A Károlyi Mihály ellen folytatott vizsgálat egyik vádpontja a kápolnai eset. A gróf hibizománnyát a törvény tilalma miatt nem tudta eladni és ezért bérbeadta a magyar földrészevnyár-aságnak. Ragaszkodott ahhoz, hogy a föld-ozlást Kápolnán az ő birtokán kezdjék meg, melynek hasznát tulajdonképpen már lefelozte s az évekre előre felvett haszonbért elköltötte. A másik totol, amelyet Károlyin keresnek háromszázezer korona felvétele. Erről annyit tudnak megállapítani, hogy Károlyi Berinkey Dénes volt miniszterelnöknek a klubban oda-szólott: "Kérek háromszázezer koronára volna szükségem külföldi propagandára. Szólj Szén; dének", utalassátok ki az én novemre. A kor-mányzó kijelentése parancs volt és Károlyi felvotta a pénzt. Még egy helyen van hivata-losan nyoma, hogy Károlyi felvotta a pénzt. A pénzügyi központban, ahol a valutákat kezeltek, huszezer márkát és néhány idegen valutát vett fel, amelyről azután közlebbi el-számolás nincsen. Számos jel arra mutat, hogy a bolsevik kormányzódnács honorálta Káro-lyinak azon nagy szolgálatot, hogy a hatalmat átjázította a kommunisták kezére. Vannak olyan más jelek is, amelyek szerint pedig va-gyonának egyes részleire felmentést adtak neki. Károlyi Magyarországból való kiszökésének körülményei arra engednek következtetni, hogy a volt elnöknek sikerült nagy összegű pénzt kicsempészni, Károlyi ellen a nyomozást nem lehetett Budapesten befejezni és a detektívek kimentek az osztrák fővárosba, hogy ott nyo-mozzának Károlyi után. A kimennekült bolse-vikok között volt Halmi József, aki a vörös őrségnél besugó szolgálatot teljesített. Ez mozgásmozgó a detektívek és megszállotta jövetelük okát. Még ugyanaznap a kommunisták eszlápjában cikk jelent meg: "Magyar spiclik Bécsben" címmel, amely követeli a budapesti detektívek eltávolítását és hangoztatta, hogy az osztrák kormány nem adhat engedélyt arra, hogy egyes emberek privát ügyeibe beavatkozzanak.

A cseh papság szakít a római egyházzal.

Bécs, okt. 26. A papság — mint a *Neues Wiener Journal* nak jelentik Prágából felhívással fordul a néphez és Tolszóján, hogy október huszonnyolcadikán teljesen szakítson a római egyházzal. Ezen naptól fogva valamennyi templomban cseh nyelven mondják a misét és mindenütt leteszik a fogadalmat a római testvérek felekezetének.

Átmeneti pótlák az állami tisztviselőknök.

Budapest, okt. 25. A Budapesti Közlöny kormányrendeletet közöl, amely az állami tisztviselőket a negyedik osztálytól a nyolcadikig átmeneti pótlékban részszalt. 1918. január 1-től ezen pótlék a VII. és VIII. osztályban 2400, a IV.—VI. osztályban 3000 korona. A bírósági jegyzőket egy fizetési fokozattal magasabb osztályba sorozza a rendelet.

Eltöltött költő.

Budapest, okt. 25. Veszprémből jelentik: A veszprémi törvényszék *Vérsesi Gyula* ötani tanfelügyelőt, az országészerte ismert költőt a proletárdiktatura alatt let különböző lázító versei miatt, két hónapi börtönrre ítélte.

Mutschenbacher Edvin az ifjuság neveléséről.

(Saját tudósítónkról.) Amint már említettük, dr. Mutschenbacher Edvin főványéséki bíró a szociális misszió estélyén esemény-számba menő, magas színvonalu, rendkívül tartalmas fölolvasásban fejtegette az ifjuság eredményes nevelésének eszközeit, módjait. Azok részére, akik nem lehettek jelen a szép és tanulságos estélyen, ide jegyezzük a fölolvasás gondolatmenetét:

Mutschenbacher megemlíte, hogy a kiskorúak bíróságáról szóló törvény megokolása körülírja azt, hogy mire kell a kiskorúak bírának a társadalommal kerülteve törekedniük: Védeni az ifjuságot, megőrizni azt a káros befolyásoktól és fenntartani nála azt a nemes energiát, amely a külső ingerekkel és behatásokkal szemben a tiszta erkölcsi fölolvasás diadalát biztosítja.

A fölolvasó jelözte, hogy mai fölolvasásának nemcsak az; hanem az is célja, hogy az ifjuságot ölkészisla és buzdítsa a patronáns lélekmöntő munkájára, miért is a köréje sergelt ifjusághoz intezte jövőbbi szavait.

Fölhívta az ifjak figyelmét a károokra és rombolásokra, melyeket a háborus évek és az azokat követő idők okoztak. A sok elpusztult emberélet, a tömördek vóráldozat, a millárdokat érő anyagi javak elvesztése, — a hit és erkölcs terén bekövetkezett károok alapjaiban rázkodatták meg hazánkat. A lezajlott vórvívatatok által okozott eme romok közt járva, képzeletben megállt a hiten okozott rombolásoknál s az ifjak szemé előtártó, hogy kiket látunk itt azokat tudniillik, akiket az erkölcsi szabadság szelleme, vagy a szenvedélyeknek vadul sobogó tüze, vagy a fásult neuntörődség mindezzel szemben, ami az asztalon, ágyon és a Werthem-szekrónyon tul vagyton, — mintegy kiragadták a gyakorlalti keresztények és hívők sorából.

A fölolvasó feltétlen a gyermekeket az istentagadók eme környezetében, — szellette őket onnét el, de távozásuk előtt szembenezette őket az istentagadók egyes állításai-val s kifejtette többek közt azt is, hogy az a sokszor megtagadott Isten, nem azért nem aknáltáozta meg orszákkal az emberek csinálta háborút, mert ő nem létezik, hanem azért nem tette ezt, mert ő a háborúval és a vele járt szenvedésekkel minket és más népeket büntetni akart, mint olyanokat, akik ezt a büntetést nagyon is megérdemeltük. — Hiszen a világban észlelnetők sok erkölcsietlenség és hálátlanság, gyűlölköds és tisztelatlenség, a lépten nyomon haltható istenkáromlás, — az ombortársaink javára szolgáló távékenykedések elmulasztása, vagy ezeknek csak immel-ámmal való ellátása, mindez és sok egyéb állandóan bosszueri kiálottak az Égbe! A sok tomat el kell takarítanunk s hozzá kell látnunk, hogy hazánk a kiállott szenvedésekből na megnyomorodva, vérben és épkölcsileg koldusbotra jutva kerüljön ki. E munka tartós és szilárd megalapozásához szükséges az ifjuság vallásos, erkölcsös és hazafias nevelése, — amely nagy munkából mindenkinek a hallgató ifjuságnak is, ki kell vennie részét. Hazánk megmentése érdekében az ifjuság helyes és erkölcsös nevelése munkájában a hallgató ifjuság sokat végezhet azért, ha jópéldájával világít karításai díót. Hogy azonban ezt lehessen önmagát kell képeznie, gyakorolnia, edzenie és jellemmel fölfegyverkeznie.

A jellemet alkotó erélyek egyikerői, az önfegyelmzésről szólt azután az előadó az ifjakhoz. Előbük tárta, hogy minő károok esk azt, aki nem tud uralkodni önmagán. Össze-hasonlíttotta a természetnek korlátlanul, szabha-jaráhagyott erőt (tűz, víz, földrengés, cýklón) és a fékezeitlen szenvedélyek, zabolállan bűnök, — ugy az önmegtágadást nem ismerő ösztönök és indulatok által előidézhető pusztulásokat, — kimutatta, hogy mennyivel nagyobbak az utóbbiakból eredő károok, rombo-lások az előbbiekénl s kifejtette, hogy meg sokat vesztenek értékükből mindazok, még a legtehetségesebbek és leghatalmasabbak is, akik nem tudják teljesen urát tenni lelküket (estük fölöti. XIV. Lajos, Erzalino, dr. Roman-cs Nagy Sándor példáiaval illusztrálta állija-sait s azt, hogy önfegyelmzés nélkül lehetetlen a szenvedélyek fékentarítása s az, hogy az emberek békében és boldogságban élve-zék a földi jóitét.

Végül arra buzdította a tudós bíró ifju hallgatóságát, hogy minél előbb alakítsák ki magukban az Isten gondolata szerinti ember-g s hogy mint a póda apostolai hasznák meg-mentését célzó védő- és ökött munkában hosszú és boldog éveken át közremunkál-kodhassanak.

A lenyűgöző hatásu előadásnak mindegy mondatát szívóba vézte a hálas hallgatóság, amely percekig önnepelte forró ovációját a fölolvasást.

HIREK.

1918. október 26. Vasárnap

NAPTAR
Róm. kath. Dómter. Prof. Domo-tör. Gur. kath. Dómter. Gur. kat. okt. 13. Pápai. Izr. Makleev.
A nap kel. reggel 6 óra 38 perc. kor. nyugv. délután 4 óra 53 perc. kor. A hold kel. délután 6 óra 53 perc. kor. nyugv. délután 6 óra 15 perc. kor.

— A fehérvári rendőrküldet. Székes-fehérvárról jelentik, hogy az ottani rendőrküldethez a következők megvék tartoznak: Győr, Péter, Komárom, Esztergom, es Veszprémmegyék. A küldet november elején kezd meg működését. A szombathelyi küldet, amelyhez Kesztea is tartozik, Zala, Vas- és Mosonmegyékben fog állani.

— Muraközben meggyilkolt horvát jegyzők. Annakidején megirtuk, hogy Muraközben a jugoszlávok kiutasították a magyar községi és állami tisztviselőket és helyüket horvátokkal töltötték be. Így került Belica és Muracsány élére is horvát községi jegyző A község új urai azonban nem úgy bántak a néppel, mint a derék magyar tisztviselők, hanem valósággal basáivá váltak a falvaknak. Különösen azokkal a horvát lakosokkal bán-tak el kegyetlenül, akik nem tudták magyar szimpátiájukat eltitkolni. A belicai és muracsányi horvátok végre megunták drávántuli származásu jegyzők garázdálkodását. A múlt héten a belicai jegyzőt agyonlötték, a muracsányit pedig halálra szurkálták. A két község gyűlölete a horvát uralom ellen oly nagy, hogy a tisztán horvát tettesek ellen nem mernek a hatóságok erőyesebben fellépni. A két község lakossága kijelentette, hogy addig nem is lesz rend, míg újra magyar jegyzőt nem kapnak. Egész Muraköz szentül meg van győződve, hogy a horvát uralom nem tart soká s a leg várják a pillanatot, amikor a magyarok újra bevonulnak.

— Mikor ültük ki Budapestet? A *Corriere della Sera* jelenti, hogy a legfőbb antant-tanács Budapest és Magyarország megszállt részeinek kiürítésében a döntést a szövetségi katonai bizottságra ruházta át. Az olasz lap szerint a kiürítés csak akkor fog megtörténni, ha az új koalíciós magyar kormány megalakul. Ez az antant mégis azt meri mondani, hogy nem avatkozik bele Magyarország belügyeibe!

— Horthy fővezér a szociáldemokratához. Sífokról jelentik: A budapesti szociáldemokrata küldöttség fölkereste Horthy fővezér és kérdést intézett a nemzeti hadsereg céljairól, mert a munkásság hangulata érthetően feszült. Horthy fővezér biztosította a munkásságot, hogy amennyiben hazafias viselkedésről tesz tanúságot — nincs mitől félnie. Nem büntetni jönnek, hanem a rendet megteremteni, hogy hazánkat megmentsük. A magyar faj ne féljen a magyartól. Aki azonban a nemzeti hadsereg ellen izgat, azt a kaszárnya előtt felkötik és addig fog ott lógni elretentve például, míg a köül alatta el nem szakad. A munkások a gyárak újra üzembelnyezésével fognak segíteni, sőt szakszervezeteiket is fenntarthatják, amennyiben csak gazdasági kérdésekkel foglalkoznak. A sajtószabadság is biztosítva lesz, de "desztruktív" sajtót, hazafialan, anarkista szellemet többé nem lehet eltűrni. A munkások megelégedve távoztak a fővezérel, avval b meggyőződéssel, hogy egy egész embertől távoztak.

— Csáktornyáról kiutasítják a magyar kereskedőket is. Muraközéből érkezett jelentés szerinti Csáktornyáról és a Muraközéből kiutasítják az összes magyar kereskedőket, iparosokat, sőt gazdálkodókat is. A kiutasításnak az a tövhit az oka, hogy a Muraközben lakó magyarok lázították föl annyira a horvát lakosságot, hogy az most hallani sem akar horvát uralomról.

— Személyt htr. Dr. Haiszer János a budapesti egyetemi fogászati klinika szakorvosa dr. Rácz Kálmán fogászati műtermét Főtűvő-tér 10. sz. alatt átvette és rendelkezései megkezdete.

— Hogy élnek a bolsevisták bestiák. Amint biztos forrásból értesültünk, Kun Béla és társai a legfényűzőbb és legpompázóbb életmódot folytatják. Egy remek kastélyban laknak a együtt ebédelnek. A dusan terített asztalnál Kun Béla előadásokat tart oroszországi tapasztalatairól s arról, hogy Magyarországot miként kellett volna a bolsevizmus számára megmenteni. A volt népbiztosok naponként kapják a külföldi és belső híradásokat, pompásan szóakoznak, a csöppet sem fáj a fejük amiatt, hogy az osztrák kormány őket Magyarországnak kiszolgáltatja. Sőt ennek ellenkezőjéről vannak meggyőzővé állítható lehetséges, Argentínában akarnak megtelepedni. Hogy a külvilággal is élénken érintkeznek, az bizonyítja; hogy nemrégiben egy asszony, aki kosarában gyümölcsöt szállít nekik, kosaráat a földre ejtve, abból egész halom levél került papvilágra.

— Meghívó. A nagykanizsai Ipartestület cipész és cizmadia szakosztálya 28-án vasárnap délelőtti 10 órakor taggyűlést tart, melyre minden tag megjelenését kéri az **Elnökség**.

— A Világ nagymozgásban vasárnap és hétfőn kerül bemutatásra a *Föld rabjai* című 5 felvonásos kelti dráma, melynek főszerepét *Maria Carmi*, a világhírű művésző játsza.

— Győr erőiesen védekezik az Idegenek ellen. Győröből jelentik: Tegnap délután kapta meg a városi lakáshivatal az idegenek kiutasítására vonatkozó rendeletet. A lakáshivatal nagy aparatussal, lázas ügykéssel fogott hozzá, hogy lakást szerezzen a törzs lakosságnak lakás hiján levő részének. Mindenkinek, aki nem tudja Győrről való tartózkodásának jogosságát bizonyítani, sürgősen el kell hagynia a várost. A lakáshivatal két hetet engedélyezett a kiutasítottak ügyeinek elintézésére. Ennek leteltével nincs idegennek keresete se szállóban, se magánlakásban.

— Az angol nyelvtanfolyam beiratkozott hallgatói felkértek, hogy a heti órák megbeszélése céljából f. hó 27-én, hétfőn délután 11 órakor a Főut 24. sz. alatt megjelenni szíveskedjenek.

— Az aranyember, Jókai hírneves regényének II. része, valamint kitűnő kiegészítő képek lesznek bemutva ma vasárnap az Uránia mozgóban.

— Hírek Jugoszláviából. A „Pravda” című lap közli, hogy a Száván átvezető hid Zimony és Belgrád között készen van és a síneket már lerakták. A közlekedési miniszter kiadta a rendeletet, hogy Zimony és Szabadka között minél előbb létesülhessen egy közvetlen vasút. — Ugyanez a lap jelenti, hogy a pénzügyminiszter Franciaországból egy új kölcsönt vett fel 15 millió frank erejében.

— Találattal. Egy félszajpadlás találattal 3 foggal a Szarvas szállás udvarán. Átvehető Kiszini-utca 21. sz. alatt.

— A legzemérmelonebb hazugság. A *La Populaire* és az *Avanti* legutóbbi száma közli a magyar szocialista kommunista párt (hát még mindig van?) kiáltványát a világ proletariájához, amelyben bejelenti a magyarországi proletár diktatúra bukását s tiltakozik ama vád ellen, mintha osztálygyűlöletből akárcsak egy csöpp vér is folyt volna. Egyben a párt védelmet kér a fehér terror ellen. Hát ehhez enyhén szólva mégis csak vastagbőrű arc kell.

— Futballmérkőzés. Amíg Budapesten most folynak a bajnoki mérkőzések és pld Szombathelyen is, ahol fűtető öltözévele és tribünökkel felszerelt sporttelepek állanak rendelkezésre, — most van a legjava őzsi szezonja a futballnak, addig nálunk kezdetleges viszonyainknál fogva, csak az időjárás kegyességétől függ, hogy lehet-e játszani! — Ha ma délután enyhe idő lesz, ugy az NTE-két kombinált csapata fog játszani egymás ellen. A mérkőzés d. u. fél 3-kor kezdődik és belépő jegyül a 2 koronás trainingjogyeok szolgálnak.

Magyar katonai állomásparancsnokság
2202/áll. par. 019. sz. Nagykanizsa.

Fűhívás.

Felhívom a körletben levő összes tényleges, tartalékos, népfelkötő, szolgálatonkülvilági viszonybeli és nyugállományi tisztet és tisztjelöltet figyelmet a folyó évi 52. számú Rendelettel Köziönyre, amely szerint mindazon tiszt, aki maga ellen az igazoló eljárás lefolytatását nem kéri, büntetőbíróági vagy becsületügyi eljárás alá fog kerülni, illetve a rangjáról való lekötésére fog felszólíttatni.

Fentiek kapcsán felszólítom az összes tényleges és jelenleg nem tényleges viszonyban levő tisztet, hogy azok, kik még maguk ellen az igazoló eljárás megindítását nem kérelmezték, ezt sürgősen tegyék meg.

Nagykanizsa, 1919. októ. 24.

Pavlas, alezredes
állomásparancsnok.

Tárgyalások a függetlenségi párt és nagyatádi Szabó István pártján között.

Budapest, okt. 25. A nemzeti függetlenségi párt részéről Balla Aladár elnök és Szakács Sándor ügyvezető) alelnök az elnöki tanács többi tagjával együtt ma délután megátogatta nagyatádi Szabó Istvánokat a kisgazdapárti klub helyiségében, ahol a vendégeket nagyatádi Szabó és Mayer János volt miniszterek fogadták. A két párt vezetői a politikai helyzetéről hosszas és élénk megbeszéléseket folytattak, amelynek során megállapítást nyert, hogy a két párt között elvi differenciák nincsenek. — Nagyatádi Szabó és Mayer vasárnap vidékre utaznak s a hazatérés után a most megindult barátságos érintkezést tovább fogják fűzni.

Gróf Teleky a keresztény pártok egyesítéséről.

Budapest, okt. 25. A keresztény nemzeti párt intéző bizottsága a keresztény pártok fuziója kérdésében ma este értekezletet tartott, amelyen gróf Teleky Pál a párt eddigi elnöke a neki felajánlott társelnöki állást nem fogadta el és kijelentette, hogy a jövőben csak mint a párt egyszerű köztagja kíván a párt működésében résztvenni. Gróf Teleky felszólalásában hangsúlyozta, hogy a pártnak egységesnek kell maradnia. — Amikor még Budapesten az egység kereszténytelei tekintetében tárgyalások voltak, — három-negy-organizmus: a keresztény nemzeti párt, a keresztény szocialista párt és a földműves és kisgazdapárt számára kellett az egységet megtalálni Nagy munkába került, míg a két előnevezett pártunk fuzióját keresztülvihetett vinni. A harmadik testvérpárt így is távol maradt. Végül az opportunizási szempont is vezetett az állás el nem fogadásánál. Ki kell mennem a békekonferenciára és ez okozta talán azt, hogy a békeelőkészítési munkák mellett nem tudtam annyi időt szentelni a párt által megkívánt feladatok betöltésének, mint amennyit szerettem volna. Az intézőbizottság végül indítványt fogadott el, amely szerint a fuzionált pártnak az legyen a főcélja, hogy a harminckét testvérpártot is magába olvassza, mert csak a három párt egyesüléséből kialakult egység az, amely az országot jelenlegi helyzetéből kisegítheti.

A nemzeti párt együttműködésre hívja az összes pártokat

Budapest, okt. 25. A nemzeti párt elnöksége tegnap este elhatározta, hogy a párt mai értekezletén határozati javaslatot nyújtanak be, amely komolyan felhívja az összes pártokat, hogy együttes közreműködéssel kivezessék az országot mostani helyzetéből és ennek előkészítésére nyit tárgyalásra üljenek össze az összes pártok.

Öngyilkos huszárorngy.

Budapest, okt. 25. Lenk Elemér 44 éves huszárorngyot Fő-utca 7 számú lakásán holtan találták. Nyitva hagyta a gázcapot és a kiömlő gáz megölte. Hogy a huszárorngy miért lett öngyilkos, nem lehetett megállapítani.

— Cigaretta-hüvely, ciparetta-papír, cigaretta- és szivar-szopóka, pipa, szivar, cigaretta- és dohány tárcák Fischei Fülöp Fiai papírárúházában kaphatók nagy választékban.

APRO HIRDETÉSEK

Üzletbe kiadóalkalmos tevényt
ajánlunk. Cím a kiadóhivatalban. 2143

Elvállalok kalapfűzőt, bőrt, rezer-klasszifikációt és javítását. Gósi Sándorné,
Eötvös-tér 8 szám. 2143

Helyi tanintézetben szűkítő tanár, oklevél, gyorsírástanító korrepetál összes középiskolai tantárgyakban nyilvános- és magántanulókat, Kereskedelmi szaktárgyakat valamint magyar és német gyorsírást is szakavatottan. Cím a kiadóhivatalban. 2139

Nevelőnőnek fiatal leány ki a háztartásban is segélkezik ajánlunk, esetleg vidékre. Cím a kiadóhivatalban. 2141

Irodalmunkat végezze urileány.
Cím a kiadóhivatalban. 2142

Intelligens, elengőskorúval 1 fő részére és kocsihoz keres **TOCH MIKSA,** Kincses-utca 18. Értekezés 12 és 1 óra között.

Fél méter fehér, orvosi, generalisok posztól vagy szövetet vennék. Lehet használt is. — Cím a kiadóhivatalban.

Huterek, férfi- és női ruhák eladó. Értekezni lehet naponta délután 5 és 8 óra között dr. Fischer Józsefnél Csengeri-ut 22. szám. 2137

Egy jobb házból való fiu tanulónak fizetéssel felvétetik Schlesinger Gyula vegyeskereskedésében Nagykanizsán, Teleky-ut 25. 2140

Jó árban levő, használt családi gép és szabó-vasgép, legmagasabb árban megvételnek **BRANDL Sándor** vasgépkereskedésében, Deák Ferenc tér 2. szám alatt. — Ugyanott javítások gyorsan és pontosan eszközölnek.

Cserépés-tégla

kapható a
sánci téglagyárban.

„VICTORIA” téglyagyár rész- és teljes megrendelésre.
Ugyanott nagy ontolt vaskályhák eladó.

Orbán-féle tisztító intézet

Eötvös-tér 29. szám alatt
újlag megnyit!

Tisztítások minden napon belül végezhetők.
Pontos kiszáradás!

Merkur Vasművek Részv. társ.-nál kapható
chamotte-tégla
chamotte-hiszt
graphittégla-törmelék

Ugyanott mindennemű gépjavitást, öntvények, keréksínek, patkóvasak, kocsialkatrészek és tengelyek szállítását elvállalják.

URANIA mozgóképpalota

Ruzsnyai-u. 4. Telefon 208

Péntek, szombat, vasárnap, Október 24., 25. és 26-án

Aranyember

Jóka világhíro regénye. (II. rész.)

Főszereplők: Beragi, Rajnai, Lenkeffy Ión és Berkó Lili

Előadások kőnapokon 7 és 9 órakor
Vasár- és ünnepnapokon 3, 5, 7 és 9 órakor.

**Lépes mézet,
Pergetett mézet,
Babot,
Lencsét,
Mákot,
Gesztenyét és
Diót**

minden mennyiségben a legmagasabb
napi áron átvessz

Balázs, Csengery-ut 6.
Telefon 59. szám.

Hirdetéseket

csak a kiadóhivatal vesz fel
naponta délután fél 5 óráig.

VILÁG színművészeti társulat

Szörnyő-szálló. Telefon 74. 32.

Vasárnap, hétfőn Október 26. és 27.

A föld rabjával

Keleti dráma 5 felvonásban.
Főszerepben: **Maria Carni.**

Előadások kezdete 7 és 9 órakor!
Vasár- és ünnepnapokon 3, 5, 7, és 9 órakor.
Jegyek d. u. 2 órától előre válthatók.

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget,
hogy raktaron állandóan mindennemű

**férfi-, női- és
gyermekcipők**
nagy választékban kaphatók!
Szíves megkeresést kér!
FÜRMEIN IMRÉ
cipész. — Csengeri-ut 1. szám.

Olcsó zeneművek!

klasszikus zene, operettek,
dalok, táncdarabok stb. stb.
5 db 15 korona

Kapható: **Fischel Fülöp Fiai**
Áruházában Nagykanizsán.

Egy jókarban levő **cseszépkályha**
helyszűke miatt eladó. Bővebbet Nádor-utca
3. szám, fél 12-től 1-ig. 2133

Zala nyomdavidálat

Nagykanizsa

TELEFON: 78.

Üzleti könyvgyár, könyvkötészet, papíráru-
készítés. Mindennemű nyomtatványt a leg-
izlősebb kivitelben készít és legponto-
sabbban szállit.

szociális és királyi lap:

NAGYKANIZSA,
Sugár-ut 4.

ala Nyomdávalal
Fő-ut 5. sz.

Megjelenik hétfő kivételével
mindennap korával

ZALA

POLITIKAI NAPILAP.

szociális és királyi lap: 98.

Nyomdai letétel: 113.

Főszerkesztő:

TÓTH ZOLTÁN

Főmunkatárs és lapfőigazgató:

CSILLAG JENŐ

Hirdetéseket, nyilatkozatokat és magán-
közleményeket díjazás nélkül szívesen fogadunk fel a kiadóhivatal.

Előfizetési árak:

vidékre postai szét-
küldéssel:
Egy hóra . . . 10 K.
Három hóra . . . 25
Félévre . . . 50
Évesre . . . 100

Egyes szám ára:
60 fillér.

Horthy fővezér és a munkásság.

Amint már említettük, Horthy fővezér október hó 20-án fogadta a budapesti szociáldemokrata munkásság három tagú küldöttségét. A küldöttség kérdést intézett a fővezérhez a nemzeti hadsereg szelleméről és céljairól, mert szükségesnek látják, hogy erről munkástevéseiket tájékoztassák és a rosszakaratu híresztelésekkel szemben megnyug-
tassák.

A fővezér megköszönte nekik, hogy ide fáradtak, hogy így a kölcsönös kibeszélés útján a megértést lehetségessé tegyék. Nem pogromokat csinálni, rémuralmat teremteni megyünk fel Budapestre, hanem a fő, sőt egyedüli cél a rendet az egész vonalon helyreállítani. A magyar munkást — úgy mond — a magyar fajhoz tartozónak tekintem, ki az én ország fajommal egy test és egy vérből származik. Tart karokkal és testvéri szeretettel ölelem őket magamhoz. Elkövetünk mindent, hogy az élelmezést elősegítsük, itt már gyűjtöttük is számukra, a tönkrement Magyarországot újból talpra kell állítani, az elhagyott gyáratok újból üzembe fogjuk helyezni, hogy munkalehetőséget adva, a termelés mielőbb megindulhasson.

Egészséges emberek számára munkánélküli segélyt adni erkölcstelen dolognak tartom. Ilyesmivel csak aggodat és betegket illehet. A munkásság lássa be, hogy egyedül ő, helyesebben a vezetői a hibásak, hogy az ország idáig jutott. Mi már a sir széléről rántottuk vissza. Legyenek arról meggyőződve, hogy a magyar nemzeti hadsereg nem fog a munkássággal szemben addig ellenséges indulattal viselkedni, amíg a hazafias nemzeti irányítói el nem térnek. A kormányal egyetértően mindent megtesz, hogy ezt a borsasztó telet ki tudjuk tartani, csak aztán a munkásság meg ne zavarja a rendet.

A szakszervezetek úgy, mint minden országban, itt is megmaradnak, ha a hazafiatlan nemzetközi destruktív irányítók vezetőket elcsapják, mert el kell csapniok. A vagyontukat csak népjóléti intézményekre fordíthatják. Az Önök vezetői Kunfi, Carami, Szamuelyi, Kun Béla stb. soha a kezükbe egy kalapácsot nem vettek! Válasszanak tehát maguknak oly vezetőket, kik nem milliókat harcolóznak az Önök veresítékéből, hanem az Önök testvérei származásban és munkában egyaránt. Mert magyar a magyar mindig megértette és csak lelketlen uszítók voltak közéjük korlátokat. Ezek a lelketlen uszítók találták ki a munkáskaszt elnevezését. Mi mindnyájan polgárai vagyunk a hazának. Önök épen olyan polgárai, mint amilyen munkásság ön vagyok, ki nem napi 8 órát, hanem napi 24 órát dolgozom. Csak hogy dolgozom

mindenki a maga módja szerint. Aki írni tud: írjon. Aki ázni tud, az ásson és ne megfordítva, mint azt az Önök vezetői hangoztatták.

A gyűlésezi jog megadása teljesen az Önök viselkedésétől függ. Ismételtem, mi szeretettel megyünk Önökhöz, szánjuk az Önök borzasztó helyzetét és mint saját fajunkon, minden elképzelhető módon akarunk és fogunk e nehéz időben sorsukon enyhíteni. Azonban egyet elvárok Önöktől. Mondják meg a többi munkásoknak is, hogy a régi nemzetrontó ténykedéseknek vége! Ha a vörös uralom még csak gondolatban is fel merné a fejét ülni, kegyetlenül vérbe fogom fojtani. Telve vagyok szociális érzéssel, de a hazámal visszadobni a sir fenekére nem hagyom! Ha pedig a hadsereg fejeleme ellen csak rejtett célzások, vagy burkoltabb izgatások történnek, a bujtogatót ott a helyszínén, a kaszárnyák előtt fogom felakasztatni és addig, lógnak ott elrettentő példaul, míg le nem szakadnak a kötéleiről. A hadsereg fejeleme kitűnő. Azokból a parasztlukból áll, kiknek az epját az Önök vezetői akasztatták fel. A falu népe azonban meg fog bocsátani Önöknek, ha Önök ismét testvérei öhajtának lenni, de Isten és Haza fogalma. nélküli ez nem lehetségessé. Így azután majd lassan elmúlik ez az ellenségeskedés, mely most a falu és város közt van. Mondják meg tehát munkástevéseiknek, hogy a nemzeti hadseregtől a jóknak, a tisztességes embereknek okuk félni nincsen, a gazembereket pedig meg kell büntetni, de megbünteti az igazságszolgáltatás, mely előtt mindenki egyforma. Vegyenek példát a külföldi hazafias munkásságától és ha testvériesen együtt működnek, akkor Magyarországra szép jövő vár, hol mindenki boldog megélhetést fog találni. Minden intelligens ember hívó a gondolat- és sajtószabadságra, de egyes lapok oly nagymérvű szellemi kultúrgepezést folytattak, hogy ezt tovább tenni nem lehet. A becsületos, hazafias nemzeti és faji érzéstől telített sajtó szabadon megírhatja, amit akar, fajom megrottását azonban a sajtó által nem fogom megengedni. Végül megnyugtatta őket, hogy a tisztességes magyar munkásság nincs a nemzeti hadseregtől mit tartania.

A munkások teljesen megelégetten hagyták el Horthy fogadásbóját.

Emelkedett az osztrák korona árfolyama.

Bécs, okt. 27. A bécsi lapok jelentése szerint a német-osztrák lebelyegzett koronabankjegy árfolyama Zürichben tegnap 525-ről 550-ra emelkedett.

Bécs, okt. 27. A lapok jelentése szerint a legfőbb törvényeszek úgy döntött, hogy az osztrákoknak a cseh-szlovak állmpolgárokat szemben fenálló tartozásai osztrák valutában kifizetendők.

Sir Eduard Clark tárgyalásai

Budapest, okt. 27. Sir George Clark tárgyalásai egyre haladnak előre. Az angol államfőrt *Friedrichet*, majd *Wekerléit*, azután pedig a szociáldemokratápart két vezető tagját *Caramit* és *Peldit* fogadta együttes kihallgatáson. Vasárnap Clark különféle irányban tájékozódott, hétfőn délelőtre pedig Andrássyt és Vázsonyit kérlette magához. Délutánra a demokratápart több más politikusa kapott meghívást.

Budapest, okt. 27. A *Magyar Távirati Iroda* jelent: Pénteken, október 24-én Sir George Clark a szövetséges és társult hatalmak legfőbb tanácsának képviselője a nap folyamán fogadta Diamandi budapesti román főmegbízott és gróf Sömsich külügyminiszter látogatásait. Látogatóival Clark főleg politikai érdekű ügyekről folytatott megbeszéléseket. Clark szombaton délelőtt látogatókat tett a szövetséges hatalmak katonai misszió vezetőinél, majd a magyar földmívelésügyi miniszter tett látogatást Clark lakásán.

Ezer vagon busa Budapestnek.

Budapest, okt. 27. Azon tárgyalások, melyeket a főváros Mardarescu román vezénylő tábornokkal folytatott a főváros ellátása ügyében kedvezően végződtek. Legközelebb ezer vagon busa érkezik a Tisza vidékéről Budapestre. Mardarescu tábornok táviratilag utasította a debreceni főhadbiztoságot, hogy rögtön szállítsa ezer vagon buszát Budapestre. Szólnokig román katonai vonatok szállítják a buszát. A főváros megbízottjai már elutazták, hogy átvegyék a buszát a körülbelül nyolc-tíz nap múlva Budapestre lesz ezer vagon busa.

Vasuti szerezésellenesség Herceghalomnál.

Budapest, okt. 27. Az éjszaka háromkor kétezár lépésnyire a herceghalmi állomás épületétől egy tehervonat kettészakadt. A mozdony az első vonatrészel Bicske felé rohamt, míg a tehervonat elszakadt hátsó részét a bejárati karjelzőnél megállították. Éppen akkor robbant Herceghalom állomása felé a bécsi személyvonat. A mozdony összeütközött a tehervonattal, amelyek pozdorjává zuzva kigugrotak a sínpárról. Sok kocsi megrongálódott, de valóságos csoda történt, mert az összeütközés sem halottakat, sem sebesülteket nem kivánt áldozatokat. A személyvonat mozdonyvezetője ugyanis az utolsó pillanatban fékezett és ezzel, ha már nem is háritotta el az összeütközést, de annak hatását mindenesetre tompította. Az államasvutak igazgatósága az ügyben megindította a vizsgálatot.

Horváth György.

1856—1919.

A halál mindennapi eset. De még sem tudunk a földön beletörödni. Talán ez az egy, amit a megszokás közönyével sohasem tudunk elviselni. Az élet az elemünk. Élni akarunk s életben óhajlunk látni, a kiket szeretünk. Ez az oka, hogy fájdalom és részvét nélkül sohasem állunk meg a koporsó előtt.

Ez a gondolat kerül tollam alá, amikor néhai Horváth György pianista házfőnök és igazgató halálhírére néhány sort kegyelettel akarok leírni a historiographus hűségével. A tanítvány és a rendtérre kötelessége ez, aki tizenhárom éven át vele dolgozott.

Hiszen még frías a fájdalom tudata, moha sem nőtte be a pianista sírbolt záró követ. Hulljon a hervadó korszokt mellé friss és színpompás virágként e pár sor, amit a kegyelet hint a porladó tetemek emléke fölé.

Nyolc napja, hogy halottunk jobb létre szenderült. Humoros jókedve kihalt, jó szíve sem jobog többé! S ha Horváth Györgyöt irunk, e két pontnál kell első sorban megállanunk, mert megboldogultunknak aranyos jókedve a még jobb szíve volt. Ezzel élt, ezzel járt s ez aranyozta egész működését, hatvanhárom éves élete tartalmát. Ez a látószög, anonnán egyéniségét néznünk kell, ez az ok, amely élete csaknem egész folyását magyarázza.

Aranyos jókedv, áldott jó szív! Nagy ajándék, nagy jótétemény. Szípkorkázó színpompában ümlik szét a környezetet, áldásdus forrásként buzsgó a másik az élet sivárságának zerándó vándoraira. Kulcs az egyéniség megértéséhez, bírálati alap a hivatásos munka magyarázatához. Mentí a hibát, mert a megértő szív mindent megmagyaráz. Megérti a gyarló embert, különösen, ha apró, fejle jellem az, jól tudván, hogy a világon a világozság forrásában, a napban is fultok vannak, az aranynak is salak a kísérője s a lilionnak is fekete az árnyéka.

Horváth György mindazt igen jól tudta. S ha — mint tanítvány — a tanára gondolkod, vagy kártársként tekintek dícsó multjára, eredményes munkájára — egyéniségének egész tablója nyílt színezetben tárul elém.

Ez magyarázza, hogy sohasem tudott komolyan haragbódni. Ugyan mi lenne nagyobb adomány a pedagógus pályán, ha nem e tulajdonság. S Horváth György a gyermeki lélek egész működését így fejlesztette. Ez a jó szív volt az a virgács, amely négy évtizedes pályáján mindig mellette volt a csodás eredményt biztosított neki a tanítás rögös útján. Ebből fakadt határtalan türelme a nevelésben, ebből következett a gyermek lélekhalálja, a mely ragaszkodó tisztelettel nőtt a mester iránt az életen át.

S ha a klasszikusok olvasása közben a gyermeki lélek már-már elernyedt, a figyelem felkeltésének hatásos eszközként tüstént odatársult az az aranyos humor, amely minden óráját feledhetetlenné, üdítővé tette. Legtöbbször mosolygva tanultunk nála. Örvenétünk zamatos óráinak s élettapasztalat és tudás egyként gyarapodott az ismeretet, szomjazó lelkünkben humoros órái tanulságként. Mennyire szerette a gyermeket, mondják-e mást — sorvadt, fogyott az erős életforrás, amint az iskolából, a gyermekek tanításából a nyugalom és pihenés perceire tért. Az iskola volt az eleme, anélkül nem tudott élni. A jó pedagógusok ezreinek közös sorsában osztozott:

— addig élt, amíg az iskola levegőjében volt. Megboldogultunk methodusa e sorokban foglaltató össze. — Ami társadalmi működését illeti, e téren is a közkedveltség babórait aratta. Az élet ama szerencsével közö tartozott, akit félreértés ritkán kísért. Humora magyaráz itt is mindent. Ha ma valakivel összetűzött, holnap — mint ha mi sem történt volna — kedélyesen szólalt meg ő elcsönek. A bocsánatkérés szép formája az a keresztény lélek megasztos felfogásával. Igaza volt. Talán ez a legjobb út, amelyen az ellenséges gyűlöletet kiküldhetjük. Ha már amugyis tövises az élet ösvénye, miért tegyük pokollá az emberi gyűlölködés gonosz — ármánykodásával. Béké, nyugalom, áldott javak, drága kincsek. Nem is bolygatta meg Horváth György soha. A közgyűlésen, ha polémia akart kitörni s már-már izzott a hangulat, Horváth György szóltan maradt, vagy tüstént távozott. Jó lelke, jó szíve e téren így nyilvánult meg. Nem szerette a háborút a béke és a jókedv embere.

Városunk főgimnáziumának élén csaknem két évtizeden át állott. Mennyi bölcsesség volt a szerepében, azok tudják, azok érzik, akik a megértő munkatársai voltak.

Irodalmi téren sem volt nyomtalan működése. A görög nyelv és gyorsírás volt e téren kedvenc témája, amelyet nem egy brüsselben fejtegetett. A klasszikus tanulmányok vonzótták 1893-ban Görögországba, hogy ott izmosítsa a tanulmányait ógő tehetségét. Mikor onnan hazatért, a tapasztalt kincstárát felolvasásaiban és előadásában tette közkinccsé s tal kézzel szórta szét ismeretét. Lehetetlen a feladás homályja alatt hagyni ama érdemét, amellyel városunkban a szórakoztató delutánokat a Kath. Legényegylet körében megteremtette. Ez közel másfél évtizeden tanította városunk közönségét valláskülönbség nélkül. Ott állt a Művészeti és Irodalmi Körnek az élén is. Vezetése itt sem volt moddó. Termékeny mozgó lett e kör, ahol a tudás és művészet szépen hajtott városunk kulturális fejlődésének emelésére. Hogy a Kör az utóbbi években nagyobb eredményt, durabb sikert nem hozott, nem a vezetés hiányossága, hanem a felburjánzott romboló tanok futó apostolainak számlájára írható, akik közönségünket a komoly tudomány és művészet irányától vándor s ellentéteket fakasztó iskolájuk felé terelték. Elhunytunk működését ez adatokban merítettem ki.

Horváth György Keszthelyen született. Rendünkbe tizenkilenc éves korában lépett. Vallásos lelke, hivatásos buzgótsága s a tanításhoz való vonzódása hozta a piarista iskolák szerzetébe. Hogy erős szervezete idő előtt omlott össze, írjuk javarészen a letűnt hónapok éjetörli idejének rovására. Budapest, Szeged, Kecskemét és Nagykanizsa piarista iskolái voltak működési terai. Életerejének javarésze a miénk volt, kanizsaiaké, ahol egész nemzeteket nevelt s melynek messze környékén csaknem mindenki tanítványa volt, s ezeket mindvégig, névleg ismerte.

A kegyelet nem is lésoott a részvét szép jeleivel adózni az elhunyt pianistatanárnak. Nemesak virág, de könny is hullott-bőségben koporsójára. A szeretet virága, a szeretet könnye volt ez, amely éber emlékezet hosszú életéről beszél. Hulló virág, hulló könny bőségéhez járuljon e pár sor is, amely egyéniségének s értékének akarja silhouettjét adni. Ave anima candida!

Dr. Lakatos József.

HIREK.

1919.
október
28
Kedd

NAPTÁR

Rom. kath. Simon és J. apát. Prot. Simon és J. és apát. Gör. kath. Neonilla. Or. kat. (okt. 15.) Luc. tar. Martew. 4. A nap két reggeli 6 óra 37 perccor, nyugvóidő 4 óra 49 perccor. A hold két délelőtt 10 óra 47 perccor, nyugvóidő délután 7 óra 48 perccor.

— Az idegeneknek 3 napon belül el kell hagyniok Kanizsát. Zalavármegye kormánybiztosa a bejelentési kötelezettséget rendeléssel Nagykanizsa városára is kiterjesztette. A rendelet értelmében minden háztulajdonos köteles a nála bármilyen rövid időre is megszállt nom kanizsai azonnal bejelenteni. A bejelentést elmulasztókat a legszigorubbban fogják büntetni. *Felhívja továbbá a rendelet az összes a város területén tartózkodó kül- és belföldieket, akik produktív munkát nem végeznek és foglalkozásuk vagy üzletük a huzamosabb tartózkodást indokoltá nem teszi, hogy a város területét 3 napon belül hagyják el, mert ellenesében fofoncuton fogják őket eltávolítani.* Figyelemzteljük tehát mindazokat, akikre a rendelet vonatkozik, hogy annak minden tekintetben tegyenek eleget, mert ellenségtben rendőri előállításnak és kitoloncolásnak lennének kitéve.

— Kínéyezés. A földművelésügyi miniszter az elhunyt Halász József erdőfőügyelő helyébe KISS Lajos erdőmérnököt nevezte ki.

— Néplelkű tisztek figyelmébe. A napokban megirtuk, hogy minden volt tiszt köteles maga ellen az igazolóeljárás megindítását kérelmezni. Ezen felhívás a néplelkű tisztekre (42 éven feüli) nem vonatkozik *Pavlas* alezredes állomásparancsnok.

— Olasz aspiráció Magyarországon. Egyik igen előkelő olasz összeköttetésekkel rendelkező olvasónktól kaptuk az alábbi nagyfontosságú információt: Az olasz vezető politikusokat föltűző élnökséggel foglalkoztatja a soradöntő magyar kérdések megoldása. Mértékadó olasz tényezőknek az a véleményük, hogy a szabadságra termetli magyar nemzetnek ki kell vonnia magát az angol befogás alul, mert Anglia gyarmati állványzatára Magyarországot. A magyarok leghelyesebben tennék, ha az olasz barátságának Türr István óta elejtett fonálát vennék föl. Olaszország és Magyarország közt semmi érdekelletet nincs s nem is lesz, míg hatalmas a közös érdek. Magyarország látila segítségével gyorsan kiheverhetné a világháború sebeit s teljes függetlenségét akként őrizhetné meg s az olaszok legőszintébb barátságát akkor szerezhetné meg, ha Tamás gennai herceget, az olasz király öccsét választaná meg királyuknak, aki renkívül széleslátóküri, tehetséges ember s hatalmas vagyonnal rendelkezik. Eddig tart a z érdekes információ, amelyet annak dokumentálására közöltünk le, hogy mennyire kapós Magyarország barátsága. Mi, őszintén megvalva, nem hisszük, hogy Anglia gyarmat sorsba juttatna bennünket. Anglia után Magyarország alkotmánya a legregibb Európában s azt bizonyára csorbítatlanul hagyná az emberi és népjogokat annyira tisztelő angol nemzet.

— Egy asszony maritimuma szenzációsa dráma lesz az Uránában bemutatva. Ezen képet a budapesti Royal Apolló 3 hólig mutatta be nagy sikerrel.

— November 8-án kezdődik a téli színlődény. Tegnap jelentek meg Kanizsa utcáin Heltai színiigazgató plakátjai, amelyekben bejelenti, hogy társulata november 8-án kezd meg előadás-sorozatát a Polgári-Egylet színpadán. Az előzetes színházi jelentés szerint a társulat körülbelül 50 taggal, saját zenekarral és a kellő segédzeneművel érkezik Kanizsára, ahol addigra felépítik a Polgári-Egylet megnagyobbított színpadát a fűtött teremben egykeznek majd Kanizsa finomult izléslű közönségének kellemes színházi estéket szervezi. Műsorukon ott szerepelnek a budapesti színházak összes udonságai ép úgy mint a klasszikus irodalom remekei. Kültsabba helyez Heltai igazgató néhány igen értékes vendég szereplést is. Így már előre lekötötté nehiány estére: *Hegedűs* Csyulát, a *Ósít* párt, *Combasztygi* Fridát. *Lábas* Jucit, *Nydray* Antalt, *Galotta* Ferencet és *Kövesy* Albertet. Nagykanizsa első téli színi időnye tehát szerfölött élvezetesen igérkezik.

— **Ausztria előadja katonai főszerelést.** Az esztrák kormány a napokban nyolc vaggon fegyvert adott el Csehszágának. Az eladott fegyverek közt két vaggonrakomány gépfegyver volt Csehszág a fegyverekért élelmiszert, főképpen burgonyát ad Auszriának.

— **Szalonnakiosztás.** Ma és a következő napok délutánján a postával szemben levő hatóságai huszárkékben, továbbá az Eötvös-téri régi hatósági huszárkékben az október hó második felére s a november hó első felére szóló zsirjegy szelvények ellenében szalonna kiosztás lesz. Figyelmeztetjük a közönséget, hogy a felesleges tolonogástól tartózkodjunk, amennyiben a szalonnakiosztás folytatódáson addig fog tartani, amíg mindenki meg nem kapta a neki járó mennyiséget. *Közéleti hívatlan.*

— **Tízennyeg millió kivándorló tér vissza Európába.** Tíz esztendővel ezelőtti országi hullámokban indult meg a kivándorlás Amerika felé. Az amerikai demokrácia, az új világ határtalan gazdagsága, az aranybányák, a fellendült ipar, amely mindenkinél munkát tudott adni, csábította át a tömegeket. Ez a kivándorlás olyan mérveket öltött, hogy korlátozó rendszabályokat kellett életbe léptetni. Most azonban az amerikai kereskedelmi és ipari világ egy új rémület előtt áll: Tízennyeg millió európai bevándorló, akik az Egyesült-Államokban laknak, lázasan készülődnek, hogy visszatérjenek Európába. A visszavándorlási mozgalomban minden nemzet polgárai részt vesznek. A gazdasági értekezlet, amely ezzel a fenyegető veszéllyel foglalkozott, megállapította, hogy a kivándorlás már megindult és átlag minden visszavándorló 10—15.000 dollárt visz ki az Egyesült-Államokból és hozza Európába. Egymillióháromszázezer azoknak az idegeneknek a száma, akik már indulásra készen állnak. Átlagos és megbízható számítás szerint ezek négy millárd dollárt visznek magukkal, vagyis elviszik az Egyesült-Államok forgalomban levő pénzének negyötöd részét. A „Newyork World” szerint az ellenintézkedésnek nincs hatása. Már többször felhívták az illetékes tényezők figyelmét erre a tömegmozgalomra, amelynek zömét Közép-Európa országaiból kivándorolt munkások adják. A lap a mozgalom indító okát a szociális világnézet változásában látja. Óriási szerepet játszik ebben a nemzeti érzés is. Az amerikai lap szerint a visszavándorlási propaganda lényege a következő: „Térjtek vissza hazátokba, ahol megkapjátok szülőföldeteket, ahol

8 óra a munkaidő és ahol teljes egyéni és politikai szabadságot fogtok élvezni!” A kereskedelmi és iparvállalatok erőlyes rendszabályokat kívánnak a visszavándorlás megakadályozására. Azonban mindenki azon a nézeten van, hogy a hazájukba visszavándorló tömeget erőszakkal visszatartani és amerikai munkára kényszeríteni nem lehet.

— A Világ mozgó kedden és szerdán mutatja be az *Amerika lednya* című 4 felvonásos kalandorját melyben a hírneves Jim fekete néger játssa a főszerepet, kit a fővárosi közönség *Vasköröm* név alatt ismert és bámult. E szenzációra való tekintettel ráponta 3 előadás lesz még pedig este 8, fél 8 és 9 órákor. Jegyek d. u. 2 órától előre válthatók.

Horthy fővezér a budapesti bevonuláson.

Budapest, okt. 27. A *Népkarait* munkatársa leutazott Siólokra, hogy Horthy fővezértől nyilatkozatot kérjen a belső rendet biztosító nemzeti hadseregről. Horthy a következő nyilatkozatot tette: A nemzeti hadseremben a fegyelem a legpéldásabb és tisztán a hazaszereteten alapul. A vasszilg mellett is a bánásmód a legönységgel a legszeretetteljesebb s a büntetésekre ugyszólván sor sem kerül. A hadserg nem politikai, bár minden tagja át van hatva a nemzeti és keresztény eszmétől. Ezen hadsergnek — más szelleme van, mint a múlt hadsergének, ezen hadserget sohasem fogja megbontani a korrupció idgen faji aknamunkája és Lindernek bomlasztó befolyása. A pesti bevonulás esetén — mondotta — a hadserg a teljes törvényes rendet minden eszközzel fenn fogja tartani. A destruktív elemek esetleges megmozdulását eltaposom. A destruktíót szolgáló szennysajtó pedig, amint közelédünk magától el fog hallgatni. Azon tendenciózus hírsztéléssel szemben — folytatta — mintha a közeli választásoknál a nemzeti hadserg részéről pressiótól lehetne tartani, kijelentem, hogy a hadsergnek a választásokhoz semmi köze. Emellett azonban egyéni meggyőződéssem, hogy a kirándó választásoknál a magyar és keresztény választók egyöntetien a nemzeti és keresztény irány mellé állanak.

Nagy angol kifoláson Magyarországnak.

Bécs, okt. 27. A bécsi lapok a *Telegraphen Company* londoni jelentése alapján azt írják, hogy hír szerint az angol kormány késznek nyilatkozott arra, hogy Magyarország százmillió fontnyi hitelt adjon a valuták elzlogosítása ellenében.

Tózsda.

Budapest, okt. 27. Irányzat szilárd. Magyar hitel 905—40—60, osztrák hitel 750—20, magyar 700—15, hazat 465—30, sabank 1260—40—50, általános kőszén 2710—30, schmick 380—90.

Oszk gázsznet kap Budapest

Budapest, okt. 27. *Dipka* Ferenc dr. a gázgyár vezérigazgatója, aki hosszabb ideig Csehszágban tartózkodott, ahol a gázgyár szeszüzkegélgetének előlása tárgyában folytatott tárgyalásokat tegnap este megkezezt Prágából és ma délelőtt tárgyalásainak eredményeiről a következő nyilatkozatot tette egy újságról előtt: Kétheti tárgyalás után megérkeztem Csehszágából. — Tárgyalásainak eredménye az, hogy bizonyos nehézségek leküzdése után megvan a remény arra, hogy fogunk nagyobb mennyiségű gázsznetet kapni a csehektől.

Törvénykezés.

(8) **A Rendőrtörvály igények.** Még élénk emlékezetében él a közönségnek az az eset, amikor egy pár elvetemedett cigány, akiket az egyik rendőr löszerezám lopás miatt előkapott állítani, a rendőrt megragadta a kocsin el akarta hurcolni a vátoaból. Közben persze egyba-főbe verték a szerencsétlen embert. A proletárdiktatura törvénykezési forumának a forradalmi törvényezékek első tárgyalása volt az eset, amely azután Lakatos Józsefet 8 hónapi kényszermunkával egybekötött fogházra. Kalányos Józsefet, a másik tettest, pedig 8 hónapi, ugyancsak kényszermunkával egybekötött fogházra ítélte. — Tegnap tárgyalta újból az ügyet a rendes törvényes bíróság: a nagykanizsai törvényezék büntelő tanácsa dr. *Kenedy* Imre táblabíró elnökelete alatt. A vádat *Bereczky* államügyész, a védelmet dr. *Krausz* Aladár, ügyvéd képviselte. A törvényezék a vádlottakat 1—1 évi börtönrre ítélte.

(9) **Aki be nem vonulásra csábította a katonákat.** Szeptember elején jelent meg a magyar hadserg fővezérének rendelete, mely szerint az 1898-ból szűlötésű volt katonák haladéktalanul bevonulni kötelesek. A falunak magyar érzéstől telített legényei siettek is a fővezér parancsának elöget tenni s jöttek nagy számban katonai szolgálatra jelentkezni. Egyes lelketlen, a hazafiságtól nagyon távol álló emberek persze nem jó szommal nézték azt a kitartó munkát, amelynek folyamánya egy rendes példásfegyelmű, mint a hadserg fölállítását. Megszerették volna akadályozni a hadserg megerősödését s minthogy nyíltan fel lépni nem mertek, titokban egyenként szöhlötték meg a bevonulni akarókat s elmondták nekik, hogy nem kell bevonulniok, hiszen nincsen király, aki ezt parancsolná s senki sem akasztja föl azt, aki othon marad. A derék legényeknek persze beazálhattak ezek az álmagyarok, nem hallgattak a szavukra s mentek a kaszárnyákba. Egy ilyen alak állott tegnap a törvényezék előtt, *Gorsics* István a neve és azzal vádolják, hogy szeptember 5-én a Rőzsa vendéglő elé plániálta magát, jól tudván, hogy a vidékiki a legzivesebben ezt a vendéglőt keresik le, cigarettát árult, hogy legyen oka megzöhlíteni a katonákat, akiknek azután beadta mondókáját, hogy minek is bevonulni. A törvényezék az ügyész vád- és dr. *Malek* László védbeszede után a törvény által megengedett büntetés maximumát: 8 havi fogházat szabott ki a vádlóra. Az ítélet jogerős.

(10) **A zsarutalvány csaldk.** Körülbelül két hónappal ezelőt történt. *Rein* Ernő kanizsai mészáros és hentes észrevette, hogy a pénztárához naponta befolyt pénzösszeg nem egyezik meg az általa kimért hus- és zsir-mennyiség eladási árával. — Hőszabb figyelés után rájöttek, hogy *Molndr* Rezső 18 éves budapesti kereskedőség a zsarutalványokat következetesen meghamisítja. Az 5 kilogrammos tételeket 40, sőt 50 kilogrammra hamisította. Büntérsa *Balla* Károly volt, aki azonban csak egy ízben működött közre Molnár manipulációjában. A tegnapi tárgyaláson Molnár töredelmesen bevallotta, hogy három ízben követett el hamisítást. A törvényezék azután beismerése alapján büntőnek mondta ki Molnárt 3 rendbeli csatlás büntetésben s 2 évi börtönbüntetésre ítélte. *Balla* Károly büntetése: 1 évi börtön. Mindkét vádlót védelmet dr. *Hoch* Oszkár ügyvéd látta el.

Nagykanizsa város rendőrkapitányi hivatalától.

Hirdetmény.

Folyó hó 19-én, a városház közgyűlési termében egy arany karkötő találatot. Igazolt tulajdonosa a rendőrkapitányságnál átveheti. Nagykanizsa, 1919. október 25.

Dr. Balasteriez
határrend-irégi tanácsos
hivatalvezető.

APRO HIRDETÉSEK

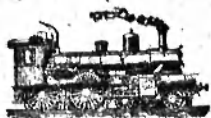
Elsőrendű száraz háziapannak
kilogrammonként .45 koronáért kapható
Szemere u. 19. sz. alatt. 2150

Egy teljesen jókarban levő öt méter hosszú és négy méter széles világos, valódi **szaryna-szőnyeg eladó.** Megtekinthető a Magyar Borkereskedelmi R.-t. irodájában Kazinczy-utca 35. sz. 2135

Lakást teljes ellátással keres
kereskedelmi iskolai tanuló. — Cimket a
Kiadópa köröm. 2154

Elvállalok kalaptollak, boa, raler tisz-
títását és javítását. Gáé Sándorné,
Eötvös-tér 8 szám. 2145

Egy jobb házból való fiu
tanulónak fizetéssel felvetetik Schlesinger
Gyula vegyeskereskedésében Nagykaniz-
sán, Teleky-ut 25. 2140

Wienből**Nagykanizsa és vidékére**

küldendő kocsirakományok és darab-
áru szállítását teljes biztosítással —
kivánatra kísérvél elvállal

Caro és Jellinek cég

Wien I., Deutschmeisterplatz 4.

Képviselvé: Brück M. és Társa szállítók által.

**Lépes mézet,
Pergetett mézet,
Babot,
Lencsét,
Mákot,
Gesztenyét és
Diót**

minden mennyiségben a legmagasabb
napi árákon átvész

Balázs, Csengery-ut 6.

Telefon 59. szám.

ÉDÖB sokszorosított készülék és
hozzávaló kellékek. Kapható
Fischer Fülöp Fiaai
áruházában, Nagykanizsán.

URANIA mozgóképpalota

Hossznyi-u. 4. Telefon 300

Hétfőn, kedden, Október 27. és 28. an.

**Egy asszony
mártíruma**

Dráma 4 felvonásban.

Főszerepben a városi színházak
legjelesebb művészei.

Rijndások kőszepken 7 és 9 órákor
Vasár- és Húsznapokon 8, 5, 7 és 9 órákor.

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget,
hogy raktáromon állandóan mindennemű

**férfi-, női- és
gyermekcipők**

nagy választékban kaphatók!

Szíves megkeresést kér

FURMEN IMRE

cipész. — Csengery-ut 1. szám.

Megérkeztek

a legjobb minőségű cigarettá-
hüvelyek és cigarettapapírok!

Legjutányosabb áron kaphatók

Garamvölgyl és Szemere

dohány-nagyárudájában. —

VILÁG nagymozgószínház

Szaryas szállója, Telefon 74. sz.

Kedden, szerdán, Október 28 és 29.

Amerika leányaI. rész. — Nagy kalandor és detektiv-
dráma 4 felvonásban.

Előadások kezdete 6, fél 8 és 9 órákor.

Vasár- és Húsznapokon 8, 5, 7, és 9 órákor.

Jegyek d. u. 2 órától előre válthatók.

Raktáramra érkezett: Riz-abadi,
Jakobi, Sempronla, Anlnikotin
béke-gyártmányu váltás

cigaretta hüvelyek

Továbbá Club-special, Riz-Abadi,
Club, Samum stb. szivarka papírok,
korlátlan mennyiségben kaphatók

Grünhut Pál dohányárudájában

— Deák-tér 10. szám.

Középkorú, jó munkabíró, mérlegképes
főkönyvelő és magyar-német levelező

aki 20 évig egyhuzamban önállóan legutóbb
vezető állásban egy vidéki pénzügyintézetnél mű-
ködött — állást keres. Óvadékul 15.000 koro-
nát köthet le; lehetőleg bizalmi, pénztárnoki,
vagy gazdasági ügyviteli állást azonnal elfog-
lalhat. Megkeresések: „Megbízható és szerény
főkönyvelő” cím alatt ezen lap kiadóhivatalá-
hoz kérének. — Közbenjárók díjaztatnak.

Zala nyomdavállalat**Nagykanizsa**

TELEFON: 78.

Üzleti könyvgyár, könyvkötészet, papíraru-
készítés. Mindennemű nyomtatványt a leg-
izlésesebb kivitelben készít és legponto-
sabbban szállit.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

NAGYKANIZSA,
Sugár-ut 4.

Posta Nyomdavezérlés
P6-ut 5. sz.

Megjelenik hétfő kivételével
mindennap korareggel

ZALA

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:

vidékre postai szét-

küldéssel:

Egy hóra 15 K.

Negyed évre 45

Félévre 90

Egész évre 180

Egyes szám ára:

60 fillér.

gyorskiszárlási és kiadóhivatali telefon 78.

Főszerkesztő:

TÓTH ZOLTÁN

Főmunkatárs és lapfőigazgató:

CSILLAG JENŐ

Hirdetéseket, nyilatkozatokat és magán-
közleményeket díjazásba szorított
fel a kiadóhivatal.

Az antant főmegbízott tárgyalásai magyar politikuskokkal.

A kibontakozás küszöbén.

Budapest, okt. 28. Tegenapelőtt délből Andrásyly fogadta Clark. A délután folyamán pedig hosszabb ideig tartó megbeszélés-ként folytatott Sztérynyl József volt miniszterrel és Hegedűs Loránttal. Négy óra tájban, miután Clark a politikuskokkal tárgyalt minden felől népas küldöttségek vonultak fel a Verboóczy-utcai palotához, hogy Clark elé járuljanak. Clark azonban nagy elfoglaltságára való tekintettel a küldöttségeket nem fogadhatta, csupán a memorandumokat vette át tőlük. Este hétkor a nemzeti-demokrata-polgári-párt elnöke: Bárczy István, Ligron Gábor, Várjassy Lajos és Vázsonyi Vilmos jelentek meg Clarknál és az antente képviselője együttes kihallgatáson fogadta őket. Vázsonyi és Bárczy azonkívül külön is meghívást kaptak. Azon politikuskok, akik ma Clark előtt a kibontakozás dolgában fel fogásukat előadták, a nemzeti-demokrata-párt osztagjainak a kormányzatba való bevonását kívánták és kormányalakítását a legelőszöbbsz koncentráció alapján. Egy ilyen megbeszélés esetén bevonnák a kormányba a nemzeti pártot, nagyatádi Szabo Kiszegedapártját, a demokratákat és a munkásságot. A nemzeti párt fölöttel közölt szerepet a propaganda miniszterium felhasználása, ami azonban a keresztény egyesült parlamenti állását vonná maga után, amelynek illalor miniszter egyik vezetője. Clark nagy jóakarattal táradozik azon, hogy a pártok álláspontját megismerje és a megoldáshoz vezető út megjelölje. A kikérők közül volt vele beszélők, megállaja. A kikérők közül volt vele beszélők, megállaja. A kikérők közül volt vele beszélők, megállaja.

és az egyetemi tanácsot fogadta. A meghallgatandó politikuskok között van továbbá Wekerle és Apponyi is, akik azonban jelenleg távol vannak a fővárostól.

Huszár miniszter a liberálisok terveiről.

Budapest, okt. 28. A Szózat írja: A liberálisok tervére vonatkozólag Huszár Károly közoktatásügyi miniszter a következőket mondotta egy újságról előlt: A keresztény pártoknak semmi okuk sincs arra, hogy a kibontakozás kérdésében tárgyalásokat ne kezdjenek. A liberális pártok bármely pillanatban megkezdhetik a tárgyalásokat a blokkban az egyesült pártokkal, de csak a miniszterelnökön keresztül Friedrich István miniszterelnök személye azon kulcs, amely előttünk a kibontakozás lehetőségének ajtaját megnyitja. Ha tárgyalni akarnak velünk, keressék fel a miniszterelnököt, aki készséggel rendelkezésükre áll. A liberális nemzeti part két vezetője, Henrich Ferenc és Simontsijs. Elemér vasárnap délelőlt felkeresték a miniszterelnököt és hosszabb ideig tárgyaltak vele a kibontakozás lehetőségéről. A miniszterelnök értesülésünk szajnt nem adott végleges választ a liberális nemzeti part vezetőinek, de kitételeibe helyezte a tárgyalások folytatását. A kormánykörben lehetségesnek tartják, hogy bizonyos kölcsönös engedmények alapján esetleg létrejöhet a koncentráción olyan formája, amely lehetővé teszi az összes keresztény és nemzeti alapon álló pártok kormányzati együttműködését a kormány mögött álló pártok azonban azt kívánják, hogy megállapodások esetén a jelenlegi kormányzás irányelvében változás ne történjen és a személyi változások is csak annyiban jöhetnek tekintetbe, amennyiben a jelenlegi kormányzat irány megváltoztatását nem jelenti.

Csizmadia Sándor kilépett a szociáldemokrata pártból.

Budapest, okt. 28. A Szózat írja: Csizmadia Sándor ma délután a kormányzó elnököt és Százhatvan ezer földművelőnek bejelentette, hogy kilépett a szociáldemokrata pártból, nemzeti alapra helyezkednek és teljes erejükkel támogatják a jelenlegi politikai irányzatot.

Budapest, okt. 28. Megbízható forrásból közlik, hogy Rubinek Gyula főfelügyelőügyi miniszter a földművelésügyi államtitkárságot följelentette Csizmadia Sándornak, aki a megbízást elfogadta és kedden már hivatalba is lép.

Előnyomulóban Pétervárá ellen.

Reval, okt. 28. (Havva.) Október huszonegyedik jelentés szerinte újabb bolszevista csapatok fellépése ellenére a Pétervár elleni előnyomulás tovább tart. A jobbszárnyon Jenőrárt elfoglalták és elűrték Nikolaj állomást, amely husz mérföldnyire van Pétervártól. A balszárnyon Liaszinov állomáig sikerült előrehatolni.

Wilson állapota javul.

Páris, okt. 28. Daily Mail jelenti Washingtonból: Wilson javulófélben van. Egészségi állapotáról nem közölnek már orvosi jelentéseket. Wilson a nap egy részét már munkával tölti.

Kelet felé...

Kinek nem dobban hangosabban a szíve, kinek nem szorul ükölbe a keze, ha Erdélyre gondol? Ott most oláh katona az ur, ott bőrlőbe vetik a magyarruhás lányokat és arcuk vannak minden nemzetűl érzést az oláhok.

Valamikor régen, a boldog béke idején riánk vetődötték széköly ember a mi vidékünkre: Pestnél lőbb nem igen jött. Annál több van most, hisz hontalanná válik derék széköly véreink. Ott állnak a nyugati Matáron, a legelsőők között vannak mindonüit és ha egy széköly bakával összejövünk, annak csillag a szemé Erdély névnek emltésére és szent lánggal ég minden széköly lelkében az a tudat, hogy Erdélyt nem kapcsolhatják le Magyarország testéről.

Az egyik széköly tiszt moséli hosszán, szomorúan a havasokról, a bujdosó székölyekről, akik szilaj tüzelő vágyának haza falujukba, ahol elnémultak a harangok.

Mit tudunk mi a szenvedésről? A gázások halmszát követők el ugyan itt is a gaz pribékek, meggyalazták nemzetünk színeit, a nemzeti imádságot toroknura forrasztották, de őlt bennünk a remény, tükös összejövetelünk szövégettük terveinket és hajh! hány gerinc görbült meg a terror hatása alatt!

Kolozsvár városában is tilos volt a nemzet színe s ha magasarangu oláh védet a városba, akkor minden házon olt lengett az oláh lobogó. Kolozsvár és oláh-lobogó! — Könyv szökött az emberek szemébe s elbujtak házaikba az oltani magyarok szegényükbe. Kirobbant egy-egy tüntetés, de oláhsortú nyomta el a fegyvertelen magyarok hangját.

Szent István királyok, egy verőfényes szerda reggelén, nem nyitottak boltokat Kolozsváron. A közművesek letették szorszámaiukat. Üres volt a piac és nagy tömegek vonultak a Mátyás király téri templomba. A kolozsvári kath. Mátyás templomba jöttek össze a reformátusok, az evangélikus püspök hűveivel, ott voltak együtt mind a keresztény magyarok. A lányokon magyar ruhá, hajjukban nemzeti szallag.

Szent mise után fölbug az orgonán: „Isten áld meg a magyart!” — és szem nem maradt szárazon, a torkok összeszorultak, zokogás, sírás, a orgonaszó...

Az oláhok körül zárták a templomot s a távozó magyar ruhás lányokról plomot s a távozó székölyt őket. A templomtól a ruhát, megvesztést, a férfiak plomba hírtl vitték a kegyetlen nősieik saját ruháikkal akarták betakarni a lányokat, de azok nem engedték elmagyarszínét és büszkén ménték a szegény padra. Volt terror ott is, de volt gerinc is...

És a tisztviselők, akik nem fordulhattak segítségért senkihez, egyik napról a másikra kiröpültek állásaikból és türtök hosszú hónapokig, de nem esküdtek föl az oláhoknak. A táblabíró a törvényszéki jogzó mellett kapott, mg analfabéta oláhok terpeszkedtek a hivatalokban. Nyolc gyermekes családapák nyomorognak, de magyarok maradnak.

Tanuljunk a székölyektől, akik gerincsel maradtak, akkor is, mikor legféltetősebbül dühöngött a terror. Egyenként szöknek hozzánk véreink s zászlójajukat alakítva legjobb katonáink.

Egy tiszt Kolozsvárról jöttében Buda-
pesten megpillent s a szíve elfacsorodott arra
a nemörödomágra, amivel a pestiek még ma is
Erdélyről is lemondának. Könnyes szemmel
mesélte:

— Azoknak odafele a szén, a só, meg
a fa fáj csupán egy küssé.

— De instálom Erdély nem lesz oláh
soha! Nem a szén, a fa meg a só, — az is
lesz majd, de nincs hazája az orlélyi magyar-
nak! És amíg egy székely lesz, amíg szív do-
bog bennünk, addig utolsó szálíg harcolunk
Erdélyért!

Villámoktól lövelt szeme. Hátaltemen szo-
rilomam meg székyel testvérem kezét. Amíg
egy magyar van, amíg magyar szívem
lesz Romániáé!

Nem, nem soha! Krónikás.

HIREK.

1910.
október
29
Szerda

NAPTÁR

Régi, kath. Naptár. Prof. Narcis.
Gör. kath. Abraham Gör. kel. (okt. 10.)
Longin Izr. Matkew 6.

A nap két reggel 8 óra 38 per-
cek, nyugatán délután 4 óra 47 percek.
A hűt két délután 11 óra 30 per-
cek, nyugatán délután 8 óra 43 percek.

— **Halottak napja.** Ezen évben novem-
ber 2-ika vasárnapra esik. Mivel pedig a ha-
lottak emléknapját ezen napon szokták meg-
tartani, sok tejfőrére adóit okjt az illetékes
családoknál, vajlon a rendes szokás szerint
Mindenszentekkor 1-én vagy (mivel a halottak
napját ezen évben 3-án, vagyis hétfőn fogják
ünnepegni) november 2-án, vasárnap lesznek-e
a gyászünnepek? A plebánia hivataltól
nyert értesülés szerint a szokásos kegyeleti
ünnepek ezen évben nem szombaton 1-én,
hanem vasárnap 2-án tartandók meg, mivel
ezek nem a Mindenszentek ünnepével, hanem
a halottak napja előestéjével kapcsolatosak.
— A kath. egyház szokása szerint ugyanis
öröm és gyászünnepek egyszerre nem tartható
és mivel vasárnap (november 2) örömmün-
nap, azért a gyász emlékére szentelt nap a halot-
tak napja ezen évben november 3-án lesz
megünnepeelve. — Kíváncsok volna, hogy
ezen körülmény általánosan közhírré tételnek,
hogy így a felesleges kérdéskérdések stb.,
amelyek többé-kevésbé zavart idéznek elő,
elkerültesenek.

— **Szönetel az árucseré forgalom.**
A szombathelyi kerületi kormánybiztos érte-
síti az érdekelte nagykereskedő és szalmagyeci
kereskedőket, iparosokat és gazdákat, hogy az
árucseréforgalmat és az árucseréforgalom
közül mindennemű küzbenjárásat egyelőre
beszüntet, mert a gráci Landeg Regirung a
kivettelt és a csereszerkedést más alapokra
ohajja fektetni. Az erre vonatkozó tárgyalá-
sok folyamában vannak a előrelátásilag a
háten be is fejezettek. Mielőtt a tárgyalások
befejezést nyerne, a megállapodások vég-
legesen előtt az érdekelte kereskedőket, ipa-
rosokat és gazdaközönséget a szombathelyi
kerületi kormánybiztos össze fogja hívni
tájékoztatás és hozzászólás céljából.

— **Új nyelvtanfolyamok.** Körülbelül
300-ra rug már azon hallgatók száma, kik
ezideig a *Sándor Károly és Fenyves Ferenc*
dr. tanárok által tartott kurzusokon résztvesz-
nek. E körülmény mutatja, hogy mily hiányt
pótol az a szakszerű vezetés alatt álló nyelv-
tanfolyam, hol már a párhuzamos kurzusok
felállítására kell gondolni. A tanárok az eddigi
esoportoknak a következő órákban tartatnak:
angol nyelv hétfő, szerda és péntek 9—7-ig,
német nyelv kedd, csütörtök, szombat 9—8-ig,
kezdő francia kedd, csütörtök és szombat
9—7-ig, *haladó francia* hétfő, szerda és péntek
9—8-ig. Jelentkezések a tanfolyamokra
naponként délután 5—6-ig 15út 24. sz. alatt.

— **Eligazítás.** Özv. Andri Jánosné Tele-
ky-utca 17. szám alatt lakók 6 éves Anna
leányát hétfőn este egy kócsi elütötte. A sze-
rencsétlenül járt kislányt a rendőrvos részé
sította első segélyben. Szenvedett sérülései 8
napon belül gyógyultak.

— **Letartóztatott ügyvéd.** A nagyka-
nizsai rendőrség tegnapelőtt letartóztatta dr.
Lakó letartóztatott ügyvédet, aki a diktatura alatt
tevékeny részt vett a dolgok intézésében.
Állítólag az ő kezeleténél kommuizál-
ták el a grófi birtok egy részét, továbbá a
letartóztatott parkját és könyvtárát. Ezen-
kívül igazgató beszédeket tartott s május
elsőjén az ő felszólítására szaggatták le a
hivatalokról a nemzeti címereket. Dr. Lakó a
nagykanizsai ügyosztég fogházába szállí-
tották.

— **Népszerű mennyiségtani előadások.**
A természettudományi pályákon levő egyetemi
hallgatók felkérésére dr. *Fenyves Ferenc* tanár
erősen tanfolyamot fog tartani a jövő hó
elsőjétől. Népszerű előadásban fogja „Differen-
ciál és integrál számítás” c. munkájának anyagát
előadni olyképen, hogy a főiskolai hallgatók
nagy gyakorlatot nyernek, az érdeklődők pedig
— akik legalább középiskolai képzővel bírnak
— értékes és könnyen érthető tájéko-
zást. A tanfolyam helysége f.út 24. szám
alatt lesz, hol a jelentkezések délutanonként
5—6-ig fogadtatnak el. A hallgatók díja ha-
vonként 15 korona.

— **Állhrek Mezősyről.** Budapestről
jelentik: Az egyik délutáni napilapban azon
hír jelent meg, hogy *Mezősyr* Béla volt
földmivelőügyi minisztert a protolárdiktatura
alatt kivégezték. Ezzel szemben megbízható
forráshól arról értesülünk, hogy *Mezősyr*
egészséges, tizenegyedikén Nyiregyházán
jár, egyóbként ujfehértói birtokán tartózkodik.
— **Nagy világiáték est** lesz az Uráni-
ban. Szinre kerül *A pajkos Renáta* c. világiáték.
A főszerepet Berlin legjobbosabb művésznője
játéza.

Az osztrák védőegylet Nyugatmagyarországi meg- szállásáért.

Bécs, okt. 28. Az ausztriai német védő
egylet által egybehívott nagygyűlésen határo-
zati javaslatot fogadtak el, amely újlag fol-
szólítja a kormányt, hogy haladéktalanul szállja
meg Nyugatmagyarországnak Ausztriára eső
németlakta vidékét. A határozati javaslat kü-
vetelt végül Kun Béla és társainak kiadatásá,
illetve azoknak kiutasítását.

LEGUJABB.

Politikusok a kibontakozásról

Budapest, okt. 28. *Lovász Márton* az
Uj Nemzedék munkatársának ezeket mon-
dotta: Most már egészen bizonyos, hogy egy
ugynovozett koncentrációs kormány fog elő-
térbe lépni. A személyes kérdésekről még korai
beszélni. Clarkot a küldöttségek egész sora
keresi föl ugyan, de az ország helyzetén mindaz
nem sokat fog változtatni, mert Clark kész
anyaggal és kész elhatározással érkezett ide.
Az *Uj Nemzedék* beavatott információ alapján
közli, hogyha *Friedrich* lemondaná, más poli-
tikus a keresztény blokkból nem vállalkoznék
kormányalakításra. A párt tagjai teljesen szo-
lidaritásuk vezérellek. Hegedűs *A Nap* munka-
társának ezeket mondotta: Clark hexcellenciája
legteljesebb mértékben informált államférfi.
Azon benyomással távozott, hogy Clark
szóházában rövidesen megtörténik a magyar
politikai válságból való kibontakozás *Sándor*
fal kijelentette *A Nap* tudósítójának, hogy
minden jel arra vall, hogy Clarknak azon
kiszélete, hogy koncentrációs kabinet kezébe
tegye le az ország kormányzását, sikere vezet.

Budapest, okt. 28. Az *Est* munkatársna
több polémussal beszélt, akiknek alkalmuk
volt Clark lefogását megismerni. Ezen poli-
tikusok közül többen kijelentették, hogy Clark
kizárólag a koncentrációs-koalíciós kormány
alápnál kívánja a kibontakozást és azt a szo-
ciáldemokraták és kisgazdák — hozzátette: az
igazi Szabó — megfelelő képviselote nélkül el
nem képzelhető. Egyes körökben már minisz-
terelnököket is emlegetnek és pedig báró
Wlassics Gyulát, *Popovics* Sándort, gróf
Bethlen Istvánt, *Heinrich* Ferencet, gróf
Hadik Jánost és *Hegedűs* Lorántot.

Egy teljesen jókarban levő öt méter
hosszu és négy méter széles villágó, valódi
amyron-azómyeg eladó. Megtekinthető
a Magyar Borkereskedelmi R-t. irodájában
Kazinczy-utca 35. sz. 2138.

Egy könnyű fekete fedelese kocsi
eladó. Tárház u. 13. sz. 2158.

Két évi bankpraktikával bíró
Hatalombar állás keres. — Cim a kiadó-
hivatalban. 1572

Karbidlámpa

konyha, műhely és istálló
részére nagyban és
kicsinybeni eladása

Strasser Márton írt és népszerűsített
Banyai utcán, ==
Ugyanott karbid!

Mercur Vasművek Részv. társ.-nál kapható

ohamotte-tégla
ohamotte- ilaszt
graphilltégely-törmelék

Ugyanott mindennemű gépjavitást,
öntvények, keréksínek, patkóvasak,
kocsialkatrészek és tengelyek szállí-
tását elvállalják.

Tisztelttel értesitem a n. é. közönséget,
hogy raktáromon állandóan mindennemű

férfi-, női- és
gyermekcipők

nagy választékban kaphatók!
— Szíves megkeresést kér
FURMEN IMRE
cipész. — Csongori-ut 1. szám.

URANIA mozgóképpalota

Budapesti-u. 4. Teléfon 280

Szerda, csütörtök. Október 29. és 30.

Nagy vigjáték est!

A pajkos Renáta

vigjáték 4 felvonásban. — Főszerepben:
Klara Dorach berlini művésznő.

Előadások kénnapokon 7 és 9 órákor

Vasár- és kénnapokon 3, 5, 7 és 9 órákor.

VILÁG nagymozgószínház

Származás színház. Teléfon 74. sz.

Keddén, szerdán. Október 29. és 30.

Amerika leánya

1. rész. — Nagy kalandor és detektiv-
dráma 4 felvonásban.

Előadások kezdete 6, fél 8 és 9 órákor.

Vasár- és kénnapokon 3, 5, 7, és 9 órákor
Jegyek d. u. 2 órától előre válthatók.

Közvetítés és kiadókör:

NAGYKANIZSA,
Sugár-ut. 4.A Nyomdátvitel
Fő-ut. 6. sz.Megjelenik hétfő kivételével
mindennapkorával.

ZALA

POLITIKAI NAPILAP.

Közvetítés és kiadókör:

Nyomdátvitel 1919.

Főszerkesztő:

TÓTH ZOLTÁN

Főmunkatárs és lapigazgató:

CSILLAG JENŐ

Hirdetéseket, nyilatkozatokat és magán-
közleményeket díjazás nélkül fogadunk
tel. a kiadótól.

Előfizetési árak:

vidékre postai költségekkel:

Egy évre . . . 18 K.
Három évre . . . 48 .
Fél évre . . . 10 .
Egy hónapra . . . 3 .Egyes szám ára:
60 fillér.

A politikai helyzet.

Clark tegnapi tanácskozással. — Incidens Lovászy, Simontsis és a miniszterelnök között. — Vanczák János, a vasmunkások vezetőjének nyilatkozata.

Budapest, október 29. Délelőtti elterjedt hírek szerint Clarknak szándéka, hogy mielőtt a magyar politikai élet vezetőit meghallgatta, módot nyújt nekik, hogy egy nála rendezendő közös megbeszélésen megegyezzenek a kibontakozás módja felett.

Az *Az Est* jelenti: Clarknak újabb tanácskozással csak még élesebben kidomborítják azon megállapítást, hogy az antant békét csak koncentrációs kormányval köthet. Clark ma Huszár Károlyt, gróf Károlyt Gyulát és gróf Csáky Imrét fogadja. Lovászy holnapra kapott meghívást. — A nemzeti pártnak Friedrich miniszterelnöknél megkezdett tárgyalása megszakadt az általános helyzet miatt, de egy incidens miatt is. Friedrich miniszterelnök ugyanis a napokban a volt munkapárt egynehány tagja előtt Lovászy Mártont és Simontsis Elemért olyan komplottszerű politikával vádolta meg, amely egészen politikusokat a legérzékenyebben érinti. A nemzeti pártban teljesen légből kapott dolognak tartják a vádakot, amelyekkel a miniszterelnököt beugratták és követelik, hogy amíg a miniszterelnök Lovászyng és Simontsisnak elégtételt nem szolgáltat, semmiféle tárgyalásba vele ne bocsátkozzanak. A nemzeti párt tegnapi intézőbizottsági ülésén azonban Heinrich Ferenc elnök kijelentette, hogy Friedrich miniszterelnöksége esetén is támogatandónak tart egy új alakulást.

Az *Az Est* munkatársának a keresztény blokk egyik vezére ezeket mondta: A keresztény blokk pártjai nemcsak a maguk politikájának érvényesüléséért, de Friedrich István személyéből sem engednek. Nélküle a keresztény blokk egyetlen tagja sem vállal tárcát és nem vesz részt az új kormányalakulásban. Ha a megoldást mégis várakozásunk ellenére hoznák létre, mi ellenzékbe megyünk.

A *Virradat* munkatársa beszélgetést folytatott Vanczák Jánossal, a vas- és fémmunkások egyik vezérével, aki kijelentette, hogy a szocialista munkások nem térhetnek le a szociáldemokrata alapról, de szükséges, hogy az országban a rend és nyugalom helyreálljon. A szociáldemokrata pártnak tekintetbe kell vennie a keresztény nemzeti pártok tényleges erejét és békés együttműködésre kell törekedni velök. A munkások és a kor-

mány között napok óta folynak a tárgyalások. A munkásoknak az az álláspontja, hogy a kabinetben a szociáldemokrata párt is képviselve legyen.

Az *Uj Nemzedék* jelenti: Politikai körökben tegnap közközen forgott egy lista, melyen Bethlen István gróf szerepel, mint miniszterelnök, Heinrich Ferenc mint kereskedelmi miniszter, Lovászy Márton, mint külügyminiszter, Friedrich István, mint belügyminiszter, Peidl Gyulát pedig valami fontosabb tárcára szemeli ki. A keresztény blokkból eredő információ szerint a kombináció korai és minden alapot nélkülöz. Bethlen István tegnap hosszú látogatást tett Friedrichnél, akit tájékoztatott Andrassy felfogásáról és Clark nézeteiről. Bethlen István egyébként írja az *Uj Nemzedék*-ben: Azon államférfi, aki a nyilatkozat előterében van, szerdán délután ebédre hivatalos Clarkhoz. Heinrich és Lovászy levelet intéztek Friedrichhez, melyben közlik, hogy egy-két nap múlva felveszik a tárgyalások fonalát.

Magyar nők moszter küldöttsége az antant főmegbízott előtt.

Budapest, okt. 29. Este fél hétkor a Verbócy utcai palota elé a magyar nők egy moszter-küldöttsége vonult, amely Clark elé akart járulni. Rapaich összekötő tiszt közölte a nőegyesületek vezetőivel, hogy ily nagyszámu küldöttség nem juthat be a palotába, hanem arra kéri őket, néhányan adják elő előszóval, vagy írásban a küldöttség kívánóságát, mire háromtagu küldöttség felment Sir Percil Lorisinhoz, aki átvette őlük a memorandumot. Ezután a hölgyek kis nemzetiszínű zászlókkal a kezükben elvonultak Clark lakása előtt a zászlókat a ház felé lobogtatva.

A bolsevisták Pétervár elpusztítására készülnek.

Kopenhága, okt. 28. Pétervár erődé alakult át. A bolsevik vezérek parancsot adtak ki, hogy a város eleste előtt valamennyi gyárépületet és a pályákat robbantsák fel. Judenics kijelentette, hogy két héten belül bevonul Pétervárra.

A jövő hét elejére várják a válság megoldását.

Budapest, október 29. A miniszterelnökség sajtóosztálya közli: A kormányt támogató pártok körében úgy képzik a megoldást, hogy az csupán a kormány kiegészítésével történhetik, — vagyis, hogy Friedrich István megmaradna miniszterelnöknek és csak az országos nemzeti pártnak egy, esetleg két tagját, továbbá a munkásságnak egy képviselőjét bevonnák a kabinetbe. Így elsősorban Heinrich Ferenc reaktiválására gondolnak és arra, hogy a szocialista Csizmadia Sándort kinevezzék újra földmivélségi államtitkárnak. — A válság alkalmasint még napokig eltarthat. Csak a jövő hét elején fog tisztázódni a helyzet.

Kun Béla gyilkoltatta le a ludovikái Mildner századost.

Budapest, okt. 21. Hosszúhuzeg-szentpéterinél elfogták Dinnyés Józsefet, a kilenczedik kerületi munkás-katonatanács tagját, akit felhozhat Budapestre. A rendőrségén kijelentette, hogy Mildner Ferenc századost, a Ludovika tanárat, akit az ellenforradalomban való állítólagos részvétele miatt rettentően megkínáltak és össze-vissza szurkáltak, majd a Dunába dobtak, Kun Béla parancsára gyilkolták meg. Amikor ugyanis Mildner a junlus huszonnyedik ellenforradalom után elfogták, ő — Dinnyés — megkérdezte Kun Bélát, mit csináljanak Mildnerrel. Kun ezt felelte: Rövidesen tegyék el láb alól.

Lengyel csapatok bevonultak Thornba.

Bécs, okt. 29. A *Mittag* jelenti Berlinből: Thornból érkező híradások szerint ott október huszonötödikén lengyel csapatok bevonultak.

A párga veszedelme.

Hága, okt. 19. Washingtonból jelentik: Lodge szenátor kijelentette, hogy a távoli keleten olyan országot tud berendezni, amelyik nemcsak Amerikára, de az egész világra nézve veszedelmet jelent. Japán Németország korábbi módszerével dolgozik.

Caillaux pöre.

Basel, okt. 29. A Havas-ügynökség megerősíti, hogy 23-ára újra felvették Caillaux-pörének tárgyalását.

Ut éhező nyomorék, 35 dúsgazdag ur . . .

Egy évvel ezelőtől még ők voltak a társadalom legdéljéigertettebbjei, mindenki éreztette és tudja, hogy soha le nem róható kötelesség az ő gondatlan megélhetésük és mindennapi kényelmük biztosítása — ma senki sem törődik velük, egyik napról a másikra tengetik agyonkínzott életüket a boldogok, ha egy-egy odajobott alamizsnafattal pár órával meghosszabbíthatják szerencsétlen létüket.

A rokkantokról, a nagyháború áldozatairól beszéltek, azokról a rokkantokról, akiket — amikor a jövőendő sorsuk feletti kétségbeesésben inkább a halált, mint az örök nyomorúságot választották — azzal vizsgált a társadalom minden elképzelhető alkalommal: gyűléseken, hírlapokban stb., hogy a rokkantak az ő rokkantság, azok eltartása s gondatlan megélhetésük biztosítása előfőben a társadalom s csak másodszorban az állam kötelessége.

Tegnap a *Hadirokkantak, hadiövezgyek és hadiárvák szövetségének* agilis, fiatal titkárával Sörley Sándorral kerültem össze. Kanizsai rokkant bajtársaim felől kérdezősködtem, megíléven győződve, hogy akik csak részben munkaképtelenek, találtnak munkalelkemmel, akik pedig a gyűlöls golyó tejjelen megfosztott munkabírástól, azoknak szerencsétlen, sivaréietet a jószívű társadalom, — amely annyit tudott igéri számukra — logalább gondatlan megélhetés biztosításával igyekezett elviselhetővé tenni.

Nem akartam hinni Sörley szavainak. Lehetséges lenne, hogy Nagykanizsán, ahol eddig mindenre volt pénz, ahol eddig minden jétkony akció sikerrel végződött — *3 szerencsétlen, magyval tehetetlen rokkant katonát az éhhalállal küzd?*

Pedig így van a szó logszorosság értelmében. Megragog Sörley titkár hangja, amikor meséli, hogy Kanizsán mindössze 5 teljesen munkaképtelen rokkant van, akik a társadalom eltartására vannak szorultva s a rokkantszövetség minden utánjárása ellenére, nem képes őket megmenteni.

Ót ember, egy 30 ezer lakóssal bíró városban! Lehetséges ez?

A titkár tovább meséli. Az első a legszerencsétlenebb öt társas között: *Parti József*, mind a két lába térjén felül amputálva, lakik Garay-utca 6. A ház összeomlással fenyeget, rövidesen ki fogják lakoltatni belőle a lakókat. És Parti Józsefnek nem lehet egy zugot szerzeni, ahol összehúzott tagjait megpihentethetné. Eddig a felesége keresett rá, amennyit tudott. Most már ő sem bírja, bement a rokkantszövetség irodájába s kijelentette, hogy otthagyja a férjét. Nem buja tovább, ha nem szerencze valami segítséget az urának.

Es a helyzete a másik 4 szerencsétlenekek. *Császár Józsefnek* (Teloky-u. 17) bema az egész teste, *Percsics Jánosnak* (Csengery, u. 15) hátigátnc' lövése van, meg sem bír mozdulni, *Kovács József* (Kazinczy-utca 5) vak mindkét szemére, *Derzse Károly* (Árpád-utca 22) tüdővérese, már három napja haldoklik. Nincsen tájak, aminek tíze mellett nyomorék testukat kissé felmelegíthetnék, meleg ételt sokszor napokig nem látnak.

Öten vannak mindössze, s így kénytelenek élni!

Kérdem Sörleytől, hogy nem próbálták-e valami társadalmi akciót indítani az ő szerencsétlen eltartása ügyében.

— Legyint a kezével, Dehogyan. Minden lehetőséget megpróbáltunk már. Felfektettünk egy-gyűjölővel s elmentünk vele a város egyik leggazdagabb polgárához, aki nemeslelkűségét már számtalan alkalomkor kimutatta. Ő 35 nevet sorolt fel, akik megannyian tehetősek gazdag emberek s akik vagyonuk jó részét éppen a háborúban szerették. Ezek valamennyien tudnak adni — mondotta — a kell, hogy adjanak. A maga részéről azonnal aláírt havi 1000 koronát.

Sorra vettük a harmincötöket. Mindogynagygyon, nagyon sajnálta, hogy ily nemes emberbarátú célra nem adhat, pillanatnyilag nincs abban a kellemes helyzetben, hogy adhasson. Máskor nagyon szívesen áll rendelkezésére stb. stb. S ez így ment mindenütt, ahol megfordultunk, pedig legalább 10 helyen kopogtatunk. Mikor pedig az ezer koronát adományozó emberbarát tudomást szerzett az akció sikerreltségéről, letett ő is viaszszívni ezer koronáját. Ha más nem, úgy ő sem.

Elhallgatott a titkár s nézett rám, mint aki azt kérdi: Most már mit csináljunk?

Hát, ön, majd megmondom, hogy mit csináljunk. Arra persze nincs pénz a harmincöt kiválasztott urnak — ha összeadnók őket, jó egy pár millió jönne ki, — hogy szegény Parti József és négy társra minden delben egy kis meleg levest ehessen, de — nagyon jól emlékszem rá — amikor a kommun nagyhatalmu urainak választási- vagy más agitációs célokra pénst kellett, csak, egy lés — s jó egy páran a harmincöt közül siettek életüket és pénzüket a szent célra felajánlani. Pedig nagyon valószínű, hogy ezek a célok nem igen feleltek meg az ő céljaiknak.

Nem tudom elképzelni, hogy ezek az urak most ilyen alkalommal az elutasítás merev álláspontjára helyezkedjenek. Új akciót indítottunk a rokkantszövetséggel karöltve s merem állítani, hogy lesz eredmény. A rokkantszövetség gyűjölőket fog kibocsátani, az adományozás vagy egyszerre, vagy havi üszegekben történik.

A Zala szerkesztősége is elfogad adományokat, amelyekre nyilvánosan nyugtáz.

Uram! Harmincöt uram! Reménytelen, Önök lesznek az olások az adományozók között. Nagyon kellemetlen lenne, ha osalódnom kellene, de azt hiszem nem csak nekem lenne kellemetlen.

Papp József.

A Skoda-gyárak mérséklék üzemiüket.

Pilsen, okt. 29. A *Pilsenski Listy* jelenteti: *Saebieny* ~~szent~~ a Skoda-gyárak üzemiüket a lehető legnagyobb mértékben csökkentették. Tizenharmadika óta csak napi hat órát dolgoznak és így /s négy ezer munkást elbocsátottak. Ha a szénviszonyok nem enyhülnek, akkor a csehországi gyárak kénytelenek lesznek üzemüket beszüntetni és munkásaiknak legnagyobb részét elbocsátani. Erős a remény, hogy a helyzet nemsokára javulni fog.

HIREK.

1919
október
30
Csütörtök

NAPTÁR

Rom. kath. Alfons. Prot. Holos
ör. kath. Zenoib. Gor. kat. (okt. 17.)
Orosz. Iar. Mikliew 8.
A nap két reggel 6 óra 40 perc-
kor, nyugasik délután 4 óra 48 perc-
kor. A hold két déli 12 óra 11 per-
cek, nyugasik este 6 óra 42 perc-
kor.

— Ma tárgyalják a kommunista tanítók bűnügyét. Ma délelőtt 9 órakor kezdi meg a nagykanizsai törvényszék ötös tanácsa az ígatással vádolt Földes Miklós és társai bűnügyének tárgyalását. A tárgyalást dr. *Kenedy Imre* táblabíró fogja vezetni, a vádhatóságot pedig dr. *Szabó Lajos* vezető államügyész fogja képviselni. A tárgyalás iránt óriási az érdeklődés, jegyeket azonban — mivel a törvényszéki tárgyalóterem nem bír sok ember befogadni — csak igen mérsékelt számban bocsájítottak ki. A per két fővádlótól: *Földes Miklóst* és nejét dr. *Domján Lajos* ügyvéd védi. Az ügy nagy anyagára való tekintettel a tárgyalás előreláthatólag két napot fog igénybe venni. Itelethozatal valószínűleg csak péntek este várható.

— Nem szabadítják fel a gabonaforgalmat. A mezőgazdasági termények forgalmának szabályozása ügyében, fontos tanácskozás volt a kültelemezési miniszteriumban, amelyen a kormány tagjai, a főváros, a különböző gazdasági és kereskedelmi érdekeltségek és szervezetek képviselői vettek részt. Az értekezleten az a vélemény alakult ki, hogy nem kell szabadítá tenni a gabonaforgalmat és miután a kormány tagjai is ezen a véleményen voltak, nyilvánvaló, hogy nem fogják felzabdatítani a mezőgazdasági toányékok forralmát.

— Elfogott a keszthelyi betörők. A váletlen jó fogáshoz segített tegnap a nagykanizsai rendőrség. Két nyomozó 3 gyanus fiatalembert pihentetőt meg az utcán, akik feltűnően értékes tárgyakat cipelték. Az egyiknél például hegedű és egy ezüstfejtű bot volt. A nyomozók igazolásra szólították a társaságot s mivel nem tudtak magukat kellőképp igazolni, előállították őket a kapitányságra. Kihaligatásuk során kiderült, hogy az együttes a napokban betört az egyik Keszthely környéki villába s azt kirabolta. A rendőrség tájékoztatott a keszthelyi csendőrségre, amelynek emberei tegnap este Kanizsára érkeztek és a három betörőt Keszthelyre szállították. A csendőrök állítása szerint alaposan feltehető, hogy a Keszthely környékén az utóbbi hetekben elkövetett 3 betörés tettesei szintén a Kanizsán elfogott jó-madarak.

— Behozatal szabályozása. A magyar pénzügyminiszter 8840/P. számú rendelete szerinti külföldről, lehet a volt. oazi.-magy. monarchia területén alakult nemzeti államokból, sőt a gyarország jelenleg idegen igazgatás alatt levő területeiről is bármely áru csak a magyar pénzügyminiszterium engedélyével hozható be. Az engedély kérelmezéséhez közzegülő blanketták a soproni kereskedelmi és iparkamaránál is kaphatók. A bárhonnan behozott áruk után a vámhivatalok az autonóm vámtarifá általános vámtételei szerinti vámot is kötelesek beszedni. Ugyancsak a magyar pénzügyminiszter engedélyre szükséges az említett területekre irányuló kivitelhez is. Kivétel csak a bor, műtárgyak és utlpuógyász (amely azonban csak a személyes szükségletet kiegészítő használt cikkeket tartalmazza) képeznek,

amelyeknek kivétel tekintetében külön rendeletek intézkednek. A soproni fűarhivatal a rendelet alapján, a már beérkezett áruk kiadását is a buhozatali engedély felmutatásától teszi függővé. A kereskedelmi kamara a tekintetben táviratilag fordult a pénzügyminiszterhez és kérte a vámhivatalnak ily értelmű azonnali utasítását, hogy a már beérkezett, valamint a szállítás alatt levő áruk a vám lefizetése esetén buhozatali engedély nélkül kiadassanak a teleknek. Bécsben székelő különböző hivatalok, (Aruforgalmi iroda bécsi ki- rendeltsége, Sckenkergasse, Szombathelyi áru- csere r. t. Irodája, Giszellastr. 4.) adott buhozatali engedélyek fontj rendelet értelmében nem tekinthetők az Áll. m. által megadott taksók- tenát érvénytelenek.

— **A színház helyéről.** Megírjuk, hogy a Helta társulat november 3-án kezdi meg előadásait Nagykanizsán a Polgári Egylet nagyszínházában. Egész csónó plakát jelzi, a társulat előadandó műsorának kiválóságait, amelyek közt nem egy újdonság szerepel. Korábban jelzi a színházi helyaratokat, amelyekről örömmel állapítjuk meg, hogy jóval olcsóbbak a Somogyi társulat helyárainál. Már a nyár folyamán kifejezést adtunk ama nggályunknak, hogy Somogyiák tulmagas helyárai mellett a középosztály képtelen színházba járni. Helta direktor, aki — úgy- látszik — sokkal több befektetést bírt, mint előzője, méltányolta a középosztály viszonyait s esti helyárait a következőkben állapította meg: Páholy: 68 korona, támlaszék: 18 korona, körszék: 12 korona, zártszék 9 ko- rona, állóhely 4 korona. Birtéltárak: 80 elő- adásra: páholy 4000 korona, támlaszék 1000 korona, körszék 750 korona, zártszék pedig 550 korona. Bérlet már most lehet Dobos Nándor titkárnál a Central szállodában.

— **Az Első Temetkezési Egyet** a szok- kasos évi gyűlésejével november hó 3-án délelőtt 9 órakor tartja az alsótemplomban, hova a tagok tisztelettel meghívotnak. **Az Előkegy.**

— **Nagy Jutalom Tisza gyilkosai kére- ke-lőinek.** Sigray gróf, kormánybiztos a belügyminiszterium vonatkozó felhívását hozza a közönség tudomására: **Felhívás. Gróf Tisza** István, volt magyar királyi miniszterelnököt 1918. november elsején katonai ruhába öltözött ismeretlen tettesek budapesti laká-án meg- gyilkolták. A bűncselekmény felderítése és az ismeretlen tettesek elfogása iránt az erélyes nyomozás folyamatban van. A magyar belügy- miniszter felhívja mindazokat, akik ezen gyilkosság tervezésére, elkövetésére vagy a tettesek menekülésére növe adatokkal rendelkeznek, jelentkezzenek a budapesti állam- rendőrség főkapitányságának bünyügyi osztá- lyánál. Azt, akinek bennmondott adatai alapján az ismeretlen bűntettéseket a rendőrség közre- keríti a magyar belügyminiszter harminc ezer korona jutalomban részesíti. **Benitzky** Ödön s. k. magyar belügyminiszter.

— **A románusító Arad.** Valciu Romu- lus dr., Arad város prefektusa rendeletet adott ki, amely szerint a belvárosban 10 napon belül, — a külváros-részekben 30 napon belül — el kell tüntetni minden magyar nyelvű üzleti feliratot s ezek helyét románnyelvű cégjel- zésekkel s egyéb üzleti feliratokkal kell pótolni. Mindennemű falragasztás hirdetmény, reklám első sorban román szöveggel köz- lendő s csak második sorban szabad más nyelvű szöveget is használni.

— **A Nagykanizsai Általános Fogyasz- tási Szövetkezet** értesíti tagjait, hogy ezentul húst kizárólag a Rozgonyi-utca sarkán (Ármuth-ház) levő új húszszékében fog kimérni. Egyben értesíti a n. é. közönséget, hogy ott ugyanolyan kedvezményes árban lesz kiszol- gáltva, mint a szövetkezeti tagok. **Az Állam- nos Fogyasztási Szövetkezet igazgatósága.**

— **A lóállomány megvédése.** Dunán- tul központi kormánybiztosa a lóállomány megvédése céljából elrendelte, hogy a lovakat ezentul csakis vásárlási igazolvány ellenében szabad eladni. Az igazolvány kiadásánál ugyan- azok a szabályok irányadók, mint a marha- vásárlási igazolványnál. Ezenkívül az összes lovak származását, illetve tulajdonjogát is felül fogják vizsgálni.

— **Amerikai szén Európának.** A vén Európában kevés a fekete gyémánt. Még a legnagyobb győztes államoknak, Franciaország- nak és Angliának ipara is megérzi, hogy jó- val kevesebb a szénben a termelés, mint a vi- lágjáboru előtt. Elmondhatjuk, hogy egész Európa iparát, kereskedelmét, közlekedését a logborzalmasabb katasztrófa érné, ha idegen világrészek nem jönnének segítségükre. — Szerencsére Amerika nem hagyja Európát a pusztulás szélén. Legközelebb a tengerentul- ról, millió tonna gáz- és fűtőszén indul utnak, még pedig japán és görög hajókon. Azt hisszük, hogy ez a mennyiség elég lesz addig, míg az európai bányákban megindul a normális termelés.

— **Jugoszlávia ka'onai készülődése.** A délszláv állam (Jugoszlávia) hadügyi hiva- tala a kedvezőtlen külpolitikai viszonyokra való tekintettel több évfolyam mozgósítást rendelt el. Így az 1891—1895 évfolyamokat két hónapos, az 1895—1897 évfolyamokat háromhónapos fegyvergyakorlatra, — az 1898- as évfolyamot pedig tényleges szolgálatra szolgáltatta be. Az összes fölmentett katonákat sűrűsén behívák.

— **És mégis mozog a föld.** Berni je- lentés szerint Olaszországnak Umbria és Toska- na tartományában olyan erős földrengés volt, amelyet évök óta nem tapasztaltak. — Különösen Città di Castellóban és Perugiaában volt a földalati titokzatos erő megmozdulása oly feltűnő, hogy a lakosságot párik- szerű ijedelem fogta el, elhagyta a házakat és a nyílt mezőkön táborozott. Az ágyulövés- szerű hangoktól kísért rengés házakban és más javakban nagy pusztítást okozott.

— **Amerika leánya** című 4 felvonásos kalandor és detektívdráma II. része kerül ma és holnap bemutatóra a Világ nagy mozgóban. A főszerepét ezúttal is Jim, a fekete néger- atléta játssza. Előadások mindkét napon este 8, fél 8 és 9 órakor kezdődnek.

— **Németországban** beszűntelik a sze- mélyforgalmat? Münchenből jelentik hivaja- losan: A bajor minisztertanács táviratot küldött Berlinbe a birodalmi kancellárhoz és a birodalmi gazdasági miniszterhez, amelyben ama meggyőződésénck adott kifejezést, hogy a Dálmétorországban uralkodó esénhiány ka- tasztrofához fog vezetni, ha 10—14 napra be nem szűntetik a vasúti személyforgalmat. — A bajor minisztertanács követeli, hogy javas- latát mielőbb valósítsák meg. Így tehát a leg- nagyobb valószínűség szerint Németországban 10—14 napig vasúton senkisék utazhat s akinek sürgős dolga lesz, — jelzésre ut- mint a régi jó időben.

Nyílt-tér*)

A Zala tegnapi számában férjemre vo- natkozólag mejelent hirre az a megjegyzésem, hogy az egész ügy nem más, mint egy dolog- talan letenyei urasági alkalmazottnak; Choma Ödönnek becatelen hájszaja, aki maga örült a legjobban, hogy annak idején a kommuniz- mus beköszöntött, mert a kommunizmus hírére örömkönyvekre fakadt és így kiáltott fel: hála Isten, legalább nem kell többet gróft szolgál- nom! Férjem az egész kommunizmus alatt a polgárság érdekeit képviselte elsősorban, a kommunizmussal soha nem azonosította magát. tettei közül még a szocialista gondolkodásra sem enged egy sem következtetni, soha az állam hivatalai ellen fel nem lépett, hanem azokat saját szabadságának a veszélyeztetésé- sével ő maga védte meg a szovjet uralom ellen, — semmiféle birtokot nem kommunizált, csak azt követelte, hogy a meg nem művelt uradalmi birtokot adják mértányos összegért bérbé a szegény földműveseknek, a grófi par- kot nem kommunizálta, ellenkezőleg ő mentte meg a vandalizmustól Kőtelelességemnek tartom ezt a nyilvánosság előtt kijelenteni Choma Ödön alattomos és férfiatlan vádjával szem- ben azon megjegyzéssel, hogy előbb mossa le magáról azon büntetést, melyet elenne ár- dragításáért kiszabtak és azon tételt, hogy gazdag ember létező szegénységi bizonyítványt kért egy ügyben a maga számára. Ha maj- ezek az ügyek tisztázva lettek, akkor vár- képes férfinak tartom, addig azonban nem

Dr. Lakó Imréné.

— **Özv. Szeldmann Samu né fia** vég- leges elklőzködésük alkalmából ezúton mondanék Isten hozzádöt jó barátoknak és ismerősöknek.

*) Az o rovatban közöltéket nem vállal felelő- séget a szerkesztőség.

— **Cigaretta-hüvely, ciparotta-papír, ci- garetta- és szivar-zapóka, pipa, szivár-, cigaretta- és dohány-tárcák** Fischer Fülöp Fiai papírárúházában kaphatók nagy választékban.

Hirdetéseket

csak a kiadóhivatal vesz fel naponta délután fél 5 óráig.

„ZALA“

AKORA REGGELI
ÓRÁKHAN JELENIK
MEG, ERREKTI TELE-
FONÉS TÁVIRAT
JELENTÉSEKKEL.

Egyes szám ára 60 fillér.

Kapható a dohányárudákban

és az utcai rikkancsoknál.

Hirdetéseket felvételnek a kiadóhivatalban!

APRO HIRDETESEK

Középkorú, jó munkabíró, mérlegképes
főkönyvelő és magyar-nómai levelező

20 évi egyhuzamban önállóan legutóbb vezető állásban egy vidéki pénzügyintézetnél működött — állást keres. Óvadékul 15.000 koronát köthet le, lehetőleg bizalmi, pénzügyi, vagy gazdasági ügyviteli állást azonnal elfogadhat. Megkeresések: „Megbízható és szerény főkönyvelő” cím alatt ezen lap kiadóhivatalához keretnek. — Közbenjárók díjazatlanak.

Egy teljesen jókarban levő öt méter hosszú és négy méter széles világos, valódi **szőnyeg eladó**. Megtekinthető a Magyar Borkereskedelmi R.-t. irodájában Kazinczy-utca 35. sz. 2155

Egy könnyű fekete fedetes **kocsifeldató**. Tárház u. 13. sz. 2158

Két évi bankpraktikával bíró fiatalember állás keres — Cím a kiadóhivatalban. 2157

Eladó egy jókarban levő
használt cimbalom!
Érdeklődni lehet naponta d. e. 12—2-ig és este 7—8-ig Csegeri-u. 30. sz. alatt.

Olcsó zeneművek!

klasszikus zene, operettek,
dalok, táncdarabok stb. stb.

5 drb 15 korona

Kapható: **Fischel Fülöp Fiai**
áruházában Nagykanizsán.

URANIA mozgóképpalota

Bogdányi-u. 4. Telefon 206

Szerda, csütörtök Október 29. és 30.

Nagy vigjáték est!

Apajkos Renáta

vigjáték 4 felvonásban. — Főszerepben:
Kiára Dorsch berlini művésznő.

Előadások kőnapokon 7 és 9 órák
Vasár- és ünnepnapokon 3, 5, 7 és 9 órák.

Orbán-féle**tisztító Intézet**

Eötvös-tér 29. szám alatt
ujólag megnyit!

Tisztítás minden hat napon belül végezhető.
Pontos kiszáradás!

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget,
hogy raktáromon állandóan mindennemű

**férfi-, női- és
gyermekcipők**

nagy választékban kaphatók!
— Szíves megkeresést ker —

FURMEN IMRE

cipész. — Csegeri-ut 1. szám.

VILÁG nagymozgósínház

Szarnas szálloda, telefon 74. sz.

Csütörtök, péntek. Október 29. és 30.

Amerika leánya

II. rész. — Nagy kalandor és detektív-
dráma 4 felvonásban.

Előadások kezdete 6, fél 8 és 9 órák.

Vasár- és ünnepnapokon 3, 5, 7, és 9 órák.

Jegyek d. u. 2 órától előre válthatók.

Edob sokszorosító készülék és
hozzávaló kellékek. Kapható
Fischel Fülöp Fiai
áruházában, Nagykanizsán.

Karbidlámpa

konyha, műhely és istálló
részére nagyban és
kicsinybeni eladása

Strasser Márton író- és műszerész és
Nagykanizsán, —

Ugyanott karbid!

ZALA nyomdavállalat**NAGYKANIZSA**

TELEFON 78.

Üzleti könyvgyár, könyvkötészet

papírarukészítés.

**Mindennemű nyomtatványt a legzölése-
sebb kivitelben készít és legpontosab-
ban szállit.**

(Cenzúra és kiadói felelősség):

NAGYKANIZSA,

Sugár-ut 4.

Ala Nyomdavidálat

PÖ-ut 5. sz

Megjelenik hétfő kivételével minden nap korán reggel

ZALA

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:

vidékre postai szállításal
küldéssel:
Havonta 10 K
Negyed évre 45 .
Félévre 80 .
Évadra 160 .

Egyes szám ára: 60 fillér.

szerekesztés és kiadói felelősség: T. A.

Főszerkesztő:

TÓTH ZOLTÁN

Főmunkatárs és lapfajdos:

CSILLAG JENŐ

Hirdetéseket, nyilatkozatokat és magán közleményeket díjazás nélkül fogadjuk fel a kiadói felelősségért.

Ujabb nagybontosságú tanácskozások.

Budapest, okt. 30. A szerdai kihallgatások során meg *Behlen*, *Polónyi* és *Oldh* Daniel jelentek meg. Clark előtt. Oláh után *Mihely* Kálmán is megjelent kihallgatáson. Egyes versiók szerint a szerdai kihallgatott politikusok között van *Popovics* Sándor is. Csütörtökön délelőtt *Lizkor* Lovászt fogadta Clark. A nap folyamára *Nagy* György és *Hantos* Elemér is meghívást kaptak *Hegedűs* Loránt szerdán juttatta el memorandumát Clarkhoz.

Budapest, okt. 30. *Andrássy* Gyula gróf az *Az Újság* munkatársa előtt kijelentette, hogy óriási baj volna, ha a mostani szenvedélyes harc folytatódna. Kell valamely meg egyezést találni, mert enélkül, mint Clark világosan megmondta előttem, az antant veünk békét nem köt. Mindenkinek áldozatot kell hozni. Én csak arra helyezek súlyt, — mondotta *Andrássy* — hogy a keresztény pártoknak kell a hatalom zömét a kezükben tartaniok.

A *Pesit* Hírlap értesítése szerint Clarknak állásponja, hogy a kormány elére olyan politikus kerüljön, aki sem jobb, sem bal felé nincs exponálva. Beszélnek *Behlen* István és *Hudik* János miniszterelnökségéről.

Az *Az Est* jelenti: Clark tárgyalásai a magyar politikusokkal végülkhoz közelednek. Clark a kihallgatások befejezése után értekezésre fogja összehívni az összes meghallgatott politikusokat, azonkívül a különböző társadalmi és termelő osztályok, felekezetek képviselőit és veitök együttesen fogja a kibontakozás lehetőségeit megbeszélni. Törekvése, hogy az összes ellentétek legkíméletesebb kiegyeztetésével jöjjön létre olyan megoldás, melyben kifejezésre jusszon a keresztény irányzat jellege és programja, de azóhoz jusszon minden osztály és irányzat, mert Versaillesbe csak olyan kormányt hívhatnak meg, amely a nemzetgyűlés helyett a nemzet minden rétegét és osztályát kötelező megállapodást írhat alá.

Budapest, okt. 30. Ma és holnap a következők mennek kihallgatásra Clarkhoz: *Lovász*, *Hantos* Elemér, *Klebensberg* Kunó, *Rubinek* Gyula, *Huszár* Károly, *Kordnyi* pénzügyminiszter, *Ernst* Sándor, *Wein* Dező, *gróf Károlyi* József, *gróf Pallavicini* György, *Kristóffy* József. Tegnap *Keglevich* Gábor gróf harminc falu küldöttségét vezette Clarkhoz. — A keresztény blokk pártjaiban nagy izgalommal tárgyalják a tény, hogy Clarkhez *Ágoston* Péter volt külügyi népbiztos is meghívják. Mozgalom indult meg avegőből, hogy Clark ne fogadja a volt népbiztos.

Az *Az Est* jelenti: A nemzeti párti intézőbizottsága *Lovász* és *Simontais* ellen han-

goztatott komplottvádrol, amelyről *Friedrich* maga is kijelentette, hogy nem ad hitelt a vádaknak, jegyzőkönyvet készített, amelyet *Heinrich* felvisz *Friedrich*hez aláírás végett. Amennyiben a miniszterelnök nem írja alá a jegyzőkönyvet, a nemzeti párt megzakítja vele a további tárgyalást. Ellen esetben pedig mindjárt át fogja adni a párt memorandumát a hat pont részletes kereselvittele dolgában, ami a további tárgyalások alapja volna.

Megkoszorúzzák Tisza István sírját.

Budapest, okt. 30. A nemzeti társaskör tagjainak képviseletében 2-án reggel küldöttség utazik Gesztre, hogy koszorút tegyen le Tisza koporsójára.

A Duna—Tisza között szabad az utazás.

Budapest, okt. 30. A román hadseregparancsnokság, hogy a magyar lakosságnak segítségére lehessen a tekintetben, hogy könnyebben élemezhesse magát, elrendelte, hogy a Duna—Tisza közötti részen minjekinek a mozgása teljesen szabad. Minden utazónak csak a személyazonossággal kell bírnia, ezen a területen az élelmiszertállítás teljesen szabad. A tisztántuli területekre való utazásokra a román parancsnokságtól láttamozott utlevél szükséges.

D'Annunzio bajban.

Bazel, okt. 30. D'Annunzio szabad csapatai között zendülések törttek ki, követelik az Olaszországba való visszatérést.

Az izgatással vádolt tanerők bűnügye.

Földes Miklós és 8 társa a törvényszék előtt.

(Saját tudósítások.) A letűnt kommunista rémuralom h-ny szereplői közül tegnap 9 izgatással vádolt tanár és tanító bűnügyének tárgyalását kezdette meg a nagykanizsai törvényszék ötös tanácsa. A tárgyalás iránt már napok óta titáni érdeklődés mutatkozott annál is inkább, mert a vádlottak valamennyie közismert személyiség Nagykanizsán, s legtöbbször nagy szerepet vitű a város társadalmi életében. — Érthető tehát, hogy már a múlt héten özönével érkeztek a kérések dr *Kenedy* főtárgyalási elnökhez belépőjegyekért. A kérések nagyrésze természetesen nem volt teljesíthető, csak igen csekély számú jegyet bocsájítottak ki a tárgyalásra s így kis, de annál distinguáltabb közönség gyűlt össze tegnap reggel 9 órakor a törvényszék főtárgyalási termében, hogy a szereplőinek közismertségénél fogva szerfelett érdekes tárgyalást végighallgassa. A nézőközönség túlnyomó többségét most is a hölgyek képezik, akiknek kíváncsisága *Földes* Miklósné felé irányul, akinek nem tudják elfelejteni, hogy cselédeiket, mosónőiket s más efajta háztartásbeli alkalmazottaitat állandóan ellenük ingerelte.

A vádlottak valamennyie igen érdekes egyéniség. A *Földes* házaspár már régtől fogva *Ápró*bált harcosa volt minden társadalmi mozgalomnak. Polgári iskolai tanárok mindketten, akiket liberális gondolkodásuknál fogva a diktatura kiküldése után a helyi tanácsóság predesztináltaknak tartott vezető állások betöltésére. Így lett *Földes* Miklós Alsó-Zalavármegye egyik művelődési biztosa. — *Földes* Miklósné pedig a nők szabadszervezetének elnöke, a tanítók szakszervezetének alelnöke.

Tiboli Boldizsár állami iskolai tanító volt, aki szintén belépett a tanítók szakszer-

vezetése a talán *Almády* János és *Szendes* Ferenc kollegáival együtt a kommunista tévtanok jobban elkapták őket, mint többi társukat.

Sáfrán Károly és dr. *Szabó* Mihály kegyesrendi papok főgimnáziumi tanárok. *Sáfrán* biztosan ismeri mindenki a városban. Igen nagy tudású férfiú, akinek mély filozófiáról tanuskodó előadásait több ízben volt alkalmunk hallani a közönségnek. *Sáfrán* egész életét a tudománynak szentelte; csak annak élt, világi dolgokkal, politikával nem foglalkozott. — Dr. *Szabó* Mihály mint tábori lelkész végigcsinálta a nagy háborút, becsülettel szolgált s a hazaszeretettől duzzadó bezsédei nem egyszer lelkesítették rohamra katonáit.

Szalay Sándor elemi iskolai igazgató köztisztviselőiben élő férfiú Kanizsán. Több évtizedes szepőlően mult áll melette s ismerősei egyaránt becsülték hatalmas — legnagyobb részt a szentírásból merített — filozófiai tudását és azt a fel nem becsülhető, mérhetetlen szeretetet, amellyel emberársaival szemben viseltetett.

Dr. *Havas* Hugó, a proletárdiktatura előtt radikálisan gondolkó ügyvédnek ismerjük Kanizsán.

9 óra után pár perccel nyitja meg a tárgyalást dr. *Kenedy* Imre táblabíró, főtárgyalási elnök. A vádhatóság képviseletében dr. *Szabó* Lajos vezető államügyész van jelen. A védelem a következőképpen oszlik meg: *Földes* Földes, *Sáfrán*, *Szabó* Mihályt dr. *Domján* Lajos, *Szalay* Sándort és *Tiboli* Boldizsárt dr. *Tamás* János, *Almády* és *Szendés* pedig dr. *Melak* László. Az e'nök, a vádlottak nacionalistáját álla-

pitja meg, majd a vádindítvány elhangzása után — amely Földes 5 rendbeli, Földes 4 rendbeli, a többi vádlottat pedig egy rendbeli ítélettel vádolja — Földes Miklós kihallgatását kezdi meg.

Földes Miklós — előbb elég nagyfokú izgatottságot ártulva el, majd mind jobban és jobban megnyugodva — elmondja, hogy a proletárdiktatura létrejötte után dr. Szabó Lajos társával együtt Alsó-Zalamegye művelődésügyi megbízottjává nevezte ki a városi direktorium, majd a közoktatásügyi népbiztosság. E hivatal a tanfelügyelőséget és a tanközponti főigazgatóságot volt hivatva pótolni. A tanítók szakszervezetét nem ő alakította meg, sőt annak megalakítását, amíg birta, megakadályozta. Tagadja azt, hogy a vallás és haza ellen izgatott volna a bizonyítalmi igyekezik, hogy ő a vallás szabad kultuszát minden erejéből elősegíteni igyekezett. Nemzeti alapon állott mindig, nem volt internacionalista. Célja a vád ama részét, mintha Huszár Győző zalakarosi tanítót, mert nem akart belépni a tanítók szakszervezetébe, áthelyeztetni volna. Az ügyet nem ismeri, sohasem is hallott róla. Beszédében úgy Kanizsán, mint a megyei falvakban — sohasem izgatott semmiféle osztály ellen.

Kihallgatásának vége felé már teljesen elűl izgalma, biztos, nyugodt hangon érvel s mikor leül, látszik rajta a nagy lelki megkönnyebbülés.

Földes Miklósnét szólítja az elnök. Ideges megrökönyödés támad a hallgatóság soraiban. Bejön, muftját és ridikuját férje mellé teszi a padra s kék kosztülmében, kalaposan a korlát mellé áll. Kezében valami füzetet szorongat, ugylátszik, készült a védelmére, leírta. Azzal kezdi, hogy róla mindenki tudta a városban, hogy ő nem kommunista. Mint a nő szabad szervezet elnöke részt vett több gyűlésen, Kanizsán csak egyszer beszélt az arénában, Letenyén pedig husvét hétfőjén. A tanuvalomások szerint beszédét Letenyén így kezdte: Isten, aki nincs, s akivel eddig a papok a népet bolondították stb. — Elrepcskülő hangon erősitgeti, hogy ismerve falusi hallgatóságának lelkivilágát, ilyen nem mondhatott, mert talán rögtön agyonverték volna érte. A vallás kérdése sohasem volt témája, azt egy esetben sem bolygatta. Tisztán olyan kérdésekről beszélt, amelyek a nőkérdéssel, a nő hivatásával szorosan összefüggnek.

Mikor az elnök figyelmezteti, hogy az iskolában kis leányövéndékeit a szülők iránti engedelmesség megtagadására csábította, — csukló zörgésben tör ki:

— Elképzel elnök ur olyan anyát, aki ilyesmüt kijelhet a száján?

A tanítói átképző tanfolyamon két előadást tartott, de tisztán dr. Kovács Gábor nyelvi-professor könyve nyomán a szociológiáról. Nem izgatott sem a vallás, sem osztályok ellen. Erdékesen felegeti, hogy a nők választójogának is csak elvben volt híve, mert belátta, hogy a mi asszonyaink kezében nem jó kézből lenne a politika irányítása.

Tibolt Boldizsár a következő vádlott. — Állami elemi iskolai tanító a mint ilyen tagja volt a tanítók szakszervezetének. Egy ízben dr. Szabó Lajos művelődési megbízott utasítására, vele együtt kiment Kisradára, ahol a környező falvak tanítóinak az értéktöbbletről tartott előadást. Az előadás tisztára tudományos jellegű volt és nem célozt sem vallás, sem osztályellenes izgatást.

Almásy János tanító ellen az a vád, hogy mint a tanítók szakszervezetének jegyzője, ívet körözött a tanítótag körében, amelyben azok a vallásoktatás eltörlése mellett voltak állást foglalandók. A leghatározottabban kijelenti, hogy ilyen ívet nem körözött, nem is látott soha. Már végeztek is vele.

Dr. Szabó Mihály piarista főgimnáziumi tanár kerül utána sorra. Kellemes megjelenésű fiatal pap az elnök kérdéseire elmeséli, hogy egy ízben — még a Károlyi korszak alatt — a direktor parancsára beszédet tartott a gimnázium ifjúságának, amelyben a köztársasági államformát akarta a hallgatósággal megkedveltetni. Történelmi példákkal igazolta beszédében, hogy a magyar nép sohasem tudott teljesen egybeforrni a királyság intézményével, amit legjobban bizonyít azon tény, hogy még legnagyobb és leghíresebb királyaink ellen is követek el, moránytletet Szent István ellen ép úgy, mint Mátyás ellen. Sem ebben a beszédében, sem iskolai előadásában nem agitált a kommunizmus mellett, csak a történelmet tanította, tisztán tudományos alapon, minden politikai vonatkozástól mentesen. Az újkor története telve van forradalmi mozgolódásokkal, melyeket neki elő kellett adni és magyarázni, azonban — s ezt hangsúlyozza — csak tudományos céllal. A vád ama pontjára vonatkozólag, hogy az ifjúságot a vörös hadseregbe való belepésre buzdította, eladja, hogy akkoriban, a Károlyi rezsim bukása után az egész ország sokat várt még a vörös hadseregtől, amely hivatva lett volna az országot a kuliellenességtől megtisztítani. Az ifjúságban is ilyen szellemű hazafias felbuzdulást látott, amit nem volt joga, de szíve sem, megakadályozni.

Szenás Ferenc tanító az ollene emeli ama vádpontokra, hogy ő a vallásoktatást büntetésnek minősítette, a kommunizmust pedig dicsőítette volna — kijelenti, hogy az ő vallásos felfogása köztudomású s éppen ő volt az, aki meg a diktatúra idején a keresztény szervezkedés szükségességét hangoztatta. Nem érzi magát bűnösnek.

Sáfran Károly lép most a törvényszék elé. Bizonyos meghatódottság veszt erőt a hallgatóságon, amikor ezt a mindenki által tisztelt és csodált, puritán jellemű, nagy tudású férfit a vádlottak helyére lépni látja.

Három év várok erre a pillanatra... mondotta, a vád szerint, a tanítók szakszervezetének alakuló ülésén.

Es elmondja utána, hogy ő igenc minden bajnak kiforrását az Ausztriával való viszonyunk következményének tartja, nem csoda, ha örömeinek adott kifejezést, amikor ez a viszony — előreláthatólag végleg — megszakadt. Ez volt az oka a múlt bűneinek és hibáinak. Mert, hogy hibák voltak: az tény. Helytelen alapokra volt fektetve az oktatás ügye, mert az iskolákban tanárnak, tanítványnak egyaránt állandóan emberverben kellett sürölnie. A magyar, latin, görög nyelvek s azok irodalma, elsősorban pedig a történelem a vizsgágot ismeretle meg az ifjúsággal. Nem csoda, ha ilyen nevelés mellett az ifjúság egész erkölcsi alapja meg volt támadva.

A kommunizmusról egy szót sem szólt, hisz az akkor még a jövő zenéje volt. Azt az inkriminált kifejezést, hogy kétszeresen szegényleni magát: mint pap és mint tanár — nem használta.

Még Szalay Sándor van hátra a vádlottak közül. Erős infuenzából kelt fel alig pár napja, nagyon gyenge még. Az elnök székelt hozat neki, leülteti.

A tanítótag a szakszervezet elnökévé választotta meg őt, mert ismerte egyéniséget, jellemét, életfelfogását. A szakszervezeti üléseken több ízben beszélt, de soha sem emelt szót egy olyan irány mellett, amelynek eszméit, a maguk teljes krisztusi tisztaságában ugyan ő már évtizedek óta vallotta és vallja most is, de amelyen egyáltalában nem hozhatók vonatkozásba azzal a romboló, tömeggyilkos munkával, amelyet emez krisztusi eszmék árcába burkolva folytattak minden emberies érzésükből kifordított kalandorok. A tiszta, nemes erkölcsök s az igazi felebaráti szeretői álláspontján állt és áll most is.

Énnpélyes csendben, szinte áhitattal hallgatta mindenki a nagy emberbarát szavait s valahogy olyan színezete volt a dolognak, mintha a tárgyalóterem templommá, Szalay Sándor ülőhelye székesékké változott volna s körülte a magas szós hívők tömege hallgatja az igét.

Dr. Havas Hugót nem hallgatta ki a törvényszék, mert, bár megérkezett Zalaegerszegről, oly súlyos betegon feküdt lakásán, hogy a törvényszéki orvosok nem találták kihallgathatónak. Az ő ügyét külön fogja tárgyalni a bíróság.

A vádlottak kihallgatása után délután 3 órakor a tanúk kihallgatására került a sor. Sorra jöttek a környező falvak tiszti és papjai, akik nagyobbrészt Földesek szereplésére vonatkozólag tettek tanuvalomlást.

A tárgyalást ma reggel 9 órakor folytatják. p. j.

HIREK.

NAPTÁR

1919. október 31. Péntek
 Róm. kath. Luce. Prot. H. a. or. kath. Egin. Göt. kel. (okt. 14.)
 Luk. Iar. Marcellus 7.
 A nap kal reggel 6 óra 41 perc.
 kor, nyugasik délután 4 óra 44 perc.
 A hold kel délután 6 óra 10 perc.
 kor, nyugasik este 10 óra 48 perc.

— Szombathelyi kerületi rendőr-főkapitánya. Budapestről jelentik, hogy a minisztertanács a szombathelyi kerületi Rendőrkapitányság főkapitányává Kémarmény Dezsdő nevezte ki. A nagykorú iszai rendőrség is a szombathelyi rendőrkörletéhez tartozik.

— Az Idegenek kiutasítása. Szerdán reggel jelentek meg a rendőrség plakátjai, amelyek szerint 3 napon belül minden produktív munkát nem végző idegen illetőségűnek el kell hagynia a város területét. A három napos határidő szombaton reggel lejár. Ismételtlen figyelmeztetjük tehát azokat, akikre a rendelkezés vonatkozik, hogy az abban foglaltaknak pontosan tegyenek eleget, hogy magukat a felesleges kellemetlenségektől megkíméljék.

— Felüggesztették a Hadirokkantak országos szövetségét. A magyar belügyminiszter a Hadirokkantak, hadlövogyek és árva országos szövetségének működését rendelkezéssel felüggesztette. Utasította a belügyminiszter Zala vármegye alispánját, hogy a Hadirokkant szövetség nagykanizsai fiókjának működését is függeszesse fel és a folyó ügyek továbbvitelére városi tisztviselőket rendeljen ki. Zala vármegye alispánjának utasítására dr. Prack h. polgármester a fiók ügyének intézésére dr. Kaufman Lajos városi aljegyzőt és Kisfaludy Mártont, a rokkantügyek volt vezetőjét küldte ki. Itt említhetjük meg, hogy az 5 éhatatlan rokkant segélyezésére megndított gyűjtés tovább folyik, az adomá-

nyokat kérjük vagy szerkesztőségünkbe, vagy pedig egyenesen dr. Kaufman városi aljegyző kezéhez juttatni.

— **Leffelt vasutí tolvaj.** Ez év szeptember 29-én történt, hogy *Saska* Sindor, a nemzeti hadsereg hadnagya feljelentést tett a kanizsai rendőrkapitányságon; hogy amikor szeptember 22-én egy tűzértszeli különmény utazott Siófokról Sopronba, a kanizsai állomáson a podgyáskocsiból ismeretlen tettes 3 drb. podgyászt — telve értékes ruhaneműekkel — elloptott. A rendőrség akkoriban be is vezette a nyomozást, amelynek során megállapítást nyert, hogy a lopást *László* Imre budapesti vízvezeték-szerelő követte el, a kanizsai főkapitányságtól *László* letartóztatását, ami a budapesti rendőrség tegnapi értesítése szerint meg is történt. Kanizsáról már fel is utazott Pestre egy rendőrközege, hogy *László*t idézzék ki.

— **A borbélyüzletek szombaton** az ünnepre való tekintettel délután 2 óráig lesznek nyitva.

— **Európa térképe.** A *Fischer Fülöp* Fiai cég kirakalásban érdekes térkép van ki-függesztve, amely Európa új képét mutatja. Bennünket természetesen csak az érdekel, hogy milyenek Magyarország határai, hát bizony a szívünkbe markol ez a látvány. Így első tekintetre is látszik, hogy az új Magyarország területét csak harmada a régiének. A régi ország olyannak volt Európa térképén, mint egy gyönyörűen megkelt cipő. A mostani szabály-talan, elfuserált tégáshoz hasonlít, mint ahogy bizony fuszár munka, gyilkos munka volt az ország megcsönkítése. Az országhatárt nagyjából ismeri már a közönség. A német térkép szerint, amely állít leg hiteles adatok alapján készült, — Muraköz és Baranyamegye területét Péccsel együtt Jugozeiáviáé. — Le van hasítva Nyugatmagyarország egy darabja is. Meglepő, hogy a térkép az egész Bánátot, tehát Torontálmegyét is úgy tünteti föl, mint Romániához tartozó területet, holott tény, hogy Torontál mindennek mondható csak románának van. Ezért haragszanak a szerbek Romániára, és azért folyik most katonai készülődés a román-szerb határon. De a marakodásba való szándék mi is bele fogunk szólni. Nem, nem lehet ez igaz, amit a térkép mutat. Így nem lehet egy országgal elbánni, — ilyen igazság-talanságot nem lehet elkövetni anélkül, hogy az meg ne bosszúja magát. Így nem lehet Európának békéje.

— **Román bojkott a magyar kereskedők ellen.** A *Lugosi Drapelul* című lap bojkottra hívja fel a román polgárokat azokkal az idegenekkel szemben, akik nem tudnak románul. E cikkre válaszul a Tomisano s azt mondja, hogy nincs jogunk egy más néphez tartozó kereskedőnek romlására tőnni, mert nem tud románul, bár igaz, hogy minden polgárnak kötelessége a hivatalos nyelvet elsajátítani — (Mikor magyar volt a hivatalos nyelv, akkor nem így beszélték).

— **Nagy nyugtalanság Felső Magyarországon.** A „*Lidova Noviny*” jelenti Pozsony-ból, hogy Felső-Magyarország keleti részében nagy forrongás van és a mai állapotok éppen olyanok, mint a diktatura kiképzése előtt. — Ebben a polgári és katonai hatóságok egyaránt bűnösök. A rutén vidék magyar lakói közül nagy a nyugtalanság. Henoette tábornok dik-

tátor telefonvezetékét Ungvárról elvágta. — Magyar agitációs gyűlést vertek szét, melyet a magyar királyság érdekében tartottak. A kassai lapokat betiltották, mert támogatják a mozgalmakat. A magyar hivatalnokok megtagadják az állampolgári esküt és nyíltan hangoztatják, hogy nem sokáig tart a cseh uralom. A prágai „*Venkov*” is foglalkozik az egész Szlovákiában észlelhető nyugtalanságokkal és kijelenti, hogy a mostani a legkritikusabb pillanat. Belső ellenségeink — ugymond — Magyar- és Lengyelország segítségére számítanak.

— **Hazatérő olasz hadifoglyainkat internálják.** A nemzeti hadsereg főparancsnoksága átiratban értesítette Dunántul kormánybiztosát, hogy a megszállt román csapatok olasz hadifogságból hazatérő katonáinkat internálják és Erdélybe szállítják. A románoknak ez újabb elgégé nem jellemezhető eljárása nagy visszataszítást váltott ki a lakosság köréből.

— **Erdély el akar szakadni Romániától.** Tudvalevő, hogy Erdély, amelyet az antant Romániának ítélt, — nagyfokú autonómiát élvez s önálló kormányzótanács kormányozza, amely eddig Nagyszebenben székel. A legújabb erdélyi lapokban most olyan híreket olvasunk, amelyek arra vallanak, hogy a nagyszebeni kormányzótanács, amelynek persze minden tagja erdélyi román, — erélyesen védekezik Bukarest centralizáló törekvéseivel szemben s néhány jelentős tünnet emellett bizonyít, hogy az erdélyi kormányzótanácsban olyan törekvések támadtak, amelyek a Romániától való teljes függetlenséget célozzák. A kormányzótanács ugyanis székhelyét Kolozsvárra helyezte át, hogy a földrajzi távolság által is kidomborítsa Erdély autonómiáját. Ezenkívül a kormányzótanács megvonta a passzív választójogot mindazoktól, akik annektációján Erdélyből Romániába költöztek át. Ez újabb intézkedésnek az a célja, hogy a nagyromán politikusok Erdélyben teljesen elveszítsék a talajt lábuk alul. Ezenkívül szigorúan megtiltották a petrozsényi szénnek Romániába való szállítását. Szóval az erdélyi románok már nem lelkeseznek a Romániával való unióért.

— **Győrmege új tisztikara.** Győről jelentik, hogy a megyebizottság egyhangulag dr. Kúnda Jenő elispánná és dr. Némethy Ödönt főjegyzővé választotta meg.

Tisztelettel értesítem a n. é. közönséget, hogy üzlethelyiség hiánya miatt kénytelen voltam

szörme szalónomat

Erzsébet-ér 1. szám alól Magyar-utca 10. szám alá

ÁTHELYEZNI!
Kérem a n. é. közönség szives pártfogását. — Tisztelettel:

LÖBL BÉLA
szücsmester.

— **Közös táncgyakorlat.** A Kath. Legényegylet f. évi november 1-én szombaton a Polgári-Egylet nagytermében közös táncgyakorlatot tart, — azért szombaton, mivel vasárnap lesznek a temetői gyászilnappélyek. Belépődíj: Személyjeggy 4- korona. A zenét Horváth Jozsó teljes zenekara szolgáltatja.

— **Veszélyben a román királyi család.** A *Lokalanzeiger* jelenti, hogy egész Romániában, egy a fővárosban mint a vidéken erős köztársasági mozgalom észlelhető. Bukarestben úgy mondják, megalakult a Liga Constitutionale, melynek élén Take Joneacu és Avarescu tábornok állanak és célja a köztársaság megalakítása. Ez az egyesület egy hatalmas gyűlést tartott, melyen Joneacu a királyt székhámozának nevezte. A királyi palotától csak erős katonaság tudta a tüntető tömeget távol tartani. A külföldön tartózkodó királyné vagyona legnagyobb részét biztonságba helyezte.

— **Három a kéréssel mutat be az Uránia mozgó pénzek, szombat és vasárnap egy rendkívül szeenzációs vigjátékot, melynek főszerepét a hírneves dán művész, Henny Porten játssza.**

— **Osztrák császárság? A Bochémia** „A Habsburgok monarchista propagandája Svácbán” cím alatt közli az olasz „Zapoca” tudósítójának Cingaralinek jelentését arról a monarchista propagandáról, melyet Károly excsászár és követői, nevezetesen a bécsi keresztényszocialisták, Mataja volt osztrák miniszter, gróf Czernin volt külügyminiszter és Walsere pápai nuncius Svácbán kifejtettek. A tudósító közli Windischgrätz hercegnek azt a kijelentését is hogy Wien nem sokára az osztrák császárság fővárosa lesz.

— **Cigaretta-hüvely, ciparetta-papír, cigaretta- és szivar-szopka, pipa, szivar, cigaretta- és dohány tárcák** Fischer Fülöp Fiai papírruházában kaphatók nagy választékban.

Bartóky nyugalmazott államtitkár fegyelmi ügye.

Budapest, okt. 29. Az államtitkárok ellen a kommunizmussal kapcsolatosak felmerült vádak elbírálására a minisztertanács aktív államtitkárokból fegyelmi bíróságot alakított, amely e hó 10-én tartotta első ülését. Ezen **Bartóky József** nyugalmazott földmívelésügyi államtitkár ügyében döntött. — A bizottság elnökei **Kozma Kun** Béla igazságügyi államtitkár és **Knapp Aurél** hadügyi államtitkár, kisorsolt tagjai **Ladik Gusztáv** belügyi, **Drasche-Láczár Alfréd** meghatalmazott miniszter, külügyi- és **Emich** Gusztáv kereskedelemügyi államtitkárok voltak. Az előadói szerepet pedig dr. **Nemes Lajos** kuriai bírő töltötte be. A bizottság a dr. Nemes Lajos kuriai bírő által lefolytatott vizsgálat adatait megvizsgálta és az előadó előterjesztésének meghallgatása után elfogadta az előadó azon véleményét; amely szerint **Bartóky József** nyugalmazott államtitkár ellen semmi olyan adat nem merült fel, amely a fegyelmvivés tényálladéknak megállapítására szolgálhatna s így egyhangu határozattal, kijelentette, hogy a bizottság vele szemben nem látja helyét bármilyen további eljárásnak. A földmívelésügyi miniszter a fegyelmi bizottság ezen egyhangu határozatát már meg is erősítette és ezzel a fegyelmi ügy végleges elintezését nyerte.

Nyílt-tér.

Tisztelettel értesítem a n. é. közönséget, hogy a Király-utcában levő

Bárány vendéglátó
vezetését átvettem,

ahol é. nap bármely szakában hideg és meleg ételek, valamint külön badacsonyi borok és egyéb itatok kaphatók.

A n. é. közönség szíves pártfogását kérve vagyok

Altábornok Sándor
vezetője

APRO HIRDETÉSEK

Konyhabutorok, jégszokrény, lábas
új takaréktűzhely kúrtokkal azonnali átvételre
eladó Kislalárdy Sándor-utca 17/c. emelet 7.

Mindenes leány, aki főzéshez is ért
azonnal helyet nyer Arany János-utca 3. sz. a.

Magyar, német, angol hivatalnok
nagyobb gyermekekhez, mint oktató ajánlkozik. Ajánlatokat T. A. alatt a kiadóba kérem.
2108

Két szekrény eladó

Deák-tér 6. szám alatt. 2172

Egy teljesen jókarban levő öt méter hosszú és négy méter széles világos, valódi **smyrna-szőnyeg eladó.** Megtekinthető a Magyar Borkereskedelmi R.-t. irodájában Kazinczy-utca 35. sz. 2135

3 holdas szőlőbe vincellér
keresték. Jelentkezni lehet Hajcsári-u. 17. sz. a.

Fiatalkorúakat keresek,
gyorsírás és gépirással azonnali belépésre. Fizetési igényekkel ellátott ajánlatokat 16-os postafiókrokra kérek.
2175

Egy szoba takarításához (reggeltől fél 8-9 óra között) **tisztító takarítókat** keresek jó fizetéssel. Klnizy-utca 2/a. sz. 1. emelet. 2176

Mercur Vasművek Részv.-társ.-nál kapható

ohamotte-tégla
ohamotte-illzt
graphittégely-törmelék

Ugyanott mindennemű gépjavitást, öntvények, keréksínék, patkóvasak, kocsiaktrészek és tengelyek szállítását elvállalják.

Karbidlámpa

konyha, műhely és istálló részére nagyban és kicsinybeni eladása

Strasser Márton lát- és mésztervező
Nagykanizsa.

Ugyanott karbid!

Edob sokszorosító készülék és hozzávaló kellékek. Kapható

Fischel Fülöp Fiai
áruházában, Nagykanizsán.

VILÁG nagyszínház Szarvas szálló. Telefon 74. sz.

Csütörtök, péntek. Október 29. és 30.

Amerika leánya

II. rész. — Nagy kalandor és detektívdráma 4 felvonásban.

Előadások kezdete 6, fél 8 és 9 órakor.

Vasár- és ünnepnapokon 3, 5, 7, és 9 órakor.
Jegyek d. u. 2 órától előre válthatók.

Üzletáthelyezés!

Ezennel értesítem tisztelt rendelőt és a n. é. közönséget, hogy cipészüzletemet Eötvös-tér 31. szám alól Erzsébet-téren levő közlemezési dízem postával szemben levő épületébe

ÁTHELYEZTEM!

Tisztelettel

JANCSE CZ IMRE
cipészemester.

Tisztelettel értesítem a n. é. közönséget, hogy raktáromon állandóan mindennemű

férfi-, női- és gyermekcipők

nagy választékban kaphatók!

Szíves megkérését kér
FURMEN IMRE
cipész. — Csengeri-ut 1. szám.

URANIA mozgóképpalota

Hossznyi-u. 4. Telefon 256

Pénteken, szombaton és vasárnapon

Nagy vigjáték est!

Három a kérő

vigjáték 4 felvonásban. — Főszerepben:
HENNY PORTEN.

Előadások kőnapokon 7 és 9 órakor

Vasár- és ünnepnapokon 3, 5, 7 és 9 órakor.

A Nagykanizsa r. t. város gyümölcsértékesítő és központi szeszfőzde vállalata

a t. gazdáknak tudomására hozza, hogy a

szőlőtörkölyt és borseprüt

átveszi.

Megfelelő mennyiségű pálinkát a gazdáknak rendelkezésére bocsájt.

Olcsó zeneművek!

klasszikus zene, operettek, dalok, táncdarabok stb. stb.

5 drb 15 korona

Kapható: **Fischel Fülöp Fiai**
áruházában Nagykanizsán.

Zala nyomdavállalat**Nagykanizsa**

TELEFON: 78.

Üzleti könyvgyár, könyvkötészet, papírárukészítés. Mindennemű nyomtatványt a legizlésebb kivitelben készít és legpontosabban szállít.